

Provincial Gazette Extraordinary

Buitengewone Provinsiale Koerant

6816

6816

Tuesday, 30 November 2010

Dinsdag, 30 November 2010

Registered at the Post Office as a Newspaper

As 'n Nuisblad by die Poskantoor Geregistreer

CONTENTS

INHOUD

(*Reprints are obtainable at Room M21, Provincial Legislature Building, 7 Wale Street, Cape Town 8001.)

(*Herdrukke is verkrygbaar by Kamer M21, Provinsiale Wetgewing-gebou, Waalstraat 7, Kaapstad 8001.)

No.	Page
Provincial Notices	
439 George Municipality: By-Law on Air Pollution control	2
George Municipality: By-Law on Cemeteries and Crematoria.....	11
George Municipality: By-Law on Customer Care, Credit Control and Debt Collection	24
George Municipality: By-Law on Electricity	27
George Municipality: By-Law on Impounding of Animals	41
George Municipality: By-Law on the Prevention of Public Nuisances and Public Nuisances arising from the keeping of Animals.....	48
George Municipality: By-Law on Public Amenities	55
George Municipality: By-Law on Rates	62
George Municipality: By-Law on Roads and Streets	63
George Municipality: By-Law on Rules of Order for Council and its Committees	72
George Municipality: By-Law on Solid Waste Disposal	79
George Municipality: By-Law on Sporting facilities	85
George Municipality: Street Trading.....	89
George Municipality: By-law on Tariffs	95

Nr.	Bladsy
Provinsiale Kennisgewings	
439 George Munisipaliteit: Verordening insake Lugbesoedelings-beheer	97
George Munisipaliteit: Verordening insake Begraafplase en Krematoria	106
George Munisipaliteit: Verordening insake Klantesorg en Inkomstebestuur	120
George Munisipaliteit: Verordening insake Elektriesiteitsvoorsiening	123
George Munisipaliteit: Verordening insake die Skut van Diere	135
George Munisipaliteit: Verordening insake Openbare Oorlaste en Oorlaste wat spruit uit die aanhou van Diere	143
George Munisipaliteit: Verordening insake Openbare Geriewe	151
George Munisipaliteit: Verordening insake Belasting	158
George Munisipaliteit: Verordening insake Strate	159
George Munisipaliteit: Verordening insake Ordereëls vir Raad en sy Komitees	168
George Munisipaliteit: Verordening insake Wegdoening van vaste Afval	176
George Munisipaliteit: Verordening insake Sportgeriewe	182
George Munisipaliteit: Verordening insake Straathandel.....	187
George Munisipaliteit: Verordening insake Tariewe	193

PROVINCIAL NOTICE

The following Provincial Notice is published for general information.

ADV. B. GERBER,
DIRECTOR-GENERAL

Provincial Building,
Wale Street
Cape Town.

PROVINSIALE KENNISGEWING

Die volgende Provinsiale Kennisgewing word vir algemene inligting gepubliseer.

ADV. B. GERBER,
DIREKTEUR-GENERAAL

Provinsiale-gebou,
Waalstraat
Kaapstad.

P.N. 439/2010

30 November 2010

**GEORGE MUNICIPALITY:
AIR POLLUTION CONTROL BY-LAW**

Under section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the George Municipality, enacts as follows:—

Tables of contents**PART I: INTERPRETATION AND OBJECTIVES**

1. Definitions
2. Purpose and objectives

PART II: DUTY OF CARE

3. Duty to take care

PART III: AIR POLLUTION CONTROL ZONE

4. Declaration of air pollution control zone

PART IV: SMOKE EMISSIONS FROM PREMISES OTHER THAN DWELLINGS

5. Application
6. Prohibition
7. Installation of fuel-burning equipment
8. Operation of fuel-burning equipment
9. Presumption
10. Installation and operation of obscuration measuring equipment
11. Monitoring and sampling
12. Exemption

PART V: SMOKE EMISSIONS FROM DWELLINGS

13. Smoke emissions from dwellings

PART VI: EMISSIONS CAUSED BY OPEN BURNING

14. Emissions caused by open burning

PART VII: EMISSIONS FROM COMPRESSED IGNITION POWERED VEHICLES

15. Prohibition
16. Stopping of vehicles for inspection and testing
17. Testing procure
18. Repair notice

PART VIII: EMISSIONS THAT CAUSE A NUISANCE

15. Prohibition
16. Compliance notice
17. Steps to abate nuisance

PART IX: OFFENSIVE ODOURS

22. Control of offensive odours

PART X: DUST NUISANCE

23. Control of dust

PART XI: FUME NUISANCE

24. Control of fumes

PART XII: PESTICIDE SPRAYING EMISSIONS

25. Pesticide spraying emissions

PART XIII: GENERAL PROVISIONS

26. Appeal

27. Municipality and State bound

28. Conflict

29. Offences and Penalties

30. Exemption

31. Savings

32. Repeal of By-laws

33. Short title and commencement

PART 1
INTERPRETATION AND OBJECTIVES

1. Definitions

In this by-law, unless the context indicates otherwise—

“**adverse effect**” means any actual or potential impact on the environment that impairs, or would impair the environment or any aspect of it to an extent that is more than trivial or insignificant;

“**air pollutant**” means any substance (including but not limited to dust, smoke, fumes and gas) that causes or may cause air pollution;

“**air pollution**” means any change in the environment caused by any substance emitted into the atmosphere from any activity, where that change has an adverse effect on human health or well-being or on the composition, resilience and productivity of natural or managed ecosystems, or on materials useful to people, or will have such an effect in the future;

“**air pollution control zone**” means the geographical area to which Part III of the by-law is declared to apply;

“**atmosphere**” means air that is not enclosed by a building, machine, chimney or other such structure;

“**atmospheric emission**” or “**emission**” means energy or substance or combination of substances emanating from a point, non-point or mobile source that results in air pollution;

“**authorised person**” means any person authorised by the municipality to implement any provision of this by-law;

“**best practicable means**” means the most effective measures that can reasonably be taken to prevent, reduce or minimize air pollution, having regard to all relevant factors including, among others, local conditions and circumstances, the likelihood of adverse effects, the current state of technical knowledge and the financial implications relative to the degree of environmental protection expected to be achieved by application or adoption of the measures;

“**chimney**” means any structure or opening of any kind from or through which air pollutants may be emitted;

“**compressed ignition powered vehicle**” means a vehicle powered by an internal combustion, compression ignition, diesel or petrol driven engine;

“**dark smoke**” means in respect of Part VII of this by-law:

- (a) smoke which has a density of 60 Hartridge smoke units or more, provided that in relation to emissions from turbo-charged compressed ignition powered engines, it means a density of 66 Hartridge smoke units or more; or
- (b) smoke which has a light absorption co-efficient of more than 2.125m, provided that in relation to emissions from turbo-charged compressed ignition powered engines, it means a light absorption coefficient of more than 2.51m;

“**dust**” means any solid matter in a fine or disintegrated form which is capable of being dispersed or suspended in the atmosphere;

“**dwelling**” means any building or other structure, or part of a building or structure, used as a dwelling, and any outbuildings ancillary to it, but excludes shacks and informal settlements;

“**environment**” means the surroundings within which humans exist and that are made up of—

- (a) the land, water and atmosphere of the earth;
- (b) micro-organisms, plant and animal life;
- (c) any part or combination of (a) and (b) and the interrelationships among and between them; and
- (d) the physical, chemical, aesthetic and cultural properties and conditions of the foregoing that influence human health and well-being;

“**free acceleration test**” means the method described in section 18(2) employed to determine whether vehicles are being driven or used in contravention of section 15(1);

“**fuel-burning equipment**” means any furnace, boiler, incinerator, or other equipment, including a chimney;

- (a) designed to burn or capable of burning liquid, gas or solid fuel;
- (b) used to dispose of any material or waste by burning; or
- (c) used to subject liquid, gas or solid fuel to any process involving the application of heat;

“**fumes**” means any pungent or toxic vapour, gas, or smoke including but not limited to diesel fumes, spray painting fumes and exhaust fumes.

“**light absorption meter**” means a measuring device that uses a light-sensitive cell or detector to determine the amount of light absorbed by an air pollutant;

“**living organism**” means any biological entity capable of transferring or replicating genetic material, including sterile organisms and viruses;

“**mobile source**” means a single identifiable source of atmospheric emission which does not emanate from a fixed location;

“**municipality**” means the George Municipality and includes any political structure, political office bearer, duly authorised agent thereof, or a service provider fulfilling a responsibility under this by-law assigned to it in terms of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000) or any other law, as the case may be, or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated, to such political structure, political office bearer, agent or employee;

“**municipal manager**” means a person appointed as such by the municipality in terms of section 82 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998);

“**non-point source**” means a source of atmospheric emissions which cannot be identified as having emanated from a single identifiable source or fixed location, and includes veld, forest and open fires, mining activities, agricultural activities and stockpiles;

“**nuisance**” means an unreasonable interference or likely interference caused by air pollution with:

- (a) the health or well-being of any person or living organism; or
- (b) the use or enjoyment by an owner or occupier of his or her property;
- (c) the ordinary comfort, convenience, peace or quiet of another person; and
- (d) the natural state of the environment;

“**offensive odours**” means any smell which is considered to be malodorous or a nuisance to a reasonable person;

“**open burning**” means the combustion of material by burning without a chimney to vent the emitted products of combustion to the atmosphere, and “burning in the open” has a corresponding meaning;

“**operator**” means a person who owns or manages an undertaking, or who controls an operation or process, which emits air pollutants;

“**point source**” means a single identifiable source and fixed location of atmospheric emission, and includes smoke stacks and residential chimneys;

“**proclaimed township**” means any land unit zoned and utilized for residential purposes;

“**person**” means a natural person or a juristic person;

“**premises**” means any building or other structure together with the land on which it is situated and any adjoining land occupied or used in connection with any activities carried on in that building or structure, and includes any land without any buildings or other structures and any locomotive, ship, boat or other vessel which operates or is present within the area under the jurisdiction of the municipality or the precincts of any harbour;

“**public road**” means a road which the public has the right to use;

“**smoke**” means the gases, particulate matter and products of combustion emitted into the atmosphere when material is burned or subjected to heat and includes the soot, grit and gritty particles emitted in smoke;

“**vehicle**” means any motor, car, motor carriage, motor cycle, bus motor lorry or other conveyance propelled wholly or partly by any volatile spirit, steam, gas or oil, or by any means other than human or animal power.

2. Application, principles and objectives

- (1) The purpose and objectives of this by-law is:
  - (a) to give effect to the right contained in section 24 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 by controlling air pollution within the area of the municipality’s jurisdiction; and
  - (b) to ensure that air pollution is avoided, or where it cannot be altogether avoided, is minimized and remedied.
- (2) The municipality, aware of the Constitutional right of every person to an environment that is not harmful to his or her health or well-being adopts this by-law with the aim of protecting and promoting the health and well-being of all people in the George area by providing, in conjunction with applicable laws, a legal and administrative framework within which the municipality can develop and manage its obligations.
- (3) In the implementation and enforcement of this by-law, the municipality may take into consideration the realities of the George area, the different customs, cultures, circumstances, geographical areas, kinds of property levels of development and conventions and the municipality may use the devices provided for in this by-law, including the application of different norms, standards and guidelines, the granting of exemptions and the utilisation of liaison forums as contemplated in section 34 of this by-law.

PART II DUTY OF CARE

3. Duty to take care

- (1) Any person who is wholly or partially responsible for causing air pollution or creating a risk of air pollution occurring must take all reasonable measures:
  - (a) to prevent any potential air pollution from occurring; and
  - (b) to mitigate and, as far as reasonably possible, to remedy any air pollution that has occurred.
- (2) The municipality may monitor the impact and effectiveness of the measures taken in terms of subsection (1) and, if necessary, issue instructions to a person contemplated in subsection (1) with regard to specific measures to be undertaken.
- (3) The municipality may direct any person who fails to take the measures required under subsection (1)—

- (a) to investigate, evaluate and assess the impact of specific activities and report thereon;
  - (b) to commence taking effective control measures to abate the air pollution before a given date;
  - (c) to diligently continue with those measures; and
  - (d) to complete the measures before a specified reasonable date.
- (4) Should a person fail to comply, or inadequately comply, with a directive under subsection (3), the municipality may take reasonable measures to remedy the situation.
- (5) If any person fails to take the measures required of him or her under subsection (1) or (2), the municipality may recover all reasonable costs incurred as a result of it acting under subsection (4) from any or all of the following persons—
- (a) any person who is or was responsible for, or who directly or indirectly contributed to, the air pollution or the potential air pollution;
  - (b) the owner of the land at the time when the air pollution or the potential for air pollution occurred, or that owner's successor in title;
  - (c) the person in control of the land or any person who has or had a right to use the land at the time when—
    - (i) the activity or the process in question is or was performed or undertaken; or
    - (ii) the situation came about; or
  - (d) any person who negligently failed to prevent—
    - (i) the activity or the process being performed or undertaken; or
    - (ii) the situation from coming about.
- (6) If more than one person is liable under subsection (5), the liability may be apportioned among the persons concerned according to the degree to which each was responsible for the harm to the environment resulting from their respective failures to take the measures required under subsection (1), (2) and (3);

PART III

AIR POLLUTION CONTROL ZONE

4. Declaration of air pollution control zone

- (1) The whole area within the jurisdiction of the municipality is hereby declared an air pollution control zone.
- (2) Within an air pollution control zone the municipality may from time to time by notice in the Provincial Gazette:
  - (a) prohibit or restrict the emission of one or more air pollutants from all premises or certain premises;
  - (b) prohibit or restrict the combustion of certain types of fuel;
  - (c) prescribe different requirements in an air pollution control zone relating to air quality in respect of:
    - (i) different geographical portions;
    - (ii) specified premises;
    - (iii) classes of premises; or
    - (iv) premises used for specified purposes.
- (3) The municipality may develop and publish policies and guidelines, including technical guidelines, relating to the regulation of activities which directly and indirectly cause air pollution within an air pollution control zone.
- (4) Subject to section 29, the municipality may in writing exempt certain premises, classes of premises or premises used for specified purposes from the operation of measures adopted by the municipality under this section.

PART IV

SMOKE EMISSIONS FROM PREMISES OTHER THAN DWELLINGS

5. Application

For the purposes of this Part, "premises" does not include dwellings.

6. Prohibition

- (1) Subject to subsection (2), smoke must not be emitted from any premises for an aggregate period exceeding three minutes during any continuous period of thirty minutes.
- (2) This section does not apply to smoke which is emitted from fuel-burning equipment which occurs while the equipment is being started or while the equipment is being overhauled or repaired, or awaiting overhaul or repair, unless such emission could have been prevented using the best practicable means available.
- (3) If smoke is emitted in contravention of subsection (1) the owner, operator and/or the occupier of the premises shall be guilty of an offence.

7. Installation of fuel-burning equipment

- (1) No person shall install, alter, extend or replace any fuel-burning equipment on any premises without the prior written authorization of the municipality, which may only be given after consideration of the relevant plans and specifications.
- (2) Any fuel-burning equipment installed, altered, extended or replaced on premises in accordance with plans and specifications submitted to and approved, for the purposes of this section, by the municipality shall be presumed until the contrary is proved to comply with the provisions

of subsection (1).

- (3) Where fuel-burning equipment has been installed, altered, extended or replaced on premises in contravention of subsection (1):
  - (a) the owner and occupier of the premises and the installer of the fuel-burning equipment shall be guilty of an offence;
  - (b) the municipality may, on written notice to the owner and occupier of the premises, order the removal of the fuel-burning equipment from the premises at the expense of the owner and operator and within the period stated in the notice.

8. Operation of fuel-burning equipment

- (1) No person shall use or operate any fuel-burning equipment on any premises contrary to the authorization referred to in section 7.
- (2) Where fuel-burning equipment has been used or operated on the premises in contravention of subsection (1):
  - (a) the owner and occupier of the premises and the operator of the fuel-burning equipment shall each be guilty of an offence;
  - (b) The municipality may on written notice to the owner and occupier of the premises:
    - (i) revoke its authorization under section 7; and
    - (ii) order the removal of the fuel-burning equipment from the premises at the expense of the owner and operator and within the period stated in the notice.

9. Presumption

In any prosecution for an offence under section 6 smoke shall be presumed to have been emitted from premises if it is shown that any fuel or material was burned on the premises and the circumstances were such that the burning would be reasonably likely to give rise to the emission of smoke, unless the owner, occupier or operator, as the case may be, shows that no smoke was emitted.

10. Installation and operation of measuring equipment

An authorised person may give notice to any operator of fuel-burning equipment or any owner or occupier of premises on which fuel-burning equipment is used or operated, or intended to be used or operated, to install, maintain and operate measuring equipment at his or her own cost; if:

- (a) unauthorised and unlawful emissions of smoke from the relevant premises have occurred consistently or regularly;
- (b) fuel-burning equipment has been or is intended to be installed on the relevant premises which is reasonably likely in the opinion of an authorised person to emit smoke;
- (c) the person on whom the notice is served has been convicted more than once under this Part IV and has not taken adequate measures to prevent further contravention of the provisions of this Part; or
- (d) the authorised person considers that the nature of the air pollutants emitted from the relevant premises is reasonably likely to create a hazard or nuisance to human health or the environment.

11. Monitoring and sampling

- (1) An occupier or owner of premises, and the operator of any fuel-burning equipment, who is required to install air pollution measuring equipment in terms of section 10(1) must:
  - (a) record all monitoring and sampling results and maintain a copy of this record for at least four years after obtaining the results;
  - (b) if requested to do so by an authorised person, produce the record of the monitoring and sampling results for inspection;
  - (c) if requested to do so by an authorised person, provide a written report (in a form and by a date specified by the authorised person) of part or all of the information in the record of the monitoring and sampling results; and
  - (d) ensure that the air pollution measuring equipment is calibrated at least once per year or at intervals as specified by the manufacturer of the equipment and provide records of such calibration on request by the authorised person.

12. Exemption

- (1) Subject to section 26 and on application in writing by the owner or occupier of premises or the operator of fuel-burning equipment, the municipality may grant a temporary exemption in writing from one or all the provisions of this Part.
- (2) Any exemption granted under subsection (1) must state at least the following:
  - (a) a description of the fuel-burning equipment and the premises on which it is used or operated;
  - (b) the reasons for granting the exemption;
  - (c) the condition attached to the exemption, if any;
  - (d) the period for which the exemption has been granted; and
  - (e) any other relevant information.

PART V

SMOKE EMISSIONS FROM DWELLINGS

13. Smoke emissions from dwellings

- (1) Subject to section 4(2), no person shall emit or permit the emission of smoke from any dwelling that may cause a nuisance.
- (2) Any person who emits or permits the emission of smoke in contravention of subsection (1) commits an offence.
- (3) Subject to section 26 and on application in writing by the owner or occupier of any dwelling, the municipality may grant temporary exemption in writing from one or all of the provisions of this Part.

PART VI
EMISSIONS CAUSED BY OPEN BURNING

14. Emissions caused by open burning

- (1) Subject to subsection (4), any person who carries out open burning of any material on any land or premises is guilty of an offence, unless the prior written authorization of the municipality, which may include the imposition of further conditions with which the person requesting authorization must comply, has been obtained.
- (2) The municipality may not authorize open burning under subsection (1) unless it is satisfied that:
  - (a) the applicant in terms of subsection (1) has investigated and assessed every reasonable alternative for reducing, re-using or recycling the material in order to minimize the amount of material to be burnt in the open, to the satisfaction of the municipality;
  - (b) no warning has been published for the region in terms of section 10(1)(b) of the National Veld and Forest Fire Act, 1998 (Act 101 of 1998);
  - (c) the open burning will not pose a nuisance or potential hazard to human health or safety, private property or the environment; and
  - (d) the prescribed fee has been paid to the municipality.
- (3) Any person who undertakes or permits to be undertaken open burning in contravention of subsection (1) commits an offence.
- (4) The provisions of this section shall not apply to:
  - (a) recreational outdoor barbecue or braai activities on private premises;
  - (b) small controlled fires in informal settlements for the purposes of cooking, heating water and other domestic purposes; or
  - (c) any other defined area or defined activity to which the municipality has declared this section not to apply.

PART VII
EMISSIONS FROM COMPRESSED IGNITION POWERED VEHICLES

15. Prohibition

- (1) No person may drive or use, or cause to be driven or used, a compressed ignition powered vehicle that emits dark smoke.
- (2) If dark smoke is emitted in contravention of subsection (1) the owner and the driver of the vehicle shall each be guilty of an offence.
- (3) For purposes of this section the registered owner of the vehicle shall be presumed to be the driver unless the contrary is proven.

16. Stopping of vehicles for inspection and testing

- (1) In order to enable an authorised person to enforce the provisions of this Part, the driver of a vehicle must comply with any reasonable direction given by an authorised person:
  - (a) to stop the vehicle; and
  - (b) to facilitate the inspection or testing of the vehicle.
- (2) Failure to comply with a direction given under subsection (1) is an offence.
- (3) When a vehicle has stopped in compliance with a direction given under subsection (1), the authorised person may:
  - (a) inspect and test the vehicle at the roadside, in which case inspection and testing must be carried out:
    - (i) at or as near as practicable to the place where the direction to stop the vehicle is given; and
    - (ii) as soon as practicable, and in any case within one hour, after the vehicle is stopped in accordance with the direction; or
  - (b) conduct a visual inspection of the vehicle and, if the authorised person reasonably believes that an offence has been committed under section 15(2), instruct the driver of the vehicle, who is presumed to be the owner of the vehicle unless he or she produces evidence to the contrary, in writing to take the vehicle to a testing station, within a specified period of time, for inspection and testing in accordance with section 17.

17. Testing procedure

- (1) An authorised person must use the free acceleration test method in order to determine whether a compressed ignition powered vehicle is being driven or used in contravention of section 15(1).
- (2) The following procedure must be adhered to in order to conduct a free acceleration test:
  - (a) when instructed to do so by the authorised person, the driver must start the vehicle, place it in neutral gear, engage the clutch and disengage the exhaust brake;
  - (b) the authorised person or the driver of the vehicle must in less than one second smoothly and completely depress the accelerator throttle pedal of the vehicle;
  - (c) while the throttle pedal is depressed, the authorised person must measure the smoke emitted from the vehicle's emission system with a Hartridge Smoke meter in order to determine whether or not it is dark smoke; and
  - (d) the authorised person or the driver of the vehicle may only release the throttle pedal of the vehicle, when directed to do so by the authorised person.
- (3) If, having conducted the free acceleration test, the authorised person is satisfied that the vehicle:
  - (a) is not emitting dark smoke, then the authorised person must furnish the driver of the vehicle with a certificate indicating that the vehicle is not being driven or used in contravention of section 15(1); or

- (b) is emitting dark smoke, the authorised person must issue the driver of the vehicle with:
  - (i) a notice to pay a fine in terms of section 341 of the Criminal Procedure Act, Act 51 of 1977; or
  - (ii) a repair notice in accordance with section 18.

18. Repair notice

- (1) A repair notice must direct the owner of the vehicle to take the vehicle to a place identified in the notice for re-testing.
- (2) The repair notice must contain the following information:
  - (a) the make, model and registration number of the vehicle;
  - (b) the name, address and identity number of the driver of the vehicle; and, if the driver is not the owner, the name and address of the vehicle owner;
  - (c) the measures required to remedy the situation; and
  - (d) the time period within which the owner of the vehicle must comply with the repair notice.
- (3) A person who fails to comply with the requirements and conditions of the notice in terms of sub section (1) commits an offence.
- (4) It shall not be a defence in proceedings under subsection (3) to aver that the driver of the vehicle failed to bring the repair notice to the attention of the owner of that vehicle.

PART VIII

EMISSIONS THAT CAUSE A NUISANCE

19. Prohibition

- (1) No person may create or permit emissions that cause a nuisance.
- (2) Any person who contravenes subsection (1) commits an offence.

20. Compliance notice

- (1) An authorised person may serve a notice on any person whom he or she reasonably believes is likely to commit or has committed an offence under section 19, calling upon that person;
  - (a) to abate the nuisance within a period specified in the notice;
  - (b) to take all necessary steps to prevent a recurrence of the nuisance; and
  - (c) to comply with any other conditions contained in the notice.
- (2) For the purposes of subsection (1), an authorised person may form a reasonable belief based on his or her own experience that an air pollutant was emitted from premises occupied or owned by the person on whom the compliance notice is to be served.
- (3) A compliance notice under subsection (1) may be served:
  - (a) upon the owner of any premises, by:
    - (i) delivering it to the owner, or if the owner cannot be traced or is living abroad that person's agent;
    - (ii) transmitting it by registered post to the owner's last known address, or the last known address of the agent; or
    - (iii) delivering it to the address where the premises are situated, if the owner's address and the address of the agent are unknown;
  - (b) upon the occupier of the premises, by:
    - (i) delivering it to the occupier;
    - (ii) transmitting it by registered post to the occupier at the address at which the premises are situated.
- (4) Any person who fails to comply with a compliance notice served on that person in terms of subsection (1) commits an offence.
- (5) In addition to any other penalty that may be imposed, a court may order a person convicted of an offence under subsection (4) to take steps the court considers necessary within a period determined by the court in order to prevent a recurrence of the nuisance.

21. Steps to abate nuisance

At any time, the municipality may at its own cost take whatever steps it considers necessary in order to remedy the harm caused by the nuisance and prevent a recurrence of it, and may recover the reasonable costs so incurred from the person responsible for causing the nuisance.

PART IX

OFFENSIVE ODOURS

22. Control of offensive odours

- (1) The occupier or owner of any premises must take all reasonable steps to prevent the emission of any offensive odour caused by any activity on such premises.
- (2) Any person who emits or permits the emission of any offensive odour in contravention of subsection (1) commits an offence.

**PART X
DUST NUISANCE**

23. Control of dust

- (1) The occupier or owner of any premises must take all reasonable steps to prevent the creation of nuisance by dust caused by any activity on such premises.
- (2) Any person who emits or permits the emission of dust in contravention of subsection (1) commits an offence.

**PART XI
FUME NUISANCE**

24. Control of fumes

- (1) The occupier or owner of any premises must take all reasonable steps to prevent the nuisance by fumes caused by any activity on such premises.
- (2) Any person who emits or permits the emission of fumes in contravention of subsection (1) commits an offence.

**PART XII
PESTICIDE SPRAYING EMISSIONS**

25. Pesticide Spraying Emissions

- (1) No person may carry out or permit the spraying of pesticides, except as permitted by section 3 of the Fertilisers, Farm Feeds, Agricultural Remedies and Stock Remedies Act, 1947 (Act No. 36 of 1947).
- (2) Any person who contravenes subsection (1) of this by-law is guilty of an offence, as set out in section 18(1)(c) of the Fertilisers, Farm Feeds, Agricultural Remedies and Stock Remedies Act, 1947 (Act No. 36 of 1947).
- (3) A person who carries out or permits the spraying of pesticides, within the municipal jurisdiction, must also comply with the following controlled measures:
  - (a) the prior written authorisation of the Council must be obtained, which authorisation may be granted by the Council with conditions, including—
    - (i) the area of land on which the pesticide may be applied; and
    - (ii) the period of time in which the pesticide may be applied.
  - (b) the applicant must notify in writing the owners and occupiers of all adjacent properties within 150 metres of the treatment area of:
    - (i) the details of the proposed treatment area;
    - (ii) the reason for the pesticide use;
    - (iii) the active ingredient;
    - (iv) the date and approximate time of the pesticide use;
    - (v) in the event of inclement weather conditions, an alternative date or dates on which the pesticide use may occur;
    - (vi) the time, if any, indicated on the product label specifying when the area can safely be re-entered after application;
    - (vii) the right of owners and occupiers of adjacent properties to lodge written objections to the proposed spraying of pesticides with the Council within seven days of being notified; and
    - (viii) the prescribed fee has been paid to the Council.
- (4) Any person who contravenes subsection (3) is guilty of an offence.
- (5) A person may apply to the Council for an exemption if the spraying of the pesticide is for:
  - (a) the management of pests that transmit human diseases or adversely impact agriculture or forestry;
  - (b) the management of pests that threaten the integrity of sensitive ecosystems; or
  - (c) the need for the use of the pesticide is urgent.
- (6) The provisions of this section are not applicable to:
  - (a) residential areas of farms;
  - (b) buildings or inside buildings;
  - (c) domestic use of pesticides; or
  - (d) any other defined area or defined activity to which the Council has declared this section not to apply.

PART XIII
GENERAL PROVISIONS

26. Appeal

- (1) A person whose rights are affected by a decision delegated by the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.
- (2) Pending confirmation, variation or revocation of the decision against which the appeal is lodged, any person appealing the said decision, unless the municipality provides otherwise:
  - (a) must nonetheless substantively comply with any obligations that may have been imposed as a result of the decision that is the subject of the appeal; and
  - (b) may not exercise any rights that may have accrued as a result of the decision that is the subject of the appeal application, provided that no other person may exercise any right that may accrue either.

27. Municipality and State bound

This by-law is binding on the State and the municipality.

28. Conflict

- (1) In the event of a conflict within any other by-law which directly or indirectly regulates air pollution, the provisions of this by-law shall prevail.
- (2) In the event of a conflict with the Atmospheric Pollution Prevention Act, 1965 (Act 45 of 1965) and the National Environmental Management: Air Quality Act, 2004 (Act 39 of 2004) the provisions of these Acts will prevail within the area of jurisdiction of the Municipality.

29. Offences and penalties

- (1) Any person who contravenes any provision of this by-law commits an offence and shall, upon conviction, be liable to a fine or in default of payment, to imprisonment, or to such imprisonment without the option of a fine, or to both such fine and such imprisonment, and in the case of a successive or continuing offence, to a fine for every day such offence continues, or in default of payment thereof, to imprisonment.
- (2) It is an offence to:
  - (a) supply false information to an authorised person in respect of any issue pertaining to the by-law, or;
  - (b) to refuse to co-operate with the request of an authorised person made in terms of this by-law.
- (3) Failure to comply with a notice, direction or instruction referred to in this by-law constitutes a continuing offence.
- (4) In addition to imposing a fine or imprisonment, a court may order any person convicted of an offence under this by-law:
  - (a) to remedy the harm caused;
  - (b) to pay damages for harm caused to another person or to property, which order shall have the force and effect of a civil judgment; and
  - (c) to install and operate at the person's own expense air pollution measuring equipment in accordance with the provisions of section 11.

30. Exemptions

- (1) The municipality may grant temporary exemption in writing from one or all of the provisions of Parts III, IV and V, provided that the municipality:
  - (a) is satisfied that granting the exemption will not significantly prejudice the purpose referred to in section 2(1); and
  - (b) grants any exemption subject to conditions that promote the attainment of the purpose referred to in section 2(1).
- (2) The municipality may not grant an exemption under subsection (1) until the municipality has:
  - (a) taken reasonable measures to ensure that all persons whose rights may be significantly detrimentally effected by the granting of the exemption, including but not limited to adjacent land owners or occupiers, are aware of the application for exemption and how to obtain a copy of it;
  - (b) provided such person with a reasonable opportunity to object to the application; and
  - (c) duly considered and taken into account any objections raised.

31. Savings

Anything done or deemed to have been done under any other law remains valid to the extent that it is consistent with this by-law or until anything done under this by-law overrides it.

32. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law.

33. Short title and commencement

This by-law shall be known as the Air Pollution Control By-law of the George Municipality and comes into operation on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

**GEORGE MUNICIPALITY:
CEMETERIES AND CREMATORIA BY-LAWS**

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the George Municipality enacts as follows:

TABLES OF CONTENTS

1. Interpretation
2. Principles and objectives
- CHAPTER 1: ESTABLISHMENT AND MAINTENANCE OF CEMETERIES
3. Establishment and maintenance of cemeteries
4. Alternatives to burial
- CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS RELATING TO CEMETERIES
5. Appointment of caretaker
6. Hours of admission for public
7. Keeping to paths
8. Prohibited conduct
9. Right of interest in ground
- CHAPTER 3: GENERAL PROVISIONS RELATING TO INTERMENT
10. Consent required for interment
11. Interment times
12. Register
13. Interment of destitute persons
14. Number of corpses in one coffin
- CHAPTER 4: BURIALS
15. Dimensions of graves
16. Burial
17. Reservation of grave plots
18. Child's grave
19. Construction material of coffin
20. Number of bodies in one grave
21. Hearse and vehicle at cemetery
22. Music inside cemetery
23. Number on grave
- CHAPTER 5: EXHUMATION OF CORPSE AND RE-OPENING OF GRAVE
24. Disturbance of mortal remains
25. Time of exhumation
26. Re-opening of grave
- CHAPTER 6: CARE OF GRAVES
27. Shrubs and flowers
28. Care of grave
- CHAPTER 7: CREMATION
29. Receptacles and ashes
30. Burial and exhumation of ashes
31. Cremation certificate

CHAPTER 8: ERECTION AND MAINTENANCE OF MEMORIAL WORK

32. Consent of municipality
33. Requirements for erection of memorial work
34. Position, movement and removal of memorial work
35. Repairs to memorial work
36. Supervision of work
37. Conveying of memorial work
38. Vehicle and tools
39. Times for bringing in material and doing work
40. Production of written permission
41. Memorial work in crematorium
42. Commonwealth War Graves

CHAPTER 9: SECTIONS IN CEMETERY

43. Municipality may establish sections
44. Monumental section
45. Open section
46. Aesthetic section
47. Berm section
48. Garden of Remembrance
49. Heroes' Acre

CHAPTER 10: PRIVATE CEMETERIES

50. By-laws apply
51. Establishment and continued use of cemeteries
52. Duties of proprietors

CHAPTER 11: DISUSED CEMETERIES

53. Use of disused cemeteries

CHAPTER 12: MISCELLANEOUS

54. Authentication and service of order, notice or other document
55. Complaint
56. Notice of compliance and representations
57. Costs
58. Appeal
59. Charges
60. Penalties
61. Exemptions
62. Liaison forums in community
63. Revocation of by-laws
64. Short title and commencement

1. Interpretation

- (1) In this by-law, unless the context otherwise indicates—

“**adult**” means a deceased person over the age of 16 years, and where the word is used to define a corpse, a deceased person whose coffin will fit into the grave opening prescribed for adults in section 15;

“**aesthetic section**” means a section of a cemetery which has been set aside by the municipality wherein only headstones may be erected;

“**approved**” means approved by the municipality;

“**ashes**” means the cremated remains of a corpse;

“**berm**” means a concrete base laid at the head of a grave and on which a memorial is erected;

“**burial**” means interment in earth, a sepulchre or tomb;

“**burial order**” means an order issued in terms of the Births and Deaths Registration Act, 1992 (Act 51 of 1992);

“**caretaker**” means the official whom the municipality appoints from time to time in a supervisory capacity with regard to a cemetery or crematorium or his or her delegate;

“**cemetery**” means a land or part of a land within the municipal area set aside by the municipality for the interment of corpses;

“**ceremony**” means any ceremony relating to the interment of a corpse;

“**child**” means a person who is not an adult, and where the word is used to define a corpse, means a deceased person whose coffin will fit into the grave opening prescribed for children in section 18, and includes the corpse of a stillborn child and a foetus;

“**columbarium**” means a the place set aside in the basement of a crematorium or chapel containing rows of niches for the purpose of placing receptacles containing the ashes of cremated corpses therein;

“**corpse**” means the remains of a deceased person and includes a still-born child and foetus;

“**cremation**” means the process whereby a corpse is disposed of by fire or by any other means that yields a comparable result;

“**crematorium**” means a place where corpses are cremated;

“**cremated remains**” means all recoverable ashes after the cremation;

“**exhumation**” means the removal of a corpse from its grave;

“**Garden of Remembrance**” means a section of a cemetery or crematorium set aside for the erection of memorial work or a wall of remembrance;

“**grave**” means a piece of land, within a cemetery or heritage site, excavated for the burial of a corpse and includes the headstone, number or marker of and a structure on or associated with the grave;

“**Heroes Acre**” means an area of land set aside for the burial of a military hero;

“**interment**” means any method used for disposing of a corpse;

“**memorial section**” means a section of a cemetery set aside for the erection of memorials;

“**memorial work**” means any headstone, monument, plaque, other work or object, erected or intended to be erected in a cemetery or crematorium to commemorate a deceased person, and includes a kerb demarcating a grave, and a slab covering a grave;

“**municipality**” means the George Municipality and includes any political structure, political office-bearer, duly authorised agent thereof, or a service provider fulfilling a responsibility under this by-law assigned to it in terms of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000) or any other law, as the case may be, or any employee thereof, acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated to such political structure, political office bearer, agent or employee;

“**niche**” means a compartment in a columbarium or wall of remembrance for the placing of ashes;

“**open section**” means a section in a cemetery set aside by the municipality where memorial work may be erected at a later stage at the prescribed fee;

“**prescribed**” means prescribed by the municipality;

“**prescribed fee**” means a fee set by the municipality in terms of its Customer Care and Revenue Management By-law;

“**private cemetery**” means a cemetery which is used as a cemetery but which has not been set aside as such by the municipality;

“**tomb**” means an above-ground burial vault;

“**wall of remembrance**” means a structure in a cemetery which contains niches in which urns containing ashes can be stored.

2. Principles and objectives

The purpose of this by-law is to make provision for the allocation of land for the purposes of the burial of human remains, to develop and maintain existing cemeteries, to permit its residents to dispose of a corpse by cremation and to provide space allowing the preservation of the remains of a cremation in a dignified manner.

CHAPTER 1:

ESTABLISHMENT AND MAINTENANCE OF CEMETERIES

3. Establishment and maintenance of cemeteries

- (1) The municipality may set apart any piece of land within its area of jurisdiction for the purposes of a cemetery and is responsible for the general maintenance of such cemetery.
- (2) The municipality may, within such a cemetery, provide separate areas for exclusive use by different religious or cultural groups, taking into consideration the customs or religious conventions of such groups.
- (3) The establishment of a cemetery as contemplated in subsection (1) must be preceded by a process of public participation and the submission of a geotechnical report.
- (4) Notwithstanding the provisions of subsection (1), the responsibility for the maintenance of the areas contemplated in subsection (2) rests with the group to which exclusive use was granted.

4. Alternatives to burial

The municipality may, if compelled to do so by environmental considerations, or the shortage of land for burial purposes, and subject to the provisions of any other law regarding the rights of a person, request that a corpse be disposed of by any other accepted method other than burial.

CHAPTER 2:
GENERAL PROVISIONS RELATING TO PLACES OF INTERMENT

5. Appointment of caretaker

- (1) The municipality may appoint a caretaker for each place of interment or crematorium to control and administer the place of interment.
- (2) The caretaker must take into account the customs of the deceased person and the people responsible for the interment and must accommodate these within the framework of this by-law.

6. Hours of admission for public

- (1) Places of interment are normally open to the public during the hours determined by the municipality, but if it is in the interest of the public, the municipality may close a place of interment or part thereof for such periods as may be necessary.
- (2) No person, excluding workers or persons with permission, may be in or remain in a place of interment before or after the hours mentioned in sub-section (1) or during a period when it is closed to the public.
- (3) The municipality must display the hours that every place of interment is open to the public on a notice board that must be placed at each entrance to the place of interment.

7. Keeping to paths

Except for purposes permitted by this by-law, a person may only use a path provided in the place of interment, and failure to do so constitutes an offence.

8. Prohibited conduct

- (1) No person may in a place of interment:
  - (a) commit or cause a nuisance;
  - (b) ride an animal or cycle except with the approval of the caretaker;
  - (c) with the exception of a blind person making use of a guide dog, bring into or allow an animal to wander inside such cemetery;
  - (d) plant, uproot, cut, pick or remove a tree, plant, shrub or flower without the permission of the caretaker;
  - (e) hold or take part in a demonstration;
  - (f) interrupt a funeral or an official or workman employed by the municipality during the performance of his or her duties;
  - (g) obstruct, resist or oppose the caretaker in the course of his or her duty or refuse to comply with an order or request which the caretaker is entitled to make under this by-law;
  - (h) mark, draw, scribble, erect an advertisement or object on a wall, building, fence, gate, memorial work or other erection;
  - (i) use water for any form of gardening without the permission of the caretaker;
  - (j) leave or dump any rubbish, soil, stone, debris or litter;
  - (k) in any way damage, destroy or deface a grave, memorial, wall, building, fence, railing, path or other construction or any part thereof;
  - (l) solicit any business, order or exhibit, or distribute or leave a tract, business card or advertisement;
  - (m) treat a grave or memorial work with disrespect, such as climbing or sitting on a grave or memorial work;
  - (n) enter an office, building or fenced place except in connection with lawful business;
  - (o) expose a corpse or a part thereof;
  - (p) exceed the prescribed speed limit of 20km per hour;
  - (q) allow or cause any animal to enter, with the exception of a caretaker living on site and who is keeping pets with the prior approval of the municipality;
  - (r) bring in any alcohol or consume any alcohol;
  - (s) be in possession of any fire arms or traditional weapons except in the case of a police or military funeral;
  - (t) overnight; or
  - (u) erect any shelter.
- (2) A person who contravenes any of the provisions of subsection (1) commits an offence.
- (3) The municipality may impound an animal found in any place of interment.

9. Right of interest in ground

- (1) No person shall acquire any right to or interest in any ground or grave in a cemetery other than such rights or interests as may be obtainable under this by-law.
- (2) The municipality may, subject to the provisions of section 17, and on payment of the prescribed fee, reserve a grave plot in a cemetery.

CHAPTER 3:
GENERAL PROVISIONS RELATING TO INTERMENT

10. Consent required

- (1) No person may dispose of a corpse in any other manner than that prescribed by the municipality, and a person who wishes to dispose of a corpse must obtain the written consent of the municipality and must comply with any requirements set by the municipality.
- (2) A person who wishes to obtain the consent as contemplated in subsection (1) must submit to the caretaker an application in writing together with:
  - (a) proof of payment of the prescribed fee;
  - (b) a death certificate;
  - (c) a burial order issued in terms of the Births and Deaths Registration Act, 1992; and
  - (d) if the application relates to a corpse in which was inserted radioactive material or a pacemaker, a statement indicating whether the said material or pacemaker was removed from the corpse and the caretaker may not approve the application unless all of the above requirements are met.
- (3) An application must be submitted to the caretaker, in respect of:
  - (a) an interment allowing sufficient time to prepare the place of interment; and
  - (b) practices that need to be adhered to by certain religious groups other than those prescribed by this by-law.
- (4) Should any alteration be made in the day or hour previously fixed for an interment, or an interment be cancelled, in the instance where the municipality is responsible for the digging of a grave, notice of the alteration must be given to the caretaker at least eight hours before the time fixed for the interment, and no refund will be made on monies paid in respect of the opening of an existing grave.
- (5) An application contemplated in subsection (2) must be signed by a surviving relative of the deceased person; however, if the caretaker is satisfied that the signature of a surviving relative cannot be obtained timeously, or for any other valid reason, he or she may, in his or her discretion, grant an application signed by any other interested person.
- (6) The municipality reserves the right to:
  - (a) inspect the contents of a coffin before interment; and
  - (b) decide which method of interment may be used.
- (7) The municipality may refuse a person, including a funeral undertaker, to inter a corpse if documentation required by the municipality has not been submitted.

11. Interment times

- (1) An interment may take place during the times determined by the municipality.
- (2) A person contemplated in section 10(2) will be allocated an interment time by the caretaker, and interments that are not undertaken within the times allocated will result in such interment being postponed until such time as an interment time is available without inconveniencing other interments taking place within the time allocated.
- (3) Despite the provisions of subsection (1), the caretaker to whom an application is made may, in the case of emergency, permit interment outside the times contemplated in subsection (1), in which case an additional fee as prescribed by the municipality from time to time is payable.
- (4) A person who interments a corpse in contravention of the provisions of subsection (1) or (2) commits an offence.

12. Register

The caretaker must keep a record of all interments, and the record must contain:

- (a) The particulars of the person who requested the interment;
- (b) the particulars of the deceased person whose corpse is to be interred, such as the name, address, and identification number;
- (c) the date of the interment; and
- (d) the number of the grave in which the corpse is interred.

13. Interment of destitute persons

- (1) The removal and interment of a destitute person who has died within the area of jurisdiction of the municipality is the responsibility of
  - (a) the municipality if:
    - (i) the destitute person's corpse has not been claimed by a competent person; or
    - (ii) a competent person has undertaken to inter the corpse of the destitute person but has failed to do so;
  - (b) a hospital or other institution in terms of the provisions of section 48(2) of the Health Act, 1977 (Act 63 of 1977), if the destitute person died in that hospital or other institution.
- (2) In terms of section 48(2A)(a) of the Health Act, 1977 (Act 63 of 1977), the municipality may direct that the corpse of a destitute person be interred in any manner it sees fit instead of being buried.
- (3) The corpses of more than one destitute person may be buried in one grave.
- (4) Where a corpse contemplated in subsection (2) is cremated, the caretaker of the crematorium must retain the ashes, and should the ashes not be claimed, such caretaker must bury the ashes in an area set aside for that purpose.

14. Number of corpses in one coffin

- (1) Subject to the provisions of subsection (2) and section 13(3), only one corpse may be contained in a coffin.
- (2) More than one corpse may be contained in one coffin if the consent of the caretaker has been obtained and the prescribed fee have been paid, in the case of:
  - (a) a mother and child who died during childbirth; or
  - (b) family members who:
    - (i) died together; or
    - (ii) died a short while after each other, and the interment of the first dying member has not yet taken place.
- (3) A person who contravenes a provision of subsection (1) or who fails to obtain the consent as contemplated in subsection (2) commits an offence.

**CHAPTER 4:
BURIAL**

15. Dimensions of graves

- (1) The standard dimensions of a grave for an adult person are as follows: Length: 2200mm; Width: 900mm; Depth: 2000mm.
- (2) Any person requiring a grave of a size larger than the standard dimensions must, when submitting an application in terms of section 10, specify the measurements of the coffin, and pay the charges fee prescribed by the municipality from time to time for the enlarging of a grave
- (3) A person who digs a grave in contravention of the dimensions stipulated in subsection (1) commits an offence.

16. Burial

- (1) The lid of the coffin, or where one coffin has been buried on top of another coffin, the lid of the top coffin, may not be less than 1200mm from the natural ground level.
- (2) A person responsible for the burial must ensure that surrounding property is not damaged and must prevent graves from caving in.
- (3) Soil mounds on a grave may be removed by the municipality one month after the burial.
- (4) On completion of a burial, it is the duty of the undertakers, or the person who dug the grave, to clear the surrounding areas (pathways and graves) of all soil, debris, etc.
- (5) A person, who buries a coffin in contravention of the provisions of subsection (1) or who contravenes subsections (2) or (4) commits an offence.

17. Reservation of grave plots

- (1) A person desiring to reserve the use of a grave plot must submit an application to the caretaker and must pay the prescribed fee.
- (2) A restriction is placed on the reservation of grave plots, and reservations shall only be accepted for adult grave plots in the monumental section as set out in subsection (3).
- (3) Only one adjoining grave plot may be reserved for a surviving family member for a period of 20 years, against payment of the fee prescribed by the municipality, subject to the provisions of section 20, and no refund will be considered if the right provided by the reservation is not exercised.
- (4) Where another person, other than the applicant, has mistakenly used a grave, the caretaker must allocate another grave within the cemetery to the applicant.

18. Child's grave

The dimensions of a child's grave will be the same as that of an adult and more than one child may be interred in the same grave, provided that there is at least 200 millimetres of soil between the coffins and provided further that there is at least 1200 millimetres of soil between the top coffin and the natural ground level

19. Construction material of coffin

- (1) A coffin interred in a grave must be constructed of bio-degradable material.
- (2) A person who interrs a coffin in contravention of subsection (1) commits an offence.

20. Number of bodies in one grave

Subject to the provisions of sections 14(2), 16(1) and 18, more than one corpse may be interred in a single grave.

21. Hearse and vehicle at cemetery

- (1) No hearse or other vehicle may enter a cemetery without the prior permission of the caretaker.
- (2) No hearse or other vehicle may use any other route to enter a cemetery than the routes set aside for that purpose.

22. Music inside cemetery

Only sacred singing is allowed in a cemetery, except in the case of a police or military funeral, in which case the prior permission of the caretaker must be obtained.

23. Number on grave

No person may bury a corpse in a grave on which a peg marked with the number of the grave has not been fixed.

CHAPTER 5:**EXHUMATION OF CORPSE AND RE-OPENING OF GRAVE****24. Disturbance of mortal remains**

- (1) Subject to permission from the municipality, or the provisions of an exhumation order given in terms of section 3(4) of the Inquests Act, 1959 (Act 58 of 1959) or any other provision of any Act relating to the exhumation of corpses, no person may without an Environmental Health Practitioner being present:
  - (a) disturb a corpse or mortal remains or ground surrounding it in a cemetery; or
  - (b) remove a corpse from a grave.
- (2) Any person requesting for a corpse to be exhumed or a grave to be opened must provide the municipality with an affidavit certifying that he or she has the authority to do so, and such an affidavit must be accompanied by any supporting documentation that may be required in terms of any Act relating to the exhumation of corpses.
- (3) The prescribed fee for exhumation must be paid to the municipality at least two days before the date fixed for the exhumation or removal of the corpse.
- (4) A person who contravenes the provisions of subsection (1) commits an offence.

25. Time of exhumation

No person may exhume or cause a corpse to be exhumed at any other time than that specified by the municipality.

26. Re-opening of grave

- (1) No person may re-open a grave for the purpose of interring a second corpse in the same grave without permission of the municipality
- (2) When considering an application contemplated in subsection (1), the municipality may impose such conditions it may deem necessary.
- (3) The municipality may re-open a grave for the purpose of establishing the identity of the corpse.
- (4) In the event of a police investigation, a corpse may be exhumed on receipt of a written request from the investigating officer, provided that the provisions of the Inquests Act, 1959 (Act 58 of 1959) have been complied with.
- (5) A person who contravenes subsection (1) or any condition imposed in terms of subsection (2) commits an offence.

CHAPTER 6:**CARE OF GRAVES****27. Shrubs and flowers**

The municipality may, at any time, prune, cut down, dig up or remove any shrub, plant, flower, foliage, wreath or adornment if it becomes unsightly, is damaged or wilted.

28. Care of grave

- (1) The maintenance of a grave is the responsibility of the person contemplated in section 10(1).
- (2) The municipality may, on application by a person contemplated in section 10(1), and upon payment of a fee prescribed by the municipality, undertake to keep any grave in order for any period.

CHAPTER 7:**CREMATION****29. Receptacles and ashes**

- (1) Unless the ashes are to be buried by the municipality, the person contemplated in section 10(1) must provide a receptacle, on which the full name of the deceased person is indicated, for receiving the ashes.
- (2) The quantity of ashes to be kept, as indicated on the application form by the person contemplated in subsection (1) must, after the cremation, be collected by him or her, and should he or she fail to collect the ashes, the ashes will be dealt with in terms of section 30(1).
- (3) Where a receptacle is intended to be placed in a niche in the columbarium
  - (a) it must:
    - (i) be made of wood or stone; and
    - (ii) be of a size and design as to fit into the niche; and
  - (b) if the niche is not meant to be sealed, have affixed to it a plate on which the full name of the deceased person is inscribed.

30. Burial and exhumation of ashes

- (1) In the absence of an arrangement between the caretaker and the person contemplated in section 29 regarding the ashes, the caretaker may bury or scatter the ashes in a garden of remembrance, where such a facility is available.
- (2) A person may deposit ashes in a
  - (a) grave; or
  - (b) niche in a—
    - (i) columbarium;
    - (ii) wall of remembrance; or
    - (ii) memorial work.
- (3) A person must obtain the consent of the caretaker and an immediate family member, if the applicant is not an immediate family member, if he or she wishes to:
  - (a) bury ashes in a grave;
  - (b) exhume ashes from a grave; or
  - (c) scatter ashes,

and the caretaker must, on receiving payment of the prescribed fee:

- (i) give written consent to the applicant to bury, exhume or scatter the ashes; and
  - (ii) in the instance of burial or exhumation, prepare the grave for burial or exhumation.
- (4) A grave for the burial of ashes or a niche in a columbarium must measure 610mm in length, 610mm in width and 610mm in depth.

31. Cremation certificate

- (1) On completion of a cremation, the caretaker must supply a cremation certificate to the person contemplated in section 29(1).
- (2) The caretaker must, on application and after receipt of the prescribed fee, issue a duplicate cremation certificate to a person.

CHAPTER 8:**ERECTION AND MAINTENANCE OF MEMORIAL WORK****32. Consent of municipality**

- (1) No person may bring any memorial work into a cemetery or erect, alter, paint, clean, renovate, decorate, remove or otherwise interfere with any memorial work or cut any inscription thereon without the written consent of the municipality.
- (2) When erecting a memorial work, the following must be submitted:
  - (a) a plan which gives an indication of the measurements and the position;
  - (b) specification of the material of which the memorial work is to be constructed; and
  - (c) the wording of the epitaph.
- (3) The plan must be submitted 30 days before the erection commences, and the municipality may impose such conditions as it deems necessary.
- (4) No person may bring into a cemetery any material for the purpose of constructing therewith any memorial work on any grave unless:
  - (a) the provisions of subsection (1) to (3) have been complied with; and
  - (b) proof of payment in respect of work to be carried out has been submitted.
- (5) The municipality's consent of the proposed work is valid for six months only, and in the event of the memorial work not being erected within the prescribed time, a new application must be submitted.
- (6) The grave number must be indicated, in a workmanlike manner, in figures 30mm in size.
- (7) A person who contravenes a provision of subsection (1), (4)(a) or (6) commits an offence

33. Requirements for erection of memorial work

- (1) A person erecting a memorial work must comply with the following:
  - (a) he or she must be in possession of a plan approved by the municipality;
  - (b) all work must be effected according to the conditions contemplated in section 32(3);
  - (c) proceedings must be of such a nature that no damage be caused to any structure or offence given;
  - (d) where a memorial has a pedestal on ground level or on the berm, the pedestal may not be more than 900mm in length, 250mm in width and 250mm in height for a single grave, and not more than 2700mm in length, 250mm in width, and 250mm in height for a double grave;
  - (e) with the next of kin's permission, the name of the maker can be displayed on a memorial work, but no address or any other particulars may be added thereto, and the space utilized for it may not be larger than 40 x 100mm; and
  - (f) tiles in the Garden of Remembrance must be 240mm x 300mm large and must be manufactured out of non-corrosive metal;
  - (g) all unused material, after the completion of the work, must be removed, the adjoining areas are to be left neat and clean and any damage caused must be repaired at the cost of the person responsible for such damage and should the responsible person fail to effect such repair, after due notice, the municipality will undertake the remedial work at the cost of the person who erected the memorial work
- (2) A person who does not comply with a provision in subsection (1) commits an offence.

34. Position, movement and removal of memorial work

- (1) No person may erect a memorial work on a grave before the position in which such memorial work is to be placed has been indicated by the municipality.
- (2) Should the condition of subsection (1) not be complied with, the municipality has the right to alter the position of the memorial work and to recover the costs of the alteration from the person who erected the memorial work.
- (3) In the instance where a memorial work has originally been placed in a certain position with the express consent of the municipality, any alteration of the position in terms of the provisions of this section is executed at the expense of the municipality.
- (4) A memorial work placed, erected, constructed, built, altered, decorated, painted or otherwise dealt with in a cemetery in such manner that any provisions of this by-law are contravened thereby, may be removed, after due notice, by the municipality at the cost of the person who erected the memorial work, without payment of any compensation.

35. Repairs to memorial work

- (1) Should the person who erected a memorial work allow such memorial work to fall into such a state of disrepair that it may cause danger or deface the cemetery, the municipality may cause a notice of compliance, as contemplated in section 56, to be served on such a person.
- (2) If the person contemplated in subsection (1) fails to comply with the notice of compliance, the municipality may demolish or remove the memorial work and recover the cost for demolition or removal from the person served with the notice of compliance.
- (3) If the person contemplated in subsection (1) cannot be traced, the municipality may demolish or remove the memorial work.

36. Supervision of work

A person engaged upon any work in a cemetery must effect the work under the supervision of the caretaker, and failure to do so constitutes an offence.

37. Conveying of memorial work

No person may convey any stone, brick or memorial work or a portion thereof within a cemetery upon a vehicle or truck, which may cause damage to the paths or grounds or structures of the cemetery.

38. Vehicle and tools

Every person engaged in work upon a grave or plot must ensure that the vehicles, tools or appliances be of such a kind as not to contravene this by-law and by no means block any road or roads.

39. Times for bringing in material and doing work

- (1) No person may bring memorial work or material into or do any work, other than the dismantling of memorial work for burial purposes, within a cemetery except during official working hours of the municipal employees on Mondays to Fridays.
- (2) No person may engage in work which may disturb a funeral in progress and for the duration of the funeral.

40. Production of written permission

A person charged with a work or on his or her way to or from work within the cemetery must, upon demand from the municipality, produce the written consent issued to him or her in terms of section 32.

41. Memorial work in crematorium

- (1) Unless a corpse was cremated in the crematorium, or a cremation certificate issued by another crematorium is submitted, no person may, without the prior consent of the caretaker, erect a memorial work in a crematorium.
- (2) A memorial work
  - (a) if erected in a Garden of Remembrance:
    - (i) must be made of marble or granite; and
    - (ii) may not exceed a size of 250mm in width, 305mm in length, and 25mm in thickness;
  - (b) if intended to seal a niche, must conform in size and material to the memorial work next to it and may have a photograph of the deceased person affixed to it; or
  - (c) erected on a grave, may not exceed 1.2m in height, 610mm in length, and 610mm in width.

42. Commonwealth War Graves

The graves of people who fell in conflict, whose graves are cared for or maintained by the Commonwealth War Graves Commission in terms of the Commonwealth War Graves Act, 1992, (Act 8 of 1992), or the South African Heritage Resources Agency in terms of the National Heritage Resources Act, 1999 (Act 25 of 1999), or by any other recognised body, or by any foreign government, may, on application to the municipality, be exempted from the requirements of this chapter.

CHAPTER 9:
SECTIONS IN CEMETERIES

43. Municipality may establish sections

- (1) The municipality may establish one or more of the following sections in a cemetery:
  - (a) memorial section;
  - (b) open section;
  - (c) aesthetic section
  - (d) berm section.
  - (e) Heroes Acre; and
  - (f) Garden of Remembrance

44. Memorial section

- (1) Memorial work may be erected upon the whole surface of a grave subject to the provisions of section 33 and provided that the following measurements may not be exceeded:
  - (a) Height: 2000mm.
  - (b) Width: 900mm in case of a single grave, and 700mm in case of a double grave.
  - (c) Thickness: 250mm.
- (2) Flowers, foliage, wreaths or any adornment may be placed upon the berm only of graves, except in the case of graves which have not yet been levelled.
- (3) A person commits an offence if he or she:
  - (a) exceeds the measurements stipulated in subsection (1); or
  - (b) contravenes section (2).

45. Open section

This section allows for the purchase of the grave only, and at a later stage may request permission to erect memorial work on payment of the prescribed fee.

46. Aesthetic section

- (1) Only a headstone may be erected, and a slab may not be erected on, and a kerb may not be erected around a grave.
- (2) The dimensions of a headstone are as follows:
  - (a) Adult's grave:
    - (i) Single grave: 900mm in length by 260mm in width.
    - (ii) Double grave: 2200mm in length by 260mm in width.
  - (b) Child's grave:
    - (i) Single grave: 610mm in length by 260mm in width.
    - (ii) Double grave: 1200mm in length by 260mm in width.
- (3) No headstone may exceed a height of 1500mm above the berm.
- (4) A person who contravenes a provision of this section commits an offence.

47. Berm section

- (1) A concrete base is laid at the head of a grave and on which a memorial is erected;
- (2) The following measurements must be adhered to:
  - (a) base not to exceed 1200mm wide and 250mm deep
  - (b) horizontally on ground level; and
  - (c) on a concrete foundation.
- (3) A person who contravenes a provision of subsection (2) commits an offence.

48. Garden of Remembrance

- (1) This section contains the wall of remembrance with niches, and a garden area in which plaques can be erected.
- (2) A container intended to be placed in a niche may not exceed 300mm x 150mm x 150mm in size.
- (3) Flowers and wreaths may only be placed on the places provided for them.

49. Heroes' Acre

- (1) A Heroes' Acre consists of a structure erected for the purpose and contains no corpse but is a memorial only.
- (2) No person may erect such structure without the written approval of the municipality and the municipality decides upon the merits of such matters.
- (3) The size of the structure must be 500mm x 350mm and must be manufactured from a non-corrodible metal or masonry upon which, inter alia, the contribution made by the person in question is mentioned.
- (4) A person who inter a corpse in contravention of subsection (1) or contravenes subsection (2) or who fails to comply with the requirements of subsection (3) commits an offence.

**CHAPTER 10:
PRIVATE CEMETERIES**

50. By-laws apply

The provisions of this by-law apply, mutatis mutandis, to private cemeteries.

51. Establishment and continued use of cemeteries

- (1) No person may, without the municipality's prior consent, establish a private cemetery, and no proprietor of a private cemetery already in existence may, if the use of the cemetery was not previously authorised by the municipality, continue to use the existing cemetery for burial purposes.
- (2) A person who wishes to apply for the municipality's consent to establish a cemetery or use a cemetery as contemplated in subsection (1), must submit to the municipality a written application, together with:
  - (a) a locality plan to a scale of not less than 1:10 000 which shows:
    - (i) the position of the proposed cemetery or existing cemetery in relation to the boundaries of the land on which it is proposed to establish it or upon which it is situated, as the case may be;
    - (ii) the registered description of the site; and
    - (iii) all streets, public places and privately-owned property within a distance of 100 metres of the site;
  - (b) a "block" plan to a scale of not less than 1: 500 showing the position of external boundaries, internal roads and paths, sub-divisions, grave sites, drainage and any buildings existing or proposed to be erected;
  - (c) a plan and sections to a scale of not less than 1: 100 of any building existing or proposed to be erected, and which must, in this case, conform with the National Building Regulations and the Water Services and Sanitation By-laws of the municipality;
  - (d) a list of registers or records kept or proposed to be kept with reference to:
    - (i) identification of graves;
    - (ii) sale of grave sites, transfer of grave sites; and
    - (iii) interments;
  - (e) the full name and address of the proprietor;
  - (f) particulars regarding the nature of the title under which the proprietor will hold or holds the land on which cemetery is to be established or which is being used as a cemetery, and whether such land is subject to any mortgage or trust; and
  - (g) a schedule of the burial fees proposed to be charged or actually in force.
- (3) On receipt of an application, the municipality must cause to be inserted in one or more newspapers circulating in the municipal area, a notice stating the nature of the application and specifying the date, being not less than 14 days after the date of publication of such notice, by which objections to the granting of an application may be lodged with the municipality.
- (4) The municipality may, upon receipt of the payment of the prescribed fee, and if satisfied, after consideration of the application and any objections which may have been lodged, that no interference with any public amenity, or nuisance or danger to the public health is likely to take place or arise as a result, grant written consent for the establishment of the proposed private cemetery or the continued use of the private cemetery in accordance with the plans submitted and subject to any variation or amendment, which it may require and to any conditions which it may prescribe.
- (5) No departure from the plans as approved are permitted without the prior approval of the municipality.
- (6) A person who contravenes a provision of subsections (1) or (5) commits an offence.

52. Duties of proprietors

- (1) The proprietor of a private cemetery for which the consent of the municipality has been obtained must:
  - (a) comply with:
    - (i) any special conditions prescribed by the municipality; and
    - (ii) the relevant provisions of this by-law and any other applicable law;
  - (b) keep a record which shows:
    - (i) the number of each grave site and the ownership of the site; and
    - (ii) the number of interments in each grave site and the name, age, sex, last known address, date and cause of death of the deceased;
  - (c) maintain the grounds, fences, gates, roads, paths and drains in good order and condition and clear of weeds and overgrowth;

- (d) provide for the identification of grave sites by subdividing the cemetery into blocks, each containing a number of graves or grave sites, and:
    - (i) each block must be demarcated by means of signs showing the number and situation of each block;
    - (iii) the graves or grave sites in each block must be separately numbered by means of durable number plates; and
    - (iii) all signs and number plates must be maintained in a neat and legible condition;
  - (e) allow an official to enter or inspect the cemetery and all records kept in connection therewith;
  - (f) render a monthly return to the municipal manager on or before the 7th day in each month of all burials, which sets out the:
    - (i) name, last known address, age, sex, date and cause of death of each deceased person interred in the cemetery;
    - (ii) name of the medical practitioner who issued the death certificate;
    - (iii) authority which issued the burial order;
    - (iv) block and grave site number;
    - (v) date of burial; and
    - (vi) particulars of a change in the identity of the caretaker or of a person newly appointment;
  - (g) render an annual return to the municipal manager on or before the 31st day of June each year, which contains a detailed list of the names and addresses of all trustees, committee members or persons controlling the place of interment; and
  - (h) appoint a caretaker to manage the cemetery and to keep the records.
- (2) The owner of a private cemetery or private property may refuse permission to have a corpse interred in the cemetery.
- (3) A person who contravenes a provision of subsection (1) commits an offence.

CHAPTER 11: DISUSED CEMETERIES

53. Use of disused cemeteries

- (1) Notwithstanding any provision in this by-law, and subject to the provisions of subsection (4), the municipality may use any cemetery or portion thereof, which has been closed or disused for a period of not less than 20 years, and of which the municipality is the cemetery authority, for such purpose as will not desecrate the ground, any human remains or any memorials in such cemetery.
- (2) The municipality may, subject to the provisions of subsection (4), remove to another cemetery the human remains, memorials and other structures from a cemetery of which it is the cemetery authority, which has been closed or disused for a period of not less than 20 years and which has been approved for other usage.
- (3) All rights possessed or enjoyed by any person in respect of a cemetery contemplated in subsection (2) shall thereupon cease.
- (4) Before acting in terms of subsections (1) and (2) the municipality must give notice of its intention to do so in terms of its public participation policy.

CHAPTER 12: MISCELLANEOUS

54. Authentication and service of order, notice or other document

- (1) An order, notice or other document requiring authentication must be signed by the municipality.
- (2) Any notice or other document that is served on a person in terms of this by-law, is regarded as having been served when it is served in accordance with section 115(1) of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000).
- (3) Service of a copy shall be deemed to be service of the original.
- (4) Any legal process is effectively and sufficiently served on the municipality when it is delivered to the municipal manager or a person in attendance at the municipal manager's office.

55. Complaint

A person wishing to lodge a complaint must lodge such complaint in writing with the municipality.

56. Notice of compliance and representations

- (1) A notice of compliance must state:
  - (a) the name and residential and postal address, if either or both of these be known, of the person;
  - (b) the nature of the state of disrepair;
  - (c) in sufficient detail to enable compliance with the notice, the measures required to remedy the memorial work;
  - (d) that the person must, within a specified time period, take the measures to comply with the notice, to diligently continue with the measures, and to complete the measures before a specific date;
  - (e) that failure to comply with the requirements of the notice within the period contemplated in paragraph (d) is an offence;
  - (f) that written representations, as contemplated in subsection (3), may, within the time period stipulated under paragraph (d) above, be made to municipality at a specified place.

- (2) The municipality, when considering any measure or time period envisaged in subsections (1)(d) and (e), must have regard to:
  - (a) the principles and objectives of this by-law;
  - (b) the state of disrepair;
  - (c) any measures proposed by the person on whom measures are to be imposed; and
  - (d) any other relevant factors.
- (3) A person may, within the time period contemplated in paragraph (1)(f), make representations, in the form of a sworn statement or affirmation to municipality at the place specified in the notice.
- (4) Representations not lodged within the time period will not be considered, except where the person has shown good cause and the municipality condones the late lodging of the representations.
- (5) The municipality must consider the representations and any response thereto by an authorised official or any other person, if there be such a response.
- (6) The municipality may, on its own volition, conduct any further investigations to verify the facts, if necessary, and the results of the investigation must be made available to the person, who must be given an opportunity of making a further response if he or she so wishes, and the municipality must also consider the further response.
- (7) The municipality must, after consideration of the representations and response, if there be such a response, make an order in writing and serve a copy of it on the person.
- (8) The order must:
  - (a) set out the findings of the municipality;
  - (b) confirm, alter or set aside in whole, or in part, the notice of compliance; and
  - (c) specify a period within which the person must comply with the order made by the municipality.
- (9) If the notice of compliance is confirmed, in whole or in part, or is altered but not set aside, the municipality will inform the person that he or she:
  - (a) must discharge the obligations set out in the notice; or
  - (b) may elect to be tried in court.
- (10) If the person elects to be tried in court, he or she must, within seven calendar days, notify the municipality of his or her intention to be so tried.
- (11) If the person does not elect to be tried in court, he or she must, within the prescribed manner and time, discharge his or her obligations under the order.

57. Costs

Should a person fail to take the measures required of him or her by notice, the municipality may recover from such person all costs incurred as a result of it acting in terms of section 56.

58. Appeal

A person whose rights are affected by a decision delegated by the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

59. Charges

Should a person fail to pay a prescribed fee, the municipality may act in accordance with the provisions of its Customer Care and Revenue Management By-law.

60. Penalties

A person who has committed an offence in terms of this by-law is, on conviction, and subject to penalties prescribed in any other law, liable to a fine or in default of payment, to imprisonment, or to such imprisonment without the option of a fine, or to both such fine and such imprisonment, and in the case of a successive or continuing offence, to a fine for every day such offence continues, or in default of payment thereof, to imprisonment.

61. Exemptions

- (1) Any person may by means of a written application, in which the reasons are given in full, apply to the municipality for exemption from any provision of this by-law.
- (2) The municipality may:
  - (a) grant an exemption in writing and the conditions in terms of which, if any, and the period for which such exemption is granted must be stipulated therein;
  - (b) alter or cancel any exemption or condition in an exemption; or
  - (c) refuse to grant an exemption.
- (3) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with all conditions imposed by the municipality under subsection (2); however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.
- (4) If any condition of an exemption is not complied with, the exemption lapses immediately.

62. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of developing and maintaining cemeteries and crematoria and promoting the achievement of a healthy environment
- (2) A liaison forum may consist of:
  - (a) a member or members of an interest group, or an affected person;
  - (b) a member or members of a community in whose immediate area a cemetery or crematorium exists;
  - (c) a designated official or officials of the municipality; and
  - (d) the councillor responsible for cemeteries.
- (3) (a) The municipality may, when considering an application for consent, permit or exemption certificate in terms of this by-law, request the input of a liaison forum.
- (b) A liaison forum or any person or persons contemplated in subsection (2) may, on their own initiative, submit an input to the municipality for consideration.

63. Revocation of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law, and insofar as it has been made applicable to the municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Local Government: Municipal Structures Act, Act 117 of 1998.

64. Short title and commencement

This by-law may be cited as the Cemeteries and Crematoria By-law, and commences on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

MUNICIPALITY OF GEORGE**CUSTOMER CARE, CREDIT CONTROL AND DEBT COLLECTION BY-LAW**

To give effect to the Municipality's customer care, credit control and debt collection policy, its implementation and enforcement in terms of section 156(2) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 and sections 96 and 98 of the Municipal Systems Act, 2000; to provide the collection of all monies due and payable to the Municipality; and to provide for matters incidental thereto.

INDEX

1. Definitions
2. Duty to collect debts
3. Provision of services
4. Service agreement
5. Deposits
6. Interest charges
7. Arrangements to pay arrears
8. Agreements with a debtor's employer
9. Power to restrict or disconnect supply of services
10. Recovery of debt
11. Recovery of costs
12. Attachment
13. Claim on rental for outstanding debt
14. Full and final settlement payments
15. Consolidation of a debtor's accounts
16. Indigents
17. Repeal of By-laws
18. Delegation
19. Offences and penalties
20. Short title and commencement

1. DEFINITIONS

- (1) In this By-law, unless context indicates otherwise—

“arrangement” means a written agreement entered into between the Municipal Manager and a debtor where specific terms and conditions for the payments of a debt are agreed to;

“arrears” means any amount due and payable to the Municipality and not paid by the due date;

“**Municipal Manager**” means the person appointed by the Council as the Municipal Manager in terms of section 82 of the Local Government: Municipal Structures Act, No. 117 of 1998, and who also is the accounting officer in terms of the Local Government: Municipal Finance Management Act, No 56 of 2003, or any other official delegated by him or her;

“**Council**” means the council of the Municipality of George;

“**Councillor**” means a member of the Council;

“**debt**” means any monies owing to the Municipality in respect of the rendering of municipal services, and includes monies owing in regard to property rates, housing, motor vehicle registration and licensing, terminated leases, and any other outstanding amounts, inclusive of any interest thereon, owing to the Municipality;

“**debtor**” means any person who owes a debt to the Municipality;

“**due date**” means the final date on which a payment, as shown on the debtor’s municipal account, is due and payable;

“**indigent debtor**” means a debtor who meets certain criteria, as determined by the Municipality and included in the Indigent Policy from time to time;

“**interest**” means a rate of interest, charged on overdue accounts, which is one percent higher than the prime rate, which is obtainable from any commercial bank on request, unless determined otherwise by the Municipality, on capital, based on a full month and part of a month must be deemed to be a full month;

“**Municipality**” means the Municipality of George and includes any municipal entity established by such municipality;

“**municipal entity**” means any municipal entity as defined in section 1 of the Municipal Systems Act, No. 32 of 2000;

“**official**” means an “**official**” as defined in section 1 of the Local Government: Municipal Finance Management Act, No 56 of 2003;

“**policy**” means the Municipality’s customer care, credit control and debt collection policy;

“**service**” means “**municipal service**” as defined in section 1 of the Systems Act, and includes a function listed in Schedules 4B and 5B of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 and any other service rendered by the Municipality;

“**Systems Act**” means the Local Government: Municipal Systems Act, No 32 of 2000;

“**third party debt collector**” means any person persons authorised to collect monies or institute legal proceedings against debtors, on behalf of the Municipality;

“**this By-law**” includes the Customer Care, Credit Control and Debt Collection Policy;

“**total household income**” or “**household income**” means the total formal and informal gross income of all people living permanently or temporarily on the property on which the account is based; and

“**user**” means a person who has applied for an entered into an agreement with the Municipality for the supply of a service.

2. Duty to collect debt

All debt owing to the Municipality must be collected in accordance with this By-Law and the policy.

3. Provision of services

New applications for services and the provision of new services must be dealt with as prescribed in this By-Law and the policy.

4. Service Agreement

Except as otherwise determined in terms of this By-law and the policy, no services may be supplied until an agreement has been entered into between the Municipality and the user for the supply of a service.

5. Deposits

The Municipality may require the payment of deposits for the provision of new services and the reconnection of services, or may adjust the amount of any existing deposit, as prescribed in this By-law and the policy.

6. Interest charges

The Municipality may charge and recover in respect of any arrear debt, a prescribed in this By-law and the policy.

7. Arrangements to pay arrears

- (1) The Municipal Manager may make arrangements with a debtor to pay any arrear debt under conditions as prescribed in terms of this By-law and the policy.
- (2) Should any dispute arise as to the amount of the arrear debt, the debtor must nevertheless continue to make regular payments, in terms of the arrangement, until such time as the dispute has been resolved.

8. Agreements with a debtor’s employer

The Municipal Manager may:

- (a) with the consent of a debtor, enter into an agreement with that person’s employer to deduct from the salary of wages of that debtor:
  - (i) any outstanding amounts due by the debtor to the Municipality; or
  - (ii) regular monthly amounts as may be agreed; and

- (b) provide special incentives for—
  - (i) employers to enter into such agreements; and
  - (ii) debtors to consent to such agreements.

9. Power to restrict or disconnect supply of service

- (1) The Municipal Manager may restrict or disconnect the supply of any service to the premises of any user whenever such user of a service—
  - (a) fails to make payment on the due date;
  - (b) fails to comply with an arrangement; or
  - (c) fails to comply with a condition of supply imposed by the Municipality;
  - (d) tenders a negotiable instrument which is dishonoured by the bank, when presented for payment.
- (2) The Municipal Manager may reconnect and restore full levels of supply of any of the restricted or discontinued services only—
  - (a) after the arrear debt, including the costs of disconnection or reconnection, if any, have been paid in full and any other conditions has been complied with; or
  - (b) after an arrangement with the debtor has been concluded.
- (3) The Municipal Manager may restrict, disconnect or discontinue any service in respect of any arrear debt.

10. Recovery of debt

- (1) Subject to section 9, Municipal Manager, must with regards to rates, and may, with regards to other debt—
  - (a) by legal action recover any debt from any person; and
  - (b) recover debt from any organ of state with due consideration of the provisions of Chapter 3 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996; and
  - (c) may refer a debtor to third party debt collection agencies and have such debtor placed on the National Credit Rating list.

11. Recovery of costs

The Municipal Manager may recover the following costs, in instances where such costs are incurred by or on behalf of the Municipality;

- (a) cost and administration fees where payments made to the Municipality by negotiable instruments are dishonoured by banks when presented for payment;
- (b) legal and administration costs, including attorney-and-client costs and tracing fees incurred in the recovery of debts;
- (c) restriction, disconnection and reconnection fees, where any service has been restricted or disconnected as a result of non-compliance with this By-law;
- (d) any losses the Municipality may suffer as a result of tampering with municipal equipment or meters; and
- (e) any collection commission incurred.

12. Attachment

The Municipal Manager may, in order to recover debt, and as a last resort, approach a competent court for an order to attach a debtor's movable or immovable property.

13. Claim on rental for outstanding debt

The Municipal Manager may, in terms of section 28 of the Municipal Property Rates Act, No 6 of 2004, attach any rent due in respect of any rateable property, to cover in part or in full any amount in respect of outstanding rates after the due date.

14. Full and final settlement payments

- (1) Any amount tendered in defrayment of a debt, will be accepted at any cash receiving office of the Municipality.
- (2) No offer of payment in full and final settlement of a debt, when such amount is less than the outstanding amount, must be accepted, unless confirmed in writing by the Municipal Manager.
- (3) Notwithstanding subsection (2), the payment so offered must nevertheless be credited against the debtor's account, without prejudice to the Municipality's rights.

15. Consolidation of a debtor's accounts

- (1) The Municipal Manager may—
  - (a) consolidate any separate accounts of a debtor;
  - (b) credit a payment by a debtor against my account of that debtor; and
  - (c) implement any of the measures provided for in this By-law and the policy, in relation to any arrears on any of the accounts of such debtor.
- (2) Subsection (1) does not apply where there is a dispute between the Municipality and a debtor referred to in that subsection concerning any specific amount claimed by the Municipality from that person.

16. Indigents

A debtor, who can prove indigence, will be dealt with as prescribed in the policy.

18. Delegation

The Municipal Manager may delegate any of his or her powers in terms of this By-law or the policy to any employee or official of the Municipality and to any board member of a municipal entity subject to applicable legislation.

19. Offences and penalties

Any person who—

- (a) obstructs or hinders any official of the Municipality in the execution of his or her duties under this By-law or the policy;
- (b) unlawfully uses or interferes with Municipal equipment or consumption of services supplied;
- (c) tampers with any Municipal equipment or breaks any seal on a meter;
- (d) contravenes or fails to comply with the provisions of this By-Law or the policy; or
- (e) fails to comply with a notice served in terms of this By-law or the policy, is guilty of an offence and liable in conviction to a penalty.

20. Short title and commencement

This By-Law may be cited as the customer care, credit control and debt collection By-Law and commences on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

**GEORGE MUNICIPALITY
ELECTRICITY SUPPLY BY-LAW**

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 the George Municipality enacts as follows:

Tables of contents

FOREWORD

1. Definitions
2. Other terms
3. Headings and titles

CHAPTER 1: GENERAL CONDITIONS OF SUPPLY

4. Provision of Electricity Services
5. Supply by agreement
6. Service of notice
7. Compliance with notices
8. Application for supply
9. Processing of requests for supply
10. Wayleaves
11. Statutory Authority
12. Right of admittance to inspect, test or do maintenance work
13. Refusal or failure to give information
14. Refusal of admittance
15. Improper use
16. Electricity tariffs and fees
17. Deposits
18. Payment of charges
19. Interest on overdue accounts
20. Principles for the resale of electricity
21. Right to disconnect or remove supply
22. Non-liability of the municipality
23. Leakage of electricity
24. Failure of supply
25. Seals of the municipality
26. Tampering with service connection or supply mains

27. Protection of municipality's supply mains
28. Prevention of tampering with service connection or supply mains or other apparatus of the Council
29. Unauthorized connections
30. Unauthorized reconnections
31. Temporary disconnection and reconnection
32. Temporary supplies
33. Temporary work
34. Load reduction
35. High, medium and low voltage switchgear and equipment
36. Substation accommodation
37. Wiring diagram and specification
38. Standby supply
39. Consumer's emergency standby supply equipment
40. Norms and standards

CHAPTER 2: RESPONSIBILITIES OF CONSUMERS

41. Consumer to construct and maintain electrical installation
42. Fault in electrical installation
43. Discontinuance of use of supply
44. Change of occupier
45. Service apparatus

CHAPTER 3: SPECIFIC CONDITIONS OF SUPPLY

46. Service connection and installations
47. Metering accommodation

CHAPTER 4: SYSTEMS OF SUPPLY

48. Load requirements
49. Load limitations
50. Interference with other persons' electrical equipment
51. Supplies to motors
52. Power factor
53. Protection

CHAPTER 5: MEASUREMENT OF ELECTRICITY

54. Metering
55. Accuracy of metering
56. Reading of credit meters
57. Prepayment metering

CHAPTER 6: GENERAL PROVISIONS

58. Electrical contractors—Additional requirements to those in the Electrical Installation Regulations
59. Work done by of electrical contractors
60. Cost of repair of damage
61. Penalties
62. Presumptions
63. Exemptions
64. Disputes
65. Repeal of by-laws
66. Short title and commencement

SCHEDULE 1: "Applicable standard specification"

1. Definitions

In this by-law, unless inconsistent with the context

"applicable standard specification" means the standard specifications as listed in Schedule 1 attached to this by-law;

"certificate of compliance" means a certificate issued in terms of the Electrical Installation Regulations in respect of an electrical installation or part of an electrical installation by a registered person;

“consumer” in relation to premises means:

- (a) any occupier thereof or any other person with whom the municipality has contracted to supply or is actually supplying electricity thereat; or
- (b) if such premises are not occupied, any person who has a valid existing agreement with the municipality for the supply of electricity to such premises; or
- (c) if there is no such person or occupier, the owner of the premises;

“Competent Person” means a competent person as defined in regulation 1 of the General Machinery Regulations, 1988;

“credit meter” means a meter where an account is issued subsequent to the consumption of electricity;

“electrical contractor” means an electrical contractor as defined in the Electrical Installation Regulations;

“electrical installation” means any machinery, in or on any premises, used for the transmission of electricity from a point of control to a point of consumption anywhere on the premises, including any article forming part of such an installation irrespective of whether or not it is part of the electrical circuit, but excluding:

- (a) any machinery of the supplier related to the supply of electricity on the premises;
- (b) any machinery used for the transmission of electricity of which the voltage shall not exceed 50V where such electricity is not derived from the main supply of a supplier;
- (c) any machinery which transmits electrical energy in telecommunication, television or radio circuits;
- (d) an electrical installation on a vehicle, vessel, train or aircraft;

“Electrical Installation Regulations” means Electrical Installation Regulations made in terms of the Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act 85 of 1993), as amended;

“embedded generation” means the generation of electricity by whatever means, that is or is intended to be connected to the supplier's electricity network in order to export electricity so generated into the network;

“emergency standby generator” means a generator that is intended to supply electricity to a consumers installation or parts thereof whilst isolated from the supplier's electricity distribution network;

“Engineer” means a competent official of the electricity undertaking appointed by the Council;

“high voltage” means the set of nominal voltage levels that are used in power systems for bulk transmission of electricity in the range of $44\text{kV} < U_n = 220\text{ kV}$. [SANS 1019];

“generator” means any device or machinery designed to generate electricity and includes mechanically driven alternators, renewable sourced electricity generation with inverter systems and stored energy systems with inverter systems. It will also refer to the entity operating a generation system;

“law” means any applicable law, proclamation, ordinance, act of parliament or enactment having force of law;

“low voltage” means the set of nominal voltage levels that are used for the distribution of electricity and whose upper limit is generally accepted to be an a.c. voltage of 1000V (or a d.c. voltage of 1500 V). [SANS 1019];

“medium voltage” means the set of nominal voltage levels that lie above low voltage and below high voltage in the range of $1\text{ kV} < U_n = 44\text{ kV}$. [SANS 1019];

“meter” means a device which records the demand and/or the electrical energy consumed and includes credit, 'smart' and prepayment meters;

“motor load, total connected” means the sum total of the kW input ratings of all the individual motors connected to an installation;

“motor rating” means the maximum continuous kW output of a motor as stated on the maker's rating plate;

“motor starting current” in relation to alternating current motors means the root mean square value of the symmetrical current taken by a motor when energized at its rated voltage with its starter in the starting position and the rotor locked;

“municipality” means the George Municipality, and includes any political structure, political office bearer, duly authorized agent thereof, or a service provider fulfilling a responsibility under this by-law assigned to it in terms of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act 32 of 2000) or any other law, as the case may be, or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated, to such political structure, political office bearer, agent or employee;

“occupier” in relation to any premises means

- (a) any person in actual occupation of such premises;
- (b) any person legally entitled to occupy such premises;
- (c) in the case of such premises being subdivided and let to lodgers or various tenants, the person receiving the rent payable by such lodgers or tenants, whether on his own account or as agent for any person entitled thereto or interested therein; or
- (d) any person in control of such premises or responsible for the management thereof, and includes the agent of any such person when he or she is absent from the Republic of South Africa or his/her whereabouts are unknown;

“owner” in relation to premises means the person in whom is vested the legal title thereto; provided that

- (a) in the case of immovable property
  - (i) leased for a period of not less than 30 years, whether the lease is registered or not, the lessee thereof, or
  - (ii) beneficially occupied under a servitude or right analogous thereto, the occupier thereof;
- (b) if the owner as hereinbefore defined
  - (i) is deceased or insolvent, has assigned his estate for the benefit of his creditors, has been placed under curatorship by order of court or is a company being wound up or under judicial management, the person in whom the administration of such property is vested as executor, administrator, trustee, assignee, curator, liquidator or judicial manager, as the case may be, or

- (ii) is absent from the Republic of South Africa, or if his address is unknown to the municipality, any person who as agent or otherwise receives or is entitled to receive the rent in respect of such property;
- (c) if the municipality is unable to determine who the owner is, the person who is entitled to the beneficial use of such property, shall be deemed to be the owner thereof to the exclusion of the person in whom is vested the legal title thereto;

“**point of consumption**” means a point of consumption on an electrical installation as defined in the Electrical Installation Regulations;

“**point of metering**” means the point at which the consumer’s consumption of electricity is metered and which may be at the point of supply or at any other point on the distribution system of the municipality or the electrical installation of the consumer, as specified by the municipality provided that it shall meter all of, and only, the consumer’s consumption of electricity;

“**point of supply**” means the point determined by the municipality at which electricity is supplied to any premises by the municipality;

“**premises**” means any land or any building or structure above or below ground level and includes any vehicle, aircraft or vessel;

“**prepayment meter**” means a meter that can be programmed to allow the use of pre-purchased amounts of energy in an electrical circuit;

“**registered person**” means a person registered in terms of Regulation 9 of the Electrical Installation Regulations as an electrical tester for single phase, an installation electrician or a master installation electrician, as the case may be;

“**Retail Wheeling**” means the process of moving third party electricity from a point of generation across the distribution systems of the Council to a customer of the third party.

“**safety standard**” means the Code of Practice for the Wiring of Premises SANS 10142 incorporated in the Electrical Installation Regulations;

“**service connection**” means all cables and equipment required to connect the supply mains to the electrical installation of the consumer at the point of supply;

“**service protective device**” means any fuse or circuit breaker installed for the purpose of protecting the municipality’s equipment from overloads or faults occurring on the installation or on the internal service connection;

“**smart meter**” means a meter capable of two way communication between the meter and the supplier and between the meter and the consumer;

“**standby supply**” means an alternative electricity supply from the supplier, not normally used by the consumer;

“**supply mains**” means any part of the municipality’s electricity network;

“**temporary supply**” means a supply of electricity required by a consumer for a period normally less than one year;

“**tariff**” means the municipality’s tariff of charges for the supply of electricity;

“**token**” means the essential element of a prepayment metering system used to transfer information from a point of sale for electricity credit to a prepayment meter and vice versa;

“**voltage**” means the difference of electrical potential (root mean square in the case of AC) between any two live conductors or if there is only one conductor between that conductor and earth.

2. Other terms

All other terms used in this by-law shall, unless the context otherwise requires, have the meaning assigned thereto in the Electricity Regulation Act (Act 4 of 2006) as amended or the Occupational Health and Safety Act, 1993 (Act 85 of 1993), as amended.

3. Headings and titles

The headings and titles in this by-law shall not affect the construction thereof.

CHAPTER 1

GENERAL CONDITIONS OF SUPPLY

4. Provision of Electricity Services

Only the municipality shall supply electricity or contract for the supply of electricity within the supply area of the municipality, except for those areas where Eskom is the supplier of electricity.

5. Supply by agreement

- (1) Subject to the provisions of the municipality’s Customer Care and Revenue Management by-law, no person may use or be entitled to use an electricity supply from the municipality unless or until such person has entered into an agreement in writing with the municipality for such supply, and such agreement together with the provisions of this by-law shall in all respects govern such supply.
- (2) If a person uses an electricity supply without entering into an agreement he or she shall be liable for the cost of electricity used as stated in section 44 of this by-law.

6. Service of notice

- (1) Any notice or other document that is served on any person in terms of this by-law is regarded as having been served:
  - (a) when it has been delivered to that person personally;
  - (b) when it has been left at that person’s place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of sixteen years;
  - (c) when it has been posted by registered or certified mail to that person’s last known residential or business address in the Republic and an acknowledgement of the posting thereof from the postal service is obtained;

- (d) if that person's address in the Republic is unknown, when it has been served on that person's agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraphs (a), (b) or (c); or
  - (e) if that person's address and agent or representative in the Republic is unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the property or premises, if any, to which it relates.
- (2) When any notice or other document must be authorized or served on the owner, occupier or holder of any property or right in any property, it is sufficient if that person is described in the notice or other document as the owner, occupier or holder of the property or right in question, and it is not necessary to name that person.
  - (3) Any legal process is effectively and sufficiently served on the municipality when it is delivered to the municipal manager or a person in attendance at the municipal manager's office.

7. Compliance with notices

Any person on whom a notice duly issued or given under this by-law is served shall, within the time specified in such notice, comply with its terms.

8. Application for supply

- (1) Application for the initial supply or an increase in supply of electricity to any premises shall be made in writing by the prospective consumer or his authorized agent on the printed form obtainable free of charge from the offices of the municipality and shall state the number and particulars of consuming devices to be installed in connection with such supply and the estimated load in kilovoltamperes and shall be accompanied by an energy compliance certificate.
- (2) At the time of making the application, the applicant shall disclose whether or not he or she has been residing or carrying on business at the premises in respect of which the application has been made.
- (3) In the event of it coming to the attention of the municipality that the applicant has been residing or carrying on business at the premises before the date of application and that at the time of the application an amount owing to the municipality for electricity supplied to the premises is more than one month in arrears, the municipality shall have the right to refuse to supply electricity to the premises until such arrears have been paid in full or until arrangements in terms of the Customer Care and Revenue Management by-law have been made to pay such arrears.
- (4) Where in order to make a supply or increased supply available it is necessary to alter the supply mains, the supply will be made available within a reasonable time subject to the availability of labor and materials
- (5) Where reinforcement or extension of the municipality's supply mains are necessary to meet a request for a new supply or an increased existing supply, the applicant may be required to secure the municipality against abortive and unnecessary capital expenditure incurred in making the requested supply available.

9. Processing of requests for supply

Applications for the supply of electricity will be processed and the supply made available within the periods stipulated in the National Rationalised Standard 047.

10. Wayleaves

- (1) The municipality may refuse to lay or erect a service connection above or below ground on any thoroughfare or land not vested in the municipality or on any private property, unless and until the prospective consumer shall have obtained and deposited with the municipality written permission granted by the owner of the said private property or by the person in whom is vested the legal title to the land or thoroughfare as aforesaid exists, as the case may be, authorizing the laying or erection of a service connection thereon.
- (2) If such permission is withdrawn at any time or if the aforesaid private property or thoroughfare changes ownership and the new owner refuses to grant or continue such permission, the cost of any alteration required to be made to a service connection in order that the supply of electricity may be continued, and of any removal thereof which may become necessary in the circumstances, shall be borne by the consumer to whose premises the supply of electricity is required to be continued.

11. Statutory Authority

- (1) Subject to the provisions of subsection (3) the municipality may within its municipal area:
  - (a) provide, establish and maintain electricity services;
  - (b) acquire, construct, lay, extend, enlarge, divert, maintain, repair, discontinue the use of, close up and destroy electricity supply mains;
  - (c) construct, erect or lay any electricity supply main on, across, through, over or under any street or immovable property and the ownership of any such main shall vest in the municipality;
  - (d) do any other thing necessary or desirable for or incidental, supplementary or ancillary to any matter contemplated by paragraphs (a) to (c).
- (2) If the municipality constructs, erects or lays any electricity supply main on, across, through, over or under any street or immovable property not owned by the municipality or under the control of or management of the municipality it shall pay to the owner of such street or property compensation in an amount agreed upon by such owner and the municipality or, in the absence of agreement, as determined in terms of section 64.
- (3) The municipality shall, before commencing any work other than repairs or maintenance on or in connection with any electricity supply main on immovable property not owned by the municipality or under the control or management of the municipality, give the owner or occupier of such property reasonable notice of the proposed work and the date on which it proposes to commence such work.

12. Right of admittance to inspect, test or do maintenance work

- (1) The municipality shall, through its employees, contractors and their assistants and advisers, have access to or over any property for the purposes of:
  - (a) doing anything authorized or required to be done by the municipality under this by-law or any other law;

- (b) inspecting and examining any service mains and anything connected therewith;
  - (c) enquiring into and investigating any possible source of electricity supply or the suitability of immovable property for any work, scheme or undertaking of the municipality and making any necessary survey in connection therewith;
  - (d) ascertaining whether there is or has been a contravention of the provisions of this by-law or any other law; and
  - (e) enforcing compliance with the provisions of this by-law or any other law.
- (2) The municipality shall pay to any person suffering damage as a result of the exercise of the right of access contemplated by subsection (1), except where the municipality is authorized to execute on the property concerned any work at the cost of such person or some other person or to execute on such property any work and recover the cost thereof from such person or some other person, compensation in such amount as may be agreed upon by the municipality and such person or, in the absence of agreement, as may be determined in terms of section 64.
  - (3) The municipality may, by notice in writing served on the owner or occupier of any property, require such owner or occupier to provide, on the day and at the hour specified in such notice, access to such property to a person and for a purpose referred to in subsection (1).
  - (4) The municipality may gain access to or over any property without notice and may take whatever action as maybe necessary or desirable in consequence of the existence of a state of war or the occurrence of any calamity, emergency or disaster.

13. Refusal or failure to give information

No person may refuse or fail to give such information as may be reasonably required of him or her by any duly authorized official of the municipality or render any false information to any such official regarding any electrical installation work completed or contemplated.

14. Refusal of admittance

No person may willfully hinder, obstruct, interfere with or refuse admittance to any duly authorized official of the municipality in the performance of his duty under this by-law or of any duty connected therewith or relating thereto.

15. Improper use

- (1) If the consumer uses the electricity for any purpose or deals with the electricity in any manner which the municipality has reasonable grounds for believing interferes in an improper or unsafe manner or is calculated to interfere in an improper or unsafe manner with the efficient supply of electricity to any other consumer, the municipality may, with or without notice, disconnect the electricity supply but such supply shall be restored as soon as the cause for the disconnection has been permanently remedied or removed.
- (2) The fee as prescribed by the municipality for the disconnection and reconnection shall be paid by the consumer before the electricity supply is restored, unless it can be shown that the consumer did not use or deal with the electricity in an improper or unsafe manner.

16. Electricity tariffs and fees

Copies of tariffs and fees may be obtained free of charge at the offices of the municipality.

17. Deposits

The municipality reserves the right to require the consumer to deposit a sum of money as security in payment of any charges which are due or may become due to the municipality. The amount of the deposit in respect of each electricity installation shall be determined and managed by the municipality in terms of its Revenue Management and Customer Care by-law.

18. Payment of charges

In addition to the requirements listed in the Council's Revenue Management and Customer Care by-law, the following applies:

- (1) The consumer shall be liable for all charges listed in the prescribed tariff for the electricity service as approved by the municipality.
- (2) All accounts shall be deemed to be payable when issued by the municipality and each account must, on its face, reflect the due date and a warning indicating that the supply of electricity may be disconnected should the charges in respect of such supply remain unpaid after the due date.
- (3) An error or omission in any account or failure to render an account shall not relieve the consumer of his obligation to pay the correct amount due for electricity supplied to the premises and the onus shall be on the consumer to satisfy himself or herself that the account rendered is in accordance with the prescribed tariff of charges in respect of electricity supplied to the premises.
- (4) Where a duly authorized official of the municipality has visited the premises for the purpose of disconnecting the supply of electricity in terms of subsection (2) and he or she is obstructed or prevented from effecting such disconnection, the prescribed fee shall become payable for each visit necessary for the purpose of such disconnection.
- (5) After disconnection for nonpayment of an account, the prescribed fees and any amounts due for electricity consumed shall be paid before the electricity supply is reconnected.

19. Interest on overdue accounts

The provisions of the municipality's Customer Care and Revenue Management by-law shall apply to interest on overdue accounts.

20. Principles for the resale of electricity

The resale of electricity is subject to conditions defined in the Electricity Regulation Act (Act 4 of 2006) and the Council's Revenue Management and Customer Care by-law.

- (1) Unless otherwise authorized by the Municipality, no person shall sell or supply electricity, supplied to his/her premises under an agreement with the Municipality, to any other person or persons for use on any other premises, or permit or suffer such resale or supply to take place. If electricity is resold for use upon the same premises, the electricity resold shall be measured by a submeter of a type which has been approved by the SABS and supplied, installed and programmed in accordance with the standards of the Municipality.

- (2) The tariff, rates and charges at which and the conditions of sale under which electricity is thus resold shall not be less favourable to the purchaser than those that would have been payable and applicable had the purchaser been supplied directly with electricity by the Municipality. Every reseller shall furnish the purchaser with monthly accounts that are at least as detailed as the relevant billing information details provided by the Municipality to its electricity consumers.

21. Right to disconnect or remove supply

- (1) The municipality shall have the right to disconnect the supply of electricity to any premises-
- (a) if the person liable to pay for such supply fails to pay any charge due to the municipality in connection with any service which he or she may at any time have received from the municipality in respect of such premises;
  - (b) if any of the provisions of this by-law or the Electrical Installation Regulations are being contravened, provided the municipality has given the person 14 (fourteen) days notice to remedy his or her default and the person has failed to remedy such default.
- (2) In the case of a grave risk to person or property, or as envisaged in terms of Section 26 of this by-law, the municipality may disconnect the supply to any premises without notice.
- (3) In the case where an installation has been illegally reconnected on a consumer's premises after having been previously legally disconnected by the municipality, or in the case where the municipality's electrical equipment has been tampered with to prevent the full registration of consumption by the meter, the electricity supply may be physically removed from those premises.

22. Non-liability of the municipality

The municipality shall not be liable for any loss or damage, direct or consequential, suffered or sustained by a consumer as a result of or arising from:

- (a) any work undertaken by the municipality in terms or for the purpose of this by-law; or
- (b) the cessation, interruption, discontinuance, connection, deficiency, variation or any other abnormality of the supply of electricity unless attributable to negligence on the part of any employee or agent of the municipality.

23. Leakage of electricity

Under no circumstances shall any rebate be allowed on the account for electricity supplied and metered in respect of electricity wasted owing to leakage or any other fault in the electrical installation.

24. Failure of supply

- (1) The municipality does not undertake to attend to a failure of supply of electricity due to a fault in the electrical installation of the consumer, except when such failure is due to the operation of the service protective device of the municipality.
- (2) When any failure of supply of electricity is found to be due to a fault in the electrical installation of the consumer or to the faulty operation of apparatus used in connection therewith, the municipality shall have the right to charge the consumer the fee as prescribed for each restoration of the supply of electricity in addition to the cost of making good or repairing any damage which may have been done to the service main and meter by such fault or faulty operation as aforesaid.
- (3) The municipality shall have the right to charge the consumer the prescribed fee for any visit requested by the consumer where no fault is found.

25. Seals of the municipality

The meter, service protective devices and all apparatus belonging to the municipality shall be sealed or locked by a duly authorized official of the municipality, and no person not being an official of the municipality duly authorized thereto shall in any manner or for any reason whatsoever remove, break, deface, or tamper or interfere with such seals or locks.

26. Tampering with service connection or supply mains

- (1) No person may in any manner or for any reason whatsoever tamper or interfere with any meter or metering equipment or service connection or service protective device or supply mains or any other equipment of the municipality.
- (2) Where prima facie evidence exists of a consumer or any person having contravened subsection (1), the municipality shall have the right to disconnect the supply of electricity immediately and without prior notice to the consumer.
- (3) The person contemplated in subsection (1) shall be liable for all fees and charges levied by the municipality for such disconnection.
- (4) Where a consumer or any person has contravened subsection (1) and such contravention has resulted in the meter recording less than the true consumption, the municipality shall have the right to recover from the consumer the full cost of his estimated consumption.

27. Protection of municipality's supply mains

- (1) No person may, except with the consent of the municipality and subject to such conditions as may be imposed—
- (a) construct, erect or lay, or permit the construction, erection or laying of any building, structure or other object, or plant trees or vegetation over or in such a position or in such a manner as to interfere with or endanger the supply mains;
  - (b) excavate, open up or remove the ground above, next to, under or near any part of the supply mains;
  - (c) damage, endanger, remove or destroy, or do any act likely to damage, endanger or destroy any part of the supply mains; or
  - (d) make any unauthorized connection to any part of the supply mains or divert or cause to be diverted any electricity there from.
- (2) The owner or occupier shall limit the height of trees or length of projecting branches in the proximity of overhead lines or provide a means of protection which in the opinion of the municipality will adequately prevent the tree from interfering with the conductors should the tree or branch fall or be cut down.
- (3) Should the owner fail to observe this provision the municipality does have the right, in terms of the Electrical Machinery Regulations of the

Occupational Health and Safety Act (85 of 1993), after prior written notification, or at any time in an emergency, to cut or trim the trees or other vegetation in such a manner as to comply with this provision and is entitled to enter the property for this purpose.

- (4) The municipality may, subject to obtaining an order of court demolish, alter or otherwise deal with any building, structure or other object constructed, erected or laid in contravention with this by-law.
- (5) The municipality may in the case of an emergency or disaster remove anything damaging, obstructing or endangering or likely to damage, obstruct, endanger or destroy any part of the electrical distribution system.

28. Prevention of tampering with service connection or supply mains or other apparatus of the Council

If the municipality decides that it is necessary or desirable to take special precautions in order to prevent tampering with any portion of the supply mains, service connection or service protective device or meter or metering equipment or other apparatus of the Council connected to the installation, the consumer shall either supply and install the necessary protection or pay the costs involved where such protection is supplied by the municipality.

29. Unauthorized connections

No person other than a person specifically authorized thereto by the municipality in writing may directly or indirectly connect, attempt to connect or cause or permit to be connected any electrical installation or part thereof to the supply mains or service connection.

30. Unauthorized reconnections

- (1) No person other than a person specifically authorized thereto by the municipality in writing may reconnect, attempt to reconnect or cause or permit to be reconnected to the supply mains or service connection any electrical installation or installations which has or have been disconnected by the municipality.
- (2) Where the supply of electricity that has previously been disconnected is found to have been reconnected, the consumer using the supply of electricity shall be liable for all charges for electricity consumed between the date of disconnection and the date the electricity supply was found to be reconnected and any other charges raised in this regard.
- (3) The municipality reserves the right to remove part or all of the supply equipment until such time as payment has been received in full and the consumer will be held responsible for all the costs associated with the reinstatement of such supply equipment.

31. Temporary disconnection and reconnection

- (1) The municipality shall, at the request of the consumer, temporarily disconnect and reconnect the supply of electricity to the consumer's electrical installation upon payment of the fee as prescribed by the municipality for each such disconnection and subsequent reconnection.
- (2) In the event of the necessity arising for the municipality to effect a temporary disconnection and reconnection of the supply of electricity to a consumer's electrical installation and the consumer is in no way responsible for bringing about this necessity, the municipality may waive payment of the fee contemplated in subsection (1).
- (3) The municipality may only under exceptional circumstances temporarily disconnect the supply of electricity to any premises without notice for the purpose of effecting repairs or carrying out tests or for any other legitimate purpose. In all other instances adequate notice shall be given.
- (4) Where the supply to any premises has been temporarily disconnected for any reason, any fixed or standing charges normally payable shall remain due and payable by the consumer.

32. Temporary supplies

It shall be a condition of the giving of any temporary supply of electricity, as defined in this by-law that, if such supply is found to interfere with the efficient and economical supply of electricity to other consumers, the municipality shall have the right, with notice, or under exceptional circumstances without notice, to terminate such temporary supply at any time and the municipality shall not be liable for any loss or damage occasioned by the consumer by such termination.

33. Temporary work

- (1) Electrical installations requiring a temporary supply of electricity shall not be connected directly or indirectly to the supply mains except with the special permission in writing of the municipality.
- (2) Full information as to the reasons for and nature of such temporary work shall accompany the application for the aforesaid permission, and the municipality may refuse such permission or may grant the same upon such terms and conditions as it may appear desirable and necessary.

34. Load reduction

- (1) At times of peak load, or in an emergency, or when, in the opinion of the municipality, it is necessary for any reason to reduce the load on the electricity supply system of the municipality, it may without notice interrupt and, for such period as it may deem necessary, discontinue the electricity supply to any consumer's electrically operated thermal storage water heater or any specific machinery or appliance or the whole installation.
- (2) The municipality shall not be liable for any loss or damage directly or consequentially due to or arising from such interruption and discontinuance of the electricity supply.
- (3) The municipality may install upon the premises of the consumer such apparatus and equipment as may be necessary to give effect to the provisions of subsection (1), and any duly authorized official of the municipality may at any reasonable time enter any premises for the purpose of installing, inspecting, testing adjusting and/or changing such apparatus and equipment.
- (4) Notwithstanding the provisions of subsection (3), the consumer or the owner, as the case may be, shall provide such necessary accommodation and wiring as the municipality may decide to facilitate the later installation of the apparatus and equipment referred to in subsection (3).

35. High, medium and low voltage switchgear and equipment

- (1) In cases where a supply of electricity is given at either high, medium or low voltage, the supply and installation of the switchgear, cables and equipment forming part of the service connection shall, unless otherwise approved by the municipality be paid for by the consumer.
- (2) Ownership and responsibility for maintenance of the equipment will be in accordance with municipal policy.
- (3) At the discretion of the municipality, consumers may be required to procure or arrange for the installation of the circuit breakers and protective equipment referred to in subsection (1).
- (4) Where required by the municipality, the consumer shall provide an approved means of isolation between municipal circuit breakers and his equipment.
- (5) All such equipment installed on the consumer's premises shall be compatible with the municipality's electrical performance standards.
- (6) No person shall open, close, isolate, link or earth high or medium voltage switchgear or equipment belonging to the municipality and forming part of the service connection or electrical network belonging to the municipality without the written authority of the municipality and without giving reasonable prior notice to the municipality's System Control Centre.
- (7) In the case of high or medium voltage supply of electricity, where the consumer has high or medium voltage switchgear installed, the municipality shall be advised of the competent person appointed by the consumer in terms of the Electrical Installation Regulations, and of any changes made to such appointments.
- (8) In the case of low voltage supply of electricity, the consumer shall provide and install a low voltage main switch or any other equipment required by the municipality.
- (9) Where the municipality permits the use of its circuit breaker for the protection of the consumer's equipment, the consumer shall bear any additional costs.
- (10) The consumer shall bear the cost of any cables which form part of the municipality's supply mains which are laid on his premises.
- (11) Where required by the municipality, the consumer shall provide approved accommodation for its metering and service equipment.

36. Substation accommodation

- (1) The municipality may, on such conditions as may be deemed fit, require the owner to provide and maintain accommodation which shall constitute a substation and which shall consist of a separate room or rooms to be used exclusively for the purpose of housing medium voltage cables and switchgear, transformers, low voltage cables and switchgear and other equipment necessary for the supply of electricity requested by the applicant.
- (2) The accommodation shall be situated at a point to which free, adequate and unrestricted access is available at all times for purposes connected with the operation and maintenance of the equipment.
- (3) The municipality reserves the right to supply its own networks from its own equipment installed in such accommodation, and if additional accommodation is required, such additional accommodation shall be provided by the applicant at the cost of the municipality.
- (4) Should the owner fail to maintain the substation to the required standard after being requested to do so by the municipality; the municipality may carry out such repairs as it may deem fit and the owner shall pay the cost of such repairs.
- (5) The owner shall ensure that free and unimpeded access is available to the substation at all times.

37. Wiring diagram and specification

- (1) Where more than one electrical installation or electricity supply from a common main, or more than one distribution board or meter is required for any building or block of buildings, the wiring diagram of the circuits starting from the main switch and a specification shall on request be supplied to the municipality in duplicate for approval before the work commences.
- (2) Should five or more users be supplied from a single point of supply, the design shall be done by a competent person as required by the Electrical Installation Regulations (Sub-regulation 5: Construction) and the Certificate of Compliance shall accordingly reflect compliance.
- (3) Where an electrical installation is to be supplied from a substation on the same premises on which the current is transformed from high voltage, or from one of the substations of the municipality through mains separate from the general distribution system, a complete specification and drawings for the plant to be installed by the consumer shall, if so required, be forwarded to the municipality for approval before any material in connection therewith is ordered.

38. Standby supply

No person is entitled to a standby supply of electricity from the municipality for any premises having a separate source of electricity supply except with the written consent of the municipality and subject to such terms and conditions as may be laid down by the municipality.

39. Consumer's emergency standby supply equipment

- (1) No emergency standby equipment provided by a consumer in terms of any Electrical Installation Regulations or for his own operational requirements may be connected to any installation without the prior written approval of the municipality.
- (2) Application for such approval shall be made in writing using the forms that the municipality will provide on request and shall include a full specification of the equipment and a wiring diagram.
- (3) The standby equipment shall be so designed and installed that it is impossible for the municipality's supply mains to be energized by means of a back-feed from such equipment and the consumer shall be responsible for providing and installing all such protective equipment.
- (4) Where by special written agreement with the municipality, the consumer's generating equipment, including small scale generation by means of renewable energy sources, is permitted to be electrically coupled to, and run in parallel with the municipality's supply mains, the consumer shall be responsible for providing, installing and maintaining all the necessary synchronizing, protective and metering equipment required for such safe parallel operation and possible export of electrical energy, to the satisfaction of the municipality and in accordance with any applicable standards and guidelines.

40. Norms and standards

The municipality may determine and publish norms and standards regarding matters not specifically covered in the Electrical Installation Regulations or this by-law but which are necessary for the safe and efficient operation and management of the supply of electricity.

CHAPTER 2

RESPONSIBILITIES OF CONSUMERS

41. Consumer to construct and maintain electrical installation

- (1) Any electrical installation connected or to be connected to the supply mains, and any additions or alterations thereto which may be made from time to time, shall be provided and constructed and maintained and kept in good order by the consumer at his own expense and in accordance with this by-law and the Electrical Installation Regulations and the requirements of the Electricity Regulation Act.
- (2) Should any item forming part of an installation not be covered by an incorporated safety standard, approval for the use of such an item shall be referred to an Authorised Inspection Authority (AIA) as defined in the Electrical Installation Regulations. The municipality will not undertake this responsibility.
- (3) The municipality may require the consumer to reimburse it for any expense arising from a fault in the installation.
- (4) Where it is found that a meter, service connection, service protective device or supply mains have been damaged through no failure due to the operation of the service protective device, the consumer shall be liable for all charges incurred by the municipality in removing, overhauling or replacing if irreparably damaged, and reinstalling the meter.
- (5) Should the damage have resulted in the metering recording less than the true consumption, the municipality shall have the right to recover from the consumer the full cost of his or her estimated consumption from the date it can accurately be determined the meter was damaged.

42. Fault in electrical installation

- (1) If any fault develops in the electrical installation, which constitutes a hazard to persons, livestock or property, the consumer shall immediately-
  - (a) isolate the electricity supply;
  - (b) without delay give notice thereof to the municipality; and
  - (c) take immediate steps to remedy the fault.
- (2) The municipality may require the consumer to reimburse it for any expense to which it may be put in connection with a fault in the electrical installation.

43. Discontinuance of use of supply

- (1) In the event of a consumer desiring to discontinue using the electricity supply, he or she shall give at least four full working days' notice in writing of such intended discontinuance to the municipality, failing which he or she shall remain liable for all payments due in terms of the tariff for the supply of electricity until the expiration of five full working days after such notice has been given.
- (2) Any costs incurred in the tracing of consumers shall be added to such consumer's other liabilities to the municipality..

44. Change of occupier

- (1) A consumer vacating any premises shall give the municipality not less than four full working days' notice in writing of his intention to discontinue using the electricity supply, failing which he or she shall remain liable for such supply.
- (2) If the person taking over occupation of the premises desires to continue using the electricity supply, he or she shall make application in accordance with the provisions of section 5 of this by-law, and if he or she fails to make application for an electricity supply within ten working days of taking occupation of the premises, the supply of electricity may be disconnected, and he or she shall be liable to the municipality for consumption from the date of occupation till such time as the supply is so disconnected.
- (3) Where premises are fitted with prepayment meters any person occupying the premises at that time shall be deemed to be the consumer.
- (4) Until such time as an application is made by the person contemplated in subsection (2) for a supply of electricity he or she shall be liable for all charges and fees owed to the municipality for that metering point as well as any outstanding charges and fees whether accrued by that person or not.

45. Service apparatus

- (1) The consumer shall be liable for all costs to the municipality arising from damage to or loss of any metering equipment, service protective device, service connection or other apparatus on the premises, unless such damage or loss is shown to have been occasioned by an Act of God or an act or omission of an employee of the municipality or caused by an abnormality in the supply of electricity to the premises.
- (2) If, during a period of disconnection of an installation from the supply mains, the service main, metering equipment or any other service apparatus, being the property of the municipality and having been previously used, have been removed without its permission or have been damaged so as to render reconnection dangerous, the owner or occupier of the premises, as the case may be, during such period shall bear the cost of overhauling or replacing such equipment.
- (3) Where there is a common metering position, the liability detailed in subsection (1) shall devolve on the owner of the premises.
- (4) The amount due in terms of subsection (1) shall be evidenced by a certificate from the municipality which shall be final and binding.
- (5) The applicant, applying for a temporary connection, shall be responsible for the municipality's service equipment in terms of subsection (1).

CHAPTER 3
SPECIFIC CONDITIONS OF SUPPLY

46. Service connection and installations

- (1) All consumers whose electrical installations comprise in the whole or in part, circuits exceeding 1 000 V rms or 1 500 V dc shall comply with the requirements of SANS 10142-2 where applicable.
- (2) The consumer shall bear the cost of the service connection, as approved by the municipality.
- (3) Notwithstanding the fact that the consumer bears the cost of the service connection, ownership of the service connection, laid or erected by the municipality, shall vest in the municipality, and the municipality shall be responsible for the maintenance of such service connection up to the point of supply.
- (4) The consumer shall not be entitled to any compensation from the municipality in respect of such service connection.
- (5) The work to be carried out by the municipality at the cost of the consumer for a service connection to the consumer's premises shall be determined by the municipality.
- (6) A service connection shall be laid underground, whether the supply mains are laid underground or erected overhead, unless an overhead service connection is specifically required by the municipality.
- (7) The consumer shall provide, fix and maintain on his premises such ducts, wire ways, trenches, fastenings and clearance to overhead supply mains as may be required by the municipality for the installation of the service connection.
- (8) The conductor used for the service connection shall have a cross-sectional area according to the size of the electrical supply but for low voltage installations may not be less than 10mm² (copper or copper equivalent), and all conductors shall have the same cross-sectional area, unless otherwise approved by the municipality.
- (9) Unless otherwise approved, the municipality shall only provide one service connection to each registered erf and in respect of two or more premises belonging to one owner and situated on adjacent erven, a single bulk supply of electricity may be made available provided the erven are consolidated or notorially tied.
- (10) No electrical installation shall be permitted to extend from one erf to another without the prior consent of the municipality.
- (11) Any covers of a wireway carrying the supply circuit from the point of supply to the metering equipment shall be made to accept the seals of the municipality.
- (12) Within the meterbox, the service conductor or cable, as the case may be, shall terminate in an unobscured position and the conductors shall be visible throughout their length when cover plates, if present, are removed.
- (13) In the case of blocks of buildings occupied by a number of individual consumers, separate wire ways and conductors or cables shall be laid from the common metering room or rooms to each individual consumer in the blocks of buildings; alternatively, if trunking is used, the conductors of the individual circuits shall be clearly identified (tied together every 1,5m) throughout their length.
- (14) The municipality shall not be responsible for any reinstatement to the consumer's property as a result of any work done by it in connection with the external service.
- (15) The point at which overhead service connections are terminated shall be determined by the municipality.

47. Metering accommodation

- (1) The consumer shall, if required by the municipality, provide accommodation in an approved position, the meter board and adequate conductors for the municipality's metering equipment, service apparatus and protective devices.
- (2) Such accommodation and protection shall be provided and maintained, to the satisfaction of the municipality, at the cost of the consumer or the owner, as the circumstances may demand, and shall be situated, in the case of credit meters, at a point to which free and unrestricted access shall be had at all reasonable hours for the reading of meters but at all times for purposes connected with the operation and maintenance of the service equipment.
- (3) Access at all reasonable hours shall be afforded for the inspection of prepayment meters.
- (4) Where sub metering equipment is installed, accommodation separate from the municipality's metering equipment shall be provided.
- (5) The consumer or, in the case of a common meter position, the owner of the premises shall provide adequate electric lighting in the space set aside for accommodating the metering equipment and service apparatus.
- (6) Where in the opinion of the municipality the position of the meter, service connection, protective devices or main distribution board is no longer readily accessible or becomes a source of danger to life or property or in any way becomes unsuitable, the consumer shall remove it to a new position, and the cost of such removal, which shall be carried out with reasonable dispatch, shall be borne by the consumer.
- (7) The accommodation for the municipality's metering equipment and protective devices may, if approved, include the consumer's main switch and main protective devices.
- (8) No apparatus other than that used in connection with the supply of electricity and use of electricity may be installed or stored in such accommodation unless approved.
- (9) Where the metering equipment and service apparatus are to be fixed upon any portion of a partition wall, the consumer shall, if required by the municipality, at his own expense, satisfactorily reinforce that portion of such wall.
- (10) All meter rooms shall be secured by means of an approved padlock or night latch.
- (11) If a consumer defaults on any of the requirements contained in this section, the municipality shall give the consumer written notice of the matter requiring attention and also stipulate a fixed time period within which the consumer shall meet the requirements.
- (12) Should the consumer fail to comply with the stipulated requirements within the stated time period, the municipality shall have the right to disconnect the supply or to take other appropriate action and the consumer shall bear the cost of this action.

CHAPTER 4 SYSTEMS OF SUPPLY

48. Load requirements

Alternating current supplies shall be given as prescribed by the Electricity Regulation Act, 2006 (Act 4 of 2006), and in the absence of a quality of supply agreement, as set out in the applicable standard specification.

49. Load limitations

- (1) Where the estimated load, calculated in terms of the safety standard, does not exceed 15 kVA, the electrical installation shall be arranged for a two-wire single phase supply of electricity, unless otherwise approved by the municipality.
- (2) Where a three phase four-wire supply of electricity is provided, the load shall be approximately balanced over the three phases but the maximum out-of-balance load shall not exceed 15kVA, unless otherwise approved by the municipality.
- (3) No current-consuming appliance, inherently single phase in character, with a rating which exceeds 15kVA shall be connected to the electrical installation without the prior approval of the municipality.

50. Interference with other persons' electrical equipment

- (1) No person may operate electrical equipment having load characteristics which, singly or collectively, give rise to voltage variations, harmonic currents or voltages, or unbalanced phase currents which fall outside the applicable standard specification.
- (2) The assessment of interference with other persons' electrical equipment shall be carried out by means of measurements taken at the point of common coupling.
- (3) Should it be established that undue interference is in fact occurring, the consumer shall, at his or her own cost, install the necessary equipment to filter out the interference and prevent it reaching the supply mains.
- (4) In order to assess the contribution, whether singly or collectively, of any consumer to the combined interference experienced at any point of common coupling, the municipality reserves the right to have monitoring equipment installed on any consumer's electrical installation.

51. Supplies to motors

Unless otherwise approved by the municipality the rating of motors shall be limited as follows:

- (1) Limited size for low voltage motors: The rating of a low voltage single-phase motor shall be limited to 2kW and/or the starting current shall not exceed 70A. All motors exceeding these limits shall be wound for three phases at low voltage or such higher voltage as may be required.
- (2) Maximum starting and accelerating currents of three-phase alternating current motors. The starting current of three-phase low voltage motors permitted shall be related to the capacity of the consumer's service connection, as follows:

Insulated service cable, size in mm ² , copper equivalent mm ²	Maximum permissible starting current A	Maximum motor rating in kW		
		Direct on line (6 × full-load current)	Star/Delta (2,5 × full-load current)	Other means (1,5 × full-load current)
		kW	kW	kW
16	72	6	13,5	23
25	95	7,5	18	30
35	115	9	22	36
50	135	10	25	45
70	165	13	31	55
95	200	16	38	67
120	230	18	46	77
150	260	20	52	87

- (3) Consumers supplied at medium voltage—

In an installation supplied at medium voltage the starting current of a low voltage motor shall be limited to 1,5 times the rated full load current of the transformer supplying such a motor. The starting arrangement for medium voltage motors shall be subject to the approval of the municipality.

52. Power factor

- (1) If required by the municipality, the power factor of any load shall be maintained within the limits 0,85 lagging and 0,9 leading.
- (2) Where, for the purpose of complying with subsection (1), it is necessary to install power factor corrective devices, such corrective devices shall be connected to the individual appliance terminals unless the correction of the power factor is automatically controlled.
- (3) The consumer shall, at his or her own cost, install such corrective devices.

53. Protection

Electrical protective devices for motors shall be of such a design as effectively to prevent sustained over current and single phasing, where applicable.

CHAPTER 5 MEASUREMENT OF ELECTRICITY

54. Metering

The provisions of all statutory standards that apply to metering of electricity supplies and the requirements of the municipality's Customer Care and Revenue Management by-law shall apply to the measurement of electricity consumption.

55. Accuracy of metering

The provisions of all statutory standards that apply to metering of electricity supplies and the requirements of the municipality's Customer Care and Revenue Management by-law shall apply to the accuracy of metering.

56. Reading of credit meters

The provisions of all statutory standards that apply to metering of electricity supplies and the requirements of the municipality's Customer Care and Revenue Management by-law shall apply to the reading of credit meters. Where automatic meter reading facilities are employed, the electricity consumption during any metering period will be automatically determined.

57. Prepayment metering

The provisions of all statutory standards that apply to metering of electricity supplies and the requirements of the municipality's Customer Care and Revenue Management by-law shall apply to prepayment metering.

CHAPTER 6 GENERAL PROVISIONS

58. Electrical contractors—Additional requirements to those in the Electrical Installation Regulations

In addition to the requirements of the Electrical Installation Regulations the following requirements shall apply:

- (1) Where an application for a new or increased supply of electricity has been made to the municipality, any duly authorized official of the municipality may at his or her discretion accept notification of the completion of any part of an electrical installation, the circuit arrangements of which permit the electrical installation to be divided up into well-defined separate portions, and such part of the electrical installation may, at the discretion of the municipality, be inspected, tested and connected to the supply mains as though it were a complete installation.
- (2) The examination, test and inspection that may be carried out at the discretion of the municipality in no way relieves the electrical contractor or registered person or the user or lessor, as the case may be, from his responsibility for any defect in the installation.
- (3) Such examination, test and inspection shall not be taken under any circumstances (even where the electrical installation has been connected to the supply mains) as indicating or guaranteeing in any way that the electrical installation has been carried out efficiently with the most suitable materials for the purpose or that it is in accordance with this by-law or the safety standard, and the municipality shall not be held responsible for any defect or fault in such electrical installation.

59. Work done by of electrical contractors

The municipality shall not be held responsible for the work done by the electrical contractor or registered person on a consumer's premises and shall not in any way be responsible for any loss or damage which may be occasioned by fire or by any accident arising from the state of the wiring on the premises.

60. Cost of repair of damage

The municipality may repair and make good any damage done in contravention of this by-law or resulting from a contravention of this by-law and the cost of any such work carried out by the municipality which was necessary due to the contravention of this by-law, shall be to the account of the person who acted in contravention of this by-law.

61. Penalties

- (1) Any person who contravenes any of the provisions of sections 5, 7, 13, 14, 20, 25, 26, 27, 29 and 30 of this by-law shall be guilty of an offence.
- (2) Any person who continues to commit an offence after notice has been served on him or her to cease committing such offence or after he or she has been convicted of such offence shall be guilty of a continuing offence.
- (3) Any person convicted of an offence under this by-law for which no penalty is expressly provided shall be liable to a fine or imprisonment or to such imprisonment without the option of a fine or to both such fine and such imprisonment and, in the case of a continuing offence, to an additional fine or additional imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued.
- (4) The court convicting any person of a contravention of, or a failure to comply with any provision of this by-law may, in addition to any other penalty, impose a further penalty equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as a result of such contravention or failure.
- (5) Every person committing a breach of the provisions of this by-law shall be liable to compensate the municipality for any loss or damage suffered or sustained by it in consequence of such breach.

62. Presumptions

In the event of any breach of this by-law being committed on any premises, the consumer shall be deemed to have committed such breach unless he or she proves the contrary on a balance of probabilities.

63. Exemptions

Notwithstanding the provisions of this by-law, the municipality may exempt any person and class of persons from any or all of the requirements of this by-law and in considering such exemption it may impose any other conditions or requirements it deems appropriate.

64. Disputes

- (1) If at any time, any difference or questions arises between the municipality and the consumer as to the construction, meaning or effect of this by-law or as to the rights, obligations or liabilities of either party there under, such difference or questions or matter or thing so subject to agreement or adjustment may be referred by the parties, without legal representation, to a mediator at a place and time determined by him.
- (2) The mediator shall be selected by agreement between the parties.
- (3) The mediator shall, within a reasonable period, express verbally or if agreed, in writing, an opinion on the matter.
- (4) If either party be dissatisfied with, or unwilling to accept the opinion expressed by the mediator, then they may, within twenty eight (28) days after receiving notice of such opinion, require that the matter be determined by arbitration in such manner as may be agreed upon, and failing such, in terms of the provisions of the South African Arbitration Act, Act 42 of 1965, as amended.

65. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law.

66. Short title and commencement

This by-law shall be known as the Electricity Supply By- Law and shall come into operation on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

SCHEDULE 1

Note: The following is a list of standards, specifications, regulations and the like that applied at the time these by-laws were compiled. Additional standards, specifications, regulations and the like that affect the supply of electricity will be applied as and when they become legally binding.

“applicable standard specification” means:

- SANS 1019 Standard voltages, currents and insulation levels for electricity supply
- SANS 1607 Electromechanical watthour meters,
- SANS 1524 Part 1 Electricity dispensing systems,
- SANS IEC 60211 Maximum demand indicators, Class1.0,
- SANS IEC 60521 Alternating current electromechanical watthour meter (Classes 0.5, 1 & 2),
- SANS 10142-1 Code of practice for the wiring of premises;
- SANS 10142-2 Code of practice for Medium Voltage Installations
- SANS 204 Energy Efficiency In Buildings
- NRS 047 National Rationalised Specification for the Electricity Supply Quality of Service
- NRS 048 National Rationalised Specification for the Electricity Supply Quality of Supply, and
- SANS 474:2006/NRS 057 Code of practice for electricity metering

Laws and Regulations:

- Electricity Regulation Act (Act 4 of 2006) as amended and Regulations.
- Occupational Health and Safety Act (Act 85 of 1993) as amended and Regulations.

Guidelines and other policy documents:

- Council’s Electricity and Energy Directorate’s Policy on Electricity Load Reduction and Energy Efficiency.

By Laws:

- Revenue Management and Customer Care by-law.
-

GEORGE MUNICIPALITY
BY-LAW RELATING TO IMPOUNDMENT OF ANIMALS

Under the powers conferred by section 156 of Constitution, 1996, read with section 11(3)(m) of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act No. 32 of 2000), the George Municipality enacts as follows:

ARRANGEMENT OF SECTIONS

1. Definitions
2. Application
3. Establishment of pound
4. Appointment of pound keeper
5. Trespassing or straying animals may be impounded
6. Animals too vicious, intractable or wild to be impounded
7. Release of animals before removal to pound
8. Care of trespassing animals
9. Pound to which animals must be taken
10. Information to be supplied to pound keeper
11. Acceptance at pound of animals to be impounded
12. Pound register
13. Notice to owners of animals
14. Care of impounded animals
15. Isolation of infected animals
16. Impounded animals not to be worked
17. Death of or injury to impounded animals
18. Copies of by-laws
19. Fees and costs payable
20. Release of impounded animals
21. Sale of impounded animals
22. Pound keeper may not purchase impounded animals
23. Animals unsuccessfully offered for sale
24. Proceeds
25. Action for recovery of damages
26. Procedure to be followed in application to Court
27. Indemnity
28. Offences and penalties
29. Schedules 1 and 2 form part of this by-law
30. Repeal of by-laws
31. Short title and commencement

1. Definitions

In these bylaws, unless inconsistent with the context—

“**animal**” includes a horse, bovine, donkey, sheep, goat, pig, ostrich, dog, cat or the hybrid of any such animal, and “**animals**” will have a corresponding meaning;

“**Court**” means a Magistrate’s Court as referred to in section 166(d) of the Constitution, 1996, having jurisdiction in the area in which the pound is situated;

“**Gazette**” means the official Provincial Gazette of the Province of the Western Cape;

“**municipality**” means the George Municipality established in terms of section 155(6) of the Constitution, 1996, and established by and under sections 11 and 12 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act No. 117 of 1998);

“**owner**” includes an owner who is known, or whose identity, with the exercise of reasonable diligence, can be ascertained, and in relation to any—

(a) animal, includes the agent of the owner or other person having the lawful custody or possession of such animal; or

(b) land, includes the owner, lessee or lawful occupier of such land or his or her agent;

“**pound**” means a pound established as contemplated in section 3;

“**pound keeper**” means the person appointed from time to time as contemplated in section 4 and includes any person acting for or on behalf of the appointed pound keeper;

“**public place**” means any place to which the public has access including, without limiting the generality of the foregoing any:

- (a) square;
- (b) park;
- (c) recreation ground;
- (d) sports ground;
- (e) open space;
- (f) beach;
- (g) shopping centre on municipal land;
- (h) unused or vacant municipal land; or
- (i) cemetery;

“**public road**” means a public road as contemplated in section 1 of the Road Traffic Act, 1996 (Act No. 93 of 1996); and

“**service delivery agreement**” means a service delivery agreement as defined in section 1 of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act No. 32 of 2000).

2. Application

This by-law apply to the area of jurisdiction of the Municipality, provided that nothing prevents any animal detained in terms of this by-law from being impounded in a pound or any similar facility established by any other municipality, or other lawful authority.

3. Establishment of pound

- (a) The Municipality may establish a pound at any convenient place within its area of jurisdiction, provided that the Municipality may enter into a service delivery agreement with an institution or person mentioned in section 76(b) of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act No. 32 of 2000), to provide for the establishment and operation of a pound to service its area of jurisdiction.
- (b) The Municipality must give notice of the establishment of a pound by publishing a notice in at least two newspapers circulating in the area of jurisdiction of the Municipality.

4. Appointment of pound keeper

The Municipality must, in terms of its human resource policy, appoint a suitably skilled and experienced person as a pound keeper, unless the pound is established and operated in terms of a service level agreement contemplated in section 3(a).

5. Trespassing or straying animals may be impounded

- (1) The owner of land upon which any animal is found trespassing may seize such animal, provided that such animal may not be removed to a pound before notice is given to the owner in writing no less than 48 hours prior to the removal to the pound.
- (2) Any animal found straying unattended upon any public road or public place may be seized for impounding by—
  - (a) a member of the South African Police Services;
  - (b) a member of the South African National Defence Force;
  - (c) a member of the Provincial Road Traffic Inspectorate;
  - (d) an authorised municipal official; or
  - (e) the owner of any land through or alongside which such road passes or which abuts on such public place.
- (3) A person may not keep an animal, seized for purposes of impounding in terms of in subsections (1) and (2), for a period longer than six hours without supplying such animal with adequate food and water.
- (4) Any person who has seized an animal for purposes of impounding must comply with the provisions of the Code of Good Practice on the Handling and Transportation of Impounded Animals contained in Schedule 1.

6. Animals too vicious, injured, intractable or wild to be impounded

If a Veterinarian or official contemplated in section 5(2)(a) to (d) is satisfied that an animal found trespassing on any land, or straying untended upon any public road or public place, is too dangerously vicious, injured, intractable or wild to be impounded, he or she may authorise the humane destruction or other disposal of the animal, after giving written reasons and written notice thereof to the owner of the animal.

7. Release of animals before removal to pound

- (1) The owner of an animal, seized in terms of section 5(1) may apply to the owner of land contemplated in section 5(2) for the release of such animal prior to its removal to the pound.
- (2) The owner of land referred to in section 5(1)—
  - (a) may release such animal forthwith; or
  - (b) may refuse the release of the animal, whereupon he or she may apply to Court for authority to impound the animal or to claim any damages he or she may have suffered, in which event the Court may make any order, including an order as to costs that the Court deems just and equitable.
- (3) The owner of an animal seized in terms of section 5(2) may apply for the release of such animal prior to its removal to the pound, in which event the person who seized the animal must release such animal forthwith.

8. Care of trespassing animals

A person may not work, use or ill-treat an animal found trespassing on any land or whilst it is in the process of being removed to a pound.

9. Pound to which animals must be taken

An animal seized for the purposes of impounding as contemplated in section 5, must be removed to the nearest accessible pound, by the shortest practical route, and within the shortest practical time: Provided that animals of different species must be separated at all times according to their species.

10. Information to be supplied to pound keeper

A person sending animals to the pound must advise the pound keeper in writing of—

- (a) the number and descriptions of the animals;
- (b) the land upon which they were found trespassing; and
- (c) the distance in kilometers, by the shortest practical route, between the place on such land where they were seized and the pound.

11. Acceptance at pound of animals to be impounded

The pound keeper may not refuse to accept an animal for impounding.

12. Pound register

(1) The pound keeper must—

- (a) maintain a pound register containing the information contemplated in Schedule 2, which must be available for public inspection at all reasonable times; and
- (b) complete the pound register immediately upon the acceptance into the pound of any animal.

(2) If the pound keeper—

- (a) neglects or refuses to comply with any of the provisions of subsection (1);
- (b) knowingly makes a false entry in the pound register;
- (c) fraudulently destroys or erases any previous entry in the pound register; or
- (d) wilfully delivers a false copy or extract from the pound register to any person,

he or she commits an offence.

13. Notice to owners of animals

The owner of an animal contemplated in sections 5(1), 6, 14(2)(b), 15(1)(c), 17(b), 21(1)(b), and 23(a), must be notified by—

- (a) addressing a written notice to him or her; or
- (b) placing a copy of the notice to the owner on the Municipal Notice Board; and
- (c) publishing a copy of the notice on at least two consecutive days in a newspaper of general circulation in the Municipality.

14. Care of impounded animals

(1) The pound keeper—

- (a) is responsible for the proper care of all impounded animals;
- (b) must ensure that fresh water and sufficient food is available to impounded animals at all times; and
- (c) is liable to the owner of an impounded animal for any damage caused by his or her wilful or negligent acts or omissions.

(2) (a) If the pound keeper is of the opinion that an impounded animal is dangerously vicious, permanently disabled or terminally ill, he or she, in consultation with a veterinarian or other suitably qualified person, may authorise the destruction or other disposal of the impounded animal.

- (b) The pound keeper must immediately notify the owner in writing of the authorisation and the destruction or disposal of the animal.

15. Isolation of infected animals

(1) If the pound keeper suspects, or is aware, that an impounded animal, or an animal to be impounded, is infected with any disease contemplated in the Animal Diseases Act, 1984 (Act No. 35 of 1984), he or she must—

- (a) provide separate accommodation for such animal;
- (b) immediately isolate the animal, and report the disease to the nearest State Veterinarian; and
- (c) immediately notify the owner of the animal of such disease in writing.

(2) If there is no State Veterinarian available, the pound keeper may request a report from a private veterinarian and if such a veterinarian is not available, he or she may apply to the court, which may authorise the destruction or other disposal of the impounded animal.

(3) The pound keeper must immediately notify the owner in writing of the order of Court and the destruction or disposal of the animal.

16. Treatment of impounded animals

The pound keeper—

- (a) may not work or in any way make use of an impounded animal or permit any such animal to be worked or made use of by any other person; and
- (b) must ensure that all impounded male animals are at all times kept apart from female animals.

17. Death of or injury to impounded animals

If an impounded animal is injured or dies, the pound keeper must—

- (a) record the injury or cause of death in the pound register referred to in section 12; and
- (b) notify the owner of the animal in writing of the injury or death.

18. Copies of by-law

The pound keeper must ensure that copies of this by-laws in are available at the pound for inspection.

19. Fees and costs payable

The pound keeper must—

- (a) charge the owner of an impounded animal the fees as set by the Municipality from time to time as contemplated in section 75A of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000 (Act No. 32 of 2000); and
- (b) recover the cost of any dipping, medical treatment, inoculation or other treatment that may be necessary or required in terms of this by-law or in accordance with any other law.

20. Release of impounded animals

(1) The pound keeper must immediately release an impounded animal, and give the owner a receipt, upon the owner—

- (a) providing proof of ownership of such animal; and
- (b) paying the fees and costs contemplated in section 19.

(2) If the owner of an impounded animal is unable to pay the fees or costs contemplated in section 19, the pound keeper may retain such animal in order to recover such fees or costs as may be due and payable.

21. Sale of impounded animals

(1) The pound keeper must—

- (a) whenever any impounded animal has not been released within seven days from the date of its impoundment, apply to the Court for authority to sell the animal; and
- (b) in the application contemplated in paragraph (a), provide the Court with proof that he or she lodged a statement as contemplated in subsection (2) with the owner.

(2) The statement contemplated in subsection (1)(b) must include—

- (a) the fees and costs due in terms of this by-law; and
- (b) the amount of any damages that the owner of the land on which the impounded animal trespassed, may have suffered.

(3) The Court, whether the amounts set forth in the statement contemplated in subsection (1)(b) are disputed or not, must—

- (a) summarily enquire into the matter;
- (b) enquire whether notice was given to the owner of the animal by the pound keeper; and
- (c) make such order as it considers just and equitable, including an order—
  - (i) as to costs; and
  - (ii) on the process to be followed by the pound keeper in the sale of the animal.

22. Pound keeper may not purchase impounded animals

The pound keeper, or a family member, or a close associate of the pound keeper, or any municipal employee, may not purchase an animal offered for sale at a pound sale, either personally or through any other person, directly or indirectly.

23. Animals unsuccessfully offered for sale

In the event that any animal is not sold as contemplated in section 21—

- (a) the pound keeper must immediately advise the Court and the owner of its estimated value and the fees and costs incurred; and
- (b) the Court may make such order as it may deem just and equitable.

24. Proceeds

All proceeds from the collection of fees and costs contemplated in section 19 must be paid into the municipal revenue fund, provided that in the event that any impounded animal is sold at a price in excess of—

- (a) the fees and costs incurred; and
- (b) any damages awarded in terms of section 21(3)(c), such excess must be paid to the owner within 30 days of the sale, unless the identity of the owner has not been established, in which event the excess must be paid into the municipal revenue fund.

25. Action for recovery of damages

Nothing in this by-law prevents the owner of land or any other person from instituting action against the owner of a trespassing animal, in any court with jurisdiction, for the recovery of damages suffered by reason of such trespassing animal.

26. Procedure to be followed in application to Court

An application to Court for—

- (a) the impoundment of an animal in terms of this by-law, must comply with the procedure contemplated in Rule 55 of the Rules of Court; and
- (b) the sale of an impounded animal in terms of this by-law, must comply with the procedure contemplated in section 66 of the Magistrates' Courts Act, 1944 (Act No. 32 of 1944), and Rule 41 of the Rules of Court,

made by the Rules Board for Courts of Law in terms of section 6 of the Rules Board for Courts of Law Act, 1985 (Act No. 107 of 1985), and published under Government Notice No. R.1108 in Regulation Gazette No. 980 of 21 June 1968, as amended from time to time, read with the necessary changes.

27. Indemnity

The Municipality, pound keeper and any officer, employee, or agent of the Municipality will not be liable for the death of or injury to any animal arising as a result of its detention, impounding or release, or arising during its impoundment.

28. Offences and penalties

A person who—

- (a) releases an animal that was lawfully seized for the purpose of being impounded or which has been lawfully impounded;
- (b) unlawfully seizes an animal for the purpose of impounding it;
- (c) unlawfully impounds an animal; or
- (d) contravenes any provision of this by-law,

is guilty of an offence and is liable on conviction to—

- (i) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment, or to both such fine and such imprisonment; and
- (ii) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment, or to such additional imprisonment without the option of a fine, or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued; and
- (iii) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

29. Schedules 1 and 2 form part of this by-law

Schedules 1 and 2 to this by-law form part of this by-law for all purposes.

30. Repeal of existing By-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law.

31. Short title and commencement

This by-law will be called the By-law relating to Impoundment of Animals and it will come into effect upon publication in the Provincial Gazette.

SCHEDULE 1 Code of Good Practice on the Handling and Transportation of Impounded Animals (Section 5(4))

PART I

Paddock requirements

1. Different species of animals must be kept in separate paddocks.
2. Animals may not be penned in overcrowded paddocks, and penning space provided for in each paddock must be sufficient to permit all animals to lie down at the same time and must not be less than 1,5 square metres of floor area for each animal.
3. Fractious animals may not be kept with other animals.
4. Young, weaned juvenile animals, may not be penned with adult animals, except in the case of mother and offspring.
5. Provision must be made in paddocks for—
  - (a) facilities such as racks, mangers or other suitable feed containers that are easy to clean, which will allow the feeding of an animal off the floor, and which can be serviced without disturbing the animals;
  - (b) water troughs with an adequate supply of suitable fresh water at all times;
  - (c) sufficient facilities for the adequate cleaning of paddocks; and
  - (d) facilities for the safe handling of animals.
6. (a) The paddocks must at all times be maintained in a good state of repair.

- (b) Sharp points such as wire ends, broken boards, jagged ends or protruding hinges or bolts, which could cause injury to animals, must be removed or otherwise suitably covered.
7. The floor of the entire paddock, including the off-loading banks, races, and passages, must be so constructed as to provide adequate non-slip surfaces that can be efficiently and suitably cleaned and kept dry and in a condition fit for the holding of animals.

PART II: Handling of animals

8. Animals must at all times be handled humanely and with patience and tolerance.
9. The following must be kept in mind when handling animals—
- (a) animals respond more readily to being driven when the driver stands behind the animal but within its field of vision; and
- (b) herd animals respond more readily to being driven when in a group rather than singly.
10. Animals may not be dragged by their legs, or carried by their head, ears or tail.
11. Young calves must be carried if they cannot walk with ease, by lifting the calf around the chest and hindquarters, alternatively they must be guided with one hand on the hindquarters and the other near shoulder or neck, and walked in the required direction at an appropriate and comfortable pace.
12. Only sticks with canvas or belting flaps may be used when driving animals and it is preferable to strike the ground behind the animal rather than to hit the animal.
13. Electric prodders, sticks or goads may not be used on young calves.
14. Electric prodders may not be used excessively or indiscriminately or applied to the face, anal or genital areas of animals.

PART III: Movement of animals

15. Animals driven on the hoof must at all times be under proper and competent supervision.
16. Animals on the hoof must be driven in a calm manner at a gait that is relaxed and comfortable, natural to that animal, and not faster than the pace of the slowest animal.
17. Animals may not be driven for periods in excess of 10 hours without being given rest of at least one hour and provided with sufficient suitable fresh water that is available to all the animals.
18. No animal on the hoof may be moved in excess of the following distances—
- (a) during a journey of not more than one day's duration—
- (i) 20 kilometres for sheep and goats; and
- (ii) 30 kilometres for cattle; and
- (b) during a journey of more than one day's duration—
- (i) 20 kilometres during the first day and 15 kilometres during each subsequent day for sheep and goats; and
- (ii) 25 kilometres during the first day and 20 kilometres during each subsequent day for cattle.
19. Animals must be watered and fed immediately on reaching their night camp or final destination, with sufficient food of a quality and of a type compatible with the species.
20. Animals may not be moved in the dark.
21. No sick, injured or disabled animal may be moved on the hoof.

PART IV: Vehicles used in transporting animals

22. Vehicles and all trailers used in the transport of hoofed animals must be suitable for the transport of such animals and in a roadworthy condition.
23. All vehicles and trailers referred to in item 22 must have—
- (a) a suitable non-slip floor which may not impede the cleaning of the floor of the vehicle, with hinged or removable battens or steel grids being permissible;
- (b) adequate ventilation and light whilst in motion as well as when stationary, with no vehicle being totally enclosed;
- (c) adequate protection from exhaust gasses, as exposure to exhaust fumes could interfere with the animals' respiration or cause distress;
- (d) sidewalls high enough to prevent animals from escaping or falling out of the vehicle: Provided that—
- (i) the sides and partitions, when used in a vehicle to separate animals carried therein, must be of a height not lower than the shoulder joint of the largest animal being transported;
- (ii) in the case of cattle other than calves, the minimum height must be 1 800 millimetres; and
- (iii) the minimum height must be 750 millimetres in the case of any smaller animals;
- (e) in multi-tier vehicles, heights between decks must be adequate, and in case of sheep and pigs not less than 1 000 millimetres, to enable the largest animals to stand naturally, freely and fully erect and to allow adequate space for the free flow of air above the animals;
- (f) floors that are solid and impervious;
- (g) loading and offloading openings at the rear of the vehicle that are the full width of the vehicle or, if at the sides, a width not less than 2 400 millimetres; and
- (h) gates, with or without partitions—
- (i) of a design and construction strong enough and suitable for the conveyance of the intended consignment; and

(ii) that open and close freely and are able to be well-secured.

24. The density of animals packed into any given space must be such as to ensure the safety and comfort of the animals during transport, and the recommended floor space per animal is—
- (a) 1,4 square metres per large animal; and
  - (b) 0,5 square metre per small animal.

PART V: Watering and feeding of live animals prior to loading

25. Animals must be provided with sufficient and suitable food and fresh water until the commencement of the journey.

PART VI: Loading and off-loading procedure

26. Loading and off-loading into or out of a vehicle must be accomplished as quietly and calmly as possible, with patience and tolerance and without undue harassment, terrifying of the animals, bruising, injury, suffering or undue stress.
27. No animal may be loaded or off-loaded by lifting by the head, fleece, skin, ears, tails, horns or legs.
28. No animals may be loaded or off-loaded otherwise than—
- (a) by means of a ramp with a non-slip surface, sturdy enough to support the weight of the species of animals being handled, with side panels or bars adequate to prevent animals escaping or falling off the ramp and of an incline not steeper than 25 degrees; or
  - (b) at a loading bank equal to the height of the floor of the vehicle or, at off-loading, not more than 310 millimetres below the level of the off-loading vehicle and with an incline not exceeding 25 degrees.
29. Where a truck is equipped with an onboard removable loading ramp it must have a non-slip surface and be of a sufficient length when lowered, that the inclination is no steeper than the inclines referred to in item 28, with the distance from the ground to the heel of the ramp not exceeding 120 millimetres.
30. Ramps must be correctly adjusted to the exact height of the vehicle's floor.
31. Journeys must commence as soon as possible after the live animals have been loaded and the animals must be promptly off-loaded upon arrival at the destination.
32. Unless adequate provision has been made for effective separation, different species of animals may not be loaded and transported in the same vehicle.
33. Animals of different ages, sizes and sexes may not be loaded and transported in the same vehicle unless adequate provision has been made for the effective separation of such animals.
34. Adult horned cattle may not be transported with polled cattle and they must also be penned separately.
35. When there is reason to believe that an animal is likely to give birth in the course of a proposed journey, the animal may not be loaded onto a vehicle.
36. In the case of an animal giving birth during transport, the necessary measures must be taken to ensure the protection of the mother and offspring from being trampled or otherwise injured or harassed by other animals.
37. In the event of—
- (a) a breakdown of the transport vehicle;
  - (b) an accident or collision in which the transport vehicle is involved; or
  - (c) injury to, or death of, any animal in transit,

the carrier must immediately report the details to, and request assistance from—

- (i) in the case of paragraph (a), a breakdown service;
- (ii) in the case of paragraph (b), the South African Police and the traffic authorities; or
- (iii) in the case of paragraph (c), a veterinarian.

PART VII: Restraining of animals during transportation

38. Where the transport of any animal may cause injury to itself or any other animal, it must be restrained in such a manner as to prevent such injury.
39. No animals may be kept in restraint for more than 4 hours in any 24-hour period.
40. No wire or bailing twine may be used for tying the animal's legs or feet.
41. To avoid strangulation or neck-break, a slipknot may not be used where animals are secured to the vehicle by horns or neck, and the rope must be attached to the vehicle at the level of the animal's knees so that in the event of the animal falling, the possibility of serious injury or death is reduced, with the rope being long enough to allow the animal to lie comfortably in a natural position with its head upright.

SCHEDULE 2
Pound register information
(Section 12)

A pound register must, at least, contain the following information—

1. Name of pound
  2. Date of receipt of animal
  3. Number and description of animals
  4. Brands or markings on animal
  5. Ear tag number assigned by the pound keeper
  6. Name and address of person who seized the animal
  7. Name and address of person who delivered the animal to the pound
  8. Name and address of owner of land where animal was seized
  9. Name and address of owner of animal
  10. Name and address or description of place where animal was found
  11. Distance between place where animal was seized and pound
  12. Particulars of damage caused by the animal
  13. Transport fees payable
  14. Details of destruction or disposal of animal
  15. Cause of death or injury of impounded animal
  16. Description and amount of pound fees
  17. Damages awarded by Court
  18. Date of release of animal
  19. Date of sale of animal
  20. Proceeds of sale of animal
  21. Name and address of purchaser
  22. Excess amount (if any) paid to owner or municipality
  23. Receipt number
  24. Details of Order of Court with regard to animal not sold in execution
-

GEORGE MUNICIPALITY

**BY-LAW RELATING TO PREVENTION OF PUBLIC NUISANCES AND PUBLIC NUISANCES ARISING FROM
THE KEEPING OF ANIMALS**

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 the George Municipality enacts as follows:

TABLES OF CONTENTS

1. Definitions
2. Objectives and application of by-law
  - CHAPTER 1: GENERAL PROVISIONS RELATING TO PUBLIC NUISANCES
3. Behaviour and conduct
  - CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS RELATING TO KEEPING OF ANIMALS
4. Permission to keep animals
5. Plans for structures and management
6. Consideration of application and imposition of conditions
7. Visibility of structures on premises
8. Wavering of requirements and withdrawal of authorisations
9. Validity of authorisations
10. Duties of owner or keeper of animal
11. Animals kept in unsatisfactory manner
12. Destruction of animals
13. Hawking of animals

CHAPTER 3: PROVISIONS RELATING TO KEEPING OF DOGS, CATS AND PETS

Part 1 – General Provisions relating to dogs, cats and pets

14. Number of dogs and cats
15. Breeders of dogs and cats
16. Breeders of pets
17. Conditions and restrictions
18. Withdrawal of permission
19. Dogs or cats in streets or public places

Part 2 – Specific provisions relating to dogs

20. Control of dogs

CHAPTER 4: DOG KENNELS, CATTERIES, PET SHOPS AND PET PARLOURS

21. Permission to operate

CHAPTER 5: CO-OPERATION BETWEEN MUNICIPALITIES

22. Service delivery agreements
23. Powers of municipality in case of omission by District Municipality

CHAPTER 6: GENERAL PROVISIONS

24. Right of entry and inspection
25. Service of documents and process
26. Transitional provisions
27. Appeal
28. Penalties
29. Exemptions
30. Liaison forums in Community
31. Repeal of by-laws
32. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, unless the context otherwise indicates—

“**agent**”, in relation to the owner of a property, means a person appointed by the owner of the property:

- (a) to receive rental or other payments in respect of the property on behalf of the owner; or
- (b) to make payments in respect of the property on behalf of the owner;

“**animal**” means any equine, bovine, sheep, goat, poultry, camel, dog, cat, or other domestic animal or bird, or any wild animal or reptile which is in captivity or under the control of a person, or insects such as, but not limited to, bees which is kept or under control of a person, but excluding any pet;

“**bird**” means a pigeon, peafowl, pheasant, partridge, canary, budgerigar, parrot, ostrich and any other domesticated bird or wild bird which is in captivity or under control of a person;

“**cattery**” means any establishment where cats are bred or boarded;

“**district municipality**” means the Eden District Municipality established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**drunk**” means a person who, by reason of the alcohol which he or she has consumed, has lost control of his or her mental or physical faculties, or both, to such an extent as to render him or her incapable of comporting him- or herself, or of performing any act in which he or she is engaged, with safety to him- or herself or with that regard to the rights of others which the law demands;

“**kenel**” means any establishment that has as its business the breeding, training or boarding of dogs and includes pounds whether operated by the State or otherwise;

“**municipality**” means the George Municipality established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**municipal manager**” is the person appointed by the municipality in terms of Section 82 of the Municipal Structures Act, Act 117 of 1998, and includes a person—

- (a) acting in such position; and
- (b) to whom the municipal manager has delegated any power, function or responsibility;

“**owner**”—

- (a) in relation to an animal, includes the person having the possession, charge, custody or control of such animal;

(b) in relation to property includes an occupier, lessee, servitude holder, trustee, executor, curator or assignee, agent or administrator of such property;

“**pet**” means a tame animal which is kept in a household;

“**pet parlour**” means an establishment where pets are groomed;

“**pet shop**” means an establishment where pets are kept for trading purposes;

“**poultry**” means any fowl, goose, ostrich, duck, pigeon, dove, turkey, muscovy, guinea-fowl, peacock or peahen or bird whether domesticated or wild;

“**premises**” means—

(a) land or a portion of land, including a public place, whether or not a building or structure has been constructed or erected on such land or portion thereof; or

(b) a building, structure, tent or caravan and the land on which it is situated and includes any vehicle, carriage, ship or boat;

“**public nuisance**” means any act or omission or condition on any premises or public place, including any building, structure or growth thereon, which is offensive or dangerous, or which materially interferes with the ordinary comfort, convenience, peace or quiet of other people or which adversely affects the safety of people, and

“**nuisance**” has the same meaning;

“**public place**” means any land, square, building, park, recreation ground or open space which:

(a) is vested in the municipality;

(b) the public has the right to use; or

(c) is shown on a general plan of a township filed in a deeds registry or a Surveyor-General’s office and has been provided for or reserved for the use of the public or the owners of erven in such township;

“**responsible authority**” means the George Municipality or any national or provincial department that may in terms of its powers and functions impose conditions or restrictions in respect of the keeping of animals;

“**street**” means any road, street or thoroughfare or any section or part thereof which is commonly used by the public or to which the public has a right of access;

“**structure**” means any container, stable, shed, pigsty, kraal, aviary, paddock, covering structure, poultry house, enclosure, run, loft or building used for human shelter, business purposes or the keeping or enclosing of animals.

2. Objectives and application of by-law

- (1) The municipality, aware of the constitutional right of every person to an environment that is not harmful to his or her health or well-being, adopts this by-law with the aim of protecting and promoting the health and well-being of all people in the George area by fostering an environment in which the public in general may enjoy peaceful and harmonious living conditions.
- (2) In the implementation of this by-law, the municipality also recognises the infrastructural, social and economical disparities and inequalities resulting from the previous local government dispensation and shall strive to overcome such disparities and inequalities by supporting the new goals for local government as laid down in section 152 of the Constitution.
- (3) Sections 4(1), 14(1), 15(1), and 21(1) do not apply to—
  - (a) premises which are legally used for bona fide agricultural purposes; or
  - (b) premises identified by the municipality where the keeping of animals or the operation of pet parlours, pet shops or catteries and kennels is permitted and indicated as such in an approved spatial development framework and zoning scheme.
- (4) A person who keeps animals on premises contemplated in subsection (3) is not exempt from the provisions relating to the inception or bringing about of a public nuisance.

CHAPTER 1

GENERAL PROVISIONS RELATING TO PUBLIC NUISANCES

3. Behaviour and conduct

- (1) No person may—
  - (a) do work on or use any premises in such a manner that it interferes with the convenience or comfort of other people or that it becomes a source of danger to any person;
  - (b) subject to any approval in terms of the relevant Town Planning Scheme Regulations, carry on any trade, business, profession or hobby which causes discomfort or annoyance to other people;
  - (c) deposit, leave, spill, drop or place any fruit or vegetable peels, broken bottles, glass, refuse, building rubble, garden refuse or thing which is offensive or likely to cause annoyance, danger or injury to persons;
  - (d) allow the fencing of any premises to fall into a state of disrepair or to become unsightly or dilapidated;
  - (e) allow any building or structure or any portion thereof to fall into a dilapidated, neglected or unsightly state;
  - (f) use any stoep, verandah or alley of any shop or business premises or vacant land adjoining such shop or business premises for the purpose of storing, stacking, dumping, disposing, displaying or keeping articles or merchandise;
  - (g) enclose any stoep or verandah of any shop or business premises by any means otherwise than by such means as approved by the municipality;

- (h) disturb the comfort, convenience, peace or quiet of other people by the use of electrical appliances or machinery whether malfunctioning or not;
  - (i) defoul, misuse or damage public toilets;
  - (j) carry or convey in any street or public place, any objectionable material- or thing, which is or may become offensive or dangerous, unless such material or thing is suitably covered;
  - (k) allow any erf to be overgrown to such an extent that it may be used as a shelter by vagrants, wild animals or vermin or may threaten the safety of any member of the community;
  - (l) erect, or allow to be erected or use on any premises any structure in a manner that causes a nuisance to people; or
  - (m) by an action allow that a nuisance be created or continued;
  - (n) bathe or wash him- or herself or any animal, article or clothing in a public stream, pool, water trough, hydrant, fountain or at any place which has not been set aside by the municipality for such purpose;
  - (o) at any time disturb the public peace by making unseemly noises in any manner whatsoever;
  - (p) cause a nuisance by-
    - (i) loitering in any street or public place;
    - (ii) being drunk or under the influence of drugs;
    - (iii) soliciting or importuning any person for the purposes of prostitution or any other immoral act;
    - (iv) continuing to beg from a person or closely follow a person after such person has given a negative response to such begging;
    - (v) playing loud music or the use of music instruments on any premises;
  - (q) advertise wares or services by means of any megaphone, loudspeaker, or similar device or by insistent shouting, striking of gongs, blowing of horns or ringing of bells;
  - (r) in any street or public place use any abusive or threatening language;
  - (s) cleanse or wash any vehicle or part in any street or public place;
  - (t) discharge any fire-arm, airgun or air pistol on any premises except premises or land zoned for agricultural purposes and which does not form part of a general plan for a township.
- (2) (a) In the event of a contravention of section 3(1)(a) to (m), the municipality may issue a notice on the owner, occupier or alleged offender to terminate the action or to abate the nuisance created. In the event of non-compliance with such order and without prejudice to the municipality's right to prosecute, the municipality may take the necessary steps to remove the cause or source of the nuisance and any costs incurred in connection therewith may be recovered from the person responsible for the nuisance or the owner or occupier of the premises whether or not such owner or occupier is responsible therefor.
- (b) Where any vacant or developed premises or land in the vicinity of a street is used by unauthorised persons or where any of the materials or things mentioned in subsection (1)(c) are dumped or deposited on such premises, the municipality may serve a written notice on the owner or occupier requiring him or her to enclose or fence it in to its satisfaction by a date specified in the notice. Every such enclosure or fence must be so constructed that it will effectively prevent the entry of unauthorised persons and the dumping of materials and things.
- (3) For the application of this by-law, any action or condition on any premises that endangers the safety of any person or property or which is untidy, annoying, troublesome, offensive or disturbing to the peace of other people, shall be considered a public nuisance.
- (4) Any person who contravenes or fails to comply with any provisions of this section or fails to comply with any notice lawfully given there under is guilty of an offence.

CHAPTER 2

GENERAL PROVISIONS RELATING TO KEEPING OF ANIMALS

4. Permission to keep animals

- (1) No person may keep or permit to be kept on any premises any animals, excluding pets, without the written permission of the municipality.
- (2) Any person who applies for a permit to keep a wild animal must, when submitting an application contemplated in subsection (1), furnish the municipality with a captivity permit issued by the Department of Economic Affairs, Environment and Tourism.
- (3) The municipality may determine the number of bee hives, as well as the kind, number and gender of animals that may be kept and the areas within which the keeping of such animals will be prohibited.
- (4) In order to consider an application in terms of subsection (1), the municipality may obtain the input or comments of the owners or occupants of surrounding premises.
- (5) A person who contravenes subsection (1) or who fails to comply with a determination in subsection (3) commits an offence.

5. Plans for structures and management

The municipality may require from applicants who apply to keep animals that they must submit an application form and a detailed site plan according to specifications set by the municipality.

6. Consideration of application and imposition of conditions

- (1) The municipality may, after consideration of—
  - (a) the input or comments obtained in terms of section 4(3);
  - (b) the location, geographical features or size of the premises in respect of which the application is submitted;
  - (c) the documents and site plans submitted in terms of section 5; or

- (d) any other information relating tot the application including, but not limited to, grazing, fencing, availability of water, etc. refuse to grant consent or grant consent.
- (2) Where consent is refused, the municipality must furnish the applicant with the reasons for such refusal and at the same time advise him or her of the right of appeal in terms of section 27.
- (3) Where consent is granted, the municipality may impose conditions.

7. Visibility of structures on premises

- (1) All structures in which animals are kept must be suitably screened from any street.
- (2) A person who fails to comply with subsection (1) commits an offence.

8. Wavering of requirements and withdrawal of authorisations

The municipality may after considering conditions particular to the property and provided that no objection is received from the owners or occupants of surrounding premises, waive any or all of the requirements of this part and impose other conditions and may withdraw any consent granted in terms of section 6(3) if any of the conditions imposed are not adhered to.

9. Validity of authorisations

All authorisations to keep animals granted in terms of any by-law or regulation repealed are deemed to have been granted in terms of this by-law.

10. Duties of owner or keeper of animal

- (1) The owner or keeper of an animal:
  - (a) may not cause or allow an animal to interfere with the comfort, convenience, peace or quiet of other people;
  - (b) must provide such animal with shelter, water and proper food;
  - (c) must maintain the premises on which an animal is kept in good repair and in a neat condition in order to prevent the occurrence of a public nuisance; and
  - (d) must exercise control over his or her animals in order to prevent damage to property or gardens;
  - (e) may not leave or allow any animal to be on any section of a public road or leave such animal in a place from where it may stray onto such section of a public road.
- (2) A person who contravenes a provision of subsection (1) commits an offence.

11. Animals kept in unsatisfactory manner

- (1) Whenever animals kept on any premises are a public nuisance, the municipality may by written notice require the owner or occupier of such premises to remove the cause of and to abate such nuisance.
- (2) The municipality may prescribe the steps that need to be taken or the work that must be done to remove the cause of and to abate any nuisance.
- (3) Any activities undertaken by the owner in terms of a notice contemplated in subsection (1) will be for such owner's own account.
- (4) If an owner fails to comply with a notice issued in terms of subsection (1) the municipality may take the steps required and recover the cost thereof from such owner.
- (5) A person who fails to comply with a notice contemplated in subsection (1) commits an offence.

12. Destruction of animals

- (1) The municipality may order the euthanization or destruction of an animal which is—
  - (a) dangerous or ferocious; or
  - (b) injured or diseased to such an extent that it would be humane to do so.
- (2) An animal to be destroyed in terms of subsection (1) must be euthanized by a registered veterinary surgeon or destroyed with such instruments or appliances and in such a manner as to inflict as little suffering as possible.
- (3) A person who fails to comply with an order contemplated in subsection (1) or who contravenes subsection (2) commits an offence.

13. Hawking of animals

- (1) No person may hawk an animal in a street or public place or from a movable structure or vehicle.
- (2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

CHAPTER 3
PROVISIONS RELATING TO KEEPING OF DOGS, CATS AND PETS
Part 1 – General Provisions relating to dogs, cats and pets

14. Number of dogs and cats

- (1) Subject to the provisions of section 15, no person may, without the permission of the municipality, keep on any premises—
  - (a) more than two dogs; and
  - (b) more than two cats.
- (2) An application for permission in terms of subsection (1) must be submitted on an application form obtainable from the municipality and must contain an exposition of the breed, gender and number of dogs or cats applied for.
- (3) A restriction imposed under section 17 on the number of animals that may be kept on premises does not apply for a period of 10 weeks after the birth of a litter from an animal kept in terms of a permit.
- (4) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

15. Breeders of dogs and cats

- (1) A breeder of dogs or cats who wishes to keep more than two dogs or cats must obtain permission from the municipality.
- (2) The municipality may require the submission of plans and specifications of structures in which it is proposed to keep the dogs or cats as well as a site plan indicating all existing or proposed structures and fences on the premises.
- (3) A person who fails to obtain the permission of the municipality as required in subsection (1) commits an offence.

16. Breeders of pets

- (1) A person who breeds pets must obtain the approval of the municipality.
- (2) The provisions of section 15(2) are with the necessary adjustment applicable to an application in terms subsection (1).
- (3) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

17. Conditions and restrictions

The municipality's consent in terms of sections 4, 14(1), 15(1) and 16(1) may be subject to any conditions that the municipality, in consultation with another responsible authority, may deem fit to impose.

18. Withdrawal of permission

- (1) Where a person contravenes or fails to adhere to a condition or restriction set in terms of section 17, the municipality may, after hearing that person, withdraw its consent and may order the removal of animals from the premises for care and safekeeping by an animal welfare organisation or pound.
- (2) Any costs incurred by the municipality for the removal and safekeeping of animals in terms of subsection (1), will be recovered from the owner or keeper of such animals.

19. Dogs or cats in streets or public places

- (1) Subject to the provisions of the Public Amenities By-law, the owner or keeper of a dog or cat may not bring or allow it in a street or public place unless the dog is on a leash or the cat is under physical control.
- (2) Except in the event of a blind person being lead by a guide dog, a person in charge of a dog in a street or public place, must remove any faeces left by the dog by wrapping it in paper or plastic and disposing of it in a receptacle provided for litter or refuse.
- (3) A person who contravenes any of the provisions of subsection (1) or (2) commits an offence.

Part 2 – Specific provisions relating to dogs

20. Control of dogs

- (1) No person who owns or keeps a dog may—
  - (a) permit a bitch on heat to be in a street or public place without supervision;
  - (b) urge a dog to attack, worry or frighten any person or animal unless in self-defence;
  - (c) keep a dog if the premises is not adequately fenced to keep such dog inside when it is not on a leash; or
  - (d) permit a dog—
    - (i) to trespass on private property;
    - (ii) to constitute a hazard to traffic using any public road;
    - (iii) to constitute source of danger or injury to a person outside the premises on which such dog is kept; or
    - (iv) to be a source of danger to employees of the municipality entering such premises for the purpose of carrying out their duties. A notice to the effect that a dog is kept must be displayed in a conspicuous place.
  - (e) keep any dog which interferes materially with the comfort, convenience, peace or quiet of neighbours by:

- (i) barking, yelping, howling or whining;
  - (ii) charging any vehicles, animals, poultry, pigeons or persons outside any premises where it is kept; or
  - (iii) by behaving in any other manner.
- (2) The municipality may seize and impound a dog which is found in a street or public place in contravention with the provisions of this by-law.
- (3) A dog impounded in terms of subsection (2) may be released to the owner upon payment of a fee determined by the municipality.
- (4) A person who contravenes a provision of subsection (1) commits an offence.

CHAPTER 4

DOG KENNELS, CATTERIES, PET SHOPS AND PET PARLOURS

21. Permission to operate

- (1) No kennel, cattery, pet shop or pet parlour may be operated without the permission of and subject to conditions imposed by the municipality.
- (2) The person operating a kennel, cattery, pet shop or pet parlour may not conduct the business in such a manner so as to cause any nuisance or annoyance to other people.
- (3) A person who contravenes subsection (1) or (2) commits an offence.

CHAPTER 5

CO-OPERATION BETWEEN MUNICIPALITIES

22. Service delivery agreements

In order to achieve optimal service delivery in terms of this by-law, the municipality may enter into agreements with the district municipality with which legislative and executive powers is shared.

23. Powers of municipality in case of omission by District Municipality

If the service delivery referred to in section 22 is impeded by the refusal or omission by the district municipality to execute any of the arrangements envisaged in an agreement in terms of section 22 the municipality may, subject to the principles of cooperative government as set out in section 41 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, proceed to give effect to such arrangement and any expenses incurred by the municipality in giving effect to such an arrangement may be recovered from the district municipality.

CHAPTER 6

GENERAL PROVISIONS

24. Right of entry and inspection

- (1) Any duly authorised employee of the municipality is authorised to inspect any premises within the municipal area in order to determine whether there is compliance with the provisions of this by-law; provided that a private dwelling may not be entered for routine inspection purposes.
- (2) When entering premises in terms of subsection (1), the employee must on request by any person, identify him- or herself by producing written proof of authorisation.
- (3) The authorised employee may be accompanied by a person reasonably required to assist in conducting the inspection.
- (4) Any person who fails to give or refuses access to any authorised official, or obstructs or hinders him or her in the execution of his or her duties under this by-law, or who fails or refuses to give information that he or she may lawfully be required to give to such official, or who gives false or misleading information knowing it to be false or misleading, commits an offence.

25. Service of documents and process

- (1) Whenever a notice, order, demand or other document is authorised or required to be served on a person in terms of this by-law, it shall be deemed to have been effectively and sufficiently served on such person—
  - (a) when it has been delivered to him personally;
  - (b) when it has been left at his place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age or sixteen years;
  - (c) when it has been posted by registered or certified mail to his last known residential or businesses address in the Republic and an acknowledgment of the posting thereof is produced;
  - (d) if his address in the Republic is unknown, when it has been served on his agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraph (a), (b) or (c); or
  - (e) if his address and agent in the Republic are unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the immovable property (if any) to which it relates.
- (2) When any notice, order, demand or other document is authorised or required to be served on a person, it is not necessary to name him or her but it will be sufficient if he or she is described as the owner, occupier or holder of a right.

26. Transitional provisions

A person who, at the commencement of this by-law, owns a larger number of animals than the number contemplated in section 4(2) may not replace animals that die or are disposed of and must gradually reduce the number of animals that may be kept.

27. Appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

28. Penalties

A person who has committed an offence in terms of this by-law is, on conviction, and subject to penalties prescribed in any other law, liable to a fine or in default of payment, to imprisonment, or to such imprisonment without the option of a fine, or to both such fine and such imprisonment, and in the case of a successive or continuing offence, to a fine for every day such offence continues, or in default of payment thereof, to imprisonment and a further amount equal to any costs and expenses incurred by the municipality as result of any contravention.

29. Exemptions

Notwithstanding the provisions of this by-law, the municipality may exempt any person and class of persons from any or all of these requirements and may impose any other requirements it deems appropriate.

30. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of—
  - (a) creating conditions for a local community to participate in the affairs of the municipality; and
  - (b) promoting a safe and healthy environment;
- (2) A liaison forum may consist of—
  - (a) a member of members of an interest group, or an affected person;
  - (b) a designated official or officials of the municipality; and
  - (c) a councillor.
- (3)
  - (a) the municipality may, when considering an application for an approval, or exemption certificate in terms of this by-law, request the input of a liaison forum.
  - (b) a liaison forum or any person or persons contemplated in subsection (2) may, on own initiative submit an input to the municipality for consideration.

31. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law, and insofar as it has been made applicable to the municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Local Government: Municipal Structures Act, Act 117 of 1998.

32. Short title and commencement

This by-law is called the Prevention of Public Nuisances and Keeping of Animals By-law and will come into operation on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

**GEORGE MUNICIPALITY
PUBLIC AMENITIES BY-LAW**

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the George Municipality enacts as follows:

TABLE OF CONTENTS

1. Definition
2. Principles and objectives

CHAPTER I: GENERAL PROVISIONS RELATING TO PUBLIC AMENITIES

3. Number of visitors
4. Admission to public amenity
5. Entrance fees
6. Notice boards
7. Consent required for certain activities
8. Use of public amenities
9. Permit
10. Prescribed fees
11. Animals
12. Prohibited behaviour

13. Vehicles
14. Camping
15. Caravan Parks

CHAPTER II: MISCELLANEOUS PROVISIONS

16. Powers of official and offences
17. Appeal
18. Penalties
19. Limitation of liability
20. Authentication and service of notices and other documents
21. Presumption
22. Entering into agreements
23. Liaison forums in community
24. Repeal of by-laws
25. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, unless the context otherwise indicates—

“**animal**” means any equine, bovine, sheep, goat, pig, fowl, camel, dog, cat, or other domestic animal or bird, or any wild animal or reptile which is in captivity or under the control of a person;

“**authorised officer**” means any person authorized by the municipality to perform the functions of an authorised officer under this By-law, or a member of the South African Police;

“**beach**” means the sea-shore situated within or adjoining the area in which the municipality has jurisdiction and the sea for a distance of 200 metres seaward from the low-water mark adjoining the sea-shore;

“**camp**” or “**camping**” means to occupy land by picnicking thereon or by standing thereon with a caravan or vehicle or erecting thereon a tent or temporary structure and using such caravan, vehicle, tent or temporary structure for the purpose of habitation or sleeping or as a shelter or protection against the weather;

“**camping area**” means land vesting in and set aside by the municipality as a public picnic, camping or caravan park site or a similar facility approved by the municipality on private land;

“**camping permit**” means a document printed and issued by the municipality for the purposes contemplated in this by-law or the municipality’s officials receipt issued against payment of the prescribed camping charges;

“**camping site**” means any part of a camping area, demarcated or assigned for the purpose of camping thereon;

“**caravan**” means any vehicle permanently fitted out for use by persons for living and sleeping purposes, whether or not such a vehicle is a trailer;

“**control official**” a person appointed by the municipality to exercise control over admission to a public amenity;

“**drunk**” means a person who, by reason of the alcohol which he or she has consumed, has lost control of his or her mental or physical faculties, or both, to such an extent as to render him or her incapable of comporting him- or herself, or of performing any act in which he or she is engaged, with safety to him- or herself or with that regard to the rights of others which the law demands;

“**erect**” in relation to a notice board means construct, post, affix or place;

“**garden**” means any piece of land under the control of the municipality and maintained by it as a garden for the use of by the public;

“**mobile home**” means a factory assembled structure approved by the municipality with the necessary service connections made so as to be movable on site and designed to be used as a permanent dwelling;

“**municipality**” means the Municipality of George established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, duly authorised agent or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, agent or employee;

“**Municipal Manager**” means a person appointed in terms of section 82 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act No. 117 of 1998);

“**nature reserve**” means a nature reserve established as a local nature reserve by the George Municipality in terms of section 7(1) of Ordinance 19 of 1974;

“**notice board**” includes a sign, poster or other device on which the municipality displays information;

“**Ordinance**” means the Nature Conservation Ordinance, 1974 (Ordinance 19 of 1974);

“**person**” includes an association or organisation;

“**public amenity**” means—

- (a) any land, commonage, square, camping area, caravan park, beach, swimming pool, public open space, public resort, recreation site, river, dam, nature reserve, zoo-logical, botanical or other garden, or hiking trail, including any portion thereof and any facility or apparatus therein or thereon, which is the property of, or is possessed, controlled or leased by the municipality and to which the general public has access, whether on payment of admission fees or not, but excluding a public road or street;

- (b) a building, structure, hall room or office, including any part thereof or any facility or apparatus therein, which is the property of, or is possessed, controlled or leased by the municipality and to which the general public has access, whether on payment of admission of fees or not; and
- (c) a public amenity contemplated in paragraphs (a) and (b) if it is lawfully controlled or managed in terms of an agreement between a person and the municipality;

“public gathering or procession” means a procession or gathering of more than 10 people;

“public place” means any square, building, park, recreation ground or open space which:—

- (a) is vested in the municipality;
- (b) the public has the right to use; or
- (c) is shown on a general plan of a township filed in a deeds registry or a Surveyor-General’s office and has been provided for or reserved for the use of the public or the owners of erven in such township;

“vehicle” means any device driven by mechanical, animal, natural or human power, and includes any craft or aircraft, but does not include a wheeled chair or a device drawn or propelled by hand and used solely for the conveyance of a child or invalid.

2. Principles and objectives

The municipality adopts this By-law with the aim of controlling access to and use of all public amenities owned by or under the control of the municipality.

CHAPTER 1

GENERAL PROVISIONS RELATING TO PUBLIC AMENITIES

3. Number of visitors

The municipality may determine—

- (a) the maximum number of persons or vehicles that may be in or at a public amenity at any time; and
- (b) different classes of vehicles that may be in or at a public amenity at any time and it may differentiate between public amenities.

4. Admission to and control over activities in a public amenity

- (1) The municipality may determine the times, dates and conditions under which a public amenity is open to the public and having due regard to section 6(1)(a).
- (2) The municipality may determine the activities that may or may not be undertaken in a public amenity and these include, but are not limited to:
  - (a) the driving of a motor vehicle and different classes of motor vehicles in a public amenity;
  - (b) kite flying, wind surfing, kite surfing and water sport activities or the use of boats or other jet propelled craft on any dam or beach under the control of the municipality;
- (3) The municipality may grant to any person or persons, during such hours and for such period as he or she may deem fit, the exclusive use of a public amenity for games, a public meeting, fete, show or other function or entertainment.
- (4) The municipality may for reasons of maintenance, development, security, safety or public health, temporarily or permanently—
  - (a) close a public amenity or a portion thereof; or
  - (b) suspend all or any activities thereon.
- (5) Where a person in a public amenity has committed an offence in terms of this by-law, an official may order such person to leave the public amenity, and a person ordered to leave must leave the amenity by the shortest route available to the public;
- (6) Where an official on reasonable grounds suspects that a person wishing to enter a public amenity intends to commit an offence in or at the public amenity, he or she may refuse entry to such person.

5. Entrance fees

- (1) The municipality may levy different entrance fees and issue entrance tickets in respect of persons of different ages, groups of persons, or different classes of vehicles and grant concessions in respect of entrance fees payable.
- (2) Entrance fees are payable at the entrance to a public amenity, except where another fee is indicated on a notice board in terms of section 6(1).
- (3) An entrance ticket contemplated in subsection (1) is valid for the period contemplated in subsection (4).
- (4) An entrance fee is payable in respect of each day or portion thereof during which a person, group or vehicle is in a public amenity, provided that no fee is payable for the day on which such public amenity is left, if the amenity is left before 10:00 on such day and if the day is not the day of arrival.
- (5) No fee contemplated in subsection (1) is repayable where any portion of the period in respect of which such fee has been paid has not been or cannot be utilised, provided that the fee which has been paid in respect of each full day which has not been utilised may, with the approval of the municipality, be repaid upon application, and for the purposes of this subsection “full day” means a period of 24 hours commencing at 10:00 of any day.
- (6) An official may require any person in a public amenity to produce the entrance ticket issued in terms of subsection (1), and a person who fails to produce such ticket, or a person who enters a public amenity without having paid the entrance fee commits an offence.

6. Notice boards

- (1) The municipality may erect a notice board at the entrance to or in the immediate vicinity of a public amenity, on which any of the following are displayed:
  - (a) The times, dates and conditions of entry and activities that may be undertaken;
  - (b) the fees payable; and
  - (c) a notice of closure referred to in section 4(4).
- (2) No person other than an official or other person authorised to do so in this by-law may move or alter the contents of, and no person may deface or otherwise tamper with a notice board erected by the municipality.
- (3) A notice posted by municipality in terms of subsection (1) may contain a graphic representation to convey meaning.
- (4) A person who contravenes any of the provisions of this section commits an offence.

7. Consent required for certain activities

- (1) No person may, without the prior written consent of the municipality at, in or upon a public amenity—
  - (a) arrange, hold, present or attend—
    - (i) a public entertainment;
    - (ii) a meeting;
    - (iii) a public gathering or procession, exhibition or performance; or
    - (iv) an auction;
  - (b) collect money or any other goods;
  - (c) display or distribute a pamphlet, placards, painting, book, handbill or a printed, written or painted work; or
  - (f) engage in any form of trade.
- (2) No person may at or in a public amenity undertake or perform any activity in contravention of a notice board erected in terms of section 6(1).
- (3) No person may without the prior written consent of the municipality erect or establish any fence, structure, dam, shelter or anything else and a person who has obtained such consent may only erect such fence, structure, dam, shelter or anything else at a designated area set aside for this purpose.
- (4) No person may, without the prior written consent of the municipality bring into, or have in his or her possession in a public amenity a firearm, and the municipality may grant consent in the following instances only:
  - (a) for the firing of blank cartridges during organised competitions or sports meetings;
  - (b) in connection with the collection of specimens of marine life or birds or animals for scientific purposes;
  - (c) for the lawful culling of a whale, dolphin, or animal; or
  - (d) to signal distress in the instance where a proposed activity may require distress signal to be given by means of a firearm.
- (5) A person who wishes to obtain the consent of the municipality as contemplated in subsection (1) must complete and submit the prescribed form, and the municipality may refuse or grant consent subject to any conditions it deems necessary and subject to the prescribed fee having been paid, and a person who wishes to sell food must also comply with any laws relating to the selling of food.
- (6) A person who has been granted consent in terms of subsection (5) must at all times keep the consent form in his or her possession, and must produce the form on request of an official.
- (7) A person who contravenes a provision of subsection (1) or (2) commits an offence.

8. Use of public amenities

The municipality may enter into an agreement with any person in terms of which a public amenity or any part thereof may be used for the purposes and subject to the conditions set out in the agreement.

9. Permit

- (1) Notwithstanding the provisions of section 4, 5(1), 5(3), and 6(1), the municipality may, on application and subject to any conditions it may impose, issue, free of charge or otherwise, a permit—
  - (a) to a group of people, such as, but not limited to, a group of bona fide students; or
  - (b) to a person who is undertaking scientific, educational or similar research.
- (2) The holder of a permit issued in terms of subsection (1) may—
  - (a) if he or she is the holder of a valid hunting licence, hunt, catch, kill or remove, fauna under the supervision, control and in accordance with the instructions of an official;
  - (b) pick, collect or remove fauna;
  - (c) take or remove anything of historical or scientific importance;
  - (d) have in his or her possession diving equipment, a weapon, trap, poison or a gardening tool, living or dead fauna or flora;
  - (e) remove any flora or carcase which has been plucked or hunted only if the official has—
    - (i) inspected such flora or carcase;
    - (ii) considered it necessary or desirable, measured the dimensions or mass, or taken a sample of such flora or carcase; and
    - (iii) in writing authorised the permit holder to remove such flora or carcase; or

- (iv) excavate soil, sand or stone or remove organic or inorganic objects.
- (3) The holder of a permit must, on arrival at the public amenity, display such permit to the control official, and a person who fails to do so, commits an offence.
- (4) The holder of a permit who undertakes an activity in contravention of a condition imposed commits an offence.

10. Prescribed fees

The municipality may determine fees payable in terms of this By-law.

11. Animals

- (1) No person may in contravention of any prohibitions displayed on a notice board bring any animal into the public amenity.
- (2) A person who is permitted to bring an animal upon a public amenity must have direct and physical control over the animal by means of a leash or other device, and may not bath, wash or allow such animal to enter or remain in any pond, fountain or ornamental water.
- (3) Any animal not under the control or apparently not under the control of a person, may, if found in or on a public amenity be impounded by the municipality and removed to a pound where it may be dealt with in terms of the by-law relating to the impoundment of animals.
- (4) A person who contravenes a provision of subsection (1) or (2) commits an offence.

12. Prohibited behaviour

- (1) No person—
  - (a) who is drunk or under the influence of any drug may enter or remain in a public amenity, and such person will not be admitted to a public amenity;
  - (b) may in or at a public amenity—
    - (i) break, damage, destroy, tamper with, remove, misuse, disfigure or use anything or fail to observe an instruction by the municipality;
    - (ii) throw or roll a rock, stone or object;
    - (iii) except if authorised to do so under section 9(2)(b), pull out, pick, cut or damage any flora growing in the amenity, or have such flora in his or her possession;
    - (iv) walk on a flowerbed;
    - (v) walk, stand, sit or lie on grass in contradiction with a notice;
    - (vi) write, paint, draw graffiti or a symbol, emblem or the like on a structure or path;
    - (vii) excavate soil, sand or stone or remove organic or inorganic objects; except if authorised to do so in terms of section 9;
    - (viii) interfere with water flow, obstruct water, divert a stream or drain a wetland;
    - (ix) deface or disfigure anything provided by the municipality by pasting or affixing in any way any bills, papers, placards, notices or anything else;
    - (x) wash, polish or repair a vehicle, except emergency repairs;
    - (xi) burn refuse;
    - (xii) litter or dump any refuse, garden refuse or building materials;
    - (xiii) wash crockery or laundry or hang out clothes, except at places indicated by notice for that purpose;
    - (xiv) use or try to use anything provided by the municipality in an amenity for a purpose other than that for which it is designed or determined by notice;
    - (xv) dispose of any burning or smouldering object;
    - (xvi) behave or conduct himself or herself in an improper, indecent or unbecoming manner;
    - (xvii) defecate, urinate or undress, except in such building or on premises intended for that purpose;
    - (xviii) lie on a bench or seating place provided by the municipality or use it in such a manner that other users or potential users find it impossible to make use thereof;
    - (xix) play or sit on play-park equipment, except if the person concerned is a child under the age of 13 years;
    - (xx) swim, walk or play in a fish-pond, fountain, dam, river, artificial feature or pond; in contravention with a notice prohibiting such action;
    - (xxi) having an open wound on his or her body, enter any bath provided by the municipality;
    - (xxii) perform any act that may detrimentally affect the health of another person;
    - (xxiii) enter or use a toilet facility indicated by notice for use by members of the opposite sex;
    - (xxiv) stay or sleep over night other than in terms of section 14;
    - (xxv) hunt, injure, disturb, feed, kill, hurt, follow, disturb, ill-treat or catch an animal, or displace, disturb, destroy or remove a bird, nest or egg, or skin or gut an animal, except if authorised to do so under section 9(2);
    - (xxvi) discharge a firearm, airgun or pistol, except if consent has been granted in terms of section 7(4);
    - (xxvii) discharge a bow or use a slingshot or catapult;
    - (xxviii) in any way whatsoever prejudice the safety, convenience or rights of other persons;
    - (xxix) play or conduct a game in a manner that causes annoyance or endangers public safety;

- (xxx) expose his or her body or clothe indecently; or
  - (xxxi) discard of a burning or smouldering object or throw it out of a vehicle;
  - (c) may enter—
    - (i) or leave a public amenity other than by way of the official entry and exit point;
    - (ii) a public amenity without having paid the entrance fees as contemplated in section 5(1);
  - (d) may release or introduce any wild animal, fish, bird or flora into a public amenity;
  - (e) may, in inland waters—
    - (i) swim, catch fish or otherwise or angle if not authorised to do so in terms of a notice board erected in terms of section 6(1);
    - (ii) catch fish with a net;
    - (iii) feed any fish without approval of the municipality;
    - (iv) wash himself or herself or clean anything;
  - (f) may use any craft on inland waters at any place other than that which has been indicated on a notice board erected in terms of section 6(1);
- (2) A person who contravenes a provision of subsection (1) commits an offence.

13. Vehicles

- (1) No person may bring into a public amenity any truck, bus, motor vehicle, motor cycle, quad bike, bicycle or any other vehicle except in accordance with the directions of the municipality.
- (2) Where a person is permitted to drive a vehicle in a public amenity he or she may not—
  - (a) travel with the vehicle elsewhere than on a road constructed by the municipality;
  - (b) drive the vehicle at a speed in excess of the speed indicated on a notice board erected by the municipality.
- (3) The provisions of subsection (1) do not apply to an emergency vehicle while lawfully in use as such, or a vehicle used in an emergency, or a vehicle used by an official in the discharge of his or her duties while acting in an emergency.
- (4) A person who contravenes a provision of subsections (1) and (2) commits an offence.

14. Camping

- (1) No person may camp on any land belonging to or which is under the control of the municipality except on a camping site within the boundaries of a camping area.
- (2) No person may camp in a camping area whether continuous or otherwise for a period exceeding three months in any period of twelve months without the written consent of the municipality.
- (3) The municipality may grant or refuse such an application subject to such conditions and for such period as it may deem fit but not for any period in excess of a further three consecutive months.
- (4) The occupier of a camping site must be the person whose name appears on the camping permit and he or she may not sublet, cede, dispose of or in any manner alienate his or her rights thereunder.
- (5) Reservation of camping sites will only be considered upon receipt of a written application.
- (6) The municipality may determine conditions additional to those contained in this by-law for the use of camping sites that fall under the control of the municipality.
- (7) The municipality may determine conditions for the establishment of private camping facilities.
- (8) A person who contravenes a provision of subsections (1), (2) and (4) or any condition imposed by the municipality in terms of subsections (6) and (7) commits an offence.

15. Caravan parks

- (1) Notwithstanding the provisions of section 13(1) the municipality may allocate ten percent (10%), or such greater percentage of the sites in a caravan park to be permanently occupied by caravans or mobile homes.
- (2) The municipality may determine conditions for the establishment of private caravan parks.
- (3) The municipality may determine conditions additional to those contained in this by-law for the use of caravan parks that fall under the control of the municipality.
- (4) Any person who contravenes or fails to comply with any condition imposed in terms of sub sections (2) and (3) commits an offence.

CHAPTER II:

MISCELLANEOUS PROVISIONS

16. Powers of official and offences

The official appointed by the municipality to monitor and enforce this By-law may investigate any act or omission which on reasonable suspicion may constitute an offence, and a person commits an offence if he or she—

- (a) threatens, resists, hinders or obstructs, or uses foul, abusive or insulting language towards or at an official in the exercise of his or her powers or execution of his or her duties; or
- (b) falsely holds himself or herself out to be an official;

- (c) furnishes false or misleading information when complying with a request of an official; or
- (d) fails to comply with a request of an official.

17. Appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

18. Penalties

A person who has committed an offence in terms of this By-law is, on conviction liable to a fine or in default of payment, to imprisonment, or to such imprisonment without the option of a fine, or to both such fine and such imprisonment, and in the case of a successive or continuing offence, to a fine for every day such offence continues, or in default of payment thereof, to imprisonment.

19. Limitation of liability

The municipality is not liable for any damage or loss caused by—

- (a) the exercise of any power or the performance of any duty in good faith under this By-law; or
- (b) the failure to exercise any power, or perform any function or duty in good faith under this By-law.

20. Authentication and service of notices and other documents

- (1) A notice issued by the municipality in terms of this By-law is deemed to be duly issued if it is signed by an officer authorised by the municipality.
- (2) Any notice or other document that is served on a person is regarded as duly served—
  - (a) when it has been delivered to that person personally;
  - (b) when it has been left at that person's place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of 16 years;
  - (c) when it has been posted by registered or certified mail to that person's last known residential or business address in the Republic, and an acknowledgment of the posting thereof from the postal service is obtained;
  - (d) if that person's address in the Republic is unknown, when it has been served on that person's agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraphs (a), (b) or (c);
  - (e) if that person's address and agent or representative in the Republic is unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the land or business premises to which it relates;
  - (f) in the event of a body corporate, when it has been delivered at the registered office of the business premises of such body corporate; or
  - (g) when it has been delivered, at the request of that person, to his or her e-mail address.
- (3) Service of a copy is deemed to be service of the original.
- (4) When any notice or other document is served on the owner, occupier, or holder of any property, or right in any property, it is sufficient if that person is described in the notice or other document as the owner, occupier, or holder of the property or right in question, and it is not necessary to name that person.

21. Presumption

In any prosecution under this by-law it shall be presumed, unless the contrary is proved, that an animal found in a public amenity was brought into the amenity by the owner thereof or a person under the control of the owner, or that the owner or the person allowed the animal to enter the amenity.

22. Entering into agreements

The municipality may enter into a written agreement with any person, organ of State, local community or organisation to provide for—

- (a) the co-operative development of any public amenity; or
- (b) the co-operative management of any public amenity; and
- (c) the regulation of human activities within a public amenity.

23. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of—
  - (a) creating conditions for a local community to participate in the affairs of the municipality;
  - (b) encouraging a local community to participate in the affairs of the municipality; and
  - (c) promoting the effective and safe use of public amenities.
- (2) A liaison forum may consist of—
  - (a) a member or members of an interest group, or an affected person;
  - (b) a member or members of a community in whose immediate area a public amenity exists;
  - (c) a designated official or officials of the municipality; and
  - (d) the councillor responsible for public amenities.

- (3) (a) The municipality may, when considering an application or registration in terms of this By-law request the input of a liaison forum.
 (b) A liaison forum or any person or persons contemplated in subsection (2) may, on own initiative submit an input to the municipality for consideration.

24. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law, and insofar as it has been made applicable to the municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Local Government: Municipal Structures Act, Act 117 of 1998.

25. Short title and commencement

This By-law may be cited as the Public Amenities By-law, and commences on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

MUNICIPALITY OF GEORGE

RATES BY-LAW

INDEX

1. Preamble
2. Interpretation
3. Adoption and Implementation of Rates Policy
4. Contents of Rates Policy
5. Enforcement of Rates Policy
6. Operative date

1. PREAMBLE

- (1) Section 229(1) of the Constitution authorises a municipality to impose rates on property and surcharges on fees for services provided by or on behalf of the municipality.
- (2) In terms of section 3 of the Property Rates Act, a Municipal Council must adopt a policy consistent with the Property Rates Act on the levying of rates on rateable property in the municipality
- (3) In terms of section 6(1) of the Property Rates Act, a municipality must adopt by-laws to give effect to the implementation of its rates policy.
- (4) In terms of section 6(2) of the Property Rates Act, by-laws adopted in terms of section 6(2) may differentiate between different categories of properties; and different categories of owners of properties liable for the payment of rates.

2. INTERPRETATION

In this By-law, the English text prevails in the event of any conflict with the Afrikaans or Xhosa texts, and, unless the context otherwise indicates:

“**Constitution**” means the Constitution of the Republic of South Africa;

“**Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-Law and Policy**” means the Municipality’s Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-Law and Policy as required by sections 96(b), 97 and 98 of the Systems Act;

“**Municipality**” means the George Municipality duly established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998

“**Municipality’s rates policy**” means a rates policy adopted by the Municipality in terms of this By-Law;

“**Property Rates Act**” means the Local Government: Municipal Property Rates Act, 6 of 2004;

“**rate**” means a municipal rate on property as envisaged in section 229 of the constitution.

3. ADOPTION AND IMPLEMENTATION OF RATES POLICY

- (1) The Municipality shall adopt and implement a rates policy consistent with the Property Rates Act on the levying of rates on rateable property in the municipality.
- (2) The Municipality shall not be entitled to levy rates other than in terms of a valid rates policy.

4. CONTENTS OF RATES POLICY

The Municipality’s rates policy shall, *inter alia*:

- (1) apply to all rates levied by the Municipality pursuant to the adoption of the Municipality’s annual budget;
- (2) comply with the requirements for:
  - (a) the adoption and contents of a rates policy specified in section 3 of the Property Rates Act;
  - (b) the process of community participation specified in section 4 of the Property Rates Act;
  - (c) the annual review of a rates policy specified in section 5 of the Property Rates Act;
- (3) specify any further principles, criteria and implementation measures consistent with the property rates Act for the levying of rates which the Municipality may wish to adopt;

- (4) include such further enforcement mechanisms, if any, as the Municipality may wish to impose in addition to those contained in the Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-Law and Policy.

5. ENFORCEMENT OF RATES POLICY

The Municipality's rates policy shall be enforced through the Customer Care, Credit Control and Debt Collection By-Law and Policy and any further enforcement mechanisms stipulated in the Municipality's rates policy.

6. OPERATIVE DATE

This By-law shall take effect on the date of promulgation thereof.

GEORGE MUNICIPALITY BY-LAW RELATING TO ROADS AND STREETS

Under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the George Municipality, enacts as follows:

TABLE OF CONTENTS

CHAPTER 1: DEFINITIONS, PURPOSE AND OBJECTIVES

1. Definitions
2. Purpose and objectives

CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS RELATING TO ROADS AND STREETS

3. Streets and sidewalks
4. Advertisements in streets
5. Animals or objects causing an obstruction
6. Trees in streets
7. Trees or growth causing an interference or obstruction
8. Refuse, motor vehicle wrecks, waste material, etc.
9. Parking of heavy vehicles and caravans
10. Parking attendants
11. Encroachments

CHAPTER 3: PROHIBITION OF CERTAIN ACTIVITIES IN ROADS AND STREETS

12. Vehicle repairs in streets
13. Games and other acts in streets
14. Use of explosives
15. Conveyance of animal carcasses or other waste products through streets
16. Fences on street boundaries
17. Building materials in streets
18. Balconies and verandas
19. Drying of washing on fences on boundaries of streets
20. Damaging of notice-boards
21. Street, door-to-door collections and distribution of handbills
22. Poison in streets
23. Roller-skating and skating on skateboards
24. Persons to be decently clad
25. Amusement shows and devices
26. Animals in a street
27. Restriction of access to streets

CHAPTER 4: WORK IN STREETS, PUBLIC ROADS AND SIDEWALKS AND WATER DISCHARGED ONTO ROADS AND STREETS

28. Use of vehicles that may damage street surface
29. Obstruction on public roads and streets
30. Work in public roads or streets
31. Norms, standards and guidelines
32. Discharge of water on public road
33. Overflow of water into public roads and streets

CHAPTER 5: BEHAVIOUR IN STREETS

34. Prohibited conduct

CHAPTER 6: DISPLAY OF STREET NUMBERS

35. Street numbers

CHAPTER 7: GENERAL POWERS OF THE MUNICIPALITY

36. Municipality may act and recover costs

37. Closure of or restriction of access to streets or roads

38. Temporary closure of streets or roads

39. Construction, maintenance and naming of streets

40. Declaration of streets

CHAPTER 8: PROCESSIONS

41. Processions

CHAPTER 9: GENERAL MATTERS

42. Appeal

43. Exemption

44. Penalty

45. Repeal of by-laws

46. Short title and commencement

CHAPTER 1

DEFINITIONS, PURPOSE AND OBJECTIVES

1. Definitions

In this by-law, words used in the masculine gender include the feminine, the singular includes the plural and vice versa, the English text shall prevail in the event of an inconsistency between the different texts, and unless the context otherwise indicates:

“**animals**” mean any horses, mules, donkeys, cattle, pigs, sheep, goats, ostriches, indigenous mammals and other wild animals;

“**drunk**” means a person who, reason of the alcohol which he or she has consumed, has lost control of his or her mental or physical faculties, or both, to such an extent as to render him or her incapable of comporting him- or herself, or of performing any act in which he or she is engaged, with safety to him- or herself or with that regard to the rights of others which the law demands;

“**municipality**” means the Municipality of George established in terms of Section 12 of the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998), and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent thereof or any employee thereof acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“**municipal area**” means the area of jurisdiction of George Municipality as determined in terms of the Municipal Demarcation Act, 1998;

“**municipal manager**” means a person appointed in terms of section 82 of the Municipal Structures Act, 1998;

“**motor vehicle**” means any self-propelled vehicle and includes—

- (a) a trailer, and
- (b) a vehicle having pedals and an engine or an electric motor as an integral part thereof or attached thereto and which is designed or adapted to be propelled by means of such pedals, engine or motor, or both such pedals and engine or motor, but does not include—
  - (i) any vehicle propelled by electrical power derived from storage batteries and which is controlled by a pedestrian; or
  - (ii) any vehicle with a mass not exceeding 230 kilograms and specially designed and constructed, and not merely adapted, for the use of any person suffering from some physical defect or disability and used solely by such person;

“**public place**” means any square, building, park, recreation ground or open space which:

- (a) is vested in the municipality;
- (b) the public has the right to use; or
- (c) is shown on a general plan of a township filed in a deeds registry or a Surveyor-General’s office and has been provided for or reserved for the use of the public or the owners of erven in such township;

“**sidewalk**” means that portion of a street between the outer boundary of the roadway of a road and the boundary lines of adjacent properties or buildings which is intended for the use of pedestrians;

“**street**” means any street, road, cycle path, thoroughfare or any other place, including—

- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare
- (b) any footpath, sidewalk or similar pedestrian portion of a road reserve;
- (c) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare;
- (d) any other object belonging to such road, street or thoroughfare, which has at any time been—

- (i) dedicated to the public;
- (ii) used without interruption by the public for a period of at least thirty years;
- (iii) declared or rendered such by the municipality or other competent authority, or
- (iv) constructed by a local authority, and
- (v) any land, with or without buildings or structures thereon, which is shown as a street on—
  - (aa) any plan of subdivision or diagram approved by the municipality or other competent authority and acted upon, or
  - (bb) any general plan as defined in the Land Survey Act, 1927, registered or filed in a deeds registry or Surveyor General's office;

unless such land is on such plan or diagram described as a private street;

“**vehicle**” means a device designed or adapted mainly to travel on wheels, tyres or crawler tracks and includes such a device which is connected with a draw-bar to a breakdown vehicle and is used as part of the towing equipment of a breakdown vehicle to support any axle or all the axles of a motor vehicle which is being salvaged other than such a device which moves solely on rails;

“**work**” means work of any nature whatsoever undertaken on any land under the jurisdiction of George Municipality and, without in any way limiting the ordinary meaning of the word, includes the erection of new building or alterations or additions to any existing building, excavations, the building of bridges and crossings over sidewalks, the laying of cables and pipes, the dumping of building or other material anywhere in a street or delivery to or removal from any site of any soil or material of any nature whatsoever.

2. Purpose and objectives

The George Municipality, acting under the Constitution and relevant legislation, and being aware of its duty to control the use of roads, streets and sidewalks and to manage any work undertaken in such roads, streets and sidewalks so as to provide a safe environment for all people within the municipal area, adopts this by-law to provide mechanisms and guidelines for such control and management.

CHAPTER 2: GENERAL PROVISIONS RELATING TO ROADS AND STREETS

3. Streets and sidewalks

No person may—

- (a) make, construct, reconstruct, or alter a street or sidewalk—
  - (i) except with the written permission of the municipality, or
  - (ii) otherwise than in accordance with the requirements prescribed by the municipality, or
- (b) construct a veranda, stoep, steps or other projection or erect a post in a street except with the written permission of the municipality.

4. Advertisements in streets

- (1) No person may display any advertisement, placard, poster or bill in a street—
  - (a) except with the written permission of the municipality, and
  - (b) subject to such conditions as may be determined by the municipality.
- (2) This section shall not be applicable to signs which have been exempted under the provisions of the municipality's applicable by-law relating to Advertising Signs.

5. Animals or objects causing an obstruction

No person may—

- (a) deposit or leave any goods or articles in a street, or in an area designated therefor, other than for a reasonable period during the course of the loading, off-loading or removal thereof, or
- (b) in any way obstruct the pedestrian traffic on a sidewalk by bringing or allowing to be brought thereon any animal, object or vehicle (other than a pram or wheelchair which is being used for the conveyance of children or the disabled), or
- (c) cause or allow any blind, awning, cord or other object to project or to be stretched over or onto a street—
  - (i) except with the written permission of the municipality, and
  - (ii) subject to such conditions as may be determined by the municipality.

6. Trees in streets

- (1) The management and protection of trees in roads, streets or public places will be undertaken in terms of the municipality's tree policy and any person who wishes to plant, remove, prune or cut down any tree or shrub in a road, street or public place must obtain the permission of the municipality to do so.
- (2) A person who contravenes the provisions of section (1) commits an offence.

7. Trees or growth causing an interference or obstruction

- (1) Whenever there is upon any property any tree or other growth which interferes with overhead wires or is a source of annoyance, damage, danger or inconvenience to persons using a street, the municipality may by notice in writing order the owner or occupier of such property to prune or remove such tree or growth to the extent and within the period specified in such notice.

- (2) Any person failing to comply with a notice issued in terms of subsection (1) commits an offence.
- (3) If any person fails to comply with a notice in terms of this section, the municipality may itself prune or remove the tree or growth at the expense of the person on whom the notice was served.

8. Refuse, motor vehicle wrecks, waste material, etc.

No person may—

- (a) dump, leave or accumulate any garden refuse, motor vehicle wrecks, spare parts of vehicles, building or waste materials, rubbish or any other waste products in any street, or
  - (b) permit any such objects or substances to be dumped or placed in a street from premises owned or occupied by him,
- except with the written permission of the municipality and subject to such conditions as may be determined by the municipality.

9. Parking of heavy vehicles and caravans

- (1) No person may, for an uninterrupted period exceeding two hours, except on places reserved for parking of heavy vehicles, park on the same street or sidewalk:
  - (a) a motor vehicle with a tare exceeding 3500 kg;
  - (b) a trailer;
  - (c) a semi-trailer;
  - (d) a caravan; or
  - (e) boat.
- (2) Whenever a vehicle is parked in contravention of subsection (1), it is deemed that such vehicle has been parked by the owner thereof unless the contrary is proved.

10. Parking attendants

- (1) No person may, in exchange for money or some other thing of value or in anticipation thereof:
  - (a) direct the operator or occupant of a motor vehicle to a public parking space; or
  - (b) provide any other parking or related services in a public place.
- (2) Notwithstanding subsection (1), the municipality may, subject to such requirements and conditions as determined by it on application by a person or organisation, permit such person or organisation, upon payment of a fee, to direct the operator or occupant of a vehicle to a public parking space or to provide any other parking or related service.

11. Encroachments

- (1) Subject to section 3 and to such further conditions as it deems necessary, the municipality may by agreement permit encroachment on municipal property or the erection or maintenance of a veranda, balcony, sign, projecting sign or similar structure which projects in or over any street or public place.
- (2) When any immovable property owned by a municipality or under the control or management of the municipality is encroached upon without permission, the municipality may take the steps necessary to remove or regularise such encroachment.
- (3) The municipality may reduce the extent of a public place or street which is encroached upon by the extent of the encroachment or by such greater extent as may be desirable.
- (4) A permit issued under subsection (1) is, for the purposes of subsection (2), deemed to be a regularisation of the encroachment referred to in such permit.
- (5) A person who wishes to obtain the permission of the municipality as contemplated in subsection (1) must complete and submit to the municipality the prescribed form, and the municipality may issue a permit subject to the prescribed fee having been paid.
- (6) A person who contravenes a provision of subsection (5) commits an offence, and a person who fails to comply with any condition imposed under subsection (1) commits an offence and the municipality may, in addition to any other penalty which may be imposed—
  - (a) demolish, remove or fill in the projection or projecting structure concerned; or
  - (b) cause such projection or projecting structure to be demolished, removed or filled in, at the cost of the owner thereof or the person responsible for such encroachment.

CHAPTER 3:

PROHIBITION OF CERTAIN ACTIVITIES IN ROADS AND STREETS

12. Vehicle repairs in streets

No person may, in a street—

- (a) effect any repairs or service to a vehicle, except where necessary for the purpose of removing such vehicle from the place where it was involved in an accident, or
- (b) clean or wash a vehicle.

13. Games and other acts in streets

No person may—

- (a) roll a hoop, fly a kite, shoot with a bow and arrow or catapult, discharge fireworks or throw a stone, stick or other projectile in, onto or across a street; or
- (b) do anything in a street which may endanger the life or safety of any person, animal or thing or may be a nuisance, obstruction or annoyance to the public unless such street is provided with clear signs and identifiable paving and furniture which distinguishes it as “residential erf” or “street park”.

14. Use of explosives

No person may in or upon a street use explosives or undertake blasting operations:

- (a) except with the written permission of the municipality, and
- (b) subject to such conditions as may be determined by the municipality.

15. Conveyance of animal carcasses or other waste products through streets

No person may carry or convey through a street the carcass of an animal or any garbage, night soil, refuse, litter, rubbish, manure, gravel or sand—

- (a) unless it is properly covered, and
- (b) unless it is conveyed in such type of container as will not allow any offensive liquids or parts of the load to be spilt in the street.

16. Fences on street boundaries

Subject to the By-law relating to Fences and Fencing, no person may erect a barbed-wire-, razor wire-, electrified fence or other dangerous fence on the boundary of a street except with the written permission of the municipality.

17. Building materials in streets

No person may bore or cut stone or bricks, slake or sift lime, or mix building materials, or store or place building materials or any other materials in a street except with the written permission of the municipality, and subject to the requirements prescribed by the municipality.

18. Balconies and verandas

No person may, except with the written permission of the municipality—

- (a) use a balcony or veranda erected beyond the boundary line of a street for purposes of trading or the storage of goods, or for the washing or drying of clothes thereon, or
- (b) enclose or partition a balcony or veranda erected beyond the boundary line of a street or portion thereof as a living or bedroom.

19. Drying of washing on fences on boundaries of streets

No person may dry or spread washing on a fence on the boundary of a street.

20. Damaging of notice-boards

No person may deface, damage or in any way interfere with any notice-board, road traffic sign, street-name board or other similar sign or any hoarding which has been erected in a street.

21. Street, door-to-door collections and distribution of handbills

(1) No person may—

- (a) collect or attempt to collect money in a street or organise or in any way assist in the organisation of such collection, except with the written permission of the municipality and subject to such conditions as may be determined by the municipality;
- (b) collect from door-to-door, beg or solicit or accept alms, except with the written permission of the municipality;
- (c) distribute a handbill or similar advertising material or cause it to be distributed in any street or cause it to be placed on or in any vehicle without prior permission of the municipality.

(2) An application fee as determined by the municipality from time to time may be levied in respect of any application in terms of subsection (1)(c).

22. Poison in streets

No person other than an official of the municipality or an authorised person who administers legally approved weed-killers or poisons, may use, set or cast poison in any street.

23. Roller-skating and skating on skateboards

No person may, except with the prior written permission of the municipality, skate on roller-skates or a skateboard or a similar device in or on a street or in or upon an area where skating is prohibited by an applicable road traffic sign.

24. Persons to be decently clad

No person may appear in any street without wearing any clothes or not being clothed in such a manner as decency demands, provided that this provision does not apply to a child under the age of seven years.

25. Amusement shows and devices

- (1) No person may set up or use in any street or any circus, whirligig, roundabout or other side-show or device for the amusement or recreation of the public—
  - (a) except with the written permission of the municipality and subject to such conditions as may be determined by the municipality;
  - (b) unless suitable sanitary conveniences for both sexes of the staff have been provided; and
  - (c) if it is in any way dangerous or unsafe for public use.
- (2) An authorised official of the municipality shall, for the purposes of inspection; at all reasonable times have free access to such circus, whirligig, roundabout or other side-show or device.

26. Animals in a street

No owner or person—

- (a) in charge of any wild or ferocious animal, monkey or horned cattle may allow such animals at any time to be insufficiently attended or at large in any street or may keep any such animal in such a manner as to be a danger or annoyance to the public; or
- (b) may allow, permit or cause any animal to graze or stray in or about any street.

27. Restriction of access to streets

No person may, without the approval of the municipality, close or barricade any street or restrict access thereto.

CHAPTER 4:**WORK IN STREETS, PUBLIC ROADS AND SIDEWALKS AND WATER DISCHARGED ONTO ROADS AND STREETS****28. Use of vehicles that may damage street surface**

- (1) No person may—
  - (a) use a vehicle or allow it to be used in any street if such vehicle is in such a defective condition that it will or may cause damage to any street; and
  - (b) drive, push, roll, pull or propel any object, machine or other material through or along a street in such a way, or while such object, machine or material is in such a condition, as may damage, break or destroy the surface of the street in any way.
- (2) If the municipality identifies a person who, as a result of the actions referred to in subsection (1), has damaged, broken or destroyed the surface of a street, the cost of repairs, as determined by the municipality, may be recovered from the offender.

29. Obstruction on public roads and streets

No person may deposit or cause to be deposited or leave or cause to be left sand, stone, earth, bricks, timber, lime, cement or other building or excavated material of whatever nature on a portion of a public road, sidewalk or footpath, unless it is deposited within an enclosure in respect of which the written consent of the Municipality has first been obtained.

30. Work in public roads or streets

- (1) No person may undertake work in any public road or on property belonging to the municipality without prior permission being obtained in terms of the operational manual as contemplated in section 31.
- (2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

31. Norms, standards and guidelines

- (1) The municipality may determine and publish norms, standards and guidelines which describe appropriate measures for work in public roads, streets or other property belonging to the municipality, and such norms standards and guidelines must be kept in the form of an operational manual.
- (2) The norms, standards and guidelines contemplated in subsection (1) may differentiate between communities, geographical areas and different kinds of premises.

32. Discharge of water on public road

- (1) No person may, without prior written permission of the municipality—
  - (a) lead or discharge water other than stormwater on, over or across a public road; or
  - (b) by any means whatever, raise the level of water in a river, dam or watercourse so as to cause interference with or endanger a public road.
- (2) A person who wishes to perform an action as contemplated in subsection (1), must submit to the municipality an application which contains full technical details of the proposed action, and the municipality may refuse or grant permission and:
  - (a) should the municipality refuse permission, it must supply the person with the written reasons for the refusal; or

- (b) should the municipality grant the permission, it may do so subject to such conditions, requirements or specifications which it may determine in each individual case.
- (3) The municipality may, subject to any law which may be applicable and after obtaining permission of the owner and the occupier of the land concerned, if any:
  - (a) deviate a watercourse, stream or river if the deviation is necessary for—
    - (i) the protection of a public road or structure related to a public road; or
    - (ii) the construction of a structure connected with or belonging to a public road; and
  - (b) divert storm water from or under a public road onto private property other than land containing buildings, other structures or improvements.
- (4) The municipality must compensate the owner or occupier of the land for damage caused as a result of acting under subsection (3), with an amount agreed upon between the municipality and the owner or occupier.
- (5) Application for permission must be made on a form provided for this purpose by the municipality.
- (6) A person who contravenes subsection (1) or a condition, requirement or specification imposed or determined by the municipality in terms of subsection (2)(b) commits an offence.

33. Overflow of water into public roads and streets

- (1) No person may cause or allow any water other than rainwater to flow into a public road or street.
- (2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

CHAPTER 5: BEHAVIOUR IN STREETS

34. Prohibited conduct

No person may, in a street:

- (a) cause a nuisance to other persons by loitering, standing, sitting, lying or begging;
- (b) sleep, overnight or erect any shelter;
- (c) wash or dry clothes, blankets or any other domestic articles;
- (d) use abusive, insulting, obscene, threatening or blasphemous language or signs;
- (e) fight or act in a riotous manner;
- (f) discharge a firearm, airgun or air-pistol;
- (g) annoy or inconvenience any other person by yelling, shouting or making any noise in any manner whatsoever;
- (h) defecate, urinate or wash himself;
- (i) solicit or importune any person for the purpose of prostitution or immorality;
- (j) engage in gambling;
- (k) be drunk or under the influence of drugs or use intoxicating liquor or drugs; or
- (l) spit.

CHAPTER 6: DISPLAY OF STREET NUMBERS

35. Street numbers

- (1) The municipality may prescribe by notice in writing to the owner of any premises that a number allocated to such premises in terms of section 39(c) must be displayed and the owner of such premises must, within 30 days of the date of such notice, display the allocated number on the premises.
- (2) A number displayed as contemplated by subsection (1) must—
  - (a) be displayed in a conspicuous position on the premises and must at all times be visible and legible from the adjacent street; and
  - (b) be replaced by the owner of the premises as often as it gets obliterated, defaced or illegible.

CHAPTER 7: GENERAL POWERS OF THE MUNICIPALITY

36. Municipality may act and recover costs

- (1) Notwithstanding any other provisions of this by-law, the municipality may:
  - (a) where the permission of the municipality is required before a person may perform a certain action or build or erect anything, and such permission has not been obtained; and
  - (b) where any provision of this by-law is contravened under circumstances in which the contravention may be terminated by the removal of

any structure, object, material or substance,

serve a written notice on the owner of the premises or the offender, as the case may be, to terminate such contravention, or to remove the structure, object, material or substance, or to take such other steps as the municipality may require to rectify such contravention within the period stated in such notice.

- (2) Any person who fails to comply with a notice in terms of subsection (1) shall be guilty of an offence, and the municipality may, without prejudice to its powers to take action against the offender, take the necessary steps to implement such notice at the expense of the owner of the premises or the offender, as the case may be.

37. Closure of or restriction of access to streets or roads

- (1) The municipality may permanently close or divert any street or part thereof or restrict access to any street.
- (2) When the municipality decides to act in terms of subsection (1), it must give notice of such intention in terms of its communication policy; in the absence of such policy the municipality must give notice of its intention in a local newspaper in at least two official languages.
- (3) Any objection against the intended action must be delivered in writing to the municipal manager within 30 days from the date of notification in terms of subsection (2) for submission to the municipality.

38. Temporary closure of streets or roads

- (1) The municipality may, without complying with the provisions of section 37 — temporarily close a street:
- (a) for the purpose of or pending the construction, reconstruction, maintenance or repair of such street;
- (b) for the purpose of or pending the construction, erection, laying, extension, maintenance, repair or demolition of any building, structure, works or service alongside, on, across, through, over or under such street:
- (i) if such street is, in the opinion of the municipality, dangerous to traffic;
- (ii) by reason of any emergency or public event which, in the opinion of the municipality, requires special measures for the control of traffic or special provision for the accommodation of crowds, or
- (iii) for any other reason which, in the opinion of the municipality, renders the temporary closing of such street necessary, and
- (2) Temporarily divert a street which has been closed in terms of subsection (1)(a).
- (3) The municipal manager may in his discretion, for general information, place a notice of temporary closure in a local newspaper.

39. Construction, maintenance and naming of streets

The municipality may in its area—

- (a) make, construct, reconstruct, alter and maintain streets;
- (b) name and re-name streets; and
- (c) allocate and re-allocate numbers to properties abutting on streets.

40. Declaration of streets

- (1) The municipality may—
- (a) declare any land or portion of land under its control to street;
- (b) declare any private street or portion thereof to be a public street.
- (2) When the municipality decides to act in terms of subsection (1), it must give notice of such intention in terms of its communication policy; in the absence of such policy, the municipality must give notice of its intention in a local newspaper in at least two official languages.
- (3) Any objection against the intended action must be delivered in writing to the municipal manager within 30 days from the date of notification in terms of subsection

CHAPTER 8: PROCESSIONS

41. Processions

- (1) Subject to the provisions of subsection (6), no person may hold, organise, initiate, control or actively participate in a procession or gathering in a street or dance or sing or play a musical instrument, or do anything which is likely to cause a gathering of persons or the disruption or obstruction of traffic in such street or use any loudspeaker or other device for the reproduction or amplification of sound without the written permission of the municipality in terms of subsections (2) and (3).
- (2) Any person who intends to perform or carry out any one or more of the actions described in subsection (1) must submit a written application for permission, which must reach the municipality at least seven days before the date upon which any such action is intended to be performed or carried out, provided that persons who intend to participate actively in a procession, or gathering need not apply to the municipality for permission and it is not illegal for such persons to participate actively in such procession or gathering if the organiser, promoter or controller has obtained the permission of the municipality. An application made in terms hereof must contain the following:
- (a) Full details of the name, address and occupation of the applicant;
- (b) full details of the street or public place where or route along which any one or more of the actions prescribed in subsection (1) is or are intended to be performed or carried out, proposed starting and finishing times and, in the case of processions and gatherings, the number of persons expected to attend; and
- (c) general details of the purpose of any one or more of the aforesaid actions intended to be performed or carried out.

- (3) Any application submitted in accordance with subsection (2) shall be considered by the municipality, and if any one or more of the actions to be performed or carried out as proposed in such application is or are not likely to be in conflict with the interests of public peace, good order or safety, the municipality may issue a certificate granting permission and imposing conditions.
- (4) The municipality may refuse to approve applications in terms of subsection (2) if an action will be in conflict with the interests of public peace, good order or safety.
- (5) The municipality may withdraw any permission granted in terms of subsection (3), if, as a result of further information, the action will be in conflict with the interests of public peace, good order or safety.
- (6) The provisions of this section do not apply to—
  - (a) wedding or funeral processions; and
  - (b) to a gathering or demonstration as contemplated by the Regulation of Gatherings Act, 1993 (Act 205 of 1993).

CHAPTER 9: GENERAL MATTERS

42. Appeal

A person whose rights are affected by a decision delegated by the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act (Act 32 of 2000) to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

43. Exemption

- (1) Any person may by means of a written application, in which the reasons are given in full, apply to the municipality for exemption from any provision of this by-law.
- (2) The municipality may—
  - (a) grant an exemption in writing and the conditions in terms of which, if any, and the period for which such exemption is granted must be stipulated therein;
  - (b) alter or cancel any exemption or condition in an exemption; or
  - (c) refuse to grant an exemption.
- (3) In order to consider an application in terms of subsection (1), the municipality may obtain the input or comments of the owners or occupants of surrounding premises.
- (4) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with all conditions imposed by the municipality under subsection (2), however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.
- (5) If any condition of an exemption is not complied with, the exemption lapses immediately.

44. Penalty

Any person who contravenes or fails to comply with any provision of this by-law shall be guilty of an offence and liable upon conviction to—

- (a) a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment; and
- (b) in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued; and
- (c) a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

45. Repeal of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law, and insofar as it has been made applicable to the municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Local Government: Municipal Structures Act, Act 117 of 1998.

46. Short title and commencement

This by-law shall be known as the By-law relating to Roads and Streets and shall come into operation on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

**GEORGE MUNICIPALITY
RULES OF ORDER FOR COUNCIL AND ITS COMMITTEES**

INDEX

RULES OF ORDER REGULATING THE CONDUCT OF MEETINGS OF THE MUNICIPAL COUNCIL OF THE GEORGE MUNICIPALITY

RULE

1. APPLICATION OF RULES
2. DEFINITIONS
3. CONDUCT AT MEETINGS
4. INTERPRETATION OF RULES
5. CHAIRING OF MEETINGS
6. NOTICE OF MEETINGS
7. QUORUMS
8. AGENDA
9. ORDER OF BUSINESS OF ORDINARY MEETINGS
10. LEAVE OF ABSENCE
11. MAYORAL ADDRESS
12. REPORTS
13. REPORTS OF THE MAYOR
14. LEGAL AND FINANCIAL CONSTRAINTS
15. DECISIONS AND VOTING
16. DEBATE MANAGEMENT
17. MINUTES
18. MOTIONS
19. URGENT MATTERS
20. DISALLOWED MOTIONS AND PROPOSALS
21. QUESTIONS
22. RECONSIDERATION OF RESOLUTIONS
23. AMENDMENT TO RECOMMENDATIONS
24. PRECEDENT OF SPEAKER
25. COUNCILLOR TO SPEAK ONCE ONLY
26. RELEVANCE
27. IRRELEVANCE, TEDIOUS REPETITION, UNBECOMING LANGUAGE AND BREACH OF ORDER
28. REMOVAL OR EXCLUSION OF COUNCILLOR
29. MAINTENANCE OF ORDER
30. POINTS OF ORDER AND PERSONAL EXPLANATION
31. PROCEDURAL MOTIONS
32. MOTION OF EXIGENCY
33. MEETINGS OPEN TO THE PUBLIC AND PRESS
34. INVITATION TO ADDRESS MUNICIPAL COUNCIL

**RULES OF ORDER REGULATING THE CONDUCT OF MEETINGS OF THE MUNICIPAL COUNCIL OF THE
GEORGE MUNICIPALITY**

1. APPLICATION OF RULES

- 1.1 These Rules of Order apply to all meetings of the Municipal Council and its Committees of the Municipality of George established in terms of Section 12 of the Municipal Act, 117 of 1998.
- 1.2 These Rules shall not apply to Ward Committees.
- 1.3 These Rules of Order are aimed to allow for a free and constructive debate during Council's meetings to promote freedom of expression in such a manner as to allow for orderly debate by as large a number of Members as is possible within reasonable time constraints.

2. DEFINITIONS

In these Rules, unless inconsistent with the context:

- “**Act**” means Local Government Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998);
- “**Committee**” means a Committee of the Municipal Council of George Municipality established in terms of Section 79 or 80 of the Act;
- “**Mayor**” means the Executive Mayor of the Council;
- “**Mayoral Committee**” means the Mayoral Committee of the Municipality;
- “**Member**” means a Councillor of the Municipal Council of the George
- “**MMC**” means a member of the Mayoral Committee;
- “**Motion**” means a matter submitted by a member in terms of Rule 18;
- “**Municipal Manager**” means the person appointed in terms of Section 82 of the Act’
- “**Ordinary Meeting**” means a meeting in terms of Section 6.1;
- “**Political Party**” means a political party registered in terms of the Electoral Act, 1998;
- “**Speaker**” means the member elected in terms of Section 36 of the Act;
- “**Special Meeting**” means a meeting in terms of Rule 6.2, 6.4 or 6.6;
- “**Systems Act**” means the Local Government Municipal Systems Act, 2000;
- “**Whip**” means, for the purposes of these Rules, a Member of Council appointed by each political party to perform the functions referred to in Rule 16.

3. CONDUCT AT MEETINGS

The Speaker must:

- 3.1 maintain order during meetings;
- 3.2 ensure compliance with the Code of Conduct for Councillors at meetings;
- 3.3 ensure that meetings are conducted in accordance with these Rules of Order;
- 3.4 ensure that any person refusing to comply with his/her ruling leaves the meeting place immediately;
- 3.5 ensure that members conduct themselves in a dignified and orderly manner;
- 3.6 ensure that members of the public are seated during meetings of the Municipal Council in areas designated for that purpose by the Municipal Manager;
- 3.7 ensure that members of the public attending any meetings of the Municipal Council conduct themselves in an orderly manner and obey any ruling made by the Speaker;
- 3.8 ensure that each Whip of Council, where a party has more than one (1) Whip, is responsible for maintaining discipline of his/her party’s members during the meeting. Failure by any such Whip to take appropriate action may be dealt with in terms of Rule 29 of this Rules.

4. INTERPRETATION OF RULES

The ruling of the Speaker in regard to the application or interpretation of these Rules and other procedural matters not dealt with in the Rules of Order is, once he/she has given his/her reasons, final and binding.

5. CHAIRING OF MEETINGS

- 5.1 The Speaker is the Chairperson of meetings of the Municipal Council, and in the case of a Committee the Chairperson or Deputy Chairperson chairs the meeting.
- 5.2 Should the Speaker not be present at a meeting, an Acting Speaker must be elected for that meeting from the members present.

6. NOTICE OF MEETINGS

- 6.1 The Speaker must determine the date, time and venue of meetings of the Municipal Council, and must ensure that such meetings take place at least quarterly.
- 6.2 A separate Special Meeting of Council shall be called to approve the Annual Budget.
- 6.3 The Municipal Manager must give at least 72 hours notice of the meetings referred to above, to enable members to prepare adequately.
- 6.4 When the Municipal Council meets as a legislative body to consider By- Laws, the Municipal Manager must give seven (7) working days’ notice of this meeting to all members of the Municipal Council.
- 6.5 The fact that any member(s) has/have not received notice of a meeting in accordance with these Rules will not affect the validity of any proceedings of that meeting.
- 6.6 In the case of any urgent meeting, the notice period must be at least 24 hours.
- 6.7 The Speaker, or in his/her absence, the Mayor, determines whether any meeting is urgent or not.
- 6.8 The Speaker, or in his/her absence, the Mayor, must, after receiving a written request signed by a majority of the members of the Municipal Council, call a meeting of that Council.
- 6.9 Whenever a meeting of the Municipal Council is called, the Municipal Manager must give notice of the meeting stipulating the time, date and venue of the meeting by placing a notice to this effect on a notice board situated at the main administrative office of the Municipality,

and by placing an advertisement in Afrikaans, English and Xhosa in one (1) newspaper circulating in George. The obligation to place an advertisement in the newspapers may be dispensed with at the discretion of the Municipal Manager in cases where time constraints do not allow these advertisements to be placed.

- 6.10 Every member of the Municipal Council must specify in writing an electronic mail address and/or a physical address within the municipal area of George, where he/she will receive notice of meetings and other official correspondence. Delivery to this address will constitute proper notice of meetings of the Municipal Council.

7. QUORUMS

- 7.1 The quorum for a meeting of the Municipal Council or Committee is a majority of its members.
- 7.2 Whenever there is no quorum, the meeting must be adjourned for no more than 30 minutes, and if at the end of that period there is still no quorum, the Speaker or Chairperson may further adjourn the meeting for a period he/she deems fit after which he/she may adjourn the meeting to another time, date and venue at his/her discretion.
- 7.3 In the absence of the Speaker or Chairperson of a committee the Acting Speaker or Deputy Chairperson of a committee must perform the functions referred to in Rule 7.2. If, after the initial adjournment of 30 minutes neither the Speaker nor the Acting Speaker, the Chairperson, or Deputy Chairperson of a committee is present, the meeting must be adjourned.

8. AGENDA

- 8.1 Subject to Rules 8.2 and 9.2, all meetings must be conducted according to the order in which the matters appear on the agenda before the Council, and only matters, which are on the agenda, may be debated.
- 8.2 The Speaker may, after considering suitable motivation, change the order of matters appearing on the agenda.
- 8.3 The Municipal Manager in consultation with the Speaker, may direct that any matter be entered into the confidential part of the Council's agenda. Such matter must not be disclosed to any person other than those who receive it in their official capacity, and such matter must be debated in a closed meeting of the Council.
- 8.4 The Speaker may, after considering suitable motivation, direct that a matter be moved between the confidential and open agendas.

9. ORDER OF BUSINESS OF AN ORDINARY MEETING

- 9.1 The order of business of an ordinary meeting convened in terms of Rule 6.1 shall be as follows:
- 9.1.1 opening;
- 9.1.2 Mayoral address
- 9.1.3 applications for leave of absence;
- 9.1.4 official notices;
- 9.1.5 minutes of the previous meeting(s);
- 9.1.6 questions of which notice has been given;
- 9.1.7 report of the mayor which includes:
- 9.1.7.1 recommendations to the Council,
  - 9.1.7.2 decisions under delegated authority;
  - 9.1.7.3 schedule of decisions of the mayor, together with the members of the mayoral Committee in terms of Section 60(3) of the Act
- 9.1.8 motions or proposals deferred from previous meetings;
- 9.1.9 new motions;
- 9.1.10 any other matter not contained in the notice of the meeting at the discretion of the Speaker.
- 9.1.11 urgent matters raised by the Municipal Manager in terms of Rule 19;
- 9.2 After the matters referred to in paragraphs 9.1.1 to 9.1.4 have been considered, the Speaker may in his/her discretion bring forward any business which is on the agenda.

10. LEAVE OF ABSENCE

- 10.1 Application for leave of absence from a meeting of the Council or a Committee thereof must be addressed to the Speaker in writing by the member who is applying for such leave.
- 10.2 The Speaker may only consider applications for leave of absence which are in writing. E-mails directed to the Speaker in this regard will be acceptable.
- 10.3 Notwithstanding Rule 10.2 above, applications for leave of absence from a meeting are deemed to have been granted if:
- 10.3.1 the Council or Mayor delegated the relevant member to act elsewhere on behalf of the Council in a matter; or
  - 10.3.2 if the Council, Mayor or Committee of the Council requests the member to leave the relevant meeting in circumstances envisaged in Item 3(b) of Schedule 1 to the Systems Act, or the member recuses him/herself.
- 10.4 The Speaker may, subject to Rules 10.2 and 10.3 above, grant leave of absence to a member for the following reasons:
- 10.4.1 illness or any other valid reasonable reason making it impossible for the member to attend;
  - 10.4.2 essential business or personal commitments, or personal circumstances of the member.

- 10.4.3 non-delivery of the notice of a meeting, or delivery of the notice of a meeting less than 72 hours before its commencement, provided that this will not apply to an ordinary meeting of the Council or Committee or when the member has changed his/her address referred to in Rule 6.10 and failed to inform the Municipal Manager at least 7 days before the relevant meeting of the revised address for the service of documentation;
- 10.4.4 When the member is not permitted to attend the meeting due to circumstances envisaged in item 3(b) of the Code of Conduct for Councillors in Schedule 1 to the Systems Act;
- 10.4.5 Any other circumstances where the member is prevented from attending the meeting.

11. MAYORAL ADDRESS

- 11.1 After the meeting is opened by the Speaker, but before any matters on the agenda are dealt with, the Mayor may address the meeting on any matter, whether it is on the agenda or not, which he/she deems appropriate. During the mayoral address no points of order or debate shall be allowed.
- 11.2 At the conclusion of the mayoral address, the Speaker must allow twenty (20) minutes for questions and answers by every political party in Council. Any question arising out of the address may be replied to by the Mayor or, if directed by the Mayor, by any other member of the Mayoral Committee.

12. REPORTS

The Municipal Council may not take any decision unless it has before it sufficient information as determined by the Speaker to take an informed decision. Except in exceptional circumstances, such information must be in a written report.

13. REPORT OF THE MAYOR

- 13.1 A report of the Mayor shall contain the following matters:
  - 13.1.1 recommendations to Council (where the Mayor has no delegated authority)
  - 13.1.2 a schedule of decisions by the Mayor under his/her delegated or statutory authority, and
  - 13.1.3 a schedule of decisions by the Mayor together with members of the Mayoral Committee in terms of Section 60(3) of the Act.
- 13.2 The Speaker shall permit debate of the matters referred to in Sub-rule 13.1.1 above, in accordance with Rule 16 of these Rules.

14. LEGAL AND FINANCIAL CONSTRAINTS

The Municipal Council may only take such decisions as it is legally and financially competent to do and all reports submitted in an agenda or made orally must make reference to these aspects.

15. DECISIONS AND VOTING

- 15.1 Subject to the provisions of Rule 15.3 all decisions must be taken by a supporting vote of the majority of the members present at any meeting of the Council.
- 15.2 Before any vote is taken on any matter before the Council no Councillor or any other person shall be allowed to enter or leave the Council Chamber, while voting is in process.
- 15.3 The following matters are determined by a decision taken by the majority of the members of the Council:
  - 15.3.1 the passing of By-Laws;
  - 15.3.2 the approval of budgets;
  - 15.3.3 the imposition of rates and other taxes;
  - 15.3.4 the raising of loans; and
  - 15.3.5 the approval of the Integrated Development plan.
- 15.4 If the Speaker asks the meeting if it is in agreement with the recommendation(s) and the recommendation(s), is/are not opposed by any member present, the recommendation(s) is/are adopted.
- 15.5 Where there is opposition to any proposal to be decided, voting must be by a show of hands.
- 15.6 Only the number of members, and not the names of members voting for/ against an item, is to be recorded in the minutes.
- 15.7 A member may abstain from voting without leaving the meeting place.
- 15.8 Any member may request that his/her dissent, abstention or support be recorded in the minutes of that meeting.
- 15.9 The Speaker must announce the decision of the Municipal Council taken in terms of Rules 15.4 or 15.5
- 15.10 If there is an equality of votes in respect of a motion on which voting takes place in accordance with rule 15.1, the Speaker must exercise his/her casting vote, in addition to his/her deliberative vote, provided that the Speaker may not exercise a casting vote in terms of any matter set out in section 160(2) of the Constitution and in Schedule 3 of the Structures Act.

16. DEBATE MANAGEMENT

- 16.1 At least 24 hours prior to a meeting of Council, the Whips of the parties in Council, must provide to the Speaker a list showing:
  - 16.1.1 which items on the agenda for that meeting are to be debated;
  - 16.1.2 the total time to be allocated to the debate of each such item, provided that , the maximum time allocated for debate on each item on the agenda will be thirty (30) minutes.
- 16.2 Based on the list drawn up in terms of Rule 16.1, each party must deliver to the Speaker, at least 12 hours before a Council meeting, a list

of its members who will speak on an item, and the time allocated to each such member, provided that the total time allocated to all such members of a party shall not exceed the time allocated to that party in terms of Rule

- 16.3 On receipt of the lists referred to in Rules 16.1 and 16.2, the Speaker must, if he/she wishes to deviate from the provisions of those lists, convey his decision in this regard to the relevant Whips within a reasonable time prior to the Council meeting.
- 16.4 All matters before the Council not listed in Rule 16.1 must individually be put to the meeting for adoption without debate, before the matters listed in Rule 16.1 are considered.
- 16.5 At the discretion of the Speaker, a time of five (5) minutes of response maybe allowed to the Mayor or relevant Member of the Mayoral Committee, or the mover of a motion, to conclude the debate on an item debated in terms of Rule 16.1.
- 16.6 Notwithstanding any contained in Rules 16.1 to 16.5, the Speaker may not, when exercising any discretion in terms of these Rules, prejudice any party in respect of time allocated in relation to any party. The Speaker's ruling after exercising his discretion in this regard shall be final.

17. MINUTES

- 17.1 The Municipal Manager must ensure that all decisions of the Municipal Council are recorded in a minute book.
- 17.2 If a copy of the minutes of a meeting has been served on every Councillor the minutes shall be taken as read with a view to confirmation.
- 17.3 No proposal or discussion shall be allowed on the minutes, except as to their accuracy.
- 17.4 The correctness of the minutes of the Municipal Council must be considered at its next meeting, failing which, at the following meeting.
- 17.5 The Municipal Manager must ensure that the names of members attending any meeting, those members who are absent, as well as the names of those who have been granted leave of absence, are recorded in the minutes.
- 17.6 The Municipal Manager must ensure that the names of members, who requested that their dissent, abstention or support be recorded during voting, are recorded in the minutes.
- 17.7 For administrative reference purposes, audio recordings of all meetings of Municipal Council must be kept for a period of three years.

18. MOTIONS

- 18.1 Subject to the provisions of any other law:
  - 18.1.1 Every notice of motion shall be in writing and shall be submitted to the Speaker and such notice shall be signed by the member submitting it and by the member seconding it;
  - 18.1.2 Subject further to Rule 18.5 below notice of a motion shall not appear on an agenda, unless it is received at least six (6) working days prior to such meeting; and
  - 18.1.3 a motion shall lapse if the member who submitted it is not present at the meeting when such motion is being debated.
- 18.2 The Speaker shall acknowledge receipt in written of any motion submitted in terms of Rule 18.1.
- 18.3 Every motion shall deal with a matter in respect of which the Council has jurisdiction.
- 18.4 A member submitting a motion shall introduce such motion and shall have the right of reply thereto.
- 18.5 When a member introduces a motion in terms of this Rule:
  - 18.5.1 which is intended to rescind or amend a resolution passed by the Council taken within the preceding three (3) months or;
  - 18.5.2 which has the same purport as a motion which was not supported within the preceding three (3) months, such motion shall, subject to Rule 22 hereunder, not be entertained.
- 18.6 When dealing with motions:
  - 18.6.1 the motion shall be read out together with the number thereof and the name of the mover;
  - 18.6.2 the Speaker shall ascertain which motions are unopposed and these shall be passed without debate; and thereafter the Speaker shall call the opposed motions in their order on the agenda.

19. URGENT MATTERS

- 19.1 the Municipal Manager may, in his/her discretion, raise any urgent matter for decision by Council. A matter is urgent when the decision required, if delayed, could prejudice Council or its operations.
- 19.2 The Speaker must determine an appropriate time when the Municipal Manager may raise urgent matters, and the Speaker must determine the period of time available for discussion of any urgent matter.

20. DISALLOWED MOTIONS AND PROPOSALS

- 20.1 The Speaker shall disallow a motion or proposal which:
  - 20.1.1 May lead to the discussion of a matter already dealt with in the agenda, or which has no bearing on the administration of, or conditions in the Municipality; or
  - 20.1.2 Advances arguments, expresses an opinion or contains unnecessary, incriminating, disparaging or improper suggestions, or in respect of which:
    - 20.1.2.1 The Council has no jurisdiction
    - 20.1.2.2 A decision by a judicial or quasi-judicial body is pending; or
    - 20.1.2.3 Which has not been duly seconded:
  - 20.1.3 If passed, would be contrary to the provisions of these Rules or of any other law or which Council is not financially competent to approve provided that if such motion or proposal, in the opinion of the Council, justifies further investigation it shall be referred to a relevant Committee.

21. QUESTIONS

- 21.1 Any member may submit a question(s) relating to any matter in order to solicit views, opinions, intentions, explanations or information, which is related to and/or relevant to Council business and/or matters and the member submitting the question shall have to right to reply to any discussion of such question.
- 21.2 The member must ensure that the question(s) is (are) submitted to the Speaker at least 6 working days before the date of the meeting.
- 21.3 The Speaker must ensure that the question(s) is (are) included in the agenda of the Municipal Council meeting.
- 21.4 No member may re-submit a question(s) relating to any matter if that (those) question(s) was (were) considered during the previous three (3) months.
- 21.5 No decision shall be taken by Council on any question or supplementary question which were raised in terms of this Rule.

22. RECONSIDERATION OF RESOLUTIONS

The Municipal Council must reconsider any decision taken if the majority of members of the Municipal Council lodge such a request in writing with the Municipal Manager, provided that such reconsideration will not adversely affect existing rights. Motions for the reconsideration of decision must be submitted in terms of Rule 18.

23. AMENDMENTS TO RECOMMENDATIONS

- 23.1 An amendment which is moved:
- 23.1.1 must be relevant to the recommendation, motion or proposal on which it is moved;
  - 23.1.2 shall be reduced to writing, signed by the mover and seconder, and handed to the Speaker; and
  - 23.1.3 may only be moved by a member while he/she is speaking on a recommendation, motion or proposal under debate.
- 23.2 A member who has moved an amendment may speak thereon for not more than five minutes, but the seconder shall not be allowed to speak thereon, and there shall be no right to reply.
- 23.3 More than one amendment may be moved to a recommendation, motion or proposal, and subject to Rule 23.9, all amendments which have been moved shall be put to the vote at the close of the debate upon such recommendation, motion or proposal.
- 23.4 No member shall move more than one amendment to a recommendation, motion or proposal.
- 23.5 If the Mayor or Member of the Mayoral Committee or Chairperson of a Committee or the mover of the original motion wishes to address the Council on any amendment moved to such recommendation, motion or proposal he/she may only do so during his/her reply.
- 23.6 The debate shall close when the Mayor or Member or Chairperson has replied thereto.
- 23.7 If more than one amendment to a recommendation motion or proposal has been moved, such amendments must be put to the vote in order in which they were moved.
- 23.8 Each amendment to a recommendation, motion or proposal must be clearly stated to the meeting by the Speaker before it is put to the vote.
- 23.9 If an amendment is carried, the amended recommendation, motion or proposal shall take the place of the original recommendation, motion or proposal in respect of which only further proposed amendments shall be put to the vote, provided that the Speaker may, if he/she is of the opinion that an amendment which has been carried renders another amendment unnecessary or pointless, rule that such other amendment need not be put, after which the latter amendment shall lapse.

24. PRECEDENT OF SPEAKER

- 24.1 Whenever the Speaker speaks, any member then speaking or offering to speak must be silent and the members shall be silent so that the Speaker may be heard without interruption.
- 24.2 A member addressing the Council shall do so by addressing the Speaker.

25. COUNCILLOR TO SPEAK ONLY ONCE

- 25.1 Subject to a provision to the contrary contained in these Rules, no member shall speak more than once on any recommendation, motion or proposal, provided that the Mayor or MMC may reply in conclusion of the debate, but shall confine himself/herself to answering to previous speakers and shall not introduce any new matter into the debate.
- 25.2 The Speaker shall permit the Mayor, MMC or Chairperson of a Section 80 Committee to make an explanatory statement prior to the consideration of any particular item contained in the report of the mayor or during the discussion of such report, in reply to a specific question.

26. RELEVANCE

- 26.1 A member who speaks shall direct his/her speech strictly to the matter under discussion or to an explanation or point of order, and no discussion shall be permitted:
- 26.1.1 which will anticipate any matter on the agenda; or
  - 26.1.2 in respect of any matter in respect of which a decision by a judicial or quasi-judicial body or a commission of inquiry, whether instituted in terms of legislation or not, is pending, provided that such matter may be considered with the permission of Council.

27. IRRELEVANCE, TEDIOUS REPETITION, UNBECOMING LANGUAGE OR BEHAVIOR AND BREACH OF ORDER

- 27.1 The Speaker must call the attention of the member to irrelevant, tedious repetition, unbecoming language or behavior or any breach of order on the part of a member, and shall direct such member, if speaking, to discontinue his/her speech until the member has come to order. Such direction shall be regarded as a warning. Upon 2 warnings and a final warning during the deliberations of a Council meeting, the provisions of Rule 28 shall apply and the Speaker may decide to take disciplinary action against such member in terms of the Code of Conduct for Councillors.

- 27.2 The Speaker shall direct a member to apologise or withdraw an allegation if it is unbecoming or injures or impairs the dignity or honour of a member or officer of the Council.
- 27.3 No member, official or other person shall be allowed to bring any food, beverages or alcohol into the Council Chamber and the use of a cell-phone, reading of a newspaper or magazine while a meeting is in progress is strictly forbidden.

28. REMOVAL OR EXCLUSION OF COUNCILLOR

- 28.1 If a member refuses to comply with a direction in terms of Rule 27, the Speaker may direct an officer to remove the member or to cause his/her removal and to take steps to prevent his/her return to the meeting, provided that the Speaker may, in his/her sole and absolute discretion, permit the return of the member to the meeting on the submission by the said member to the Speaker of a written expression of regret, such expression of regret must be part of the minutes of the meeting.
- 28.2 A proposal to exclude any person may be moved at any stage of the meeting.

29. MAINTENANCE OF ORDER

- 29.1 The Speaker may, at any time during a meeting, if he/she deems it necessary for the maintenance of order, direct an officer to remove or cause the removal of any person, excluding a member, from the Council Chamber, or order that the public gallery be vacated.
- 29.2 The Speaker may request or order the removal of any person or persons who refuses to carry out any reasonable instruction given by him/her, or who willfully obstructs the carrying out of such instruction.

30. POINTS OF ORDER AND PERSONAL EXPLANATION

- 30.1 For the purpose of this Rule
- 30.1.1 any point of order or personal explanation shall not constitute a speech and therefor not affect the right of any member to speak on a particular item, provided that a member who addresses the Speaker on a point of order or personal explanation shall not be permitted to address the Speaker for longer than two (2) minutes on such point of order or personal explanation;
- 30.1.2 "a point of order" means pointing out any deviation of or anything contrary to these Rules or the By-Laws of the Council or any other law;
- 30.1.3 "a point of personal explanation" means the explanation of some material part of a member's speech which has been misunderstood or which needs clarity.
- 30.2 Any Member, whether he/she addressed the Council on the matter under debate or not, may:
- 30.2.1 raise his/her hand to a point of order;
- 30.2.2 raise his/her hand on a point of personal explanation at the end of the debate
- 30.3 A member contemplated in Sub-Section 30.2, shall be entitled to be heard forthwith, and the Councillor speaking at the time shall remain silent until a ruling has been made by the Speaker.
- 30.4 The ruling of the Speaker on a point of order or on the admissibility of a personal explanation shall be final and shall not be open to discussion.

31. PROCEDURAL MOTIONS

- 31.1 When a matter is under discussion at any meeting of the Municipal Council, no further debate must be allowed if any of the following procedural motions are accepted:
- 31.1.1 that consideration of the matter be adjourned and resumed at a time determined by the Council;
- 31.1.2 that the meeting of the Council be adjourned and reconvened at a time determined by the Speaker;
- 31.1.3 that the matter be referred back to a Committee with reasons therefor and;
- 31.1.4 that the matter now be decided.

32. MOTION OF EXIGENCY

- 32.1 A member may direct the attention of the Council to any matter which does not appear on the agenda and of which no previous notice has been given, by stating briefly the subject of the matter and without comment thereon moving "that the motion to which attention has been directed be considered forthwith as a matter of exigency."
- 32.2 Such motion is herein referred to as a motion of exigency.
- 32.3 If such motion is seconded and carried by a majority of the members present, the mover shall be permitted without notice to bring the matter under consideration by way of motion or question.

33. MEETINGS OPEN TO THE PUBLIC AND PRESS

- 33.1 The Council must conduct its business in an open manner and may close its meetings only when it is reasonable to do so, having regard to the nature of the business transacted.

- 33.2 Notwithstanding the provisions of Rule 33.1, the Council may not exclude the public, including the media, when considering or voting on any of the following matters:
- 32.2.1 a draft By-Law;
  - 32.2.2 the budget;
  - 32.2.3 the draft Integrated Development Plan, or any amendments of the Plan; and
  - 32.2.4 the Municipality's draft Performance Management System, or any amendments of the System.

34. INVITATION TO ADDRESS MUNICIPAL COUNCIL

The Speaker or Executive Mayor may, in his/her discretion, invite any person or persons to address any meeting of the Municipal Council.

GEORGE MUNICIPALITY SOLID WASTE DISPOSAL BY-LAW

Under of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 (, the George Municipality, enacts as follows:—

Table of contents

1. Definitions
2. Purpose of by-laws
3. Applicable legislation
4. Duties and powers of municipality
5. Compulsory use of service
6. Establishment and control of disposal site
7. Access to disposal site
8. Off-loading of waste
9. Ownership of waste
10. Categories of waste
11. Separation of waste
12. Provision of waste bins
13. Location of waste bins
14. Maintenance of waste bins
15. Collection of waste
16. Access to premises
17. Right of entry
18. Dumping and littering
19. Burning of waste
20. Charges
21. Exemptions
22. Liaison forums in community
23. Authentication and service of order, notice or other document
24. Appeal
25. Penalties
26. Revocation of by-laws
27. Short title and commencement

1. Definitions

In this By-law, unless the context otherwise indicates—

“attendant”, means an employee of the municipality or agent of the municipality duly authorised to be in charge of the disposal site;

“municipality” means the Municipality of George established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“owner” also means lessee, occupier, resident or any person who obtains a benefit from the premises or is entitled thereto and also includes any insolvent estate, executor, administrator, trustee, liquidator judicial manager;

“premises” means residential-, business-, and industrial premises and includes any land, whether vacant, occupied or with buildings thereon,

forming part of a piece of land laid out as a township, irrespective of being proclaimed as a township;

“removal “day” means the day fixed by the municipality for removal of waste from premises and depending on the case may be multiple removals per week;

“waste” includes—

- (a) “business waste” which means any matter or substance arising out of the use of business premises but does not include, hazardous waste, material, domestic waste or garden waste;
- (b) “domestic waste” which means any fruit or vegetable peels, fruit or vegetable waste, general domestic waste which is of such size that it may be deposited in a refuse bin but does not include garden waste;
- (c) “garden waste” which means waste originating from a gardening activity such as grass cutting, leaves, plants flowers or similar waste of such size that it can be placed in a refuse bin;
- (d) “hazardous waste” which means any waste, matter or substance which may be hazardous or harmful to the environment and residents or which may pollute the environment including asbestos, motor oils or lubricants, or any other waste, matter or substance which constitutes hazardous waste as envisaged in the Hazardous Substances Act, 1973, Act 15 of 1973;
- (e) “offensive waste” means any waste, matter or substance which may be harmful to the environment and residents and includes, but is not limited to-
  - (i) animal products, animal carcasses and meat as defined in the Meat Safety Act, (Act 40 of 2000) and in the Red Meat Regulations promulgated under GN 1072 of 17 September 2004;
  - (ii) fruit or vegetables or any by-product obtained from such fruit or vegetables;
  - (iii) perishable foodstuffs; and
  - (iv) health care waste as defined in the Western Cape Health Care Waste Management Act, 2007, (Act 7 of 2007).;
- (f) “materials” which means any stone, rock, sand, building materials or building rubble or any other type of composite or artificial materials such as plastic pipes and similar materials as well as materials which are utilised in the erection of buildings or structures or any other materials which constitute materials;

“waste bin” means a mobile container with a capacity determined by the municipality, or alternatively plastic bags, which the municipality may make available to each premises;

“waste management activities” means the generation, reduction and minimisation of waste, waste handling, which includes the separation, storage, collection, and transfer of waste, and waste treatment, which includes the recovery of waste, recovery being the recycling, reclamation and re-use of waste, and disposal of waste, and any word to which a meaning has been assigned in the Environment Conservation Act, 1989 (Act 73 of 1989) and in the Directions with regard to the Control and Management of General Communal and General Small Waste Disposal Sites issued under the Act and published per GN R91 in Government Gazette No. 23053 dated 1st February 2002, bears that meaning.

2. Purpose of by-laws

This by-law strive to promote the achievement of a safe and healthy environment for the benefit of residents within the area of jurisdiction of the municipality, and to provide for procedures, methods and practices to promote waste management activities such as, but not limited to, the dumping of waste and the management of solid waste disposal sites.

3. Applicable legislation

The directions in terms of section 20(5)(b) of the Environment Conservation Act, 1989 (Act 73 of 1989) with regard to the Control and Management of General Communal and General Small Waste Disposal Sites as published in GN 91 in GG 23053 of 1 February 2002 apply.

4. Duties and powers of municipality

- (1) The municipality as the primary service provider in the municipal area has a duty to the local community to progressively ensure efficient, affordable, economical and sustainable access to waste management services in its area or a part of its area.
- (2) This duty is subject to—
  - (a) the duty of members of the local community as users of the municipality’s waste management services or any other person making use of the municipality’s waste management services to pay for the provision of the services, the prescribed charges, which must be priced in accordance with any nationally prescribed norms and standards for rates and tariffs; and
  - (b) the right of the municipality to differentiate between geographical areas when providing types of waste management services, without compromising on service equity in line with the Constitution.
- (3) The municipality must as far as is reasonably possible and subject to the provisions of this by-law provide, at a cost to users of the services prescribed by the municipality—
  - (a) for the collection of waste on a regular basis, except waste in its area, which is so situated that the cost of collecting it would be unreasonably high; and
  - (b) access to facilities for the recovery and disposal of waste.
- (4) The municipality must notify all users of its waste management services of any decisions taken in terms of this By-law.

5. Compulsory use of service

- (1) No one except the municipality or a person authorised by the municipality may remove any refuse from any premises or dispose thereof.
- (2) Each owner of premises must, where a service is rendered, make use of the service provided by the municipality for the removal or disposal of refuse, in respect of refuse originating from such premises.
- (3) The tariff as fixed by the municipality shall be payable to the municipality by the owner, irrespective whether the service is being used, or not.

- (4) The provisions of this section do not apply to an owner of residential premises who occasionally wishes to dispose of garden refuse generated on such premises.
- (5) A person who contravenes the provisions of subsections (1), (2) and (3) commits an offence.

6. Establishment and control of disposal site

The municipality may establish and control a disposal site, or may appoint agents or may contract some other person or body to control, manage and operate a disposal site on behalf of the municipality in accordance with the provisions of this by-law and the provisions of any other legislation that may be applicable.

7. Access to disposal site

- (1) Only a person wishing to dump waste who has paid the prescribed fees or who is in possession of a written permission issued by the municipality which permits him or her to dump such waste at a disposal site and a person having obtained the written consent of the municipality to recycle any materials or objects on such a site, is entitled to enter the disposal site or to be on the site.
- (2) Notwithstanding anything to the contrary contained in this by-law, any employee of the municipality or anybody acting on behalf of the municipality and duly authorised thereto, may enter a disposal site at any time in exercising his or her duties.
- (3) A person making use of the disposal site or entering the disposal site, do so at his or her own risk and the municipality accepts no responsibility for the safety of such person or any damages or losses sustained by such person.
- (4) A person who enters a disposal site or who is found on such a site in contravention of the provisions of this section commits an offence.

8. Off-loading of waste

- (1) A person who wishes to dump waste at a disposal site, must off-load such waste at such a place within the borders of the disposal site and in such a manner as the attendant may direct.
- (2) The municipality may—
  - (a) set aside any part of a disposal site where only waste of a particular kind may be dumped or deposited;
  - (b) limit the type or size of vehicle from which waste may be dumped or deposited at any disposal site;
  - (c) limit the quantity of waste in general or the quantity of a particular type of waste which may be dumped or deposited at any disposal site; and
  - (d) determine the days when and hours during which dumping may take place at any disposal site.
- (3) Any requirement imposed in terms of this by-law must be indicated to the public by means of an appropriate notice erected at the entrance of the disposal site concerned and any instruction issued by an official of the municipality or a person acting on behalf of the municipality in charge of access control at the dumping site, shall be strictly complied with.
- (4) Notwithstanding the provisions of subsection (2) the municipality reserves the right not to permit the dumping of hazardous or offensive waste at a disposal site.
- (5) A person who contravenes any of the provisions of this section commits an offence.

9. Ownership of waste

- (1) Waste dumped at a disposal site, becomes the property of the municipality and no person who is not duly authorised by the municipality to do so may remove or interfere with such waste.
- (2) A person who contravenes subsection (1) commits an offence.

10. Categories of waste

The municipality may, for the purposes of this by-law, categorise waste into different categories.

11. Separation of waste

The municipality may, for the purposes of this by-law, require that waste be separated into different kinds and nature of waste.

12. Provision of waste bins

- (1) The municipality may—
  - (a) provide waste bins, or alternatively plastic bags, for the disposal of waste generated on premises; and
  - (b) authorise the use of bins and lids constructed of rubber or other material where the design and construction has been approved by the municipality.
- (2) Waste bins other than plastic bags provided in terms of subsection (1) remain the property of the municipality.
- (3) The municipality may prescribe special waste bins for the reception and storage of such types of waste as the municipality may specify and may by written notice on the owner of premises require the owner to provide at his or her own expense such number of special waste bins as are specified in the notice.
- (4) Where any waste bin provided on premises is—
  - (a) of a size likely to hinder the efficient removal of waste there from by the servants of the municipality;
  - (b) is insufficient for the reception of all waste which is to be removed from such premises by the municipality;
  - (c) dilapidated; or

- (d) likely to cause a nuisance,

the municipality may by notice, require the owner of the premises to provide, at his or her own expense, an additional number of waste bins or such other means of storing receptacles as may be necessary to comply with the provisions of this by-law.

- (5) A waste bin shall be replaced as and when it is necessary, provided that where such waste bin has to be replaced as a result of theft or damage caused through the negligence of the owner, such owner shall be held liable for the cost of replacing it.
- (6) No person may dispose of any waste by placing it anywhere else than in a waste bin provided or approved by the municipality.
- (7) In respect of a group development the municipality may provide less waste bins per household subject to the following conditions—
- (a) a central refuse collection point must be provided by the managing body;
  - (b) the managing body must apply in writing for the reduction of waste bins issued to the development;
  - (c) the reduced number of bins must be approved by the municipality; and
  - (d) the managing body shall be held liable for payment of the account for waste removal.
- (8) A person who contravenes a provision of subsection (6) or who fails to comply with a notice issued in terms of subsections (3) and (4) commits an offence.

13. Location of waste bins

- (1) The owner of premises must provide adequate space on the premises where a waste bin or other receptacle for the purpose of depositing waste or a specific category of waste are kept, and the space must—
- (a) comply with requirements imposed by the municipality by notice to the owner;
  - (b) where applicable, be constructed in accordance with the requirements of any applicable building regulations and be so located that the waste bin or receptacle is not visible from a street or public place;
  - (c) where applicable, be so located as to permit convenient access to and egress from such place for a waste collection vehicle; and
  - (d) be in a location convenient for the use by users or occupants of the premises so as to discourage littering or the unhealthy accumulation of waste.
- (2) In the case of multi-storey buildings, the municipality may approve the installation of refuse chutes of an approved design and specification, and subject to the submission and approval of the plans for such installation.
- (3) The owner of premises must place or cause the waste bins to be placed in the space provided and must at all times keep it there.
- (4) A person who contravenes a provision of subsection (1) or (3) commits an offence.

14. Maintenance of waste bins

- (1) The occupier of premises must ensure that a waste bin other than plastic bags is—
- (a) at all times maintained in good order and repair;
  - (b) emptied and cleansed when full, so that its contents do not become a nuisance or provide grounds for complaint;
  - (c) protected against unauthorised disturbance or interference at all times when waste is not being deposited into it or discharged from it.
- (2) No person may remove a waste bin from any premises to which it has been allocated or destroy or damage it, or permit it to be removed, destroyed or damaged.
- (3) A person who contravenes any provision of this section commits an offence.

15. Collection of waste

- (1) The municipality may indicate a position within or outside the premises where waste bins must be placed for the collection and removal thereof and may require certain kinds of waste, such as garden waste, to be bundled or packaged and be placed in that position at the times and for a period as the municipality may require.
- (2) The municipality shall on removal days collect only waste placed in waste bins or other containers approved by it or which is bundled or packaged in a manner approved by the municipality.
- (3) Where a particular kind of waste as stipulated by the municipality is not collected by the municipality from premises, the owner of the waste must arrange for the collection and transport of the waste as often as may be necessary to prevent undue accumulation or any nuisance arising there from, to a waste disposal or processing site under the control of the municipality, or to such other place as may be approved by the municipality.
- (4) The municipality may decide on separate times on which particular categories of waste are to be collected.
- (5) The municipality may—
- (a) cause collections to be made at regular periods daily or otherwise, and may alter dates of collection;
  - (b) increase the number of collections as it may deem necessary or desirable; or
  - (c) make additional collections should it be desirable.
- (6) In the event of any additional collection being required by the owner of premises, the additional collection will be subject to the approval of the municipality and each additional collection must be paid for by the owner of premises from which the waste is collected at the tariff prescribed by the municipality.
- (7) The municipality may, upon application by the owner of premises, approve alternative arrangements for removal of waste from such premises.
- (8) A person who contravenes the provisions of section (1) or (3) commits an offence.

16. Access to premises

Except where otherwise approved by the municipality, the owner of premises must ensure that access from the nearest public road to the waste storage area on a premises is independent and unimpeded, and an owner who fails to do so, commits an offence.

17. Right of entry

- (1) Any duly authorised employee of the municipality is entitled to enter premises in respect of which the municipality's waste management services are rendered at any reasonable time on any day, or at any other time at which the service is ordinarily rendered for any of the following purposes:
  - (a) for collecting and supervising the collection of waste;
  - (b) for replacing waste bins; or
  - (c) for inspecting the means of access to the premises, or the space where waste bins are kept so as to ensure that they are accessible and convenient for the collectors.
- (2) The owner of the premises may not refuse access to the premises by an employee of the municipality, provided that such employee carries an identification card issued by the municipality and produces it upon request of an owner.
- (3) An owner of premises commits an offence if he or she—
  - (a) denies access to the premises to an authorised employee of the municipality in the performance of his or her duties; or
  - (b) obstructs or impedes such employee of the municipality in the performance of his or her duties.

18. Dumping and littering

- (1) No person may—
  - (a) except by permission of the owner or of the person or authority having control thereof; or
  - (b) unless authorised by law to do so, dump, accumulate, place, deposit or leave any waste whatsoever, whether for gain or otherwise, or cause or allow to be dumped, accumulated, placed, deposited or left such waste on or in—
    - (i) any road, highway, street, lane, public footway or pavement or any road verge;
    - (ii) any commonage land, village green, park, recreation ground or other open space to which the public have access;
    - (iii) any drain, watercourse, flood prone areas, tidal or other water in or abutting on any such road, highway, street, lane, public footway or pavement, roadside or other open space to which the public have access; or
    - (iv) private or municipal land.
- (2) Should a person do any of the acts contemplated in subsection (1), the municipality may by written notice require any of the following persons to dispose of, destroy or remove the waste within the period stated in the notice:
  - (a) the person directly or indirectly responsible for dumping, accumulating, placing, depositing, or leaving the waste;
  - (b) the owner of the waste, whether or not he is responsible for dumping, accumulating, placing, depositing, or leaving the waste; or
  - (c) the owner of the premises on which the waste was dumped, accumulated, placed, deposited, or left, whether or not he or she is responsible therefor.
- (3) If a person fails to comply with the requirements of a written notice, the municipality may dispose of, destroy or remove the waste and may recover the cost of doing so from the person or persons to whom the notice was issued.
- (4) If waste has been deposited in or on any land in contravention of subsection (1) and—
  - (a) in order to remove or prevent pollution of land, water or air or harm to human health, it is necessary that the waste be forthwith removed or other steps taken to eliminate or reduce the consequences of the deposit or both; and
  - (a) there is no occupier of the land; or
  - (c) the owner neither made nor knowingly permitted the deposit of the waste, the municipality may remove the waste or take other steps to eliminate or reduce the consequences of the deposit and is entitled to recover the cost incurred by it—
    - (i) from the owner of the land unless he or she proves that he or she neither made nor knowingly caused nor knowingly permitted the deposit of the waste; or
    - (ii) from any person who deposited or knowingly caused or knowingly permitted the deposit of any of the waste.
- (5) Any waste removed by the municipality belongs to the municipality and may be dealt with as the municipality deems fit.
- (6) A person who contravenes a provision of subsection (1) commits an offence.

19. Burning of waste

No person may burn waste without the written approval of the municipality.

20. Charges

- (1) The municipality may fix the charges payable to it for the removal of waste from premises or the dumping of waste at a disposal site under the control of the municipality.
- (2) A person who fails or refuses to pay the charges contemplated in subsection (1) commits an offence.

21. Exemptions

- (1) A person may by means of a written application, in which the reasons are given in full, apply to the municipality for exemption from any provision of this by-law.
- (2) The municipality may—
  - (a) grant an exemption in writing and the conditions in terms of which, if any, and the period for which such exemption is granted must be stipulated therein;
  - (b) alter or cancel any exemption or condition in an exemption; or
  - (c) refuse to grant an exemption.
- (3) An exemption does not take effect before the applicant has undertaken in writing to comply with all conditions imposed by the municipality under subsection (2), however, if an activity is commenced before such undertaking has been submitted to the municipality, the exemption lapses.
- (4) If any condition of an exemption is not complied with, the exemption lapses immediately.

22. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of—
  - (a) creating conditions for a local community to participate in the affairs of the municipality; and
  - (b) promoting the waste management activities of the municipality.
- (2) A liaison forum may consist of—
  - (a) a member of members of an interest group, or an affected person, in the spirit of section 2(4)(f)–(h) of the National Environmental Management Act, 1998 (Act 107 of 1998);
  - (b) a member or members of a community in whose immediate area a solid waste disposal site exists or may come be established;
  - (c) a designated official or officials of the municipality;
  - (d) a councillor; and
  - (e) such other person or persons the municipality may decide on.
- (3)
  - (a) The municipality may, when considering an application for consent, permit or exemption certificate in terms of this by-law, where applicable, request the input of a liaison forum.
  - (b) A liaison forum, person or persons contemplated in subsection (2), or any other person may, on own initiative, having regard to the provisions of section 31 of the National Environmental Management Act, 1998, submit an input to the municipality for consideration.

23. Authentication and service of order, notice or other document

- (1) An order, notice or other document requiring authentication by the municipality must be sufficiently signed by the Municipal Manager shall be deemed to be duly issued if it is signed by the Municipal Manager.
- (2) Any notice or other document that is served on a person in terms of this by-law is regarded as having been served—
  - (a) when it has been delivered to that person personally;
  - (b) when it has been left at that person's place of residence or business in the Republic with a person apparently over the age of sixteen years;
  - (c) when it has been posted by registered or certified mail to that person's last know residential or business address in the Republic and an acknowledgment of the posting thereof from the postal service is obtained;
  - (d) if that person's address in the Republic is unknown, when it has been served on that person's agent or representative in the Republic in the manner provided by paragraphs (a), (b) or (c);
  - (e) if that person's address and agent or representative in the Republic is unknown, when it has been posted in a conspicuous place on the property or premises, if any, to which it relates; or
  - (f) in the event of a body corporate, when it has been delivered at the registered office of the business premises of such body corporate.
- (3) Service of a copy shall be deemed to be service of the original.
- (4) Any legal process is effectively and sufficiently served on the municipality when it is delivered to the municipal manager or a person in attendance at the municipal manager's office.

24. Appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

25. Penalties

A person who has committed an offence in terms of this by-law is liable upon conviction to a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and, in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and, a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

26. Revocation of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law, and insofar as it has been made applicable to the municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Local Government: Municipal Structures Act, Act 117 of 1998.

27. Short title and commencement

This by-law may be cited as the Solid Waste Disposal By-law, and commences on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

GEORGE MUNICIPALITY SPORTING FACILITIES BY-LAW

In terms of and under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, the George Municipality, enacts as follows:—

TABLE OF CONTENT

Section

1. Interpretation
2. Principles and objectives
3. Application of By-laws
  - Chapter 1: Administration, access, fees and prohibited behaviour
  4. Administration, control over, and maintenance of sporting facilities
  5. Access to sporting facilities and storage facilities
  6. Admission fees and other fees
  7. Prohibited behaviour in or on a sporting facility or its premises
    - Chapter 2: Organised sporting activities
    8. Organised sporting activities
    9. Reservation and hiring of sporting facilities
    10. Cancellation, postponement or extension of reservation
    11. Termination of hire
    12. Duties of organisation
      - Chapter 3: Miscellaneous provisions
      13. Enforcement
      14. Indemnity
      15. Appeal
      16. Penalty
      17. Revocation of by-laws
      18. Short title and commencement

1. Definitions

In this by-law, unless the context otherwise indicates—

“accessories” means an object or objects on or in a field, sporting area or course necessary for a particular sport to be performed, such as, but not limited to goal posts, a tennis net, or a flag, and any other feature or fixture;

“appurtenance” means any fitting, installation, appliance, device, instrument, apparatus, utensil, tool whatsoever on the premises, such as, but not limited to a lock, cock, tap, valve, pipe and includes any other appliance or any machine;

“equipment” means gear used by a person in a sporting activity;

“facility” means a sporting facility and includes any appliance, equipment, apparatus or storage facility in or on a facility;

“municipality” means the Municipality of George established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998, and includes any political structure, political office bearer, councillor, duly authorised agent or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councillor, agent or employee;

“organised sporting activity” means a sporting activity that is organised or controlled by an organisation, and includes a practice or training session;

“organisation” means a sport club, educational institution, or association of people, and includes a group or sport club established by the municipality, which sport club or association or group can be joined by a member of the public;

“sporting facility” means any land, area, premises, building or structure, or part thereof, which is administered or controlled by the

municipality and which is designated, demarcated, or set aside for a sporting activity, and includes facilities surrounding and normally supplementary to a sporting facility.

2. Principles and objectives

The municipality recognizes the right of the community, whether associated to an organization or not, to use and enjoy sporting facilities, and accepts the duty to maintain and develop the resources of the municipality to the best interest of the community, and aims, in this by-law, to control and administer sporting facilities.

3. Application of By-laws

This by-law apply to all sporting facilities under the control and administration of the Municipality, but do not apply to land, areas, buildings, and structures regulated by the Municipality's Public Amenities By-laws.

CHAPTER 1

ADMINISTRATION, ACCESS, FEES AND PROHIBITED BEHAVIOR

4. Administration, control over and maintenance of sporting facilities

- (1) The municipality may establish a body or sport committee with the aim of advising it on matters relating to sporting facilities.
- (2) All sporting facilities must be administered by the municipality in accordance with this By-law.
- (3) The municipality may acquire land or a building with the aim of developing sporting facilities, or dispose of existing sporting facilities or any rights thereto.
- (4) A person or organisation who uses or hires sporting facilities does so subject to the provisions of this by-law and in terms of conditions as may be determined by the municipality.
- (5) Where an organized sporting activity is not organized or controlled by the municipality, a municipal employee may be present.
- (6) Subject to the terms and conditions stipulated in any contract of hire, and subject to any applicable national laws, no person—
  - (a) may sell any alcoholic beverage on the premises of a sporting facility without first obtaining express approval for that activity from the municipality;
  - (b) may bring his or her own supply of alcoholic beverages on or into a sporting facility without written authority from an authorised official.
- (7) If the municipality permits the sale or consumption of alcohol on or in a facility by an organization or body, the sale or consumption is subject to the following conditions:
  - (a) no alcoholic beverage may be served in a glass bottle, glass cup or other container made of glass;
  - (b) beer, cider and alcoholic cordials may be served in cans, kegs, or plastic cups only;
  - (c) the organization or body must maintain good order within the sporting facility.
- (8) The municipality may close a facility when:
  - (a) The facility is substantially unusable due to—
    - (i) destruction;
    - (ii) severe damage; or
    - (iii) the absence of municipal services;
  - (b) the facility constitutes a danger to human life or property;
  - (c) an emergency has arisen which requires such closure.
- (9) The municipality may temporarily close a facility for purposes of repair or maintenance or for any other reason in the municipality's discretion.
- (10) A person who or organization that contravenes subsection (6) or (7) commits an offence.

5. Access to sporting facilities and storage facilities

- (1) The municipality may by notice posted at or near the entrance to a facility indicate the hours during which it may be used by the public.
- (2) The municipality reserves the right of access to a facility and an official may instruct a person who has contravened a provision of this by-law to leave the facility or premises immediately and should the person fail to observe the instruction, the official may remove or cause the person to be removed.
- (3) The municipality has the right to determine the maximum capacity of a sporting facility and an official must, once the maximum capacity has been reached, refuse further access and may take measures necessary to prevent access.

6. Admission fees and other fees

The municipality may prescribe fees to be charged for admission to or the hire or use of a sporting facility or equipment.

7. Prohibited behavior in or on sporting facility or its premises

- (1) No person may—
  - (a) enter any part of a facility otherwise than by an entrance designated for that purpose;
  - (b) enter or remain inside a facility, without permission, or at any time other than during the hours when such facility is open to members of the public, or when access to the facility has been denied;

- (c) smoke in a sporting facility, except in an open air facility or in those areas which have been designated for this purpose, as indicated by notices to that effect;
  - (d) wear footwear that may damage the surface of a facility;
  - (e) attend or engage in a sporting activity if dressed indecently or if undressed, except in a facility set aside for use by a person of the same sex;
  - (f) relieve him or herself in any part of the sporting facility other than in the ablution facilities;
  - (g) excluding a child under the age of five years, use change rooms, places of ablution, cubicles, or any other facilities set aside for a particular sex if he or she is not of that particular sex;
  - (h) enter or remain in any area of the sporting facility, which area is reserved for the use of persons of the other sex;
  - (i) use a change room, place of ablution, cubicle or any other facility for longer than is reasonably necessary to undertake an activity intended to be undertaken;
  - (j) use profane or indecent language or behave in any other manner that constitutes a nuisance or unacceptable behavior towards other persons;
  - (k) destroy, damage or deface any part of a sporting facility, accessories or equipment;
  - (l) discard rubbish other than in a container provided for that purpose;
  - (m) in any manner, interfere with the substance covering the surface of a sporting facility;
  - (n) light any fire;
  - (o) drive, draw, or propel a vehicle, or walk upon or recline on lawn on the premises of a sporting facility if prohibited to do so by a notice on the premises;
  - (p) ride or use in or on a sporting facility a bicycle, roller blades, roller skates, a skateboard, a tricycle or any similar form of transport or amusement, except in a sporting facility which specifically provides for the riding of bicycles;
  - (q) without the prior written consent of the municipality, sell, hawk, advertise, offer for sale or purchase or exhibit any article for sale, lease or hire, distribute a pamphlet, book, handbill or other written or printed matter inside a sporting facility or in the immediate vicinity of the entrance thereto;
  - (r) neither inside nor outside a sporting facility, obstruct, resist or interfere with an official in the execution of his or her duties or the exercise of any authority in terms of this by-law;
  - (s) tamper or interfere with an appurtenance in or on the premises of a sporting facility;
  - (t) bring into or keep on a sporting facility an animal, except a guide dog, without the prior consent of the municipality, unless the sporting activity engaged in involves the use of animals;
  - (u) bring into or keep on a facility a weapon or any other dangerous object;
  - (v) erect or attempt to erect any enclosure, tent or similar construction, stall, booth, stand, screen, fence, or drive into the ground any peg or spike without the permission of the official in charge of the facility;
  - (w) behave or conduct himself or herself in a manner which may prejudice good order;
  - (x) bring into or onto a facility any substance or matter which may endanger the safety of people, or which may be used to disrupt proceedings at or spoil the peaceful enjoyment of the facility;
  - (y) behave or conduct himself or herself in a manner which may disrupt a sporting activity; or
  - (z) fail to comply with a lawful instruction given by an official.
- (2) A person who contravenes any of the provisions of this section commits an offence.

CHAPTER 2

ORGANISED SPORTING ACTIVITIES

8. Organised sporting activities

- (1) The municipality may allow the use of its facilities by sport organisations, municipal staff, or other persons such as, but not limited to free lance instructors.
- (2) An organization to which a sporting facility or a portion thereof has been allocated for use at regular times, must ensure that only its members or persons invited by an organisation use the facility, and should it be impossible for the organisation to use the facilities at those times, the organization must notify the official in charge of the sporting facility beforehand, and should an organization fail to do so, the municipality may suspend or cancel the organisation's further use of the facility.

9. Reservation and hiring of sporting facilities

- (1) The municipality may set aside or hire out a sporting facility for the purpose of organised sport or for special occasions on such conditions as it may prescribe and the municipality may charge a fee, or may make it available free of charge or grant free admission to selected persons.
- (2) The representative of an organization that wishes to hire a sporting facility must complete and lodge a prescribed application form with the municipality.
- (3) When considering an application the municipality may have, in addition to other relevant factors, due regard to the following:
  - (a) The principles and objectives of this by-law;
  - (b) that the sporting facility may be used for lawful purposes only;
  - (c) that the use of the sporting facility will not constitute a nuisance or annoyance to other users of another part of the sporting facility which has not been hired by the organisation, or to the occupiers of neighbouring premises; and

- (d) that the use of the sporting facility will not constitute a danger to any person or property or negatively affect the environment.
- (4) The municipality may approve the use of a sporting facility subject to any condition it may impose, or it may refuse consent.
- (5) The municipality must, within seven days after the application form has been lodged, in writing notify the organisation if the application has been approved or refused, and—
  - (a) if the application is refused, the municipality must supply to the organisation the reasons why the application was refused; or
  - (b) if the application is approved, the municipality must forward a notice of approval which must specify the conditions to which the use of the sporting facility is subject.
- (6) An organisation may not, before the municipality's approval has been received by it, advertise or announce the sporting activity for which it has lodged an application.
- (7) The municipality may, before it approves an application, require of an organization that wishes to make use of a sporting facility to take out, with an insurance company approved by the municipality—
  - (a) insurance in an amount approved by the municipality to cover any structural damage which may occur to the sporting facility whilst being used by the organization; and
  - (b) public liability insurance.
- (8) An organization which supplies false information in an application form or with respect to the requirements in subsection (7) or which contravenes subsection (6) commits an offence.

10. Cancellation, postponement or extension of reservation

- (1) An organisation who has applied for the reservation of a sporting facility, may cancel the application, and where the organisation has paid a fee the municipality will determine the percentage of the paid fee to be refunded to the organisation.
- (2)
  - (a) After approval has been given by the municipality, an organisation may apply for the postponement of the reservation to a later date.
  - (b) Approval of the postponement does not result in a penalty or forfeiture of any fees already paid.
  - (c) Postponement may be refused if the facility has been reserved.
- (3) An organisation may apply for an extension of the period of use of the sporting facility, and—
  - (a) the application must be in writing and lodged at the Municipal Manager's offices; and
  - (b) the facility must be available for such use.
- (4) The municipality may cancel the hire of a facility under the circumstances contemplated in section 4(8), or should the municipality require the facility for municipal purposes at the same time, however, the municipality may refund the fees that have already been paid to it in respect of the reservation; or
- (5) Should the municipality cancel a reservation, the municipality must, within a reasonable time and in writing notify the organisation of its decision, however, where a notice is given in terms of section (4)(8), the notice is deemed to be effective from the date on which the destruction or damage took place.
- (6) Subject to the provisions of subsection (4), an organisation has no claim against the municipality for loss of use of the sporting facility or for damage arising from a cancellation in terms of subsection (4).

11. Termination of hire

- (1) Prior to and upon termination of the hire an organisation and an official must inspect the facilities for the purpose of assessing the conditions of the facilities.
- (2) The organisation must—
  - (a) return the sporting facility to the municipality in the condition it was when it was hired out to the organisation;
  - (b) repair any damage or breakages;
  - (c) comply with any instructions by the municipality in respect of the cleaning of the sporting facility; and
  - (d) vacate the sporting facility within the period stated in the application; and should the organisation fail to comply with—
    - (i) subsection (2)(a), (b) or (c), the municipality may replace, repair or make good any breakages or damages, and recover the costs from the organisation; or
    - (ii) (d), the municipality may levy an additional fee for the period during which the organisation occupies the sporting facility after the expiry of the period stipulated in the application.

12. Duties of organisation

- (1) Before an organisation commences to use the sporting facility, a representative must inspect the facilities, and should he or she find that buildings, structures, accessories or equipment are in a state of disrepair, this fact must be reported to the municipality in writing, and failure to do so is deemed as an acceptance by the organisation that the facilities are in a proper condition.
- (2) The organisation must comply with any conditions determined by the municipality in terms of section 4(4) and take all reasonable measures to ensure that its members and persons attending a sporting activity, as participants, visitors or spectators comply with section 7.

CHAPTER 3
MISCELLANEOUS PROVISIONS

13. Enforcement

- (1) An official may, with consent of the person involved, search any person, vehicle or container in, entering into or being brought onto a facility; provided that a woman shall be searched by a woman only.
- (2) A person who refuses consent to being searched, may be refused entrance to the facility.
- (2) An official may, upon searching a person, vehicle or container as contemplated in subsection (1), confiscate liquor, or any other dangerous object, substance or matter which may endanger the safety of people in the facility, or which may be used to disrupt proceedings at or spoil the enjoyment of the facility, but must return to the person such confiscated item when he or she leaves the sporting facility.
- (3) If the official finds an unlawful substance as a result of the search contemplated in subsection (1), he or she must immediately alert the South African Police Services, or if he or she is appointed as a peace officer in terms of the Criminal Procedure Act, 1977 (Act No. 51 of 1977), he or she may act in terms of the Act.

14. Indemnity

Any person visiting or using a facility does so at his or her own risk and the municipality will not be liable for any injury, loss or damage that such person may suffer while in or on the facility.

15. Appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

16. Penalty

A person who has committed an offence in terms of this by-law is liable upon conviction to a fine or imprisonment, or either such fine or imprisonment or to both such fine and such imprisonment and, in the case of a continuing offence, to an additional fine or an additional period of imprisonment or to such additional imprisonment without the option of a fine or to both such additional fine and imprisonment for each day on which such offence is continued and, a further amount equal to any costs and expenses found by the court to have been incurred by the municipality as result of such contravention or failure.

17. Revocation of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality, are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in this by-law, and insofar as it has been made applicable to the municipality by the authorisation for the execution of powers and functions in terms of section 84(3) of the Local Government: Municipal Structures Act, Act 117 of 1998.

18. Short title and commencement

This by-law may be cited as the Sporting Facilities By-law, and commences on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

GEORGE MUNICIPALITY
STREET TRADING BY-LAWS

In terms of and under the provisions of section 156 of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996 the George Municipality enacts as follows:-

Table of Contents

1. Definitions
2. Principles and objectives
3. Application

CHAPTER 1: GENERAL PROVISIONS APPLICABLE TO STREET TRADING

4. Restricted and prohibited areas
5. Places where street trading is prohibited
6. Duties of street trader
7. Prohibited conduct
8. Removal and impoundment
9. Confiscated goods register
10. Disposal of impounded goods
11. Sale of impounded goods
12. Municipal employees and councillors may not purchase impounded goods

13. Newspaper vendors

CHAPTER 2: MISCELLANEOUS PROVISIONS

14. Penalty

15. Responsibility of persons employing street traders

16. Indemnity

17. Appeal

18. Liaison forums in community

19. Revocation of by-laws

20. Short title and commencement

1. Definitions

(1) In this by-law, unless the context otherwise indicates—

“**Act**” means the Businesses Act, 1991 (Act 71 of 1991), and includes the regulations promulgated under the Act;

“**approval**” means approval by the municipality and “**approve**” has a corresponding meaning;

“**garden**” means a garden to which the public has a right to access;

“**goods**” means any movable property and includes a living thing;

“**intersection**” means an intersection as defined in the regulations promulgated in terms of the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996);

“**litter**” means any object or matter which is discarded by a person in any place except in an approved receptacle provided for that purpose or at a waste disposal or processing facility;

“**motor vehicle**” means a motor vehicle as defined in section 1 of the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996);

“**municipality**” means—

- (a) the George Municipality, and includes any political structure, political office bearer, councilor, duly authorised agent thereof or any employee acting in connection with this by-law by virtue of a power vested in the municipality and delegated or sub-delegated to such political structure, political office bearer, councilor, agent or employee; or
- (b) A service provider fulfilling a responsibility under this by-law, assigned to it in terms of section 81(2) of the Local Government: Municipal Systems Act, 2000, or any other law as the case may be;

“**municipal manager**” is the person appointed by the municipality in terms of Section 82 of the Municipal Structures Act, 1998 and includes any person:

- (a) acting in such position; and
- (b) to whom the municipal manager has delegated any power, function or responsibility in as far as it concerns the execution of those powers, functions or duties.

“**nuisance**” means any act, omission or condition which is offensive or dangerous, or which materially interferes with the ordinary comfort, convenience, peace or quiet of other people or which affects, or may affect, the safety of the public;

“**official**” means a designated officer who is authorized by the municipality to perform and exercise any or all of the functions and powers contemplated in this by-law;

“**park**” means a park to which the public has a right to access;

“**perishable foodstuffs**” mean perishable foodstuffs declared as such in the Perishable Foodstuffs Regulations published under Government Notice R1183 in Government Gazette 12497 of 1 June 1990 (as amended) in terms of the Foodstuffs, Cosmetics and Disinfectants Act, 1972 (Act 54 of 1972 and which includes meat, milk, fish, fish spawn, molluscs, crustaceans, fruit, vegetables and bread;

“**premises**” includes any land, building, structure, part of a building or of a structure, or any vehicle, conveyance, vessel or aircraft;

“**prescribed**” means prescribed by the municipality by resolution;

“**property**”, in relation to a street trader, means goods in which a street trader trades, and includes any article, container, vehicle or structure used or intended to be used in connection with street trading by the street trader;

“**public amenity**” means—

- (a) any land, square, camping site, caravan park, beach, swimming pool, public open space, public resort, recreation site, river, dam, nature reserve, zoo-logical, botanical or other garden, or hiking trail, including any portion thereof and any facility or apparatus therein or thereon, which is the property of, or is possessed, controlled or leased by the municipality and to which the general public has access, whether on payment of admission of fees or not, but excluding a public road or street;
- (b) a building, structure, hall room or office, including any part thereof or any facility or apparatus therein, which is the property of, or is possessed, controlled or leased by the municipality and to which the general public has access, whether on payment of admission of fees or not; and
- (c) a public amenity contemplated in paragraphs (a) and (b) if it is lawfully controlled or managed in terms of an agreement between a person and the municipality;

“**public road**” means any road, street or thoroughfare or any other place (whether a thoroughfare or not) which is commonly used by the public or any section thereof or to which the public or any section thereof has a right of access, and includes-

- (a) the verge of any such road, street or thoroughfare;

- (b) any bridge, ferry or drift traversed by any such road, street or thoroughfare; and
- (c) any other work or object forming part of or connected with or belonging to such road, street or thoroughfare;

“**roadway**” means a roadway as defined in section 1 of the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996);

“**sell**” includes barter, exchange, hire out, display, expose, offer or prepare for sale, store with a view to sell, or provide a service for reward, and “**sale**” or “**selling**” has a corresponding meaning;

“**sidewalk**” means a sidewalk as defined in section 1 of the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996);

“**street furniture**” means any furniture installed by the municipality on the street for public use;

“**street trader**” means any person carrying on business, whether as principal, employee or agent, by selling, supplying or offering any goods or the supplying or offering to supply any service for reward, in or from a public road or public place in the municipality, but excludes a newspaper vendor;

“**street trading**” means the carrying on of the business as a street trader;

“**verge**” means a verge as defined in section 1 of the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996), and any words or expressions to which a meaning has been assigned in the Businesses Act, 1991, (Act 71 of 1991) have a corresponding meaning in this by-law.

- (2) A single act of selling or offering or rendering of services in a public road or public amenity constitutes street trading.
- (3) A reference to a person carrying on the business of street trader includes the employee of the person.

2. Principles and objectives

- (1) The Municipality, acting in terms of section 6A(1)(a)(i) of the Businesses Act, 1991 (Act 71 of 1991), and—
  - (a) having regard to the principles set out in the Act and in the Constitution;
  - (b) taking into consideration the need of the residents to actively participate in economic activities; and
  - (c) taking into consideration the need to maintain a clean, healthy and safe environment, in this by-law provides mechanisms, procedures and rules to manage street trading.
- (2) In the development and management of its obligations and the implementation of this by-law, the municipality also recognises the infrastructural, social and economical disparities and inequalities resulting from previous local government dispensations and shall strive to overcome such disparities and inequalities by supporting the new goals for local government as determined in section 152 of the Constitution.
- (3) In the implementation and enforcement of this by-law, the municipality may take into consideration the realities of the George area, the different customs, cultures, circumstances, geographical areas, kinds of premises levels of development and conventions and the municipality may use the devices provided for in this by-law, including the application of different norms, standards and guidelines, the granting of exemptions and the utilisation of liaison forums.

3. Application

This by-law applies to all persons who carry on the business of street trading within the area of jurisdiction of the George Municipality.

CHAPTER 1

GENERAL PROVISIONS APPLICABLE TO STREET TRADING

4. Restricted and prohibited areas

- (1) The municipality may, in terms of section 6A(2)(a) of the Act and subject to the provisions of paragraphs (b) up to and including (j), declare any place in its area of jurisdiction to be an area in which street trading is restricted or prohibited.
- (2) The municipality may by public notice and by erected sign indicate such areas, and the notice and sign must indicate—
  - (a) the restriction or prohibition against street trading;
  - (b) if street trading is restricted—
    - (i) the boundaries of the area or stand set aside for restricted street trading;
    - (ii) the hours when street trading is restricted or prohibited; and
    - (iii) the goods or services in respect of which street trading is restricted or prohibited; and
  - (c) that the area has been let or otherwise allocated.
- (3) The municipality may change the areas contemplated in subsection (1) if the needs and circumstances of residents and street traders demand such reconsideration.
- (4) A person who carries on the business of a street trader in contravention of a notice contemplated in subsection (2) commits an offence.

5. Places where street trading is prohibited

- (1) Unless the municipality has so permitted in terms of an agreement or by means of the display of a sign, no person may carry on the business of a street trader in any of the following places:
  - (a) In a garden or a park to which the public has a right of access; or
  - (b) on a verge contiguous to—
    - (i) a building belonging to, or occupied solely by the State or the municipality;
    - (ii) a church or other place of worship; or

- (iii) a building declared to be a public monument under the National Heritage Resources Act, 1999.
- (2) No person may carry on the business of a street trader in any of the following places:
  - (a) in a place declared by the municipality under section 6A(2)(a) of the Act as a place in which street trading is prohibited;
  - (b) at a place where street trading obstructs the use of the sidewalk by pedestrians or interferes with the ability of persons using the sidewalk to view the goods displayed behind a shop display window or obscures such goods from view.
  - (c) within 5 metres of an intersection as defined in Regulation 322 of the National Road Traffic Regulations published under GN R225 in GG 20963 of 17 March 2000 in terms of the National Road Traffic Act, 1996 (Act 93 of 1996);
  - (d) at a place where street trading obstructs—
    - (i) a fire hydrant;
    - (ii) the entrance to, or exit from, a building;
    - (iii) vehicular traffic;
    - (iv) access to a pedestrian crossing, a parking or loading bay or any other facility for vehicular or pedestrian traffic;
    - (v) access to, or the use, of street furniture or any other facility designed for the use of the general public;
    - (vi) obscures a road traffic sign that is displayed in terms of the National Road Traffic Act, 1996; or
    - (vii) obscures a marking, notice or sign displayed or made in terms of this by-law;
  - (e) on that half of a public road contiguous to a building which is used for residential purposes, if the owner or person who is in control or any occupier of the building objects thereto;
  - (f) on a portion of a sidewalk or public amenity in contravention of a notice or sign erected or displayed by the municipality for the purposes of this by-law; or
  - (g) within ten meters (10m) of the entrance to a financial institution or electronic banking facility.
- (3) A person to whom an area or stand has been let or allocated under paragraph (c) of section 6A(3) of the Act—
  - (a) must comply with the conditions of the lease of allocation;
  - (b) must be in possession of written proof that municipality has let or allocated the area or stand to him or her; and
  - (c) may not transfer any written proof that municipality has let or allocated the area or stand to him or her
- (4) No person may purchase or offer to purchase from a street trader any goods or service, including casual labour services, in or at a place where street trading is prohibited.
- (5) A person who contravenes a provision of this section commits an offence.

6. Duties of street trader

- (1) A street trader must—
  - (a) when he or she concludes business for the day, remove his or her property, except if stored in any structure approved and permitted by the municipality, to a place which is not part of a public road or public amenity;
  - (b) when requested by an official of the municipality or a by a person who has been authorized to provide municipal services, move his or her property so as to permit the official or other person to carry out any work in relation to a public road, public amenity or service;
  - (c) keep the area or stand occupied by him or her in a clean and sanitary condition;
  - (d) ensure that the area is free of litter at all times, and must, when he or she concludes business for the day, dispose of litter generated by his or her business in receptacles provided by the municipality for the public;
  - (e) on request by an official of the municipality, move his or her property so as to permit the cleansing of the area where he or she is trading;
  - (f) regarding the size and location of the area or stand occupied by him or her,—
    - (i) ensure that the area which he or she uses does not exceed 6m² in size and not exceed 3 metres in length;
    - (ii) ensure that a space of not less than 1,5 metres is left between the wall of the shop (contiguous to which he or she conducts his or her business) and himself or herself; and
    - (iii) leave a space of not less than 0,5 metre from the kerb of the roadway.
- (2) A person who contravenes a provision of subsection (1) commits an offence.

7. Prohibited conduct

- (1) A street trader—
  - (a) may not sleep or overnight at the area where he or she is trading, or at the area where another street trader is trading;
  - (b) may not place or stack his or her property in such a manner that it—
    - (i) constitutes a danger to any person or property; or
    - (ii) is likely to injure any person or cause damage to any property;
  - (c) may not dispose of litter in a manhole, storm water drain or other place not intended for the disposal of litter;
  - (d) may not release onto a public road or public amenity or into a storm water drain any fat, oil or grease in the course of conducting his or her business;
  - (e) may not allow smoke, fumes, noise, smells, or other substance arising from his or her activities to cause a nuisance or pollution of any kind;

- (f) may not erect a structure for the purpose of providing shelter, except for a temporary structure to provide shelter against the weather in which case the said shelter must be removed at the end of the day's business;
  - (g) may not place his or her property on the surface of a public road or in a public amenity;
  - (h) who conducts his or her business from a vehicle, may not park the vehicle or trailer in such a manner as to obstruct pedestrian or vehicular traffic and must ensure that he or she complies with the provisions of the National Road Traffic Act, 1996;
  - (i) may not display his or her goods or other property on or in a building, without the consent of the owner, lawful occupier or person in control of such building or property;
  - (j) may not attach an object by any means to a building, structure, sidewalk, tree, parking meter, lamp, pole, electricity pole, telephone booth, post box, traffic sign, bench or any other street furniture in or on a public road or public amenity;
  - (k) may not carry on his or her business in such a manner as to—
    - (i) create a nuisance;
    - (ii) damage or deface the surface of a public road or public amenity or public or private property; or
    - (iii) create a traffic hazard;
  - (l) may not make an open fire that poses a health or environment hazard to any person or property or to street furniture;
  - (m) may not, other than in a refuse receptacle approved or supplied by the municipality, accumulate, dump, store or deposit any litter on—
    - (i) any land or premises;
    - (ii) any public road or public amenity or;
    - (iii) any public or private property;
  - (n) may not store his or her property in a manhole, storm water drain, public toilet, bus shelter, on the median between traffic lanes or in a tree;
  - (o) may not carry on such business in a place or area in contravention of any prohibition or restriction approved by the municipality in terms of section 6A(2)(a) of the Act;
  - (p) may not trade in front of a formal business in goods that are similar to any goods offered for sale by such formal trader;
  - (q) may not allow children under the age of sixteen to accompany him or her trade on his or her behalf where they will be operating on a public road;
  - (r) may not trade from door-to-door in any business centre as indicated in the municipality's zoning scheme; and
  - (s) may not cause a nuisance by insisting, begging or intimidating any person to purchase goods.
- (2) A person who contravenes a provision of subsection (1) commits an offence.

8. Removal and impoundment

- (1) An official who reasonably suspects that property is being used or intended to be used in, or in connection with, street trading, whether or not the property is in possession or under the control of any person may, subject to subsection (2), remove and impound the property which he or she finds at a place where street trading is restricted or prohibited and which constitutes an infringement of any such restriction or prohibition.
- (2) An official who acts under subsection (1) must, except in the case of goods that have been left or abandoned, issue to the street trader a receipt for the property so removed and impounded and the receipt must contain the following particulars:
  - (a) the address where the impounded property will be kept and the period it will be kept;
  - (b) the conditions for the release of the impounded property; and
  - (c) that unclaimed property will be sold by public auction.
- (3) If any impounded property is attached to immovable property or a structure, and the impounded property is under the apparent control of a person present at that place, an official may order the person to remove the impounded property.
- (4) When a person fails to comply with an order to remove the impounded property, an official may take such steps as may be necessary to remove the impounded property.
- (5) A person who hinders or obstructs an official in the performance of his or her duties under this section, or who refuses or fails to remove the object when ordered to do so by an official, commits an offence.

9. Confiscated goods register

The Municipality must—

- (1) maintain a register containing the information contemplated in Schedule 1, which must be available for public inspection at all reasonable times; and
- (2) complete the confiscated goods register immediately upon the acceptance into the place of safekeeping and storage set aside for this purpose.

10. Disposal of impounded goods

- (1) Any perishable foodstuffs removed and impounded in terms of section 8(1) may, subject to subsection (2) be sold or destroyed or otherwise be disposed of in terms of any policy of the municipality within a reasonable time after its impoundment, provided that the property will at any time prior to its disposal be returned to the owner at the request of and upon submission of proof of ownership by the owner to the municipality.
- (2) The municipality is entitled to keep and dispose of any impounded perishable foodstuffs claimed by its owner in terms of subsection (1) until all reasonable expenses incurred by it or any fine issued by it have been paid.
- (3) The owner of any goods other than perishable foodstuffs already dealt with by the municipality in terms of subsections (1) and (2) who wishes

to claim the return thereof must, within a period of 14 days of the date of the impoundment thereof, apply to the municipality and must present the receipt contemplated in section 8(2)(a), failing which the goods may be sold, subject to section 11.

- (4) In the event of the proceeds of any sale of goods contemplated by this section not being sufficient to defray any expenses incurred by the municipality, the owner thereof shall in terms of section 8(3)(a) remain liable for the difference.

11. Sale of impounded goods

- (11) If the owner of impounded goods, excluding perishable foodstuffs, fails to claim such goods and pay the prescribed fees as determined by the municipality from time to time within 14 days of the impoundment of the goods, the municipality must—
- (a) apply to the Court for authority to sell the goods; and
  - (b) in the application contemplated in paragraph (a), provide the Court with proof that a statement as contemplated in sub-section (2) was lodged with the owner.
- (2) The statement contemplated in subsection (1)(b) must include the fees and costs due in terms of this by-law.
- (3) The Court, whether the amounts set forth in the statement contemplated in subsection (1)(b) are disputed or not, must—
- (a) summarily enquire into the matter;
  - (b) enquire whether notice was given to the owner of the goods by the municipality; and
  - (c) make such order as it considers just and equitable, including an order—
    - (i) as to costs; and
    - (ii) on the process to be followed by the municipality in the sale of the confiscated goods.

12. Municipal employees and councillors may not purchase impounded goods

Employees and councillors of the municipality, or a family member, or a close associate of any municipal employee or councillor, may not purchase any goods offered for sale in terms of this by-law, either personally or through any other person, directly or indirectly.

13. Newspaper vendors

- (1) Any publisher of a newspaper that sells such newspaper by using vendors in or on a road must enter into an agreement with the municipality regarding the areas where and times during which such sales may be undertaken.
- (2) The municipality may determine the hours during which the sale of newspapers in terms of subsection (1) may be undertaken.
- (3) The municipality may levy a tariff for the sale of newspapers in or on any road within its area of jurisdiction.
- (4) Any publisher or vendor that contravenes the provisions of this section commits an offence.

CHAPTER 2

MISCELLANEOUS PROVISIONS

14. Penalty

A person who has committed an offence in terms of these by-laws is, on conviction, and subject to penalties prescribed in any other law, liable to a fine or in default of payment, to imprisonment, or to such imprisonment without the option of a fine, or to both such fine and such imprisonment, and in the case of a successive or continuing offence, to a fine for every day such offence continues, or in default of payment thereof, to imprisonment.

15. Responsibility of persons employing street traders

When an employee of a person who performs an act which contravenes a provision of this by-law, the employer is deemed to have committed the contravention him- or herself, unless he or she proves that—

- (a) he or she did not permit such act;
- (b) he or she took all reasonable steps to prevent the performance of the act; and
- (c) it was not in the scope of the authority or the course of employment of the employee to perform an act which contravenes this by-law.

16. Indemnity

The municipality will not be liable for any loss or damage suffered arising from the impoundment of any goods in terms of this by-law.

17. Appeal

A person whose rights are affected by a decision of the municipality may appeal against that decision by giving written notice of the appeal and the reasons therefor in terms of section 62 of the Local Government: Municipal Systems Act, Act 32 of 2000 to the municipal manager within 21 days of the date of the notification of the decision.

18. Liaison forums in community

- (1) The municipality may establish one or more liaison forums in a community for the purposes of—
  - (a) creating conditions for a local community to participate in the affairs of the municipality; and
  - (b) promoting economic development.

- (2) A liaison forum may consist of—
- (a) a member of members of an interest group, or an affected person;
  - (b) a member or members of a ward committee in whose immediate area street trading is conducted;
  - (c) a designated official or officials of the municipality; and
  - (d) a councillor.
- (3) (a) The municipality may, when considering an application for an approval, or exemption certificate in terms of this by-law, request the input of a liaison forum.
- (b) A liaison forum or any person or persons contemplated in subsection (2) may, on own initiative submit input to the municipality for consideration.

19. Revocation of by-laws

The provisions of any by-laws previously promulgated by the municipality or by any of the disestablished municipalities now incorporated in the municipality are hereby repealed as far as they relate to matters provided for in these By-laws.

20. Short title and commencement

This by-law may be cited as the George Municipality Street Trading By-law and commences on the date of publication thereof in the Provincial Gazette.

SCHEDULE 1

Confiscated Goods Register Information

(Section 9)

A confiscated goods register must, at least, contain the following information—

1. Place where goods are kept
2. Date of receipt of goods
3. Number and description of goods
4. Name and address of person who seized the goods
5. Name and address of owner of goods
6. Name and address or description of place where goods were found
7. Distance between place where animal was seized and pound
8. Date of sale of goods
9. Proceeds of sale of goods
10. Name and address of purchaser
11. Excess amount (if any) paid to owner or municipality
12. Receipt number

MUNICIPALITY OF GEORGE

TARIFF BY-LAW

Index

1. Preamble
2. Interpretation
3. Adoption and Implementation of Tariff Policy
4. Contents of tariff Policy
5. Enforcement of Tariff Policy
6. Operative date

1. PREAMBLE

- (1) Section 229(1) of the Constitution authorises a municipality to impose:
- (a) rates on property and surcharges on fees for services provided by or on behalf of the municipality; and
  - (b) if authorised by national legislation, other taxes, levies and duties.
- (2) In terms of section 75A of the Systems Act a municipality may:
- (a) levy and recover fees, charges or tariffs in respect of any function or service of the municipality; and
  - (b) recover collection charges and interest on any outstanding amount.
- (3) In terms of section 74(1) of the Systems Act, a municipal council must adopt and implement a tariff policy on the levying of fees for a municipal service provided by the municipality or by way of service delivery agreements and which complies with the provisions of the

Systems Act, the Local Government: Municipal Finance Management Act, 53 of 2003 and any other applicable legislation.

- (4) In terms of section 75(1) of the Systems Act, a municipal council must adopt by-laws to give effect to the implementation and enforcement of its tariff policy.
- (5) In terms of section 75(2) of the Systems Act, by-laws adopted in terms of subsection 75(1) may differentiate between different categories of users, debtors, service providers, services, service standards and geographical areas as long as such differentiation does not amount to unfair discrimination.

2. INTERPRETATION

In this By-law, the English text prevails in the event of any conflict with the Afrikaans or Xhosa texts, and, unless the context otherwise indicates—

“**tariff policy**” means a tariff policy adopted in terms of this By-Law;

“**Constitution**” means the Constitution of the Republic of South Africa;

“**Credit Control and Debt Collection By-Law and Policy**” means the Credit Control and Debt Collection By-Law and Policy as required by sections 96(b), 97 and 98 of the Systems Act;

“**Systems Act**” means the Local Government: Municipal Systems Act, 32 of 2000;

“**tariff**” means fees, charges, or any other tariffs levied by the municipality in respect of any function or service provided by the City, excluding rates levied by the municipality in terms of the Local Government: Municipal Property Rates Act, 6 of 2004.

“**municipality**” means the George Municipality duly established in terms of Section 12 of the Municipal Structures Act, 117 of 1998

3. ADOPTION AND IMPLEMENTATION OF TARIFF POLICY

- (1) The municipality shall adopt and implement a tariff policy on the levying of fees for a municipal service provided by the municipality or by way of service delivery agreements which complies with the provisions of the Systems Act, the Local Government: Municipal Finance Management Act, 53 of 2003 and any other applicable legislation.
- (2) The Municipality shall not be entitled to impose tariffs other than in terms of a valid tariff policy.

4. CONTENTS OF TARIFF POLICY

The Municipality’s tariff policy shall, *inter alia*:

- (1) apply to all tariffs imposed by the municipality pursuant to the adoption of the municipality’s annual budget;
- (2) reflect the principles referred to in section 74(2) of the Systems Act and specify any further principles for the imposition of tariffs which the municipality wishes to adopt;
- (3) specify the manner in which the principles referred to in section 4(2) are to be implemented in terms of the tariff policy.
- (4) specify the basis of differentiation, if any, for tariff purposes between different categories of users, debtors, services, service standards and geographical areas as long as such differentiation does not amount to unfair discrimination;
- (5) include such further enforcement mechanisms, if any, as the municipality may wish to impose in addition to those contained in the Credit Control and Debt Collection By-Law and Policy.

5. ENFORCEMENT OF TARIFF POLICY

The Municipality’s tariff policy shall be enforced through the Credit Control and Debt Collection By-Law and Policy and any further enforcement mechanisms stipulated in the municipality’s tariff policy.

6. OPERATIVE DATE

This By-law shall take effect on the date of publication thereof.

P.N. 439/2010

30 November 2010

GEORGE MUNISIPALITEIT
LUGBESOEDELINGSBEHEER VERORDENING

Kragtens die bepalinge van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal die George Munisipaliteit as volg:—

Inhoudsopgawe

DEEL I: INTERPRETASIE EN OOGMERKE

1. Woordomskrywings
2. Toepassing, beginsels en oogmerke

DEEL II: SORGSAAAMHEIDSPLOG

3. Plog om sorgsaam te wees

DEEL III: LUGBESOEDELINGSBEHEERSONE

4. Verklaring van lugbesoedelingsbeheersone

DEEL IV: ROOKUITLATING VAN PERSELE ANDER AS WONINGS

5. Toepassing
6. Verbod
7. Installering van brandstofverbrandingstoerusting
8. Bedryf van brandstofverbrandingstoerusting
9. Vermoede
10. Installering en bedryf van meettoerusting
11. Monitering en toetsing
12. Vrystelling

DEEL V: ROOKUITLATING VAN WONINGS

13. Rookuitlating van wonings

DEEL VI: UITLATING VEROORSAAK DEUR OOPVERBRANDING

14. Uitlating veroorsaak deur oopverbranding

DEEL VII: UITLATING VAN KOMPRESSIEONTSTEKING AANGEDREWE VOERTUIE

15. Verbod
16. Stop van voertuie vir inspeksie en toetsing
17. Toetsprosedure
18. Herstelkennisgewing

DEEL VIII: UITLATING WAT 'N ERGERNIS VEROORSAAK

10. Verbod
20. Voldoeningskennisgewing
21. Stappe om die ergernis te verwyder

DEEL IX: AANSTOOTLIKE REUKE

22. Beheer van aanstootlike reuke

DEEL X: STOF ERGERNIS

23. Beheer van stof

DEEL XI: DAMP ERGERNIS

24. Beheer van dampe

DEEL XII: PLAAGBESPUITING UITLATINGS

25. Plaagbespuiting uitlatings

DEEL XIII: ALGEMENE BEPALINGS

26. Appèl
27. Munisipaliteit en Staat is gebonde
28. Strydigheid
29. Misdrywe en strawwe
30. Vrystellings
31. Voorbehoude

32. Herroeping van verordeninge
33. Kort titel en inwerkingtreding

DEEL I

INTERPRETASIE EN OOGMERKE

1 Woordomsrywings

In hierdie verordening, tensy die konteks anders aandui—

“**aangewese bron**” beteken ’n enkele identifiseerbare bron en vaste ligging van atmosferiese uitlatings, en rookstapels en skoorstene;

“**aanstootlike reuke**” beteken enige reuk wat geag word onwelriekend of ’n ergernis vir ’n redelike persoon te wees;

“**atmosfeer**” beteken lug wat nie deur ’n gebou, masjien, skoorsteen of ander sodanige struktuur omsluit word nie;

“**atmosferiese uitlating**” of “**uitlating**” beteken energie of stof of kombinasie van stowwe voortspruitend uit ’n aangewese, nie-aangewese of mobiele bron wat lugbesoedeling veroorsaak;

“**beste uitvoerbare middele**” beteken die doeltreffendste maatreëls wat redelikerwys getref kan word om lugbesoedeling te voorkom, te verminder of te minimaliseer met inagneming van alle tersaaklike faktore insluitende, onder andere, plaaslike toestande en omstandighede, die waarskynlikheid van nadelige uitwerking, die huidige status van tegniese kennis en die finansiële implikasies met betrekking tot die mate van omgewingsbeskerming wat na verwagting bereik kan word deur die toepassing of aanvaarding van die maatreëls;

“**brandstofverbrandingstoerusting**” beteken enige smeltoond, stoomketel, verbrandingsoond, of ander toerusting, insluitende ’n skoorsteen wat:

- (a) ontwerp is of in staat is om vloeistof, gas of vaste gas te verbrand;
- (b) gebruik word om deur verbranding weg te doen met enige materiaal of afval; of
- (c) gebruik word om vloeistof, gas of vaste gas bloot te stel aan enige proses waar hitte aangewend word;

“**dampe**” beteken enige bytende of toksiese walms, gas, of rook ingesluit maar nie beperk nie tot diesel dampe, spuitverf dampe en uitlaatpyp dampe;

“**donker rook**” beteken met betrekking tot Deel VII van hierdie verordening:

- (a) rook wat ’n digtheid van 60 Hartridge rookeenhede of meer het, met dien verstande dat ten opsigte van die uitlating van turbo-gelaaide kompressieontsteking aangedrewe enjins, dit ’n digtheid van 66 Hartridge rookeenhede of meer beteken; of
- (b) rook wat ’n ligabsorpsie koëffisiënt van meer as 2.125m het, met dien verstande dat ten opsigte van die uitlating van turbo-gelaaide kompressieontsteking aangedrewe enjins, dit ’n ligabsorpsie koëffisiënt van meer as 2.51m beteken.

“**ergernis**” beteken ’n onredelike inmenging of waarskynlike inmenging veroorsaak deur lugbesoedeling in:

- (a) die gesondheid of welsyn van enige persoon of lewende organisme; of
- (b) die gebruik of genot deur ’n eienaar of okkupeerder van sy of haar eiendom;
- (c) die gewone gemak, gerief, vrede of stilte van ’n ander persoon; en
- (d) die natuurlike toestand van die omgewing;

“**gemagtigde persoon**” beteken enige persoon deur die munisipaliteit gemagtig om enige bepaling van hierdie verordening te implementeer;

“**geproklameerde dorpsgebied**” beteken enige grondeenheid gesoneer en gebruik vir woondoeleindes;

“**kompressieontsteking aangedrewe voertuig**” beteken ’n voertuig aangedryf deur interne verbranding, kompressieontsteking, diesel of petrolaangedrewe enjin;

“**lewende organisme**” beteken enige biologiese entiteit wat in staat is om genetiese materiaal oor te dra of voort te plant, insluitende steriele organismes en virusse;

“**ligabsorpsiemeter**” beteken ’n meetinstrument wat ’n ligsensitiewe sel of detektor gebruik om die hoeveelheid lig wat deur ’n lugbesoedelde stof geabsorbeer word, te bepaal;

“**lugbesoedeling**” beteken enige verandering in die omgewing veroorsaak deur enige stof wat in die atmosfeer uitgelaat word deur enige aktiwiteit, waar daardie verandering ’n nadelige uitwerking op menslike gesondheid of welsyn het, of op die samestelling, veerkrag en produktiwiteit van natuurlike of bestuurde ekosisteme, of op materiale wat nuttig is vir mense, of sodanige uitwerking in die toekoms sal hê;

“**lugbesoedelingsbeheersone**” beteken die geografiese gebied waarop Deel III van die verordening verklaar is om van toepassing op te wees;

“**lugbesoedelende stof**” beteken enige stof (insluitende maar nie beperk tot stof, rook, walms en gas) wat lugbesoedeling veroorsaak of mag veroorsaak;

“**mobiele bron**” beteken ’n enkele identifiseerbare bron van atmosferiese uitlating wat nie uit ’n vaste ligging voortspruit nie;

“**munisipaliteit**” beteken die George Munisipaliteit en sluit enige politieke strukture, politieke ampsbekleër, behoorlik gemagtigde agent daarvan, of ’n diensverskaffer wat ’n verantwoordelikheid ingevolge hierdie verordening uitvoer opgedra ingevolge die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) of enige ander wet, na gelang van die geval, of ’n werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid wat in die munisipaliteit berus en gedelegeer aan sodanige politieke strukture, politieke ampsbekleër, agent of werknemer;

“**munisipale bestuurder**” beteken ’n persoon as sulks deur die munisipaliteit aangestel ingevolge artikel 82 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998);

“**nadelige uitwerking**” beteken enige werklike of potensiele impak op die omgewing wat die omgewing of enige aspek daarvan benadeel of sal benadeel, tot 'n mate dat dit meer as onbeduidend of onbelangrik is;

“**nie-aangewese bron**” beteken 'n bron van atmosferiese uitlatings wat nie geïdentifiseer kan word dat dit uit 'n enkele identifiseerbare bron of vaste ligging voortspruit nie, en sluit in veld, bos en oop vure, myn aktiwiteite, landbou aktiwiteit en voorraadstapels;

“**omgewing**” beteken die omgewing waarin mense bestaan en wat bestaan uit—

- (a) die grond, water en atmosfeer van die aarde;
- (b) mikro-organismes, plant- en dierelewe;
- (c) enige deel of kombinasie van (a) en (b) en die onderlinge verhouding tussen hulle; en
- (d) die fisiese, chemiese, estetiese en kulturele eienskappe en toestande van die voorgenoemde wat menslike gesondheid en welsyn beïnvloed;

“**oopverbranding**” beteken die verbranding van materiaal sonder 'n skoorsteen om die produkte wat deur verbranding uitgelaat word in die atmosfeer vry te laat, en “**verbranding in die ope**” het 'n ooreenstemmende betekenis;

“**openbare pad**” beteken 'n pad wat die publiek die reg het om te gebruik;

“**operateur**” beteken 'n persoon wat 'n onderneming besit of bestuur, of wat 'n bedrywigheid of proses wat lugbesoedelende stowwe uitlaat, beheer;

“**perseel**” beteken enige gebou of ander struktuur tesame met die grond waarop dit geleë is en enige aangrensende grond bewoon of gebruik ten opsigte van enige aktiwiteite wat in daardie gebou of struktuur plaasvind, en sluit in enige grond sonder enige geboue of ander strukture en enige lokomotief, skip, boot of ander vaartuig wat bedryf of teenwoordig is in die gebied onder die jurisdiksie van die munisipaliteit of die gebied van enige hawe;

“**persoon**” beteken 'n natuurlike persoon of 'n regs persoon;

“**rook**” beteken die gasse, bepaalde saak en produkte van verbranding wat in die atmosfeer uitgelaat word as materiaal verbrand word of blootgestel word aan hitte en sluit in die roet, gruis en sanderige deeltjies wat in rook uitgelaat word;

“**skoorsteen**” beteken enige struktuur of opening van enige aard vanwaar of waardeur enige lugbesoedelende stowwe uitgelaat mag word;

“**stof**” beteken enige soliede saak in 'n fyn of gedisintegreerde vorm wat in staat is om in die atmosfeer versprei of gesuspendeer te word;

“**voertuig**” beteken enige motor, kar, motorvoertuig, motorfiets, bus, vragmotor of ander vervoermiddel wat heeltemal of gedeeltelik aangedryf word deur enige vlugtige brandstof, stoom, gas of olie, of op enige ander wyse behalwe menslike of dierkrag;

“**vrye versnellingsstoets**” beteken die metode beskryf in artikel 18(2) wat gebruik word om te bepaal of voertuie teenstrydig met artikel 15(1) bestuur of gebruik word;

“**woning**” beteken enige gebou of ander struktuur, of deel van 'n gebou of struktuur, wat as 'n woonhuis gebruik word, en enige buitegeboue aanvullend daartoe, maar uitgesluit krotte en informele nedersettings.

2 Toepassing, beginsels en oogmerke

- (1) Die doel van hierdie verordening is:
  - (a) om uitvoering te gee aan die reg vervat in artikel 24 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 (Wet 108 van 1996) deur die beheer van lugbesoedeling binne die gebied van die munisipaliteit se jurisdiksie; en
  - (b) om te verseker dat lugbesoedeling vermy word, of waar dit nie heeltemal vermy kan word nie, verminder of remedieer word.
- (2) Die munisipaliteit, bewus van die Grondwetlike reg van elke persoon tot 'n omgewing wat nie skadelik vir sy of haar gesondheid of welstand is nie, aanvaar hierdie verordening met die doel om die gesondheid en welstand van alle mense in die George munisipale gebied te beskerm en te bevorder deur die voorsiening, tesame met toepaslike wetgewing, 'n regs- en administratiewe raamwerk waarbinne die munisipaliteit sy oogmerke kan ontwikkel bestuur.
- (3) By die implementering en afdwinging van hierdie verordening, mag die munisipaliteit die realiteite van die munisipale gebied, die verskillende gewoontes, kulture, omstandighede, geografiese gebiede, soorte eiendomontwikkelingsvlakke en gebruike in aanmerking neem en die munisipaliteit mag die middele wat in hierdie verordening voorsien word, ingesluit die toepassing van verskillende norme, standaarde en riglyne, die bestaan van vrystellings en die aanwending van skakelforums soos beoog in artikel 34 van hierdie verordening, gebruik.

DEEL II

SORGSAAAMHEIDSPILIG

3 Plig om sorgsaam te wees

- (1) Enige persoon wat heeltemal of gedeeltelik verantwoordelik is om lugbesoedeling te veroorsaak of 'n risiko skep dat lugbesoedeling plaasvind, moet alle redelike maatreëls neem:
  - (a) om te verhoed dat enige potensiele lugbesoedeling plaasvind; en
  - (b) om enige lugbesoedeling wat plaasgevind het, te verminder en so ver redelik moontlik, te remedieer.
- (2) Die munisipaliteit mag die impak en effektiwiteit van die maatreëls geneem ingevolge subartikel (1) monitor en, indien nodig, instruksies aan 'n persoon beoog in subartikel (1) gee met betrekking tot spesifieke maatreëls wat geneem moet word.
- (3) Die munisipaliteit mag enige persoon wat versuim om die maatreëls soos vereis ingevolge subartikel (1) te neem, gelas—
  - (a) om die uitwerking van spesifieke aktiwiteite te ondersoek, te evalueer en te assesser en daarvoor verslag te lewer;
  - (b) om te begin om effektiewe beheermaatreëls te neem voor 'n gegewe datum om die lugbesoedeling te verminder;
  - (c) om noulettend voort te gaan met daardie maatreëls; en

- (d) om die maatreëls voor 'n gespesifiseerde redelike datum af te handel.
- (4) Sou 'n persoon versuim om te voldoen aan, of ontoereikend voldoen aan 'n voorskrif ingevolge subartikel (3), mag die munisipaliteit redelike maatreëls neem om die situasie te remedieer.
- (5) Indien enige persoon versuim om die maatreëls te neem wat van hom of haar vereis word ingevolge subartikel (1) of (2), mag die munisipaliteit alle redelike koste wat aangegaan is as gevolg van sy optrede ingevolge subartikel (4) van enige of al die volgende persone mag verhaal—
  - (a) enige persoon wat verantwoordelik is of was, of wat regstreeks of onregstreeks bygedra het tot die lugbesoedeling of die potensiële lugbesoedeling;
  - (b) die eienaar van die grond op die tydstip toe die lugbesoedeling of die potensiële lugbesoedeling plaasgevind het, of daardie eienaar se titel opvolger;
  - (c) die persoon in beheer van die grond of enige persoon wat 'n reg het of gehad het om die grond te gebruik op die tydstip toe—
    - (i) die aktiwiteit of die proses betrokke uitgevoer of onderneem word of is; of
    - (ii) die situasie tot stand gekom het; of
  - (d) enige persoon wat nalatig versuim het om te voorkom—
    - (i) dat die aktiwiteit of die proses uitgevoer of onderneem word; of
    - (ii) dat die situasie tot stand gekom het.
- (6) As meer as een persoon aanspreeklik is ingevolge subartikel (5), mag die aanspreeklikheid toegedeel word onder die betrokke persone volgens die mate waartoe elkeen verantwoordelik was vir die skade aan die omgewing voortspruitend uit hul onderskeie versuime om die maatreëls ingevolge subartikels (1), (2) en (3) te neem.

DEEL III

LUGBESOEDELINGSBEHEERSONE

4 Verklaring van lugbesoedelingsbeheersone

- (1) Die hele gebied binne die jurisdiksie van die munisipaliteit word hiermee as 'n lugbesoedelingsbeheersone verklaar.
- (2) Binne 'n lugbesoedelingsbeheersone mag die munisipaliteit van tyd tot tyd deur kennisgewing in die Provinsiale Koerant:
  - (a) die uitlaat van een of meer lugbesoedelende stowwe van alle persele of sekere persele verbied of beperk;
  - (b) die verbranding van sekere soorte brandstof verbied of beperk;
  - (c) verskillende vereistes in 'n lugbesoedelingsbeheersone voorskryf met betrekking tot lug gehalte ten opsigte van:
    - (i) verskillende geografiese gebiede;
    - (ii) gespesifiseerde persele;
    - (iii) klasse persele; of
    - (iv) persele gebruik vir gespesifiseerde doeleindes.
- (3) Die munisipaliteit mag beleid en riglyne, insluitende tegniese riglyne, met betrekking tot die regulering van aktiwiteite wat regstreeks en onregstreeks lugbesoedeling in 'n lugbesoedelingsbeheersone veroorsaak, ontwikkel en publiseer.
- (4) Behoudens die bepalinge van artikel 29, mag die munisipaliteit sekere persele, klasse persele of persele gebruik vir gespesifiseerde doeleindes skriftelik vrystel van die bedryf van maatreëls wat deur die munisipaliteit ingevolge hierdie artikel aanvaar is.

DEEL IV

ROOKUITLATING VAN PERSELE ANDER AS WONINGS

5 Toepassing

Vir die doeleindes van hierdie Deel sluit “persele” nie wonings in nie.

6 Verbod

- (1) Behoudens subartikel (2) moet rook nie van enige perseel uitgelaat word vir 'n totale tydperk wat drie minute oorskry gedurende enige aan-enlopende tydperk van dertig minute nie.
- (2) Hierdie artikel is nie van toepassing op rook wat uit brandstofverbrandingstoerusting uitgelaat word wat ontstaan wanneer die toerusting aangeskakel word of wanneer die toerusting nagesien of herstel word nie, of afwagting om nagesien of herstel te word nie, tensy sodanige uitlating voorkom kon word deur die gebruik van die beste uitvoerbare middele beskikbaar.
- (3) Indien rook strydig met subartikel (1) uitgelaat word, sal die eienaar, operateur en/of okkupeerder van die perseel skuldig wees aan 'n misdryf.

7 Installering van brandstofverbrandingstoerusting

- (1) Geen persoon sal op enige perseel enige brandstofverbrandingstoerusting installeer, verander, uitbrei of vervang sonder die vooraf skriftelike magtiging van die munisipaliteit nie, wat slegs toegestaan mag word na oorweging van die betrokke planne en spesifikasies.
- (2) Enige brandstofverbrandingstoerusting wat op enige perseel geïnstalleer, verander, uitgebrei of vervang word in ooreenstemming met planne en spesifikasies voorgelê aan en goedgekeur deur die munisipaliteit, word vir die doeleindes van hierdie artikel, vermoed te voldoen aan subartikel (1), totdat die teendeel bewys word.
- (3) Waar brandstofverbrandingstoerusting op 'n perseel geïnstalleer, verander, uitgebrei of vervang is teenstrydig met subartikel (1):

- (a) sal die eienaar en okkupeerder van die perseel en die installeerder van die brandstofverbrandingstoerusting skuldig wees aan 'n misdryf;
- (b) mag die munisipaliteit, by skriftelike kennisgewing aan die eienaar en okkupeerder van die perseel, bevel gee om die brandstofverbrandingstoerusting van die perseel te verwyder op die eienaar en operateur se koste en binne die tydperk aangedui in die kennisgewing.

8 Bedryf van brandstofverbrandingstoerusting

- (1) Geen persoon sal enige brandstofverbrandingstoerusting op enige perseel gebruik of bedryf strydig met die magtiging gemeld in artikel 7 nie.
- (2) Waar brandstofverbrandingstoerusting teenstrydig met subartikel (1) op die perseel gebruik of bedryf is:
  - (a) sal die eienaar en okkupeerder van die perseel en die operateur van die brandstofverbrandingstoerusting elk skuldig wees aan 'n misdryf;
  - (b) mag die munisipaliteit by skriftelike kennisgewing aan die eienaar en okkupeerder van die perseel:
    - (i) sy magtiging ingevolge artikel 7 herroep; en
    - (ii) die verwydering van die brandstofverbrandingstoerusting van die perseel op die eienaar en operateur se koste en binne die tydperk aangedui in die kennisgewing beveel.

9 Vermoede

In enige vervolging vir 'n misdryf ingevolge artikel 6 sal vermoed word dat rook van die perseel uitgelaat is as dit aangedui kan word dat enige brandstof of materiaal op die perseel verbrand is en die omstandighede sodanig was dat die verbranding na redelike waarskynlikheid aanleiding gegee het tot die uitlating van rook, tensy die eienaar, okkupeerder of operateur, soos die geval mag wees, aandui dat geen donker rook uitgelaat is nie.

10 Installering en bedryf van meettoerusting

'n Gemagtigde persoon mag kennis gee aan enige operateur van brandstofverbrandingstoerusting of enige eienaar of okkupeerder van 'n perseel waarop brandstofverbrandingstoerusting gebruik of bedryf word, of beoog om gebruik of bedryf te word, om op sy of haar eie koste meettoerusting te installeer, in stand te hou en te bedryf, indien:

- (a) ongemagtigde en onwettige uitlating van rook van die betrokke perseel aanhoudend of gereeld plaasgevind het;
- (b) brandstofverbrandingstoerusting geïnstalleer is of beoog om geïnstalleer te word op die betrokke perseel wat na redelike waarskynlikheid volgens die mening van 'n gemagtigde persoon rook sal uitlaat;
- (c) die persoon aan wie die kennisgewing beteken is meer as een keer skuldig bevind is ingevolge hierdie Deel IV en nie voldoende maatreëls geneem het om verdere oortreding van die bepalinge van hierdie Deel te voorkom nie; of
- (d) die gemagtigde persoon beskou dat die aard van die lugbesoedelende stowwe wat van die betrokke perseel uitgelaat word, redelik waarskynlik 'n gevaar of ergernis vir menslike gesondheid of die omgewing inhou.

11 Monitering en toetsing

- (1) 'n Okkupeerder of eienaar van persele, en die operateur van enige brandstofverbrandingstoerusting, van wie vereis word om lugbesoedeling meettoerusting ingevolge artikel 10(1) te installeer moet:
  - (a) alle monitering- en toetsing resultate aanteken en 'n afskrif van hierdie rekord vir ten minste vier jaar nadat die resultate verkry is, in stand hou;
  - (b) indien deur 'n gemagtigde persoon versoek word om dit te doen, die rekord van die monitering- en toetsing resultate vir inspeksie toon;
  - (c) indien deur 'n gemagtigde persoon versoek word om dit te doen, 'n skriftelike verslag (in 'n formaat en teen 'n datum gespesifiseer deur die gemagtigde persoon) of 'n deel of al die inligting in die rekord van die monitering- en toetsing resultate, voorsien; en
  - (d) verseker dat die lugbesoedeling meettoerusting ten minste een maal per jaar of met intervalle soos gespesifiseer deur die vervaardiger van die toerusting gekalibreer word en rekords van sodanige kalibrering op versoek van die gemagtigde persoon voorsien.

12 Vrystelling

- (1) Behoudens die bepalinge van artikel 26 en by skriftelike aansoek deur die eienaar of okkupeerder van persele of die operateur van brandstofverbrandingstoerusting, mag die munisipaliteit 'n tydelike skriftelike vrystelling van een of al die bepalinge van hierdie Deel verleen.
- (2) Enige vrystelling ingevolge subartikel (1) verleen, moet ten minste die volgende meld:
  - (a) 'n beskrywing van die brandstofverbrandingstoerusting en die perseel waarop dit gebruik of bedryf word;
  - (b) die redes vir die verlening van die vrystelling;
  - (c) die voorwaardes verbonde aan die vrystelling, indien enige;
  - (d) die tydperk waarvoor die vrystelling verleen word; en
  - (e) enige ander tersaaklike inligting.

DEEL V

ROOKUITLATING VAN WONINGS

13 Rookuitlating van wonings

- (1) Behoudens artikel 4(2), sal geen persoon rook wat 'n ergernis mag veroorsaak, van enige woning uitlaat of die uitlating daarvan toelaat nie.
- (2) Enige persoon wat rook uitlaat of die uitlating toelaat teenstrydig met subartikel (1), begaan 'n misdryf.
- (3) Behoudens artikel 26 en by skriftelike aansoek deur die eienaar of okkupeerder van enige woning, mag die munisipaliteit tydelike skriftelike

vrystelling van een of al die bepalings van hierdie Deel verleen.

DEEL VI

UITLATING VEROORSAAK DEUR OOPVERBRANDING

14. Uitlating veroorsaak deur oopverbranding

- (1) Behoudens subartikel (4), is enige persoon wat oopverbranding van enige materiaal op enige grond of perseel uitvoer, skuldig aan 'n oortreding, tensy die vooraf skriftelike magtiging van die munisipaliteit verkry is, wat die oplegging van verdere voorwaardes waaraan die persoon wat magtiging versoek moet voldoen, mag insluit.
- (2) Die munisipaliteit mag nie oopverbranding ingevolge subartikel (1) magtig nie tensy dit tevrede is dat:
  - (a) die aansoeker ingevolge subartikel (1) alle redelike alternatiewe vir die vermindering, hergebruik of herwinning van die materiaal tot bevreemding van die munisipaliteit ondersoek en bereken het ten einde die hoeveelheid materiaal wat oopverbrand word te minimaliseer;
  - (b) geen waarskuwing vir die streek ingevolge artikel 10(1) van die Nasionale Wet op Veld- en Bosbrande, 1998 (Wet 101 van 1998) gepubliseer is nie;
  - (c) die oopverbranding nie 'n ergernis of potensiële gevaar vir menslike gesondheid of veiligheid, privaat eiendom of die omgewing sal inhou nie; en
  - (d) die voorgeskrewe gelde aan die munisipaliteit betaal is.
- (3) Enige persoon wat oopverbranding onderneem of toelaat dat oopverbranding onderneem word teenstrydig met subartikel (1), begaan 'n misdryf.
- (4) Die bepalings van hierdie artikel sal nie van toepassing wees op:
  - (a) ontspanne buitemuurse vleisbraai of braai-aktiwiteite op privaat persele nie;
  - (b) klein beheerde vure in informele nedersettings vir doeleindes van kook, water verhitting en ander huishoudelike doeleindes nie; of
  - (c) enige ander bepaalde gebied of bepaalde aktiwiteit waarop die munisipaliteit verklaar het dat hierdie artikel nie van toepassing sal wees nie.

DEEL VII

UITLATING VAN KOMPRESSIEONTSTEKING AANGEDREWE VOERTUIG

15 Verbod

- (1) Geen persoon mag 'n kompressieontsteking aangedrewe voertuig wat donker rook uitlaat, bestuur of gebruik, of aanleiding gee tot die bestuur of gebruik daarvan, op 'n openbare pad nie.
- (2) Indien donker rook teenstrydig met subartikel (1) uitgelaat word, sal die eienaar en die bestuurder van die voertuig elk skuldig wees aan 'n misdryf.
- (3) Vir doeleindes van hierdie artikel sal vermoed word dat die geregistreerde eienaar van die voertuig die bestuurder is tensy die teendeel bewys word.

16 Stop van voertuig vir inspeksie en toetsing

- (1) Ten einde 'n gemagtigde persoon in staat te stel om die bepalings van hierdie Deel af te dwing, moet die bestuurder van 'n voertuig voldoen aan enige redelike opdrag wat deur 'n gemagtigde persoon gegee word:
  - (a) om die voertuig te stop; en
  - (b) die inspeksie of toets van die voertuig te vergemaklik.
- (2) Versuim om aan 'n opdrag gegee ingevolge subartikel (1) te voldoen is 'n misdryf.
- (3) Waar 'n voertuig gestop het ooreenkomstig 'n opdrag gegee ingevolge subartikel (1), mag die gemagtigde persoon:
  - (a) die voertuig langs die pad inspekteer en toets, in welke geval inspeksie en toetsing uitgevoer moet word:
    - (i) op of so naby as uitvoerbaar doenlik aan die plek waar die opdrag gegee is om die voertuig te stop; en
    - (ii) so gou as uitvoerbaar doenlik, en in elk geval binne 'n uur, nadat die voertuig gestop is ooreenkomstig die opdrag; of
  - (b) 'n visuele inspeksie van die voertuig uitvoer en, indien die gemagtigde persoon redelikerwys glo dat 'n misdryf begaan is ingevolge artikel 15(2), die bestuurder van die voertuig, wat vermoed word die eienaar van die voertuig te wees tensy hy of sy bewys tot die teendeel lewer, skriftelik opdrag gee om die voertuig na 'n toetstasie te neem, binne 'n gespesifiseerde tydperk, vir inspeksie en toetsing ooreenkomstig artikel 17.

17 Toetsprosedure

- (1) 'n Gemagtigde persoon moet die vrye versnellingstoetsmetode gebruik om te bepaal of 'n kompressieontsteking aangedrewe voertuig bestuur of gebruik word teenstrydig met artikel 15(1).
- (2) Die volgende prosedure moet nagekom word ten einde 'n vrye versnellingstoets uit te voer:
  - (a) wanneer opdrag gegee word deur die gemagtigde persoon om dit te doen, moet die bestuurder die voertuig aanskakel, dit in neutrale rat oorsit, die koppelaar aktiveer en die uitlaatrem deaktiveer;
  - (b) die gemagtigde persoon of die bestuurder van die voertuig moet in minder as een sekonde die voertuig se versnellerpedaal geleidelik en heeltemal intrap;

- (c) terwyl die versnellerpedaal ingetrap is, moet die gemagtigde persoon die rook wat uit die voertuig se uitlaatstelsel uitgelaat word, met 'n Hartridge Rookmeter meet ten einde te bepaal of dit donker rook is al dan nie; en
  - (d) die gemagtigde persoon of die bestuurder van die voertuig mag slegs die voertuig se versnellerpedaal loslaat wanneer opdrag deur die gemagtigde persoon gegee is om dit te doen.
- (3) Indien, nadat die vrye versnellingsstoets uitgevoer is, die gemagtigde persoon tevrede is dat die voertuig:
- (a) nie donker rook uitlaat nie, moet die gemagtigde persoon 'n sertifikaat aan die voertuigbestuurder voorsien wat aandui dat die voertuig nie strydig met artikel 15(1) bestuur of gebruik word nie; of
  - (b) donker rook uitlaat, moet die gemagtigde persoon die voertuigbestuurder uitreik met:
    - (i) 'n kennisgewing om 'n boete te betaal ingevolge artikel 341 van die Strafproseswet, Wet 51 van 1977; of
    - (ii) 'n herstelkennisgewing ooreenkomstig artikel 18.

18 Herstelkennisgewing

- (1) 'n Herstelkennisgewing moet die eienaar van die voertuig beveel om die voertuig na 'n plek in die kennisgewing geïdentifiseer te neem vir hertoetsing.
- (2) Die herstelkennisgewing moet die volgende inligting bevat:
  - (a) die fabriek, model en registrasienommer van die voertuig;
  - (b) die naam, adres en identiteitsnommer van die bestuurder van die voertuig, en as die bestuurder nie die eienaar is nie, die naam en adres van die voertuig eienaar;
  - (c) die maatreëls wat vereis word om die situasie te remedieer; en
  - (d) die tydperk waarbinne die eienaar van die voertuig aan die herstelkennisgewing moet voldoen.
- (3) 'n Persoon wat versuim om aan die vereistes en voorwaardes van die kennisgewing ingevolge subartikel (1) te voldoen, begaan 'n misdryf.
- (4) Dit sal nie 'n verweer in verrigtinge ingevolge subartikel (3) wees om te beweer dat die bestuurder van die voertuig versuim het om die herstelkennisgewing onder die eienaar van daardie voertuig se aandag te bring nie.

DEEL VIII

UITLATING WAT 'N ERGERNIS VEROORSAAK

19 Verbod

- (1) Geen persoon mag uitlatings skep of toelaat wat 'n ergernis veroorsaak nie.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree, begaan 'n misdryf.

20 Voldoeningskennisgewing

- (1) 'n Gemagtigde persoon mag 'n kennisgewing op enige persoon beteken wat hy of sy redelikerwys glo waarskynlik 'n oortreding sal begaan of begaan het ingevolge artikel 19, wat daardie persoon versoek:
  - (a) om die ergernis binne 'n tydperk gespesifiseer in die kennisgewing te verwyder;
  - (b) om al die nodige stappe te doen om 'n herhaling van die ergernis te voorkom; en
  - (c) om te voldoen aan enige ander voorwaardes vervat in die kennisgewing.
- (2) Vir doeleindes van subartikel (1), mag die gemagtigde persoon 'n redelike oortuiging vorm gebaseer op sy of haar eie ervaring dat 'n lugbeoedelende stof uitgelaat is van persele wat geokkupeer of besit is deur die persoon op wie die voldoeningskennisgewing beteken gaan word.
- (3) 'n Voldoeningskennisgewing ingevolge subartikel (1) mag beteken word:
  - (a) op die eienaar van enige perseel, deur:
    - (i) dit by die eienaar af te lewer, of as die eienaar nie opgespoor kan word nie of oorsee woon, daardie persoon se agent;
    - (ii) dit per geregistreerde pos te stuur aan die eienaar se laaste bekende adres, of aan die agent se laaste bekende adres; of
    - (iii) dit af te lewer by die adres waar die perseel geleë is, indien die eienaar se adres en die agent se adres onbekend is.
  - (b) op die okkupeerder van die perseel, deur:
    - (i) dit by die okkupeerder af te lewer;
    - (ii) dit per geregistreerde pos te stuur aan die okkupeerder by die adres waar die perseel geleë is.
- (4) Enige persoon wat versuim om te voldoen aan die voldoeningskennisgewing wat beteken is op daardie persoon ingevolge subartikel (1), is skuldig aan 'n misdryf.
- (5) Bykomend tot enige ander straf wat opgelê mag word, mag 'n hof 'n persoon wat skuldig bevind is aan 'n misdryf ingevolge subartikel (4) beveel om stappe te doen wat die hof nodig vind binne 'n tydperk deur die hof bepaal ten einde 'n herhaling van die ergernis te voorkom.

21 Stappe om die ergernis te verwyder

Die munisipaliteit mag te enige tyd op sy eie koste sodanige stappe neem as wat dit nodig ag om die skade wat deur die ergernis veroorsaak is te remedieer en 'n herhaling daarvan te voorkom, en mag die redelike koste wat sodanig aangegaan is, verhaal van die persoon verantwoordelik vir die oorsaak van die ergernis.

**DEEL IX
AANSTOOTLIKE REUKE**

22 Beheer van aanstootlike reuke

- (1) Die okkupeerder of eienaar van enige perseel moet alle redelike stappe neem om die uitlating van enige aanstootlike reuke wat veroorsaak word deur enige aktiwiteit op sodanige perseel, te voorkom.
- (2) Enige persoon wat die uitlating van enige aanstootlike reuke veroorsaak of toelaat teenstrydig met subartikel (1) begaan 'n misdryf.

**DEEL X
STOF ERGERNIS**

23 Beheer van stof

- (1) Die okkupeerder of eienaar van enige perseel moet alle redelike stappe neem om die ergernis van stof wat veroorsaak word deur enige aktiwiteit op sodanige perseel, te voorkom.
- (2) Enige persoon wat die uitlating van stof veroorsaak of toelaat teenstrydig met subartikel (1) begaan 'n misdryf.

**DEEL XI
DAMP ERGERNIS**

24 Beheer van dampe

- (1) Die okkupeerder of eienaar van enige perseel moet alle redelike stappe neem om die ergernis van dampe wat veroorsaak word deur enige aktiwiteit op sodanige perseel, te voorkom.
- (2) Enige persoon wat die uitlating van dampe veroorsaak of toelaat teenstrydig met subartikel (1) begaan 'n misdryf.

**DEEL XII
PLAAGBESPUITING UITLATINGS**

25 Plaagbespuiting uitlatings

- (1) Geen persoon mag plaagbespuiting uitvoer of toelaat dat dit uitgevoer word nie, behalwe soos toegelaat ingevolge artikel 3 van die Wet op Misstawwe, Veevoedsel, Landboumiddels en Veemiddels, 1947 (Wet No. 36 van 1947).
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) van hierdie verordening oortree is skuldig aan 'n misdryf, soos uiteengesit in artikel 18(1)(c) van die Wet op Misstawwe, Veevoedsel, Landboumiddels en Veemiddels, 1947 (Wet No. 36 van 1947).
- (3) 'n Persoon wat plaagbespuiting uitvoer of toelaat dat dit uitgevoer word binne die munisipale jurisdiksie, moet ook aan die volgende beheermaatreëls voldoen:
  - (a) die vooraf skriftelike magtiging van die Raad moet verkry word, welke magtiging deur die Raad toegestaan mag word met voorwaardes, insluitend—
    - (i) die grondgebied waarop die plaagbestryding aangewend mag word; en
    - (ii) die tydperk waarin die plaagbestryding aangewend mag word.
  - (b) die aansoeker moet al die eienaars en okkupeerders van alle aangrensende eiendom binne 150 meter van die behandelingsgebied skriftelik in kennis stel van:
    - (i) die besonderhede van die voorgestelde behandelingsgebied;
    - (ii) die rede vir die plaagbestryding;
    - (iii) die aktiewe bestanddeel;
    - (iv) die datum en benaderde tyd van die plaagbestrydingsgebruik;
    - (v) in die geval van ongunstige weersomstandighede, 'n alternatiewe datum of datums waarop die plaagbestrydingsgebruik mag plaasvind;
    - (vi) die tyd, indien enige, aangetoon op die etiket van die produk wat spesifiseer wanneer die gebied weer veilig binnegaan kan word na aanwending;
    - (vii) die reg van eienaars en okkupeerders van aangrensende eiendom om skriftelike beswaar teen die beoogde plaagbespuiting by die Raad aan te teken binne sewe dae van kennisgewing; en
    - (viii) die betaling van die voorgeskrewe gelde aan die munisipaliteit.
- (4) Enige persoon wat die subartikel (3) oortree is skuldig aan 'n misdryf.
- (5) 'n Persoon mag by die Raad aansoek doen om 'n vrystelling indien die bespuiting van die plaag is vir:
  - (a) die bestuur van plaag wat menslike siektes oordra of 'n nadelige impak op landbou of bosbou het;
  - (b) die bestuur van plaag wat die integriteit van sensitiewe ekosisteme bedreig; of
  - (c) die noodwendigheid vir die gebruik van plaagbestryding dringend is.
- (6) Die bepalings van hierdie artikel is nie van toepassing nie op:

- (a) residensiële gebiede op plase;
- (b) geboue of binne geboue;
- (c) huishoudelike gebruik van plaagbestryding; of
- (d) enige ander bepaalde gebied of bepaalde aktiwiteit waarop die Raad verklaar het dat hierdie artikel nie van toepassing sal wees nie.

DEEL XIII ALGEMENE BEPALINGS

26 Appèl

- (1) 'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is mag teen sodanige besluit appelleer ingevolge artikel 62 die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000) deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor binne 21 dae vanaf die datum van kennisgewing van die besluit, aan die munisipale bestuurder te gee.
- (2) In afwagting van bevestiging, wysiging of herroeping van die besluit waarteen appèl aangeteken is, moet enige persoon wat teen die betrokke besluit appelleer, tensy die Raad anders bepaal:
  - (a) nieteenstaande substantief voldoen aan enige verpligtinge wat opgelê mag gewees het as gevolg van die besluit wat die onderwerp van appèl is; en
  - (b) nie enige regte uitoefen wat mag ontstaan het as gevolg van die besluit wat onderhewig aan die appèlaansoek is nie, met dien verstande dat geen ander persoon enige reg mag uitoefen wat beide mag toeval nie.

27 Munisipaliteit en Staat is gebonde

Hierdie verordening is bindend op die Staat en die munisipaliteit.

28 Strydigheid

- (1) In geval van 'n strydigheid met enige ander verordening wat lugbesoedeling regstreeks of onregstreeks reguleer, sal hierdie verordening voorrang geniet.
- (2) In geval van 'n strydigheid met die Wet op Voorkoming van Lugbesoedeling, 1965 (Wet 45 van 1965) en die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur: Lugkwaliteit, 2004 (Wet 39 van 2004) sal die bepalings van daardie Wette voorrang geniet binne die jurisdiksie gebied van die munisipaliteit.

29 Misdrywe en strawwe

- (1) Enige persoon is wat enige bepaling van hierdie verordening oortree begaan 'n misdryf en sal, by skuldigbevinding, aanspreeklik wees vir 'n boete of by gebrek van betaling, tot gevangenisstraf, of tot sodanige gevangenisstraf sonder keuse van 'n boete, of tot beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf, en in die geval van 'n herhaalde of voortgesette misdryf, tot 'n boete vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur, of in geval van gebrek van betaling daarvan, tot gevangenisstraf.
- (2) Dit is 'n misdryf om:
  - (a) vals inligting aan 'n gemagtigde persoon te voorsien in verband met enige saak betreffende hierdie verordening; of;
  - (b) te weier om met die versoek van 'n gemagtigde persoon wat ingevolge hierdie verordening gerig is, saam te werk.
- (3) Versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing, opdrag of instruksie waarna in hierdie verordening verwys word, verteenwoordig 'n voortgesette misdryf.
- (4) Addisioneel tot die oplê van 'n boete of gevangenisstraf, mag 'n hof enige persoon wat skuldig bevind is aan 'n misdryf ingevolge hierdie verordening beveel:
  - (a) om die skade wat veroorsaak is, te remedieer;
  - (b) om vergoeding te betaal vir skade wat aan 'n ander persoon of eiendom veroorsaak is, welke bevel die krag en uitwerking van 'n siviele uitspraak sal hê; en
  - (c) om op die persoon se eie koste verduisteringsmeettoerusting ooreenkomstig die bepalings van artikel 11 te installeer en te bedryf.

30 Vrystellings

- (1) Die munisipaliteit mag skriftelik tydelike vrystelling van een of al die bepalings van Dele III, IV en V verleen, met dien verstande dat die munisipaliteit:
  - (a) tevrede is dat verlening van die vrystelling nie die doel soos beoog in artikel 2(1) beduidend sal benadeel nie; en
  - (b) enige vrystelling verleen behoudens voorwaardes wat die bereiking van die doel waarna in artikel 2(1) verwys word, bevorder.
- (2) Die munisipaliteit mag nie 'n vrystelling ingevolge subartikel (1) verleen nie totdat die munisipaliteit:
  - (a) redelike maatreëls geneem het om te verseker dat alle persone wie se regte beduidend nadelig geraak mag word deur die verlening van die vrystelling, insluitend maar nie beperk tot aangrensende grondeienaars of okkuperders, bewus is van die aansoek om vrystelling en hoe om 'n afskrif daarvan te verkry;
  - (b) aan sodanige persoon 'n redelike geleentheid gebied het om teen die aansoek beswaar aan te teken; en
  - (c) enige besware wat geopper is behoorlik oorweeg en in aanmerking geneem het.

31 Voorbehoude

Enigiets wat gedoen is of geag gedoen te gewees het ingevolge enige ander wet bly geldig tot die omvang waarin dit in ooreenstemming is met hierdie verordening of totdat enigiets wat ingevolge hierdie verordening gedoen word, dit oorheers.

32 Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge voorheen uitgevaardig deur die munisipaliteit of deur enige van die afgeskafde munisipaliteite wat nou by die munisipaliteit ingelyf is, word hiermee herroep in so ver dit betrekking het op aangeleenthede waarvoor in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

33 Kort titel en inwerkingtreeding

Hierdie verordening sal bekend staan as die Lugbesoedelingsbeheer Verordening van die George Munisipaliteit en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

**GEORGE MUNISIPALITEIT:
BEGRAAFPLASE EN KREMATORIA VERORDENINGE**

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden die George Munisipaliteit as volg:—

Inhoudsopgawe

1. Interpretasie
2. Beginsels en oogmerke

HOOFSTUK 1: VESTIGING VAN BEGRAAFPLASE

3. Vestiging van begraafplase
4. Alternatiewe vir teraardebestelling

HOOFSTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS IN VERBAND MET BEGRAAFPLASE

5. Aanstelling van opsigter
6. Toegangsure vir publiek
7. Bly op paadjies
8. Verbode optrede binne begraafplase en krematoria
9. Reg op belang in grond

HOOFSTUK 3: ALGEMENE BEPALINGS IN VERBAND MET TERAARDEBESTELLINGS

10. Toestemming vereis
11. Tye vir teraardebestellings en verassings
12. Register
13. Teraardebestelling van armlastige persone
14. Getal lyke in een doodkis

HOOFSTUK 4: BEGRAFNISSE

15. Afmetings van grafte
16. Begrafnis
17. Reservering van graf
18. Kindergraf
19. Konstruksiemateriaal van doodkis
20. Getal lyke in een graf
21. Lykswa en voertuie in begraafplase
22. Musiek in begraafplaas
23. Nommer op graf

HOOFSTUK 5: OPGRAWING VAN LYK EN HER-OOPMAAK VAN GRAF

24. Versteyring van stoflike oorskot
25. Tyd van opgraving
26. Heropening van graf

HOOFSTUK 6: VERSORGING VAN GRAFTE

27. Struik en blomme
28. Versorging van graf

HOOFSTUK 7: VERASSING

29. Houers en as
30. Begrawing en opgraving van as
31. Verassingsertifikaat

HOOFSTUK 8: OPRIGTING EN ONDERHOUD VAN GEDENKTEKENWERKE

32. Toestemming van munisipaliteit
33. Vereistes vir oprigting van gedenktekenwerke
34. Plasing, beweging en verwydering van gedenktekenwerke
35. Herstelwerk aan gedenktekenwerke
36. Toesighouding oor arbeid
37. Vervoer van gedenktekenwerke
38. Voertuie en gereedskap
39. Tye vir inbring van materiaal en afhandel van werk
40. Bewys van skriftelike toestemming
41. Gedenktekenwerke in krematoria
42. Statebond Oorlogsgrafte

HOOFSTUK 9: AFDELINGS IN BEGRAAFPLAAS

43. Munisipaliteit mag afdelings instel
44. Monumente afdeling
45. Panoramiese afdeling
46. Estetiese afdeling
47. Berm afdeling
48. Tuin van Herinnering
49. Heldeakker

HOOFSTUK 10: PRIVATE BEGRAAFPLASE

50. Verordeninge van toepassing
51. Vestiging en voortgesette gebruik van begraafplase
52. Pligte van eienaars

HOOFSTUK 11: BEGRAAFPLASE IN ONBRUIK

53. Gebruik van begraafplase wat in onbruik is

HOOFSTUK 12: ALGEMEEN

54. Waarmerking en bediening van bevele, kennisgewings en ander dokumente
55. Klage
56. Kennisgewing van voldoening en vertoë
57. Koste
58. Appèl
59. Gelde
60. Boetes
61. Vrystellings
62. Skakelforums in gemeenskap
63. Herroeping van verordeninge
64. Kort titel en inwerkingtreding

1 Interpretasie

- (1) In hierdie verordening, tensy uit die samehang anders blyk—
“as” beteken die veraste oorblyfsels van ’n lyk;

- “**begraafplaas**” beteken grond of gedeelte van grond binne die munisipale gebied wat deur die Munisipaliteit opsygesit is vir ’n begraafplaas;
- “**begrawe**” beteken teraardebestelling in grond, ’n graf of grafkelder;
- “**begravingsbevel**” beteken ’n bevel uitgereik ingevolge die Wet op die Registrasie van Geboortes en Sterftes, 1992 (Wet 51 van 1992);
- “**berm**” beteken ’n betonstrook gelê by die kop van die graf en waarop ’n gedenksteen opgerig is;
- “**estetiese afdeling**” beteken ’n begraafplaas of afdeling van ’n begraafplaas wat deur die Munisipaliteit opsygesit is waarin slegs kopstene opgerig mag word;
- “**gedenksteenwerk**” beteken enige kopsteen, monument, plaket, ander werk of voorwerp, opgerig of beoog om opgerig te word in ’n begraafplaas of krematorium ten einde hulde te bring aan ’n oorlede persoon, en sluit in die randsteen wat die graf afbaken en die blad wat die graf bedek;
- “**graf**” beteken ’n stuk grond binne ’n begraafplaas of erfenisperseel, uitgegrawe vir die begrawe van ’n lyk en sluit in die kopsteen, nommer of merker van en ’n struktuur op of geassosieer met die graf;
- “**begravnisondernemersperseel**” het die betekenis daaraan geheg in regulasie 1 van die Regulasies;
- “**goedgekeur**” beteken goedgekeur deur die Munisipaliteit;
- “**grafkelder**” beteken ’n bogrondse kelder;
- “**helde akker**” beteken ’n area grond opsygesit vir die begrawe van ’n held;
- “**kind**” beteken ’n persoon wat nie ’n volwassene is nie, en waar die woord gebruik word om ’n lyk te beskryf, beteken ’n oorlede persoon wie se lyk inpas in ’n graf opening voorgeskryf vir kinders ingevolge artikel 18, en sluit in die lyke van ’n doodgebore kind en ’n fetus;
- “**kolumbarium**” beteken ’n plek opsygesit in die kelder van ’n krematorium of kapel wat rye nisse bevat vir die doel om houers bevattende die as van veraste lyke in te plaas;
- “**krematorium**” beteken ’n krematorium soos omskryf in artikel 1 van die Ordonnansie en sluit in die geboue waarin ’n begraafplaas bedryf word en die verassing uitgevoer word;
- “**lyk**” beteken die oorblyfsels van ’n oorlede persoon en sluit in ’n doodgebore kind en fetus;
- “**monumente afdeling**” beteken ’n afdeling in ’n begraafplaas opsygesit vir die oprigting van monumente;
- “**munisipaliteit**” beteken die George Munisipaliteit ingestel ingevolge artikel 12 van die Munisipale Strukture Wet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 484 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke strukture, politieke ampsbekleër, raadslid, behoorlik gemagtigde agent of enige werknemer wat ingevolge hierdie verordening handel uit hoofde van ’n bevoegdheid wat by die Munisipaliteit berus en gedelegeer of gesubdelegeer is aan sodanige politieke strukture, politieke ampsbekleër, raadslid, agent of werknemer;
- “**muur van herinnering**” beteken ’n struktuur (in ’n begraafplaas) wat nisse bevat waarin kruike met as gebêre kan word;
- “**nis**” beteken ’n kompartement in ’n kolumbarium of muur van herinnering vir die plasing van as;
- “**opgraving**” beteken die verwydering van ’n lyk uit sy graf;
- “**opsigter**” beteken die beampte wat van tyd tot tyd deur die Munisipaliteit in ’n toesighoudende hoedanigheid in verband met ’n begraafplaas of krematorium aangestel word;
- “**ordonnansie**” beteken die Krematorium Ordonnansie, 1965 (Ordonnansie No. 18 van 1965);
- “**panoramiese afdeling**” beteken ’n afdeling in ’n begraafplaas wat deur die Munisipaliteit opsygesit is waar gedenksteenwerk beperk word tot ’n plaket of gedenksteenblad;
- “**private begraafplaas**” beteken ’n begraafplaas of wat as ’n begraafplaas gebruik word maar wat nie as sodanig deur die Munisipaliteit opsygesit is nie;
- “**Regulasies**” beteken die Begravnisondernemersperseel Regulasies, uitgevaardig ingevolge artikels 33 en 39 van die Wet op Gesondheid, 1977 (Wet 63 van 1977) en gepubliseer as Goewermentskennisgewing No. 237 van 8 Februarie 1985;
- “**tuin van herinnering**” beteken ’n afdeling van ’n begraafplaas of krematorium opsygesit vir die oprigting van gedenksteenwerk of ’n muur van herinnering;
- “**veras**” beteken die proses waardeur ’n lyk met vuur mee weggedoen word;
- “**veraste oorskot**” beteken alle herwinbare as na ’n verassing;
- “**voorgeskryf**” beteken voorgeskryf deur die Munisipaliteit;
- “**voorgeskrewe gelde**” beteken gelde bepaal deur die Munisipaliteit in sy Kliëntediens en Inkomste Bestuur Verordening;
- “**volwassene**” beteken ’n oorlede persoon oor die ouderdom van 12 jaar en waar die woord gebruik word om ’n lyk te beskryf, ’n oorlede persoon wie se lyk inpas in ’n graf opening voorgeskryf vir volwassenes ingevolge artikel 15.
- (2) Indien enige bepaling in hierdie verordening enige mag, funksie of plig van die Munisipaliteit in of op ’n beampte van die Munisipaliteit laat berus of oplê en sodanige mag, funksie of plig is ingevolge artikel 81(2) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000 (Wet 32 van 2000), of enige ander wet opgedra aan ’n diensverskaffer, moet die verwysing na sodanige beampte gelees word as ’n verwysing na die diensverskaffer of, waar van toepassing, ’n beampte en die diensverskaffer deur die Munisipaliteit gemagtig.

2 Beginsels en oogmerke

Die doel van hierdie verordening is om begravnisondernemerspersele te beheer, om voorsiening te maak vir die aanwysing van grond vir doeleindes van begraving van menslike oorskot, om bestaande begraafplase te ontwikkel en te onderhou, om inwoners toe te laat om ’n lyk mee weg te doen deur verassing en om ruimte te voorsien ten einde toe te laat dat die oorskot van ’n verassing op ’n waardige wyse bewaar word.

HOOFSTUK 1

VESTIGING VAN BEGRAAFPLASE

3 Vestiging van begraafplase

- (1) Die munisipaliteit mag enige grond binne sy jurisdiksiegebied reserveer vir gebruik as 'n begraafplaas en is verantwoordelik vir die algemene onderhoud van so 'n begraafplaas.
- (2) Binne so 'n begraafplaas mag die munisipaliteit afsonderlike areas beskikbaar stel vir uitsluitlike gebruik deur verskillende godsdienstige of kulturele groepe met inagneming van die gebruike of godsdienstige ooreenstemminge van sulke groepe.
- (3) Die daargestelling van 'n begraafplaas soos bedoel in subartikel (1) moet deur 'n openbare deelname proses en die indiening van 'n geotegniese verslag voorafgegaan word.
- (4) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (1), is die groepe bedoel in subartikel (2), aan wie areas vir uitsluitlike gebruik toegestaan is, verantwoordelik vir die onderhoud van daardie areas.

4. Alternatiewe vir teraardebestelling

Indien daartoe genoodsaak deur die vereistes van die omgewing, 'n tekort aan grond vir begrafnisdoeleindes, en ondergeskik aan die bepalings van enige ander wet ten opsigte van die regte van persone, mag die munisipaliteit versoek dat enige metode anders as 'n begrafnis gebruik word om oor 'n lyk te beskik.

HOOFSTUK 2

ALGEMENE BEPALINGS IN VERBAND MET BEGRAAFPLASE EN KREMATORIA

5. Aanstelling van opsigter

- (1) Die Munisipaliteit mag 'n opsigter aanstel vir elke begraafplaas of krematorium om die begraafplaas of krematorium te beheer en te administreer.
- (2) Die opsigter moet die gebruike van die oorlede persoon en die persone verantwoordelik vir die begraving of verassing in ag neem en dit binne die raamwerk van hierdie verordening akkommodeer.

6. Toegangsure vir publiek

- (1) Elke begraafplaas is oop vir die publiek gedurende die ure wat deur die munisipaliteit bepaal word, maar indien dit in die belang van die publiek is, mag die Munisipaliteit 'n begraafplaas of krematorium of deel daarvan, vir die publiek sluit vir sodanige tye as wat nodig mag wees.
- (2) Geen persoon, uitgesluit werkers en persone met toestemming, mag in of aanbly in 'n begraafplaas of krematorium of deel daarvan voor of na die ure gemeld in subartikel (1) nie, of gedurende die tye wat dit vir die publiek gesluit is nie.
- (3) Die munisipaliteit moet die ure waartydens elke plek vir teraardebestelling oop is vir die publiek op 'n kennisgewingsbord by die ingang na die plek van teraardebestelling aanbring.

7. Bly op paadjies

Behalwe vir doeleindes toegelaat ingevolge hierdie verordening, mag 'n persoon slegs 'n paadjie wat in 'n begraafplaas voorsien is gebruik, en versuim om dit te doen is 'n misdryf.

8. Verbode optrede binne begraafplase en krematoria

- (1) Geen persoon mag in 'n begraafplaas of krematorium—
  - (a) 'n steurnis veroorsaak nie;
  - (b) 'n dier of fiets ry sonder die goedkeuring van die opsigter nie;
  - (c) 'n dier in 'n begraafplaas bring of dit toelaat om daar te dwaal nie, met die uitsondering van 'n blinde persoon wat 'n gidshond gebruik;
  - (d) 'n boom, plant, struik of blom sonder die toestemming van die opsigter plant, sny, pluk of verwyder nie;
  - (e) 'n demonstrasie hou of daaraan deelneem nie;
  - (f) 'n begrafnis onderbreek of 'n amptenaar, werker, of arbeider in diens van die Munisipaliteit in die uitvoering van sy of haar pligte steur nie;
  - (g) die opsigter in die loop van sy of haar pligte belemmer, weerstaan of teenstaan nie, of weier om aan 'n bevel of versoek te voldoen wat die opsigter gemagtig is om ingevolge hierdie verordening te rig;
  - (h) 'n advertensie of voorwerp op enige muur, gebou, heining, hek, gedenkteken of ander oprigting uitmerk, teken, skryf of oprig nie;
  - (i) water gebruik vir enige vorm van tuinmasonry sonder die toestemming van die opsigter nie;
  - (j) enige vullis, grond, klippe, rommel of afval agterlaat nie;
  - (k) enige deel van 'n begraafplaas of krematorium of enigiets daarin op enige wyse beskadig of skend nie;
  - (l) enige besigheid, bestelling of uitstalling versoek nie, of 'n traktaatjie, besigheidskaart of advertensie versprei of agterlaat nie;
  - (m) 'n graf of gedenkteken met disrespek behandel nie, soos daarop klim of sit nie;
  - (n) 'n kantoor, gebou of omheinde plek binnegaan nie, behalwe in verband met wettige besigheid;
  - (o) 'n lyk of deel daarvan ontbloot nie;

- (p) die voorgeskrewe maksimum spoed van 20km per uur oorskrei nie;
  - (q) enige dier toelaat nie, met die uitsondering van 'n opsigter wat op die perseel woon en wat troeteldiere met die toestemming van die munisipaliteit aanhou;
  - (r) enige alkohol bring of verbruik nie;
  - (s) in besit wees van enige vuurwapen of tradisionele wapen behalwe in die geval van 'n polisie- of militêre begrafnis;
  - (t) oornag; of
  - (u) enige skuiling oprig nie.
- (2) 'n Persoon wat 'n bepaling van subartikel (2) oortree, begaan 'n misdryf.
- (3) Die munisipaliteit mag enige dier wat in enige plek van teraardebestelling gevind word skut.

9. Reg op belang in grond

- (1) Geen persoon sal enige reg op of belang in enige grond of graf in 'n begraafplaas verkry nie, anders as dit wat ingevolge hierdie verordening verkrygbaar mag wees.
- (2) Die Munisipaliteit mag, onderworpe aan die bepalings van artikel 17 en teen betaling van die voorgeskrewe fooi, 'n graf in 'n begraafplaas reserveer.

HOOFSTUK 3

ALGEMENE BEPALINGS IN VERBAND MET TERAARDEBESTELLINGS

10. Toestemming vereis

- (1) Geen persoon mag oon 'n lyk beskik op enige ander wyse as wat deur die munisipaliteit voorgeskryf word nie en enige persoon wat oor 'n lyk wil beskik moet vooraf die skriftelike toestemming van die munisipaliteit verkry en die munisipaliteit mag vereistes stel.
- (2) 'n Persoon wat die toestemming beoog in subartikel (1) wil verkry, moet 'n skriftelike aansoek aan die opsigter voorlê in 'n formaat soortgelyk aan die vorm in Bylae 1 tesame met—
- (a) die voorgeskrewe gelde;
  - (b) 'n doodsertifikaat;
  - (c) 'n begrawingsbevel uitgereik ingevolge die Wet op die Registrasie van Geboortes en Sterftes, 1992; en
  - (d) indien die aansoek verband hou met 'n lyk waarin radio-aktiewe material of 'n pasaangeër aangebring toe die persoon nog lewend was, 'n verklaring wat aandui of die radio-aktiewe material of pasaangeër uit die liggaam verwyder is
- en die opsigter mag nie die aansoek goedkeur nie tensy al die bogenoemde vereistes nagekom is.
- (3) 'n Aansoek moet aan die opsigter voorgelê word ten opsigte van—
- (a) 'n teraardebestelling wat genoegsame tyd toelaat om die graf voor te berei; en
  - (b) praktyke wat deur sekere geloofsgroepe nagekom moet word wat anders is as wat deur hierdie verordening voorgeskryf word.
- (4) Indien enige verandering gemaak word in die dag en uur wat vooraf vasgestel is vir 'n teraardebestelling of verassing, of as 'n teraardebestelling of verassing gekanselleer word, in die geval waar die Munisipaliteit verantwoordelik is om die graf te grawe, moet kennis van sodanige verandering aan die opsigter gegee word ten minste agt ure voor die tyd wat vasgestel is vir die teraardebestelling of verassing, en geen terugbetaling sal gemaak word ten opsigte van gelde wat betaal is ten opsigte van die oopmaak van 'n bestaande graf nie.
- (5) Die aansoek bedoel in subartikel (2) moet onderteken wees deur die naaste oorlewende naasbestaande van die oorlede persoon, indien die opsigter egter tevrede is dat die handtekening van die naaste oorlewende naasbestaande nie betyds verkry kan word nie, of vir enige geldige rede, mag hy of sy die aansoek onderteken deur enige ander belanghebbende persoon, toestaan.
- (6) Die munisipaliteit behou die reg voor om—
- (a) die inhoud van 'n kis voor die begrafnis na te gaan; en
  - (b) te besluit watter metode van teraardebestelling gebruik mag word.
- (7) Die munisipaliteit mag weier dat enige persoon, insluitende 'n begrafnisondernemer, 'n lyk teraardebestel indien enige dokumentasie soos deur die munisipaliteit vereis, ontbreek.

11. Tye vir teraardebestellings en verassings

- (1) 'n Teraardebestelling en verassing mag plaasvind gedurende die tye deur die munisipaliteit goedgekeur.
- (2) Die opsigter sal aan 'n persoon bedoel in artikel 10(2) 'n tyd vir teraardebestelling toeken en tye wat nie soos toegeken gebruik word nie, sal uitgestel word tot 'n tyd wat beskikbaar is en wat nie ander teraardebestellings verontrief wat op hul toegewese plaasvind nie.
- (3) Ondanks die bepalings van subartikel (1), mag die opsigter teraardebestelling of verassing toelaat buite die tye beoog in subartikel (1) in welke geval die Munisipaliteit addisionele gelde mag hef.
- (4) 'n Persoon wat 'n lyk teenstrydig met subartikels (1) en (2) ter aarde bestel of veras begaan 'n misdryf.

12. Register

Die opsigter moet 'n rekord hou van alle teraardebestelling, en die rekord moet die volgende bevat:

- (a) die besonderhede van die persoon wat die teraardebestelling of verassing versoek het;
- (b) die besonderhede van die oorlede persoon soos die naam, adres en identiteitsnommer;

- (c) die datum van teraardebestelling of verassing; en
- (d) in die geval van 'n teraardebestelling, die nommer van die graf.

13. Teraardebestelling van armlastige persone

- (1) Die verwydering en teraardebestelling van 'n armlastige persoon wat binne die jurisdiksiegebied van die munisipaliteit gesterf het is die verantwoordelikheid van—
  - (a) die munisipaliteit indien:
    - (i) die armlastige persoon se lyk nie deur 'n bevoegde persoon ge-eis is nie; of
    - (ii) indien 'n bevoegde persoon onderneem het om die lyk van 'n armlastige ter aarde te bestel, maar versuim het om dit te doen;
  - (b) 'n hospitaal of ander instelling ingevolge die bepalings van artikel 48(2) van die Wet op Gesondheid, 1977 (Wet 63 van 1977), indien die armlastige persoon in daardie hospitaal of ander instelling gesterf het.
- (2) Die munisipaliteit mag ingevolge die bepalings van artikel 48(2A)(a) van die Wet op Gesondheid, 1977 (Wet 63 van 1977) opdrag gee dat daar oor die lyk van 'n armlastige beskik mag word op enige ander geskikte wyse behalwe deur dit te begrawe.
- (3) Die lyke van meer as een armlastige mag in een graf begrawe word.
- (4) Waar die lyk van 'n armlastige persoon soos bedoel in subartikel (2) veras word, moet die opsigter van die krematorium die as hou en die as in 'n graf begrawe indien dit nie opgeëis word nie.

14 Getal lyke in een doodkis

- (1) Onderhewig aan die bepalings van subartikel (2) en artikel 13(3), mag 'n doodkis slegs een lyk bevat.
- (2) Indien die toestemming van die opsigter verkry is en die voorgeskrewe gelde betaal is, mag 'n doodkis meer as een lyk bevat in die geval van—
  - (a) 'n moeder en kind wat tydens kindergeboorte gesterf het; of
  - (b) familieledede wat—
    - (i) saam dood is; of
    - (ii) kort na mekaar dood is, en die teraardebestelling of verassing van die eerste oorlede lid nog nie plaasgevind het nie.
- (3) 'n Persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree of wat versuim om die toestemming bedoel in subartikel (2) te verkry begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 4

TERAARDEBESTELLING

15. Afmetings van grafte

- (1) Die standaard afmetings van 'n graf is soos volg: Lengte: 2200mm, Wydte: 900mm en Diepte: 2000mm.
- (2) Enige persoon wat 'n groter gat vereis as die afmetings uiteengesit in subartikel (1) moet, wanneer 'n aansoek ingevolge artikel 10 voorgelê word, die mates van die doodkis spesifiseer, en die gelde voorgeskryf deur die Munisipaliteit vir vergroting van die gat betaal.
- (3) 'n Persoon wat 'n graf teenstrydig met die afmetings uiteengesit in subartikel (1) grawe, gegaan 'n misdryf.

16. Begrafnis

- (1) Die deksel van 'n kis, of waar een kis bo-op 'n ander begrawe is, die deksel van die boonste kis, mag nie minder as 1200mm vanaf die natuurlike grondvlak af wees nie.
- (2) 'n Persoon wat vir 'n begrafnis verantwoordelik is moet toesien dat die omliggende eiendom nie beskadig word nie en dat graftes nie inkalwe nie.
- (3) Grondhope bo-op grafte mag 'n maand na die begrafnis deur die munisipaliteit verwyder word.
- (4) Wanneer 'n begrafnis afgehandel word is dit die plig van die ondernemers of die prsoon wat die graf gegrawe het, om toe te sien dat daar geen grond of enige ander afval op of in die omliggende areas (paadjies en grafte) is nie.
- (5) Enige persoon wat 'n kis in stryd met die bepalings van subartikel (1) begrawe of wat subartikels (2) of (4) oortree, pleeg 'n misdryf.

17. Reservering van graf

- (1) 'n Persoon wat 'n graf wil reserveer moet 'n aansoek aan die opsigter voorlê en die voorgeskrewe gelde betaal.
- (2) 'n Beperting mag op die reservering van grafte geplaas word, en reserverings sal slegs aanvaar word vir grafte vir volwassenes in die monumente afdeling soos bepaal in subartikel (3).
- (3) Slegs een aangrensende graf mag vir 'n oorlewende familielid vir 'n periode van 20 jaar gereserveer word, teen betaling van die voorgeskrewe fooi aan die munisipaliteit, onderworpe aan die bepalings van artikel 20 en geen terugbetaling sal gedoen word in die geval waar die reg wat deur die reservering verleen word nie uitgeoefen word nie.
- (4) Waar 'n ander persoon, anders as die aansoeker, verkeerdelik 'n graf gebruik het moet die opsigter 'n ander graf in die begraafplaas aan die aansoeker toeken.

18. Kindergraf

Die afmetings van 'n kind se graf is dieselfde as wat vir 'n volwassene voorgeskryf word en meer as een kind mag in dieselfde graf begrawe word, met dien verstande dat daar ten minste 200mm grond tussen die kiste is en dat daar ten minste 1200mm grond tussen die deksel van die boonste kis en die natuurlike grondvlak is.

19. Konstruksiemateriaal van doodkis

- (1) 'n Doodkis wat in 'n graf ter aarde bestel word moet van bio-afbreekbare materiaal vervaardig wees.
- (2) 'n Persoon wat 'n doodkis teenstrydig met die bepalings van subartikel (1) begrawe pleeg 'n misdryf.

20. Getal lyke in een graf

Onderhewig aan die bepalings van artikels 14(2), 16(1) en 18, mag meer as een lyk in 'n enkel graf begrawe word.

21. Lykswa en voertuie in begraafplase

- (1) Geen lykswa of voertuig mag 'n begraafplaas binnegaan sonder dat die opsigter se toestemming vooraf verkry is nie.
- (2) Geen lykswa of voertuig mag 'n begraafplaas binnegaan anders as deur die roetes wat vir daardie doel opsygesit is nie.

22. Musiek in begraafplaas

Slegs gewyde musiek word in 'n begraafplaas toegelaat, behalwe in die geval van 'n polisie of militêre begrafnis, in welke geval die vooraf toestemming van die opsigter verkry moet word.

23. Nommer op graf

Geen persoon mag 'n lyk in 'n graf begrawe waarop 'n pen gemerk met die nommer van die graf nie aangebring is nie.

HOOFSTUK 5**OPGRAWING VAN LYK EN HER-OOPMAAK VAN GRAF****24. Versteuring van stofflike oorskot**

- (1) Onderhewig aan die goedkeuring van die munisipaliteit, die bepalings van 'n opgrawingsbevel gegee ingevolge artikel 3(4) van die Wet op Geregtelike Doodsondersoeke, Wet 58 van 1959 en die bepalings van enige ander Wet met betrekking tot die opgrawing van lyke mag geen persoon sonder dat 'n Omgewingsgesondheidspraktisyn teenwoordig is—
  - (a) 'n lyk of menslike oorskot of die grond rondom dit versteur nie; of
  - (b) 'n lyk uit 'n graf verwyder nie.
- (2) Enige persoon wat aansoek doen om die opgrawing van 'n lyk of die oopmaak van 'n graf, moet die munisipaliteit van 'n verklaring voorsien waarin dit gesertifiseer word dat hy of sy die bevoegdheid het om so 'n aansoek te rig en die verklaring moet gestaaf word deur dokumentasie wat ingevolge enige wetgewing wat op die opgrawing van lyke betrekking het vereis mag word.
- (3) Die gelde wat vir opgrawing bepaal is moet ten minste twee dae voor die datum van die opgrawing of verwydering van 'n lyk aan die Munisipaliteit betaal word.
- (4) 'n Persoon wat subartikel (1) oortree pleeg 'n misdryf.

25. Tyd van opgrawing

Geen persoon mag 'n lyk opgrawe of veroorsaak dat 'n lyk opgegrawe word op enige tyd behalwe die tyd wat deur die munisipaliteit voorgeskryf is nie.

26. Heropening van 'n graf

- (1) Geen persoon mag sonde doe goedkeuring van die munisipaliteit 'n graf her-oopmaak vir die doel om 'n tweede lyk in dieselfde graf ter aarde te bestel nie.
- (2) By die oorweging van 'n aansoek ingevolge subartikel (1) mag die munisipaliteit enige voorwaardes stel wat dit nodig ag.
- (3) Die Munisipaliteit mag 'n graf heropen om die identiteit van die lyk vas te stel.
- (4) In die geval van 'n polisieondersoek mag 'n lyk opgegrawe word by ontvangs van 'n skriftelike versoek van die ondersoekbeampte, met dien verstande dat die bepalings van die Wet op Nadoodse Ondersoeke, 1959 (Wet 58 van 1959) nagekom is.
- (5) 'n Persoon wat subartikel (1) of enige voorwaarde wat in terme van subartikel (2) oortree opgelê is, pleeg 'n misdryf.

HOOFSTUK 6**VERSORGING VAN GRAFTE****27. Struik en blomme**

Die Munisipaliteit mag te enige tyd enige struik, plant, blom, lower, kranse of versiering snoei, afkap, opgrawe of verwyder indien dit onooglik, beskadig of verlep is.

28. Versorging van graf

- (1) Die onderhoud van 'n graf is die verantwoordelikheid van die persoon bedoel in artikel 10(1).
- (2) Die Munisipaliteit mag, op aansoek van 'n persoon bedoel in artikel 10(1) en by betaling van die gelde deur die Munisipaliteit voorgeskryf, onderneem om enige graf vir enige tydperk te onderhou.

HOOFSTUK 7**VERASSING****29. Houers en as**

- (1) Tensy die as deur die Munisipaliteit begrawe gaan word, moet die persoon bedoel in artikel 10(1) 'n houer voorsien waarop die volle naam van die oorlede persoon aangetoon is.
- (2) Die as moet, na verassing, deur die persoon bedoel in artikel 10(2) afgehaal word en indien hy of sy sou versuim om die as af te haal, sal die as mee gehandel word ingevolge artikel 30(1).
- (3) Waar dit beoog word om 'n houer in 'n nis in die kolumbarium te plaas—
  - (a) moet dit—
    - (i) van hout of klip gemaak wees; en
    - (ii) van 'n grootte en ontwerp wees om in die nis te pas; en
  - (b) indien die nis nie bedoel is om geseël te word nie, moet daarop bevestig wees 'n plaatjie waarop die volle naam van die oorlede persoon gegraveer is.

30. Begrawing en opgraving van as

- (1) Waar daar nie 'n reëling tussen die opsigter en die persoon bedoel in artikel 29 met betrekking tot as getref is nie, mag die opsigter die as in 'n tuin van herinnering begrawe of strooi, waar sodanige fasiliteit beskikbaar is.
- (2) 'n Persoon mag as stort in 'n—
  - (a) graf; of
  - (b) nis in 'n—
    - (i) kolumbarium;
    - (ii) muur van herinnering; of
    - (iii) gedenkteken.
- (3) 'n Persoon moet die toestemming van die opsigter verkry indien hy of sy van voorneme is om—
  - (a) as in 'n graf te begrawe;
  - (b) as uit 'n graf op te grawe; of
  - (c) as te strooi;en die opsigter moet, by ontvangs van betaling van die voorgeskrewe gelde—
  - (i) skriftelike toestemming aan die aansoeker verleen om die as te begrawe, opgrawe of te strooi; en
  - (ii) in die geval van begrawe of opgrawe, die graf daarvoor voorberei.
- (4) 'n Graf vir die begrawe van as of 'n nis in 'n kolumbarium moet 610mm in lengte, 610mm in breedte en 610mm in diepte meet.

31. Verassingsertifikaat

- (1) Die opsigter moet by voltooiing van 'n verassing, 'n verassingsertifikaat aan die persoon bedoel in artikel 29(1) voorsien.
- (2) Die opsigter moet op aansoek en by betaling van die voorgeskrewe gelde, 'n duplikaat verassingsertifikaat aan 'n persoon voorsien.

HOOFSTUK 8**OPRIGTING EN ONDERHOUD VAN GEDENKTEKENWERKE****32. Toestemming van Munisipaliteit**

- (1) Geen persoon mag sonder die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit enige gedenktekenwerk by 'n begraafplaas inbring, oprig, verander, verf, skoonmaak, restoureer, versier, verwyder of andersins daarmee inmeng nie, of enige inskripsie daarop aanbring nie.
- (2) Wanneer gedenktekenwerk opgerig word, moet die volgende voorsien word:
  - (a) 'n plan wat 'n aanduiding verstrek van die afmetings en ligging;
  - (b) spesifikasies van die materiaal waarvan die gedenktekenwerk vervaardig gaan word; en
  - (c) die bewoording op die grafskrif.
- (3) Die plan moet 30 dae voordat die oprigting 'n aanvang neem voorgelê word en die munisipaliteit mag na goeë dunde voorwaardes vasstel.
- (4) Geen persoon mag enige materiaal vir die vervaardiging van gedenktekenwerk by 'n begraafplaas inbring nie, tensy:
  - (a) die bepalinge van subartikels (1) tot (3) nagekom is; en

- (b) bewyse van die betaling van alle gelde verskuldig ten aansien van sodanige graf voorgelê is.
- (5) Die Munisipaliteit se toestemming vir die voorgestelde werk is slegs vir ses maande geldig, en indien die gedenktekenwerk nie binne die voorgeskrewe tydperk opgerig is nie, moet 'n nuwe aansoek voorgelê word.
- (6) Die grafnommer moet op 'n vakkundige wyse aangetoon word in syfers wat 30mm in grootte is.
- (7) 'n Persoon wat die bepalings van subartikels (1),(4)(a) of (6) oortree begaan 'n misdryf.

33. Vereistes vir oprigting van gedenktekenwerke

- (1) 'n Persoon wat 'n gedenktekenwerk oprig moet aan die volgende voldoen:
  - (a) hy of sy moet in besit wees van 'n plan wat deur die munisipaliteit goedgekeur is;
  - (b) alle werk moet voldoen aan die voorwaardes wat ingevolge artikel 32(3) opgelê is;
  - (c) die verrigtinge moet van so 'n aard wees dat geen skade aan enige struktuur veroorsaak word nie en dat geen aanstoot gegee word nie;
  - (d) waar die gedenkteken 'n voetstuk op grondvlak of op die berm het, mag die voetstuk nie meer as 900mm in lengte, 250mm in breedte en 250mm in hoogte vir 'n enkel graf, en nie meer as 2700mm in lengte, 250mm in breedte en 250mm in hoogte vir 'n dubbel graf, wees nie;
  - (e) die naam van die vervaardiger mag met die naasbestaandes se toestemming op 'n gedenktekenwerk vertoon word, maar geen adres of ander besonderhede mag bygevoeg word nie, en die spasie wat dit in beslag neem mag nie groter as 40 x 100mm wees nie;
  - (f) teëls in die Tuin van Herinnering moet 240mm x 300mm groot wees en uit korrosiebestande metaal bestaan; en
  - (g) na oprigting van 'n gedenktekenwerk moet alle ongebruikte materiaal verwyder word en die aangrensende areas netjies- en skoongemaak word, en enige skade wat in die proses veroorsaak is moet reggemaak word op onkoste van die persoon wat die skade veroorsaak het, en indien die betrokke party sou versuim om herstelwerk te onderneem, nadat hy daarvan in kennis gestel is, sal die munisipaliteit sodanige remediërende werk op die koste van die persoon wat die gedenktekenwerk opgerig het onderneem.
- (2) 'n Persoon wat nie aan die bepalings van subartikel (1) voldoen nie begaan 'n misdryf.

34. Plasing, beweging en verwydering van gedenktekenwerke

- (1) Geen persoon mag 'n gedenktekenwerk op 'n graf oprig alvorens die posisie waarin sodanige gedenktekenwerk geplaas gaan word deur die munisipaliteit aangedui is nie.
- (2) Indien die bepalings van subartikel (1) nie nagekom word nie, het die munisipaliteit die reg om die posisie van die gedenktekenwerk te verander en die koste te verhaal van die persoon wat die gedenkteken opgerig het.
- (3) Waar 'n gedenktekenwerk aanvanklik in 'n sekere posisie geplaas is met die uitdruklike toestemming van die munisipaliteit of sy werknemer, word enige verandering van die posisie ingevolge hierdie artikel op die koste van die munisipaliteit uitgevoer.
- (4) 'n Gedenktekenwerk wat geplaas, opgerig, gebou, verander, versier, geverf of andersens mee gehandel word op 'n wyse wat teenstrydig is met die bepalings van hierdie verordening mag, na behoorlike kennisgewing, deur die munisipaliteit verwyder word op koste van die persoon wat dit opgerig het, en geen vergoeding sal betaal word nie.

35. Herstelwerk aan gedenktekenwerke

- (1) Indien die persoon wat 'n gedenktekenwerk opgerig het toelaat dat dit sodanig verval dat dit gevaar inhou of die begraafplaas ontsier, mag die munisipaliteit 'n kennisgewing van voldoening soos bedoel in artikel 56 op sodanige persoon beteken.
- (2) Indien die persoon soos bedoel in subartikel (1) versuim om aan die kennisgewing van voldoening gehoor te gee, mag die munisipaliteit die gedenktekenwerk afbreek of verwyder en die kostes verbonde aan sodanige afbreek of verwydering van die persoon op wie die kennisgewing beteken is verhaal.
- (3) Indien die persoon bedoel in subartikel (1) nie opgespoor kan word nie, mag die munisipaliteit die gedenktekenwerk afbreek of verwyder.

36. Toesighouding oor werk

'n Persoon wat besig is met werk in 'n begraafplaas moet die werk onder die toesig van die opsigter onderneem en enige versuim om sy of haar instruksies na te kom is 'n misdryf.

37. Vervoer van gedenktekenwerke

Geen persoon mag enige stene, bakstene of gedenktekenwerk in 'n begraafplaas op 'n voertuig of vragmotor vervoer wat skade aan die paaie of gronde of strukture van die begraafplaas mag veroorsaak nie.

38. Voertuie en gereedskap

Enige persoon wat besig is met werk op 'n graf of perseel moet seker maak dat die voertuie, gereedskap en toerusting van so 'n aard is dat hierdie verordening nie oortree word nie en dat dit nie enige pad blokkeer nie.

39. Tye vir inbring van materiaal en doen van werk

- (1) Geen persoon mag gedurende enige ander tyd as die amptelike werksure van munisipale werknemers van Maandag tot Vrydag enige gedenktekenwerk of materiaal by 'n begraafplaas inbring of werk verrig nie, behalwe die aftakeling van gedenktekenwerke vir begrafnisdoeleindes.
- (2) Geen persoon mag werk verrig wat steurend mag wees wanneer 'n begrafnis gehou word nie en dit geld vir die duur van die begrafnis.

40. Bewys van skriftelike toestemming

'n Persoon enige werk verrig of op pad is na of van werk in 'n begraafplaas, moet op aandrang van die munisipaliteit, die skriftelike toestemming toon wat ingevolge artikel 32 uitgereik is.

41. Gedenktekenwerke in krematorium

- (1) Tensy 'n lyk in 'n krematorium veras is, of indien 'n verassingsertifikaat uitgereik deur 'n ander krematorium voorgelê word, mag geen persoon sonder die voorafverkreë toestemming van die opsigter 'n gedenksteenwerk in 'n krematorium oprig nie.
- (2) 'n Gedenksteenwerk
  - (a) indien opgerig in 'n tuin van herinnering:
    - (i) moet van marmer of graniet gemaak wees; en
    - (ii) mag nie 250mm in wydte, 305mm in lengte en 25mm in dikte oorskry nie;
  - (b) indien dit beoog word om 'n nis te seël, moet die grootte en materiaal pas by die gedenksteen langsaaan, en 'n foto van die oorlede persoon mag daarop aangebring wees; of
  - (c) op 'n graf, mag nie 1.2m in hoogte, 610mm in lengte en 610mm in dikte oorskry nie.

42. Statebond Oorlogsgrafte

Die grafte van persone wat gesneueel het in oorlo_ en na wie se grafte omgesien word of wat in stand gehou word deur die Statebond Oorlogsgraftekommissie ingevolge die Statebond Oorlogsgrafwet, 1992, (Wet 8 van 1992), of die Suid Afrikaanse Erfenisbronneagentskap ingevolge die Nasionale Erfenisbronnwet, 1999 (Wet 25 van 1999), of deur enige ander erkende liggaam, of deur enige ander regering mag, deur 'n aansoek aan die munisipaliteit te rig, van die bepalings van hierdie hoofstuk vrygestel word.

HOOFSTUK 9

AFDELINGS IN BEGRAAFPLASE

43. Munisipaliteit mag afdelings instel

Die munisipaliteit mag een of meer van die volgende afdelings in 'n begraafplaas instel.

- (a) monumente afdeling;
- (b) ope afdeling;
- (c) estetiese afdeling;
- (d) berm afdeling;
- (e) Helde-akker; en
- (f) Tuin van Herinnering.

44. Monumente afdeling

- (1) Gedenksteenwerke mag op die hele oppervlakte van die graf opgerig word onderhewig aan die voeltoening van die bepalings van artikel 33 en mits die volgende afmetings nie oorskry word nie:
  - (a) Hoogte: 2000mm
  - (b) Wydte: 900mm in die geval van 'n enkel graf, en 700mm in die geval van 'n dubbel graf
  - (c) Dikte: 250mm
- (2) Blomme, lower, kranse of enige versiering mag slegs op die berm van grafte geplaas word.
- (3) 'n Persoon begaan 'n misdryf indien hy of sy:
  - (a) die mates uiteengesit in subartikel (1) oorskry; of
  - (b) subartikel (3) oortree.

45. Ope Afdeling

In hierdie afdeling mag slegs 'n graf gekoop word, en op 'n latere stadium mag toestemming gevra word om 'n gedenksteenwerk op te rig teen betaling van die voorgeskrewe gelde.

46. Estetiese Afdeling

- (1) Slegs 'n kopsteen mag opgerig word, en 'n blad mag nie gelê word nie en 'n randsteen mag nie om die graf aangewend word nie.
- (2) Die afmetings van 'n kopsteen is as volg:
  - (a) Volwasse grafte:
    - (i) Enkelgraf: 900mm in lengte by 260mm in breedte.
    - (ii) Dubbelgrafte: 2200mm in lengte by 260mm in breedte.
  - (b) Kindergrafte:
    - (i) Enkelgraf: 610 mmin lengte by 260mm in breedte.

- (ii) Dubbelgraf: 1200mm in lengte by 260mm in breedte.
- (3) Geen kopsteen mag 'n hoogte van 1500mm bo die berm oorskry nie.
- (4) 'n Persoon wat hierdie bepaling oortree begaan 'n misdryf.

47. Berm afdeling

- (1) A sementbasis word gelê aan die kop van die graf waarop 'n gedenksteenwerk aangebring word;
- (2) Daar moet aan die volgende afmetings voldoen word:
  - (a) die basis mag nie 1200mm in wydte en 250mm in dikte oorskry nie;
  - (b) horisontaal op grondvlak; en
  - (c) op 'n sement fondasie.
- (3) 'n Persoon wat hierdie bepaling oortree begaan 'n misdryf.

48. Tuin van Herinnering

- (1) Hierdie afdeling bevat die muur van herinnering met nisse, en 'n tuin area waarin plake opgerig mag word.
- (2) 'n Houer wat in 'n nis geplaas moet word mag nie 300mm x 150mm x 150mm in grootte oorskry nie.
- (3) Blomme en lower mag slegs op plekke geplaas word waar daarvoor voorsiening gemaak is.

49. Helde-akker

- (1) 'n Helde-akker bestaan uit 'n struktuur wat spesifiek vir dié doel opgerig is en bevat geen lyk nie, maar is slegs 'n gedenkteken.
- (2) Geen persoon mag sodanige struktuur sonder die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit oprig nie, en die munisipaliteit besluit self oor die meriete van so 'n aangeleentheid.
- (3) Die grootte van die struktuur moet 500mm x 350mm wees en moet van korrosievrye metaal of messelwerk vervaardig wees waarop, onder andere, die bydrae wat deur die pesoon gemaak is aangeteken word.
- (4) 'n Persoon wat 'n lyk teenstrydig met subartikel (1) ter aarde bestel of subartikel (2) oortree of wat versuim om te voldoen aan die vereistes van subartikel (3), begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 10

PRIVATE BEGRAAFPLASE

50. Verordening van toepassing

Die bepalings van hierdie verordening is mutatis mutandis van toepassing op private begraafplase

51. Vestiging en voortgesette gebruik van begraafplase

- (1) Geen persoon mag sonder die voorafverkreë goedkeuring van die munisipaliteit 'n private begraafplaas vestig nie, en geen eienaar van 'n private begraafplaas wat alreeds bestaan mag, indien die gebruik van die begraafplaas nie voorheen deur die munisipaliteit gemagtig is nie, voortgaan om die bestaande begraafplaas vir begrafnisdoeleindes te gebruik nie.
- (2) 'n Persoon wat van plan is om by die munisipaliteit aansoek te doen om toestemming om 'n begraafplaas soos bedoel in subartikel (1) te vestig, moet 'n skriftelike aansoek aan die munisipale bestuurder voorlê tesame met:
  - (a) 'n liggingsplan op 'n skaal van nie minder nie as 1:10 000 wat aantoon:
    - (i) die posisie van die voorgestelde begraafplaas of bestaande begraafplaas in verhouding tot die grense van die grond waarop dit beoog word om dit te stig of waarop dit geleë is;
    - (ii) die geregistreerde beskrywing van die perseel;
    - (iii) alle strate, openbare plekke en grond in privaat besit binne van 100 meter van die perseel;
  - (b) 'n "blokplan" op 'n skaal van nie minder as 1:500 nie wat die posisie aandui van buitengrense, interne paaie en paadjies, onderverdelings, grafpersele, dreinerings en enige bestaande geboue of geboue wat beoog word om opgerig te word;
  - (c) 'n plan met afdelings op 'n skaal van nie minder as 1:100 nie van enige bestaande geboue of geboue wat beoog word om opgerig te word, en wat in hierdie geval moet voldoen aan die Nasionale Bouregulasies en die munisipaliteit se Waterdienste en Sanitasie Verordeninge;
  - (d) 'n lys van registers of rekords gehou of beoog om gehou te word met verwysing na—
    - (i) identifikasie van grafte;
    - (ii) verkoop of oordrag van grafpersele, oordrag van grafpersele; en
    - (iii) teraardebestellings;
  - (e) die volle name en adres van die eienaar;
  - (f) besonderhede met betrekking tot die aard van die titel waaronder die eienaar die grond waarop die begraafplaas gestig gaan word of wat gebruik word as 'n begraafplaas, sal hou of hou, en of sodanige grond onderhewig is aan enige verband of trust; en
  - (g) 'n skedule van die voorgestelde begrafnisgelde wat gehef gaan word of wat werklik van krag is.
- (3) By ontvangs van 'n aansoek moet die munisipaliteit 'n kennisgewing plaas in een of meer koerante wat in die gebied sirkuleer met vermelding van die aard van die aansoek en met spesifisering van 'n datum, wat nie minder as 14 dae na die datum van publikasie van die kennisgewing

moet wees nie, waarop besware teen die goedkeuring van 'n aansoek by die munisipaliteit ingedien mag word.

- (4) Die munisipaliteit mag, by ontvangs van betaling deur die aansoeker van die voorgestelde gelde, en indien dit na oorweging van die aansoek en enige besware wat ingedien mag word, tevrede is dat die vestiging nie met enige openbare gerief inmeng nie, of geen oorlas skep of gevaar vir die openbare gesondheid moontlik sal plaasvind of ontstaan nie, skriftelike toestemming verleen vir die vestiging van die private begraaflaas of voortgesette gebruik van die private begraaflaas.
- (5) Geen afwyking van die goedgekeurde planne word sonder die voorafverkreë skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit toegelaat nie.
- (6) 'n Persoon wat 'n bepaling van subartikels (1) of (5) oortree begaan 'n misdryf.

52. Pligte van eienaars

- (1) Die eenaar van 'n private begraaflaas waarvoor die toestemming van die munisipaliteit verkry is, moet—
  - (a) voldoen aan:
    - (i) enige spesiale voorwaardes wat deur die munisipaliteit voorgeskryf is; en
    - (ii) die bepalings van hierdie verordening en enige ander wet wat daarop van toepassing is.
  - (b) 'n rekord hou wat die volgende aantoon:
    - (i) die nommer en eenaar van elke grafperseel; en
    - (ii) die getal teraardebestellings in elke grafperseel en die naam, ouderdom, geslag, laaste bekende adres, datum en oorsaak van dood van die oorledene;
  - (c) die gronde, heinings, paaie, paadjies en afvoerslote in 'n goeie toestand hou en gras en oorgroeisels skoonmaak;
  - (d) voorsiening maak vir die identifisering van grafpersele deur die begraaflaas in blokke te verdeel, en:
    - (i) elke blok moet afgebaken wees by wyse van tekens wat die nommer en ligging in elke blok aantoon;
    - (ii) die grafte of grafpersele in elke blok moet afsonderlik genommer wees by wyse van duursame nommerplate; en
    - (iii) alle tekens en nommerplate moet in 'n netjiese en leesbare toestand onderhou word.
  - (e) 'n beampte toelaat om die begraaflaas binne te gaan of die begraaflaas en alle rekords in verband daarmee gehou te inspekteer;
  - (f) op of voor die 7de dag van elke maand 'n maandelikse opgawe aan die munisipale bestuurder lewer wat die volgende inligting bevat:
    - (i) naam, laaste bekende adres, ouderdom, geslag, datum en oorsaak van dood van elke oorlede persoon wat in die begraaflaas begrawe is;
    - (ii) naam van die mediese praktisyn wat die doodsertifikaat uitgereik het;
    - (iii) wie die begrawingsbevel gemagtig het;
    - (iv) blok en grafperseel nommer;
    - (v) datum van begrawing; en
    - (vi) besonderhede van verandering in die identifikasie van die opsigter of van 'n nuut-aangestelde persoon.
  - (g) op of voor die 31ste dag van Junie van elke jaar, 'n opgawe aan die munisipale bestuurder voorsien wat 'n gedetailleerde lys bevat van die name en adresse van alle trustees, kommiteede of persone wat die begraaflaas of krematorium beheer;
  - (h) 'n opsigter aanstel om die begraaflaas te bestuur en alle rekords te hou.
- (2) Die eenaar van 'n private begraaflaas of—eiendom mag toestemming weier om 'n lyk in so 'n begraaflaas te begrawe of te laat veras.
- (3) 'n Persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 11

BEGRAAFPLASE IN ONBRUIK

53. Gebruik van begraaflaas wat in onbruik is

- (1) Nieteenstaande enige bepaling in hierdie verordening en onderhewig aan die bepalings van subartikel (4), mag die munisipaliteit enige begraaflaas of deel daarvan, wat vir 'n tydperk van ten minste 20 jaar gesluit of nie gebruik is nie, en waarvoor die munisipaliteit die begrafnisgesag is, vir enige doel gebruik sonder om die grond, grafte of gedenksteenwerke te skend of te ontheilig.
- (2) Die munisipaliteit mag, onderhewig aan die bepalings van subartikel (4) en mits die munisipaliteit die begrafnisgesag is, die menslike oorblyfsels, gedenksteenwerke en ander stukture in 'n begraaflaas wat vir 'n tydperk van nie minder nie as 20 jaar gesluit is of nie gebruik is nie, en waarvan gebruik daarvan vir ander 'n doeleinde goedgekeur is, verskuif na 'n ander begraaflaas.
- (3) Alle regte wat deur enige persoon besit of geniet word ten opsigte van 'n begraaflaas soos bedoel in subartikel (2), word beëindig indien daar ingevolge subartikel (2) gehandel word.
- (4) Alvorens die munisipaliteit ingevolge subartikels (1) en (2) mag optree, moet daar kennis van die voorneme gegee word ingevolge die munisipaliteit se openbare deelnamebeleid.

HOOFSTUK 12

ALGEMEEN

54. Waarmerking en diening van bevel, kennisgewings en ander dokumente

- (1) 'n Bevel, kennisgewing of ander dokument wat waarmerking vereis moet behoorlik deur die Munisipaliteit onderteken wees.
- (2) Enige kennisgewing of ander dokument wat op 'n persoon beteken word ingevolge hierdie verordening, word geag beteken te wees indien dit beteken is ooreenkomstig artikel 115(1) van die Wet op Plaaslike Regering Munisipale Stelsels 2000 (Wet 32 van 2000).
- (3) Betekening van 'n afskrif sal geag wees betekening van die oorspronklike.
- (4) Enige regsproses is effektief en voldoende op die Munisipaliteit beteken wanneer dit afgelewer word by die munisipale bestuurder of 'n persoon aanwesig in die munisipale bestuurder se kantoor.

55. Klagte

'n Persoon wat 'n klagte wil indien moet dit skriftelik by die munisipaliteit indien.

56. Kennisgewing van voldoening en vertoë

- (1) 'n Kennisgewing van voldoening moet die volgende bevat:
  - (a) die naam en woon- en posadres, indien enige of beide daarvan bekend is, van die persoon;
  - (b) die aard van die toestand van verval;
  - (c) die stappe wat vereis word om die gedenksteenwerk reg te stel in sodanige besonderhede dat aan die kennisgewing voldoen kan word;
  - (d) dat die persoon binne 'n gespesifiseerde tydperk die werk moet verrig om aan die kennisgewing te voldoen, getrou met die stappe moet voortgaan, en die werk moet voltooi voor 'n spesifieke datum;
  - (e) dat versuim om aan die vereistes van die kennisgewing te voldoen binne die periode bedoel in subartikel (d) is misdryf is;
  - (f) dat skriftelike vertoë soos bedoel in subartikel (3) binne die tydperk soos bepaal in subartikel (d), aan die munisipaliteit gerig mag word by 'n plek wat gespesifiseer word.
- (2) Die munisipaliteit moet die volgende in ag neem wanneer enige maatreël of tydperk bedoel in subartikels (1)(d) en (e) oorweeg word:
  - (a) die beginsels en oogmerke van hierdie verordening;
  - (b) die toestand van verval;
  - (c) enige maatreëls voorgestel deur die persoon op wie dit beoog word om maatreëls in te stel; en
  - (d) enige ander relevante faktore.
- (3) 'n Persoon mag binne die tydperk bedoel in subartikel (1)(f) vertoë in die vorm van 'n beëdigde verklaring of bevestiging aan die munisipaliteit rig by die plek gespesifiseer in die kennisgewing.
- (4) Vertoë wat nie binne die voorgeskrewe tydperk gerig word nie sal nie oorweeg word nie, tensy die persoon goeie goeie redes vir die laat indiening van vertoë kan aanvoer en die munisipaliteit die laat vertoë kondoneer.
- (5) Die munisipaliteit moet alle vertoë van 'n gemagtigde beampte of enige ander persoon en enige kommentaar daarop, indien daar kommentaar sou wees, oorweeg.
- (6) Indien nodig mag die munisipaliteit op eie beweging enige verdere ondersoeke doen om die feite te bevestig en die resultaat van die ondersoek moet aan die persoon beskikbaar gestel word, wie geleentheid gegun moet word om verdere kommentaar te lewer, en die munisipaliteit moet die verdere kommentaar ook oorweeg.
- (7) Die Munisipaliteit moet, na oorweging van die vertoë en enige kommentaar ontvang, 'n skriftelike bevel maak en 'n afskrif daarvan op die persoon beteken.
- (8) Die bevel moet:
  - (a) die bevindinge van die munisipaliteit uiteensit;
  - (b) die kennisgewing van voldoening in die geheel bevestig, wysig of ter syde stel; en
  - (c) 'n tydperk spesifiseer waarin die persoon aan die bevel wat deur die munisipaliteit gemaak is moet voldoen.
- (9) Indien die kennisgewing van voldoening in geheel of gedeeltelik bevestig word, of gewysig maar nie ter syde gestel word nie, moet die munisipaliteit die persoon in kennis stel dat hy of sy:
  - (a) die verpligtinge wat in die kennisgewing vervat is moet nakom; of
  - (b) mag verkies om die saak in die hof te beveg.
- (10) Indien die persoon verkies om die saak in die hof te beveg, moet hy of sy die munisipaliteit binne sewe kalenderdae van sy of haar bedoeling om die saak aldus te beveg, in kennis stel.
- (11) Indien die persoon nie verkies om die saak in die hof te beveg nie, moet hy of sy binne die voorgeskrewe wyse en tyd sy of haar verpligtinge ingevolge die kennisgewing nakom.

57. Koste

Indien 'n persoon versuim om die maatreëls te volg wat ingevolge 'n kennisgewing van hom of haar vereis word, mag die munisipaliteit alle koste van die persoon verhaal wat aangegaan is as gevolg van die munisipaliteit se optrede ingevolge artikel 56.

58. Appèl

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is mag teen die besluit appelleer deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor ingevolge artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels 2000, (Wet 32 van 2000) aan die munisipale bestuurder te gee binne 21 dae vanaf die datum van kennisgewing van die besluit.

59. Gelde

Indien 'n persoon versuim om die voorgeskrewe gelde te betaal, mag die munisipaliteit optree ooreenkomstig die bepalings van sy Kredietbeheer en Skuldinvorderingsverordening.

60. Boetes

'n Persoon wat 'n misdryf begaan het ingevolge hierdie verordening, en onderhewig aan boetes voorgeskryf deur ander wetgewing, is by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete, of by gebrek aan betaling, tot gevangenisstraf, of tot sodanige gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete, of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf en in die geval van 'n opeenvolgende of voortdurende oortreding, tot 'n boete vir elke dag wat die misdryf voortduur, of op versuim van betaling daarvan, tot sodanige gevangenisstraf.

61. Vrystellings

- (1) Enige persoon mag by wyse van 'n skriftelike aansoek waarin die redes volledig uiteengesit word, by die Munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie verordening.
- (2) Die Munisipaliteit mag:
  - (a) 'n aansoek om vrystelling skriftelik goedkeur en voorwaardes stel, en waar voorwaardes gestel word, die terme daarvan en die tydsduur waarvoor die vrystelling geldig bly;
  - (b) enige vrystelling verander of kanselleer of 'n voorwaarde opskort; of
  - (c) weier om vrystelling goed te keur.
- (3) 'n Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om aan alle voorwaardes opgelê ingevolge subartikel (2) te voldoen nie, en indien die aktiwiteit 'n aanvang neem voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is, verval die vrystelling.
- (4) Indien enige voorwaarde van 'n vrystelling nie nagekom word nie, verval die vrystelling.

62. Skakelforums in gemeenskap

- (1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in 'n gemeenskap instel om begraafplase en krematoria te ontwikkel en te onderhou en om die bevordering van 'n gesonde omgewing te bevorder.
- (2) 'n Skakelforum mag bestaan uit:
  - (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep, of 'n geaffekteerde persoon;
  - (b) 'n lid of lede van 'n gemeenskap in wie se onmiddellike omgewing 'n begraafplaas of krematorium voorkom;
  - (c) 'n afgevaardigde amptenaar of amptenare van die munisipaliteit; en
  - (d) die raadslid verantwoordelik vir begraafplase en krematoria.
- (3)
  - (a) Die munisipaliteit mag wanneer 'n aansoek om toestemming, permit of vrystelling sertifikaat oorweeg word ingevolge hierdie verordening, waar van toepassing, die insette van 'n skakelforum versoek.
  - (b) 'n Skakelforum of enige persoon of persone gedoel in subartikel (2) mag op eie inisiatief, 'n inset aan die Munisipaliteit vir oorweging stuur.

63. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge voorheen deur die munisipaliteit afgekondig of deur enige van die afgeskafde munisipaliteite wat nou by die munisipaliteit ingelyf is, word hiermee herroep insover dit betrekking het op aangeleenthede waarvoor in hierdie verordening voorsiening gemaak word en in soverre dit op die munisipaliteit van toepassing gemaak is deur die magtiging vir die uitvoering van magte en bevoegdhede ingevolge artikel 84(3) van die Plaaslike Regering: Munisipale Strukturewet, Wet 117 van 1998.

64. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening staan bekend as die Begraafplase en Krematoria Verordening en tree in werking op die datum van publikasie in die Provinsiale Koerant.

GEORGE MUNISIPALITEIT
VERORDENING INSAKE KLANTESORG EN INKOMSTEBESTUUR

Ten einde effek te verleen aan die munisipaliteit se beleid ten opsigte van klantesorg, kredietbeheer en skuldinvordering, die implementering en afdwinging daarvan ingevolge artikel 156(2) van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 en artikels 96 en 98 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000, ten einde voorsiening te maak vir die invordering van alle gelde wat die munisipaliteit toekom en betaalbaar is en ten einde voorsiening te maak wat vir alle aangeleenthede bykomend daartoe, verorden die George Munisipaliteit as volg:

Inhoudsopgawe

1. Woordomsrywings
2. Plig om skuld te verhaal
3. Voorsiening van dienste
4. Diensooreenkomste
5. Deposito's
6. Rente
7. Reëlings om agterstallige gelde te betaal
8. Ooreenkomste met skuldenaar se werkgewer
9. Bevoegdheid om dienste te diskonnekteer of te beperk
10. Verhaling van skuld
11. Verhaling van kostes
12. Beslaglegging
13. Eis teenoor huur vir uitstaande skuld
14. Vol en finale skikkings
15. Konsolidasie van skuldenaar se rekeninge
16. Hulpbehoewendes
17. Herroeping van verordeninge
18. Delegasies
19. Oortredings en strawwe
20. Korttitel en inwerkingtrede

1. Woordomsrywings

- (1) In hierdie verordening, tensy die konteks anders aandui, beteken—

“**reëling**” ’n geskrewe ooreenkoms tussen die munisipale bestuurder en ’n skuldenaar waarin daar tot spesifieke terme en voorwaardes vir die betaling van ’n skuld ooreengestem word;

“**agterstallig**” enige bedrag wat aan die munisipaliteit verskuldig en betaalbaar is en wat nie teen die verskuldigde datum betaal is nie;

“**Raad**” die Raad van die George munisipaliteit;

“**raadslid**” ’n lid van die Raad;

“**skuld**” enige gelde wat aan die munisipaliteit verskuldig is vir die lewering van enige munisipale diens, en sluit enige gelde in wat vir eiendomsbelasting, behuising, motorvoertuigregistrasie en lisensiering, beëindigde huurooreenkomste en enige ander uitstaande bedrae, insluitende rente daarop verskuldig is;

“**skuldenaar**” enige persoon wat die munisipaliteit skuld;

“**verskuldigde datum**” beteken die finale datum waarop betaling soos aangedui op die skuldenaar se rekening verskuldig en betaalbaar is;

“**hulpbehoewende skuldenaar**” enige skuldenaar wat aan sekere kriteria voldoen soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit in sy beleid insake bystand aan hulpbehoewendes bepaal;

“**rente**” enige rentekoers wat teen agterstallige rekeninge gehef word, wat een persent hoër as die primakoers is wat op versoek by enige handelsbank verkry kan word op kapitaal, tensy anders bepaal deur die munisipaliteit en gebaseer op ’n volle maand en deel van ’n maand word geag ’n volle maand te wees;

“**munisipaliteit**” die George munisipaliteit en enige entiteit wat deur die munisipaliteit tot stand gebring mag word;

“**munisipale entiteit**” enige munisipale entiteit soos omskryf in artikel 1 van die Munisipale Stelselwet, Wet No. 32 of 2000;

“**amptenaar**” ’n “amptenaar” soos omskryf in artikel 1 van die Plaaslike Regering: Wet op die Bestuur van Munisipale Finansies, Wet No. 56 of 2003;

“**beleid**” die munisipaliteit se beleid ten opsigte van klantesorg, kredietbeheer en skuldinvordering;

“**diens**” “munisipale diens” soos omskryf in artikel 1 van die Munisipale Stelselwet, en die funksies gelys in Skedules 4B en 5B van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, en enige ander diens wat deur die munisipaliteit gelewer word;

“**Stelselwet**” die Plaaslike Regering: Munisipale Stelselwet, Wet No. 32 of 2000;

“**derde party invorderaar**” enige persoon wat gemagtig is om namens die munisipaliteit geld te verhaal of regstappe teenoor skuldenaars in te stel;

“**hierdie verordening**” sluit die Beleid ten opsigte van Klantesorg, Kredietbeheer en Skuldinvordering in;

“**totale huishoudelike inkomste**” of “huishoudelike inkomste” die totale formele en informele bruto inkomste van alle mense wat permanent of tydelik op die eiendom waarop die rekening gebaseer is woon;

“**gebruiker**” ’n persoon wat aansoek gedoen het vir ’n diens en ’n ooreenkoms met die munisipaliteit aangegaan het vir die verskaffing van sodanige diens;

2. Plig om skuld te verhaal

Alle skuld wat aan die munisipaliteit verskuldig is moet in ooreenstemming met hierdie verordening en die beleid ingevorder word.

3. Voorsiening van dienste

Daar moet ingevolge hierdie verordening en die beleid met nuwe aansoeke vir dienste en die voorsiening van nuwe dienste gehandel word.

4. Diensooreenkoms

Tensy anders bepaal in hierdie verordening en die beleid mag geen dienste verskaf word alvorens die verbruiker en die munisipaliteit ’n ooreenkoms aangegaan het vir die voorsiening van ’n diens nie.

5. Deposito’s

Die munisipaliteit mag vereias dat deposito’s betaal word vir die voorsiening van nuwe dienste of die heraansluiting van dienste en die bedrag van enige bestaande deposito mag aangepas word soos bepaal in hierdie verordening en die beleid.

6. Rente

Die munisipaliteit mag rente hef ten opsigte van enige agterstallige skuld soos bepaal in hierdie verordening en die beleid.

7. Reëlins om agterstallige gelde te betaal

- (1) Die munisipale bestuurder mag onder die omstandighede wat in hierdie verordening en die beleid beskryf word reëlins tref met ’n skuldenaar om enige agterstallige skuld te betaal.
- (2) Indien enige dispuut ontstaan rakende die bedrag van die agterstallige skuld, moet die skuldenaar voortgaan om gereelde betalings te maak ingevolge die ooreenkoms totdat die dispuut opgelos is.

8. Ooreenkoms met skuldenaar se werkgewer

Die munisipale bestuurder mag—

- (a) met die instemming van ’n skuldenaar met sodanige skuldenaar se werkgewer ’n ooreenkoms aangaan om van die salaris of lone van daardie skuldenaar-
  - (i) enige uitstaande bedrae wat deur die skuldenaar aan die munisipaliteit verskuldig is te verhaal; of
  - (ii) gereelde maandelikse bedrae soos ooreengekom te verhaal; en
- (b) spesiale aansporingsmaatreëls daarstel vir-
  - (i) werkgewers om sodanige ooreenkoms te gaan; en
  - (ii) skuldenaars om tot sodanige ooreenkoms toe te stem.

9. Bevoegdheid om dienste te diskonnekteer of te beperk

- (1) Die munisipale bestuurder mag die voorsiening van enige diens aan die perseel van ’n verbruiker beperk of diskonnekteer waar sodanige verbruiker—
  - (a) versuim om op die verskuldigde datum ’n betaling te maak;
  - (b) versuim om aan ’n reëling wat getref is te voldoen;
  - (c) versuim om te voldoen aan ’n voorwaarde wat deur die munisipaliteit gestel is vir die lewering van ’n diens; of
  - (d) ’n verhandelbare instrument aanbied wat deur die bank gedishonoreer word by die aanbieding daarvan vir betaling;
- (2) Die munisipale bestuurder mag die volle vlakke van diensverskaffing van gediskonnekteerde of beperkte dienste slegs heraansluit of herstel indien—
  - (a) die agterstallige skuld, insluitende die kostes verbonde aan die heraansluiting of diskonneksie, indien enige, ten volle betaalk is en daar aan enige ander voorwaardes voldoen is; of
  - (b) nadat ’n reëling met die skuldenaar getref is.
- (3) Die munisipale bestuurder mag enige diens beperk, diskonnekteer of opskort ten opsigte van enige skuld wat agterstallig is.

10. Verhaling van skuld

Die munisipale bestuurder moet, onderworpe aan die bepalinge van artikel 9, ten opsigte van belasting en mag ten opsigte van enige ander skuld-

- (a) regsaksies instel ten einde skuld van enige persoon te vorder; en

- (b) skuld van 'n staatsorgaan verhaal met inagneming van die bepalinge van artikel 3 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996; en
- (c) 'n skuldenaar na 'n derde party skuldinvorderingsagentskap verwys en sodanige skuldenaar op die Nasionale Kredietgraderingslys laat plaas.

11. Verhaling van kostes

In gevalle waar kostes deur of ten behoeve van die munisipaliteit aangegaan is mag die munisipaliteit die volgende kostes verhaal:

- (a) kostes en administratiewe fooie waar betalings aan die munisipaliteit gemaak is met 'n verhandelbare instrument aangebied wat deur die bank gedishonoreer word by die aanbieding daarvan vir betaling;
- (b) regs- en administratiewe kostes, insluitende prokureur-kliënt kostes en opsporingskoste wat ten opsigte van die verhaling van die skuld aangegaan is;
- (c) fooie vir die beperking, diskonnektering en heraansluiting van dienste waar sodanige diens as gevolg van 'n verbrekking van hierdie verordening beperk, gediskonnekteer of heraangesluit is;
- (d) enige verliese wat die munisipaliteit mag lei as gevolg van peustering met die munisipaliteit se toerusting of meters; en
- (e) enige kommissie wat betaal moes word ten opsigte van die invordering.

12. Beslaglegging

Ten einde enige skuld te verhaal, mag die munisipale bestuurder, as laaste uitweg, 'n bevoegde hof nader om 'n bevel om op enige roerende of onroerende goedere van 'n skuldenaar beslag te lê.

13. Eis teenoor huur vir uitstaande skuld

Die munisipale bestuurder mag ingevolge artikel 28 van die Wet op Munisipale Belasting, No 6 van 2004 na die verskuldigde datum beslag lê op enige huur wat ten opsigte van enige belasbare eiendom verskuldig is ten einde enige uitstaande belastinge ten volle of gedeeltelik te delg.

14. Vol en finale skikkings

- (1) Enige bedrag wat aangebied word ter dekking van 'n skuld sal by enige kontantontvangskantoor van die munisipaliteit aanvaar word.
- (2) Geen aanbod van volle en finale skikking van 'n skuld, waar sodanige bedrag wat aangebied word minder is as die uitstaande bedrag, mag sonder die skriftelike bevestiging van die munisipale bestuurder aanvaar word nie.
- (3) Ondanks die bepalinge van subartikel (2) moet enige betaling wat so aangebied word teenoor die skuldenaar se rekening gekrediteer word sonder benadeling van die munisipaliteit se regte.

15. Konsolidasie van skuldenaar se rekeninge

- (1) Die munisipale bestuurder mag—
  - (a) enige afsonderlike rekeninge van 'n skuldenaar konsolideer;
  - (b) 'n betaling deur 'n skuldenaar teenoor enige rekening van so 'n skuldenaar krediteer; en
  - (c) enige van die maatreëls implementeer waarvoor in hierdie verordening voorsiening gemaak word ten opsigte van enige agterstallige rekening van die skuldenaar.
- (2) Subartikel (1) is nie van toepassing waar daar 'n dispuut is ten opsigte van enige spesifieke bedrag wat deur die munisipaliteit geëis word van 'n skuldenaar waarna in daardie subartikel verwys word nie.

16. Hulpbehoewendes

Daar sal ooreenkomstig die beleid gehandel word met 'n skuldenaar wat kan bewys dat hy hulpbehoewend is.

18. Delegasie

Onderworpe aan enige toepaslike wetgewing, mag die munisipale bestuurder enige van sy bevoegdhede ingevolge hierdie verordening of die beleid aan enige werknemer of amptenaar van die munisipaliteit of aan enige direkteur van 'n munisipale entiteit delejaar.

19. Oortredings en strawwe

Enige persoon wat—

- (a) 'n beambte verhinder of belemmer in die uitvoering van sy of haar magte of die uitoefening van funksies of pligte kragtens hierdie verordening
- (b) onwettiglik die munisipaliteit se toerusting of die verbruik van dienstevoorsiening gebruik of daarmee inmeng;
- (c) peuter met of enige seël op 'n meter of op enige toerusting wat aan die munisipaliteit behoort, breek;

- (d) die bepalings van hierdie verordening of die beleid verbreek of versuim om daaraan te voldoen; of
- (e) versuim om te voldoen aan die voorwaardes van 'n kennisgewing wat op hom of haar beteken is ingevolge hierdie verordening is skuldig aan 'n oortreding en by skuldigbevinding onderworpe aan 'n straf.

20. Korttitel en inwerkingtrede

Hierdie verordening mag aangehaal word as die Klantesorg en Inkomstebestuur Verordening en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant

GEORGE MUNISIPALITEIT VERORDENING INSAKE ELEKTRISITEITSVOORSIENING

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van Suid-Afrika, 1996, verorden die George Munisipaliteit hiermee soos volg:

Inhoud

1. Woordomskrywing
2. Ander terme
3. Hoofde en titels

HOOFSTUK 1: ALGEMENE VOORWAARDES VIR VOORSIENING

4. Voorsiening van elektrisiteitsdienste
5. Voorsiening volgens ooreenkoms
6. Betekening van kennisgewing
7. Nakoming van kennisgewings
8. Aansoek om voorsiening van elektrisiteit
9. Verwerking van aansoeke om voorsiening
10. Deurgangsregte
11. Statutêre serwituut
12. Reg van toegang om inspeksie te doen, te toets of instandhoudingswerk te doen
13. Weiering of versuim om inligting te verstrek
14. Weiering van toegang
15. Onbehoorlike verbruik
16. Elektrisiteitstariewe en—gelde
17. Deposito's
18. Betaling van gelde
19. Rente op agterstallige rekeninge
20. Beginsels vir die herverkoop van elektrisiteit
21. Reg om die toevoer van elektrisiteit af te sluit
22. Nie-aanspreeklikheid van die munisipaliteit
23. Lekkasie van elektrisiteit
24. Onderbreking van toevoer
25. Seëls van die munisipaliteit
26. Peuter met diensaansluiting of hoofleiding
27. Beveiliging van die munisipaliteit se hoofleiding
28. Voorkoming van peuter met die diensaansluiting of hoofleiding
29. Ongemagtigde aansluitings
30. Ongemagtigde heraansluiting
31. Tydelike afsluiting en heraansluiting
32. Tydelike voorsiening van elektrisiteit
33. Tydelike werk
34. Lasvermindering
35. Hoë-, medium- en laespanningskakeltuig en toerusting
36. Substasie-akkommodasie

37. Bedradingsdiagram en spesifikasie
38. Gereedheidstoevoer
39. Verbruiker se toerusting vir noodgereedheidstoevoer
40. Norme en standaarde

HOOFSTUK 2: VERBRUIKERS SE VERANTWOORDELIKHEDE

41. Verbruiker moet elektriese installasie oprig en in stand hou
42. Fout in elektriese installasie
43. Beëindiging van die verbruik van die toevoer van elektrisiteit
44. Verandering van okkupeerder
45. Diensapparaat

HOOFSTUK 3: SPESIFIEKE VOORSIENINGSVOORWAARDES

46. Diensaansluiting
47. Meetakkommodasie

HOOFSTUK 4: TOEVOERSTELSELS

48. Lasvereistes
49. Lasbeperkings
50. Steuring van ander persone se elektriese toerusting
51. Toevoer na motore
52. Arbeidsfaktor
53. Beveiliging

HOOFSTUK 5: ELEKTRISITEITSMETING

54. Meet van toevoer
55. Akkuraatheid van meting
56. Lees van kredietmeters
57. Voorafbetaalde elektrisiteit

HOOFSTUK 6: ALGEMENE BEPALINGS

58. Elektriese Kontraakteurs–Vereistes bykomend tot daardie in die Regulasies op Elektriese Installasies
59. Werk gedoen deur elektriese kontraakteurs
60. Koste vir herstel van skade
61. Strawwe
62. Vermoedens
63. Vrystellings
64. Geskille
65. Herroeping van verordeninge
66. Kort titel en inwerkingtrede

SKEDULE 1: “Toepaslike standaardspesifikasie”

1. Woordomskrywing

In hierdie verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken—

“**bewys**” die noodsaaklike element van ’n kragbegroterstelsel wat gebruik word om inligting oor te dra van ’n verkooppunt vir elektrisiteit-krediet na ’n kragbegroter en vice versa;

“**die Wet**” enige toepaslike wet, proklamasie, ordonnansie, wet van die Parlement of wetsbepaling wat regsrag het;

“**diensaansluiting**” al die kables en toerusting wat nodig is om die hoofleiding by die verbruiker se elektriese installasie aan te sluit by die voorsieningspunt;

“**diensbeveiligingstoestel**” enige sekering of stroombreker wat geïnstalleer word met die doel om die munisipaliteit se toerusting te beskerm teen oorbelasting of foute wat op die installasie of op die interne diensaansluiting voorkom;

“**eienaar**” met betrekking tot ’n perseel, die persoon by wie die regstitel daarvan berus; met dien verstande dat—

(a) in die geval van onroerende eiendom—

(i) wat vir ’n tydperk van minstens 50 jaar verhuur word, ongeag of die huurkontrak geregistreer is of nie, die huurder daarvan, of

(ii) wat voordelig geokkupeer word kragtens ’n serwitut of reg analoog daarmee, die okkupeerder daarvan;

(b) indien die eienaar soos hierbo omskryf—

- (i) dood of insolvent is, sy of haar boedel tot voordeel van sy of haar skuldeisers afgestaan het, ingevolge 'n hofbevel onder kura-tele geplaas is, of 'n maatskappy is wat gelikwieder of onder geregtelike bestuur geplaas is, die persoon by wie die administra-sie van sodanige eiendom berus as eksekuteur, administrateur, trustee, regverkrygende, kurator, likwidateur of geregtelike be-stuurder, na gelang van die geval, of
- (ii) nie in die Republiek van Suid-Afrika aanwesig is nie, of indien sy of haar adres aan die munisipaliteit onbekend is, iemand wat as agent of andersins die huurgeld ten opsigte van sodanige eiendom ontvang of geregtig is om dit te ontvang, en
- (iii) indien die munisipaliteit nie kan vasstel wie sodanige persoon is nie, word die persoon wat geregtig is op die voordelige gebruik van sodanige eiendom geag die eienaar daarvan te wees met die uitsluiting van die persoon by wie die regstittel daarvan berus;

“elektriese installasie” 'n elektriese installasie soos omskryf in die Regulasies;

“elektriese kontrakteur” 'n elektriese kontrakteur soos omskryf in die Regulasies;

“geakkrediteerde persoon” 'n persoon wat ingevolge die Regulasies na gelang van die geval as 'n elektriese toetsers vir enkelfase, 'n installasie-elektrisiën of 'n meesterinstallasie-elektrisiën, geregistreer is;

“gereedheidstoevoer” 'n alternatiewe toevoer van elektrisiteit wat nie gewoonlik deur die verbruiker verbruik word nie;

“hoë spanning” die stel nominale spanningsvlakke wat in kragstelsels vir grootmaattransmissie van elektrisiteit in die omgewing van 44 kV < U_n ? 220 kV gebruik word.[SANS 1019];

“hoofleiding” enige deel van die munisipaliteit se elektrisiteitsnetwerk;

“kragbegroter” 'n vooruitbetaalmeter wat geprogrammeer kan word om die vloeï van hoeveelhede vooruitbetaalde energie in 'n elektriese stroomkring toe te laat;

“kredietmeter” 'n meter waar 'n rekening uitgereik word nadat elektrisiteit verbruik is;

“lae spanning” die stel nominale spanningsvlakke wat gebruik word vir die verspreiding van elektrisiteit en waarvan die boonste perk oor die algemeen aanvaar word as 'n ws-spanning van 1000 V (of 'n gs-spanning van 1500 V).[SANS 1019];

“medium spanning” die stel nominale spanningsvlakke bo lae spanning en benede hoë spanning in die omgewing van 1 kV < U_n ? 44 kV [SANS 1019];

“meetpunt” die punt waar die verbruiker se elektrisiteitsverbruik gemeet word en wat by die voorsieningspunt of by enige ander punt op die verspreidingsstelsel van die munisipaliteit of die elektriese installasie van die verbruiker kan wees soos deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit aangedui met dien verstande dat dit alles, en slegs, die verbruiker se verbruik van elektrisiteit meet;

“meter” 'n toestel wat die aanvraag of die elektriese energie wat verbruik word, aandui en dit behels ook konvensionele meters en kragbe-groters;

“motoraansitstroom” met betrekking tot wisselstroommotore, die gemiddelde vierkantwortelwaarde van die simmetriese stroom wat deur 'n motor verbruik word wanneer dit aangedryf word volgens die geraamde spanning daarvan met die aansitter in aansitposisie en die rotor gesluit;

“motorlas totaal aangeskakel” die somtotaal van die kW-vermoë van al die afsonderlike motore wat by 'n installasie aangesluit is;

“motorvermoë” die maksimum aanhoudende kW-lewering van 'n motor soos vermeld op die vervaardiger se kenplaatjie;

“munisipaliteit” beteken die George Munisipaliteit, ingestel kragtens artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent of enige amptenaar wat ingevolge hierdie verordening han-del kragtens 'n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer is of gesubdelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of amptenaar;

“nakomingsertifikaat” 'n sertifikaat wat ingevolge die Regulasies ten opsigte van 'n elektriese installasie of gedeelte van 'n elektriese instal-lasie deur 'n geakkrediteerde persoon uitgereik word;

“okkupeerder” met betrekking tot 'n perseel—

- (a) iemand wat sodanige perseel werklik okkupeer;
- (b) iemand wat wetlik daarop geregtig is om sodanige perseel te okkupeer;
- (c) in geval van sodanige perseel wat onderverdeel is en wat aan loseerders of verskillende huurders verhuur word, die persoon wat die huurgeld ontvang wat deur sodanige loseerders of huurders betaalbaar is, hetsy vir sy of haar eie rekening of as agent vir iemand wat daarop geregtig is of belang daarby het, of
- (d) iemand wat by die beheer of bestuur van sodanige perseel betrokke is, en behels ook die agent van sodanige persoon wanneer hy of sy nie in die Republiek aanwesig is, of as sy of haar verblyfplek onbekend is;

“perseel” enige grond of enige struktuur bo of benede grondvlak en behels ook enige voertuig, vliegtuig of vaartuig;

“Regulasies” die Regulasies opgestel ingevolge die Wet op Beroepsgeondheid en—Veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993), soos gewysig;

“spanning” die gemiddelde vierkantwortelwaarde van elektriese potensiaal tussen twee geleiers;

“tarief” die munisipaliteit se gelde gehew vir die voorsiening van elektrisiteit;

“toepaslike standaardspesifikasie” die standaardspesifikasies soos gelys in Skedule 1 van hierdie verordening;

“veiligheidsstandaard” die Gebruikskode vir die Bedrading van Persele SANS 10142-1 geïnkorporeer in die Regulasies;

“verbruiker”, met betrekking tot 'n perseel—

- (i) enige okkupeerder daarvan of enige ander persoon met wie die munisipaliteit ooreengekom het om elektrisiteit daar te voorsien of dit inderdaad daar voorsien; of
- (ii) indien sodanige perseel nie bewoon word nie, iemand wat 'n geldige bestaande ooreenkoms met die munisipaliteit het vir die voor-siening van elektrisiteit aan sodanige perseel, of

(iii) indien daar geen sodanige persoon of okkupeerder is nie, die eienaar van die perseel;

“**verbruikspunt**” ’n verbruikspunt soos omskryf in die Regulasies.

“**voorsieningspunt**” die punt soos bepaal deur die munisipaliteit of enige ander behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit van waar elektrisiteit aan enige perseel deur die munisipaliteit voorsien word;

HOOFSTUK 1

ALGEMENE VOORWAARDES VIR VOORSIENING

2. Voorsiening van elektrisiteitsdienste

Slegs die munisipaliteit mag elektrisiteit voorsien of ’n ooreenkoms aangaan om elektrisiteit binne die munisipaliteit se jurisdiksie te voorsien.

3. Voorsiening volgens ooreenkoms

Niemand mag gebruik maak of voortgaan om gebruik te maak van ’n toevoer van elektrisiteit van die munisipaliteit nie, tensy of totdat sodanige persoon ’n skriftelike ooreenkoms met die munisipaliteit vir sodanige toevoer aangegaan het, en sodanige toevoer word in alle opsigte deur sodanige ooreenkoms saam met die bepalings van hierdie verordening beheer. As ’n persoon ’n toevoer van elektrisiteit verbruik sonder om ’n ooreenkoms aan te gaan, is hy/sy aanspreeklik vir die koste van die elektrisiteit soos uiteengesit in artikel 44 van hierdie verordening.

4. Betekening van kennisgewing

- (1) Enige kennisgewing of ander dokument word geag as aan iemand beteken te wees wanneer dit ingevolge hierdie verordening aan iemand beteken is indien—
  - (a) dit persoonlik by daardie persoon afgelewer is;
  - (b) dit by daardie persoon se woonplek of sakeonderneming in die Republiek gelaat is by ’n persoon wat klaarblyklik ouer as sestien jaar is;
  - (c) dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos na daardie persoon se laaste bekende woonadres of sakeadres in die Republiek gepos is en ’n erkenning dat dit gepos is van die posdiens verkry is;
  - (d) indien daardie persoon se adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit op daardie persoon se agent of verteenwoordiger in die Republiek beteken word op ’n manier bepaal in paragrawe (a), (b) of (c); of
  - (e) daardie persoon se adres en agent of verteenwoordiger in die Republiek onbekend is, wanneer dit op ’n opsigtelike plek gepos is op die eiendom of perseel, indien enige, waarmee dit verband hou.
- (2) Wanneer enige kennisgewing of ander dokument gemagtig of beteken word op die eienaar, okkupeerder of houër van enige eiendom of regte in enige eiendom, is dit voldoende as daardie persoon in die kennisgewing of ander dokument beskryf word as die eienaar, okkupeerder of houër van die eiendom of betrokke reg, en is dit nie nodig om daardie persoon se naam te verstrek nie.
- (3) Enige regsproes is doeltreffend en voldoende aan die munisipaliteit beteken as dit by die munisipale bestuurder se kantoor afgelewer word of by ’n persoon wat by die munisipale bestuurder se kantoor ter beskikking is.

5. Nakoming van kennisgewings

Iemand aan wie ’n kennisgewing wat behoorlik uitgereik of gegee is ingevolge hierdie verordening, beteken word, moet die bepalings daarvan binne die tydperk wat daarin vermeld word, nakom.

6. Aansoek om voorsiening van elektrisiteit

- (1) Aansoek om die voorsiening van elektrisiteit moet skriftelik deur die voornemende verbruiker op die voorgeskrewe vorm verkrygbaar by die kantoor van die munisipaliteit gedoen word en die installasie se geraamde las in kV.A moet op die aansoek vermeld word. Sodanige aansoek moet gerig word so gou as moontlik voor die toevoer verlang word ten einde die werk van die munisipaliteit te vergemaklik.
- (2) ’n Aansoek om voorsiening van elektrisiteit vir ’n tydperk van minder as ’n jaar word beskou as ’n aansoek om ’n tydelike voorsiening van elektrisiteit en word oorweeg na goedduke van die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit wat enige spesiale voorwaardes mag stel wat in sodanige geval nagekom moet word.

7. Verwerking van aansoeke om voorsiening

Aansoeke om die voorsiening van elektrisiteit word verwerk en die toevoer beskikbaar gestel binne die tydperke soos in NRS 047 aangedui.

8. Deurgangsregte

- (1) Die munisipaliteit kan weier om ’n diensaansluiting bo of onder die grond op te rig of te lê op enige deurgang wat nie onder berusting van die munisipaliteit is nie of op enige private eiendom, tensy en totdat die voornemende verbruiker die skriftelike toestemming verkry het van die eienaar van die genoemde private eiendom of van die persoon by wie die regstittel van die grond berus waarop enige sodanige deurgang soos bogemeld, bestaan, na gelang van die geval, en dit by die munisipaliteit ingedien het, waardeur magtiging vir die lê of oprigting van ’n diensaansluiting daarop verleen word.
- (2) As sodanige toestemming op enige tydstop teruggetrek word of as die bogemelde private eiendom of deurgang in ander hande oorgaan en die nuwe eienaar weier om sodanige toestemming te verleen of te laat voortduur, moet die koste van enige verandering wat aan die diensaansluiting aangebring moet word ten einde die toevoer van elektrisiteit in stand te hou, en van die verwydering daarvan wat onder omstandighede nodig mag wees, deur die verbruiker van die perseel waarna die toevoer voortgesit word, gedra word.

9. Statutêre serwituu

- (1) Onderworpe aan die bepalings van subartikel (3) mag die munisipaliteit binne sy munisipale gebied:
  - (a) elektrisiteitsdienste voorsien, vestig en in stand hou;
  - (b) hoofleiding vir elektrisiteit verkry, oprig, lê, verleng, vergroot, omlei, in stand hou, herstel, die verbruik beëindig, sluit en vernietig;
  - (c) enige hoofleiding vir elektrisiteit aanlê, oprig of lê op, oor, deur, bo of onder enige straat of onroerende eiendom en die eienaarskap van enige sodanige hoofleiding moet by die munisipaliteit berus;
  - (d) enigiets anders doen wat nodig of wenslik is vir of bykomstig of aanvullend tot of ondergeskik aan enige saak behoudens paragrawe (a) tot (c).
- (2) Indien die munisipaliteit enige hoofleiding vir elektrisiteit aanlê, oprig of lê op, oor, deur, bo of onder enige straat of onroerende eiendom wat nie aan die munisipaliteit behoort of nie deur die munisipaliteit beheer of bestuur word nie, betaal die munisipaliteit die eienaar van sodanige straat of eiendom vergoeding volgens 'n bedrag waarvoor die eienaar en die munisipaliteit ooreengekom het of, by afwesigheid van 'n ooreenkoms, soos óf deur arbitrasie óf deur 'n geregshof bepaal.
- (3) Die munisipaliteit, voordat dit begin met enige werk behalwe herstelwerk of instandhouding aan of in verband met enige toevoer van elektrisiteit op onroerende eiendom wat nie aan die munisipaliteit behoort nie, gee die eienaar of okkupeerder van sodanige eiendom redelike kennis van die voorgestelde werk en die datum waarop die munisipaliteit beoog om met sodanige werk te begin.

10. Reg van toegang om inspeksie te doen, te toets of instandhoudingswerk te doen

- (1) Die munisipaliteit, deur sy werknemers, kontrakteurs en hul assistente en adviseurs, het toegang tot en oor enige eiendom ten einde:
  - (a) enigiets te doen wat gemagtig is of vereis word om deur die munisipaliteit ingevolge hierdie verordening of enige ander wet gedoen te word;
  - (b) enige dienshoofleiding en enigiets wat daarmee verband hou te inspekteer en te ondersoek;
  - (c) navraag te doen oor enige moontlike bron van toevoer van elektrisiteit of die geskiktheid van onroerende eiendom vir enige skema of onderneming van die munisipaliteit, en enige nodige opname in verband daarmee te doen;
  - (d) vasstel of daar enige oortreding van die bepalings van hierdie verordening of enige ander wet is of was, en
  - (e) nakoming van die bepalings van hierdie verordening of enige ander wet af te dwing.
- (2) Die munisipaliteit betaal aan iemand wat skade gely het as gevolg van die uitoefening van die reg van toegang ingevolge subartikel (1), behalwe waar die munisipaliteit gemagtig is om op die betrokke eiendom enige werk te verrig op die koste van sodanige persoon of enige ander persoon, skadevergoeding ten bedrae van 'n bedrag waarop die munisipaliteit en sodanige persoon ooreengekom het of, as daar nie 'n ooreenkoms aangegaan is nie, soos deur arbitrasie of 'n geregshof bepaal kan word.
- (3) 'n Werknemer van die munisipaliteit wat deur sodanige munisipaliteit daartoe gemagtig is, kan deur 'n skriftelike kennisgewing aan die eienaar of okkupeerder van enige eiendom te beteken, van sodanige eienaar of okkupeerder vereis om op die dag en uur soos in sodanige kennisgewing aangedui, toegang tot sodanige eiendom aan 'n persoon en vir 'n doel soos beoog in subartikel (1) te verskaf.
- (4) Die munisipaliteit kry sonder kennisgewing toegang tot en oor enige eiendom en kan op enige wyse optree soos wat, volgens sy mening, nodig of wenslik is as daar 'n staat van oorlog is, of enige ramp, noodtoestand of rampspoed voorkom.

11. Weiering of versuim om inligting te verstrek

Niemand kan weier of versuim om sodanige inligting te verstrek wat 'n behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit redelikerwys van hom of haar verlang nie, of vals inligting aan enige sodanige amptenaar verstrek insake enige installasiewerk wat voltooi is of beoog word nie.

12. Weiering van toegang

Niemand mag enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit in die uitvoering van sy of haar pligte ingevolge hierdie verordening of van enige pligte wat daarmee verband hou of in verband daarmee staan nie opsetlik hinder, belemmer, in die pad staan of toegang weier nie.

13. Onbehoorlike verbruik

As die munisipaliteit redelike gronde het om te glo dat die verbruiker die elektrisiteit vir enige doel of op enige wyse gebruik wat op 'n onbehoorlike en onveilige wyse inmeng of daarop bereken is om op 'n onbehoorlike en onveilige wyse in te meng met die doeltreffende voorsiening van elektrisiteit aan enige verbruiker, kan die munisipaliteit met of sonder kennisgewing sodanige toevoer afsluit, maar sodanige toevoer word weer herstel sodra die oorsaak van die afsluiting permanent reggestel of verwyder is. Die verbruiker betaal die gelde soos deur die munisipaliteit voorgeskryf vir die afsluiting en aansluiting voor die toevoer van elektrisiteit herstel word, tensy dit bewys kan word dat die verbruiker nie die elektrisiteit op 'n onbehoorlike of onveilige wyse verbruik of hanteer het nie.

14. Elektrisiteitstariewe en -gelde

Afskrifte van heffings en gelde is gratis by die munisipaliteit se kantore verkrygbaar.

15. Deposito's

Die munisipaliteit behou die reg voor om te vereis dat die verbruiker 'n som geld deponeer as sekuriteit vir die betaling van enige gelde wat aan die munisipaliteit betaalbaar of is of betaalbaar kan word. Die bedrag van die deposito ten opsigte van elke elektrisiteitinstallasie word deur die munisipaliteit bepaal en elke sodanige deposito kan verhoog indien dit na die munisipaliteit se mening onvoldoende is. Sodanige deposito word nie beskou as betaling of gedeeltelike betaling van enige rekeninge betaalbaar vir die voorsiening van elektrisiteit met die doel om enige afslag te kry ooreenkomsdig die elektrisiteitstariewe gemeld in hierdie verordening nie. By beëindiging van die toevoer van elektrisiteit word die bedrag van sodanige deposito rentevry en min enige betalings aan die munisipaliteit verskuldig, aan die verbruiker terugbetaal.

16. Betaling van gelde

- (1) Die verbruiker is aanspreeklik vir alle gelde aangedui in die voorgeskrewe tariewe vir die elektrisiteitsdiens soos deur die munisipaliteit goedgekeur. 'n Afskrif van die voorgeskrewe tariewe is gratis by die munisipaliteit verkrygbaar.
- (2) Alle rekeninge word geag betaalbaar te wees wanneer dit deur die munisipaliteit uitgereik word, en die betaaldatum moet op die voorkant van die elke rekening verskyn asook 'n waarskuwing wat aandui dat die toevoer van elektrisiteit afgesluit kan word indien die gelde ten opsigte van sodanige toevoer nie betaal is na die betaaldatum nie.
- (3) Enige fout of weglating in enige rekening of versuim om 'n rekening te lewer, onthef nie die verbruiker van sy of haar verpligting om die regte bedrag te betaal verskuldig vir die elektrisiteit wat aan die perseel voorsien is nie, en die onus rus op die verbruiker om hom of haar daarvan te vergewis dat die rekening wat gelewer is, ooreenkomstig die voorgeskrewe tariewe van gelde is ten opsigte van elektrisiteit aan die perseel voorsien.
- (4) Waar 'n behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit die perseel besoek met die doel om die toevoer van elektrisiteit af te sluit ingevolge subartikel (2) en hy of sy word op enige wyse verhinder of verhoed om die afsluiting te bewerkstellig, is die voorgeskrewe gelde betaalbaar vir elke besoek wat nodig is om sodanige afsluiting te bewerkstellig.
- (5) Nadat die elektrisiteit afgesluit is weens die wanbetaling van 'n rekening, is die voorgeskrewe gelde en enige bedrae verskuldig vir elektrisiteit wat verbruik is, betaalbaar voordat die toevoer van elektrisiteit weer aangesluit kan word.

17. Rente op agterstallige rekeninge

Die munisipaliteit kan rente hef op rekeninge wat nie betaal is teen die betaaldatum soos dit op die rekening verskyn nie, teen 'n rentekoers wat van tyd tot tyd deur die munisipaliteit goedgekeur word.

18. Beginsels vir die herverkoop van elektrisiteit

- (1) Tensy anders skriftelik deur die munisipaliteit gemagtig, mag niemand elektrisiteit wat volgens 'n ooreenkoms met die munisipaliteit aan sy of haar perseel voorsien word, aan enige ander persoon verkoop of voorsien vir verbruik op ander persele nie, of toelaat of duld dat sodanige herverkoop of voorsiening plaasvind nie. As elektrisiteit herverkoop word vir verbruik op dieselfde perseel, word die elektrisiteit deur 'n submeter gemeet van die soort wat deur die Suid-Afrikaanse Buro van Standaard voorsien, geïnstalleer en geprogrammeer word ooreenkomstig die munisipaliteit se standaard.
- (2) Die tariewe, gelde en bedrae waarteen en die verkoopvoorwaardes ingevolge waarvan die elektrisiteit dus herverkoop word, is nie minder gunstiger vir die koper as daardie wat betaalbaar en van toepassing sou wees indien die munisipaliteit elektrisiteit direk aan die koper voorsien nie. Elke herverkoper verskaf aan die koper maandelikse state wat ten minste net soveel besonderhede bevat as die tersaaklike besonderhede oor rekeninginligting wat die munisipaliteit aan sy elektrisiteitverbruikers verskaf.

19. Reg om die toevoer van elektrisiteit af te sluit

- (1) Die raad het die reg om die toevoer van elektrisiteit na enige perseel af te sluit indien die persoon wat aanspreeklik is vir die betaling van sodanige toevoer, in gebreke bly om enige bedrag wat aan die munisipaliteit verskuldig is in verband met enige toevoer wat hy of sy te eniger tyd van die raad ontvang het ten opsigte van enige perseel, of waar enige van die bepalings van hierdie verordening of Regulasies oortree word, met dien verstande dat die munisipaliteit die persoon 14 (veertien) dae kennis gee om sy of haar fout reg te stel en die persoon versuim om sodanige fout reg te stel nadat kennis gegee is, of in die geval van ernstige gevaar vir persoon of eiendom, of ingevolge artikel 26 van hierdie verordening, sonder kennisgewing. Nadat die toevoer van elektrisiteit weens wanbetaling van rekeninge of die onbehoorlike en onveilige verbruik van elektrisiteit afgesluit is, moet die voorgeskrewe gelde aan die munisipaliteit betaal word.
- (2) Indien 'n installasie op die verbruiker se perseel ongemagtig heraangesluit word nadat dit voorheen regmatig deur die munisipaliteit afgesluit is, of indien daar met die munisipaliteit se elektriese toerusting gepeuter word om te verhoed dat die meter die volle verbruik registreer, kan die toevoer van elektrisiteit fisiek van daardie perseel verwyder word.

20. Nie-aanspreeklikheid van die munisipaliteit

Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige regstreekse of daaruit voortspruitende verlies of skade wat deur die verbruiker gely of opgedoen word as gevolg van of voortspruitend uit die beëindiging en onderbreking van of enige ander abnormaliteit aan die toevoer van elektrisiteit nie, tensy dit deur nalatigheid aan die kant van die munisipaliteit veroorsaak is.

21. Lekkasie van elektrisiteit

Onder geen omstandighede word enige korting op die rekening vir elektrisiteit wat voorsien en gemeet is, toegelaat ten opsigte van 'n vermorsing van elektrisiteit wat te wyte is aan 'n lekkasie of 'n ander fout in die elektriese installasie nie.

22. Onderbreking van toevoer

Die munisipaliteit onderneem nie om aandag te skenk aan 'n onderbreking in die toevoer van elektrisiteit as dit as gevolg van 'n fout in die verbruiker se elektriese installasie is nie, behalwe wanneer sodanige onderbreking te wyte is aan die werking van die munisipaliteit se diensbeveiligingstoestel. Indien enige onderbreking van die toevoer van elektrisiteit die gevolg is van 'n fout in die verbruiker se elektriese installasie of van die gebrekkige werking van die appaarte wat in verband daarmee gebruik word, het die munisipaliteit die reg om die gelde van die verbruiker te verhaal soos voorgeskryf deur die munisipaliteit vir elke herstel van die toevoer van elektrisiteit bykomend tot die koste van die bywerk of herstel van enige skade wat aan die dienshoofleiding en—meter aangerig is deur sodanige fout of foutiewe werking soos bogemeld.

23. Seëls van die munisipaliteit

Die meter, diensbeveiligingstoestelle en alle appaarte wat aan die munisipaliteit behoort, word deur 'n behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit verseël of gesluit en niemand wat nie 'n amptenaar van die munisipaliteit is wat behoorlik daartoe gemagtig is nie, mag op enige wyse of om enige rede hoegenaamd sodanige seëls of slotte verwyder, breek, skend, daaraan peuter om hom of haar daarmee bemoei nie.

24. Peuter met diensaansluiting of hoofleiding

- (1) Niemand mag op enige wyse of om enige rede hoegenaamd met enige meter, meettoerusting of dienshoofleiding of diensbeveiligingstoestel of hoofleiding van die munisipaliteit peuter of daarmee inmeng nie.
- (2) Waar prima facie-bewys bestaan dat 'n verbruiker of iemand subartikel (1) oortree het, het die munisipaliteit die reg om die toevoer van elektrisiteit onmiddellik en sonder vooraf kennisgewing aan die verbruiker af te sluit. Die persoon is aanspreeklik vir alle gelde en koste wat deur die munisipaliteit vir sodanige afsluiting gehef word.
- (3) Waar 'n verbruiker of iemand subartikel (1) oortree en sodanige oortreding lei daartoe dat die meter minder verbruik as die regte verbruik registreer, het die munisipaliteit die reg om die volle koste van sy of haar geraamde verbruik van die verbruiker te verhaal.

25. Beveiliging van die munisipaliteit se hoofleiding

- (1) Niemand mag, behalwe met die munisipaliteit se goedkeuring en onderworpe aan sodanige voorwaardes as wat opgelê is,—
  - (a) enige konstruksie bou, oprig of lê of die oprigting of lê van enige gebou, struktuur of ander voorwerp toelaat, of bome en ander plante groei oor of in sodanige posisie of op sodanige manier plant wat sal inmeng met of die hoofleiding of dit bedreig nie;
  - (b) enige deel van die hoofleiding uitgrawe, oopmaak of die grond bo, langsaan, onder of naby dit verwyder nie;
  - (c) enige deel van die hoofleiding beskadig, bedreig, verwyder of vernietig nie, of enige daad pleeg wat na alle waarskynlikheid die hoofleiding sal beskadig, bedreig of enige deel daarvan vernietig nie;
  - (d) enige ongemagtigde aansluiting aan enige deel van die hoofleiding maak of elektrisiteit daarvandaan omlei of veroorsaak dat dit omgelei word nie;
  - (e) Die eienaar of okkupeerder moet die hoogte van die bome of die lengte van die takke wat uitsteek naby bogronde lyne beperk of 'n wyse van beveiliging verskaf wat volgens die munisipaliteit voldoende daarin slaag om te verhoed dat die boom met die geleiers inmeng as die boom omval of n tak breek of 'n tak afgesny word. Indien die eienaar versuim om hierdie bepaling na te kom, het die munisipaliteit die reg, na vooraf skriftelike kennisgewing, of te eniger tyd in 'n noodgeval, om die bome of ander plantegroei af te sny of te snoei op so 'n wyse soos beoog in hierdie bepaling, en sal geregtig wees om die eiendom vir hierdie doel te betree.
- (2) Die munisipaliteit mag, onderworpe aan die verkryging van 'n hofbevel, enige gebou, struktuur of enige ander voorwerp wat strydig met hierdie verordening gebou, opgerig of gelê is, afbreek, verander of op enige ander wyse daarmee handel.
- (3) Die munisipaliteit mag in 'n noodgeval of ramp enigiets verwyder wat enige deel van die elektrisiteitsverspreidingsstelsel beskadig, belemmer of bedreig of wat dit waarskynlik kan beskadig, belemmer, bedreig of vernietig.

26. Voorkoming van peuter met die diensaansluiting of hoofleiding

Indien die munisipaliteit dit nodig of wenslik ag om spesiale voorsorgmaatreëls te tref om te verhoed dat daar aan enige deel van die hoofleiding, dienshoofleiding of diensbeveiligingstoestel of meter of meettoerusting gepeuter word, moet die verbruiker óf die nodige beveiliging verskaf en installeer, óf die betrokke koste betaal waar sodanige beveiliging deur die munisipaliteit verskaf word.

27. Ongemagtigde aansluitings

Niemand behalwe 'n persoon wat spesifiek skriftelik deur die munisipaliteit daartoe gemagtig is nie sal regstreeks of onregstreeks enige elektriese installasie of deel daarvan by die hoofleiding of diensaansluiting kan aansluit, probeer aansluit of sodanige aansluiting veroorsaak of toelaat nie.

28. Ongemagtigde heraansluiting

- (1) Niemand behalwe 'n persoon spesifiek skriftelik deur die munisipaliteit daartoe gemagtig, mag enige elektriese installasie of installasies wat deur die munisipaliteit afgesluit is, weer by die hoofleiding of diensaansluiting heraansluit, probeer heraansluit of sodanige heraansluiting veroorsaak of toelaat nie.
- (2) Wanneer daar gevind word dat die toevoer van elektrisiteit wat voorheen deur die munisipaliteit afgesluit is, weer aangesluit is, is die verbruiker wat die toevoer van elektrisiteit verbruik, aanspreeklik vir alle koste van die elektrisiteitsverbruik van die datum van afsluiting tot die datum toe daar gevind is dat die toevoer heraangesluit is, en ook vir enige ander koste wat in dié verband aangegaan is. Voorts behou die munisipaliteit die reg voor om enige deel van of al die toevoertoerusting te verwyder tot tyd en wyl volle betaling ontvang is. Die verbruiker is benevens dit ook verantwoordelik vir die koste wat met die herstel van sodanige toevoertoerusting gepaardgaan.

29. Tydelike afsluiting en heraansluiting

- (1) Die munisipaliteit moet op versoek van die verbruiker die toevoer van elektrisiteit na die verbruiker se elektriese installasie tydelik afsluit en dit weer heraansluit teen betaling van die gelde soos voorgeskryf deur die munisipaliteit vir elke afsluiting en daaropvolgende aansluiting.
- (1) Indien die munisipaliteit genoodsaak word om die toevoer van elektrisiteit na 'n verbruiker se elektriese installasie tydelik af te sluit en weer aan te sluit en die verbruiker is geensins verantwoordelik vir die ontstaan van hierdie noodsaak nie, moet die munisipaliteit die verbruiker kwytsteld van betaling van die bogemelde gelde.
- (2) Die munisipaliteit mag slegs onder buitengewone omstandighede die toevoer van elektrisiteit na enige perseel sonder kennisgewing tydelik afsluit ten einde herstelwerk te doen of toetse uit te voer of vir enige ander regmatige doel. In alle ander gevalle moet die nodige kennis gegee word.

30. Tydelike voorsiening van elektrisiteit

Dit moet 'n voorwaarde wees vir enige tydelike voorsiening van elektrisiteit ingevolge hierdie verordening dat, indien daar gevind word dat sodanige voorsiening inbreuk maak op die doeltreffende en ekonomiese toevoer van elektrisiteit na ander verbruikers, die munisipaliteit die reg het om, met kennisgewing, of onder buitengewone omstandighede sonder kennisgewing, sodanige tydelike voorsiening te eniger tyd te beëindig en die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige skade of verlies wat die verbruiker as gevolg van sodanige beëindiging mag ly nie.

31. Tydelike werk

Elektriese installasies wat 'n tydelike toevoer van elektrisiteit nodig het, mag nie sonder die spesiale skriftelike toestemming van die munisipaliteit regstreeks of onregstreeks by die hoofleiding aangesluit word nie. Volledige inligting oor die redes vir die aard van sodanige tydelike werk moet die aansoek om die bogemelde toestemming vergesel, en die munisipaliteit mag sodanige toestemming weier of verleen soos wat ooreenkomstig die voorwaardes wenslik of noodsaaklik blyk.

32. Lasvermindering

- (1) Gedurende tye van spitslas, of in 'n noodgeval, of wanneer dit na die mening van die munisipaliteit om enige rede nodig is om die las op die munisipaliteit se elektrisiteitsvoorsieningsstelsel te verminder, kan die munisipaliteit die voorsiening sonder kennisgewing onderbreek vir sodanige tydperk as wat die munisipaliteit nodig ag, en die toevoer van elektrisiteit na enige verbruiker se warmwatersilinder wat deur elektrisiteit verwarm word of na enige spesifieke toestel of die hele installasie beëindig. Die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige verlies of skade wat regstreeks of gevolglik as gevolg van of voortspruitend uit sodanige onderbreking en beëindiging van die voorsiening van elektrisiteit ontstaan nie.
- (2) Die munisipaliteit kan sodanige apparaat en toerusting op die perseel van die verbruiker installeer as wat nodig geag word om gevolg te gee aan die bepalings van subartikel (1), en enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit kan op enige redelike tyd enige perseel betree met die doel om sodanige apparaat en toerusting te installeer, te inspekteer, te toets, te verstel of te verander.
- (3) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (2) moet die verbruiker of eienaar, na gelang van die geval, wanneer hy of sy 'n watersilinder installeer wat deur elektrisiteit verwarm word, die nodige akkommodasie en bedrading ooreenkomstig die munisipaliteit se keuse verskaf ten einde die installasie van die apparaat en toerusting bedoel in subartikel (2) later te vergemaklik.

33. Hoë-, medium- en laespanningskakeltoeg en toerusting

- (1) In die gevalle van hoë-, medium- of laespanningelektrisiteitsvoorsiening moet die verbruiker betaal vir die verskaffing en installasie van die skakeltoeg, kables en toerusting wat deel van die diensaansluiting uitmaak, tensy dit andersins deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit goedgekeur word.
- (2) Al sodanige toerusting wat op die verbruiker se perseel geïnstalleer word, moet versoenbaar wees met die munisipaliteit se elektriese prestasiestandaarde.
- (3) Niemand mag hoë- of mediumspanningskakeltoeg of -toerusting oopmaak, toemaak, isoleer, koppel of aard sonder om vooraf redelike kennis aan die munisipale stelselbeheersentrum te gee nie.
- (4) In die geval van 'n hoë- of mediumspanningsvoorsiening waar die verbruiker hoë- of mediumspanningskakeltoeg installeer, moet die munisipaliteit ingelig word oor die bevoegde persoon wat die verbruiker ingevolge die Regulasies aanstel, en van enige veranderinge aan sodanige aanstellings.
- (5) In die geval van laespanningsvoorsiening van elektrisiteit moet die verbruiker 'n laespanninghoofskakelaar of enige ander toerusting vereis deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit, verskaf en installeer.

34. Substasie-akkommodasie

- (1) Die munisipaliteit mag op sodanige voorwaardes as wat dit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit goedvind, van die eienaar vereis om akkommodasie te verskaf en in stand te hou bestaande uit 'n substasie met 'n afsonderlike kamer of kamers uitsluitlik vir die doel om mediumspanningskables en -skakeltoeg, transformators, laespanningskables en -skakeltoeg en ander toerusting noodsaaklik vir die voorsiening van elektrisiteit versoek deur die aansoeker, te akkommodeer. Die akkommodasie sal geleë wees by 'n punt met vrye, voldoende en onbeperkte toegang te alle tye vir die doeleindes wat met die bedryf en instandhouding van die toerusting verband hou.
- (2) Die munisipaliteit behou die reg voor om sy eie netwerke te voorsien uit sy eie toerusting wat in sodanige akkommodasie geïnstalleer is, en as die munisipaliteit bykomende akkommodasie verlang, moet sodanige akkommodasie deur die aansoeker op die koste van die munisipaliteit verskaf word.

35. Bedradingsdiagram en spesifikasie

- (1) Wanneer meer as een elektriese installasie of toevoer van elektrisiteit van 'n gemeenskaplike hoofleiding verkry word, of meer as een verdeelbord of -meter nodig is vir enige gebou of blok geboue, moet die bedradingsdiagram van die stroomkring wat by die hoofskakelaar begin en 'n spesifikasie op versoek aan die munisipaliteit verskaf word vir goedkeuring voordat daar met die werk begin word.
- (2) Waar 'n elektriese installasie sy toevoer elektrisiteit vanaf 'n substasie op dieselfde perseel moet kry as waarop die stroom van hoë spanning getransformeer word, of van een van die munisipaliteit se substasies deur 'n hoofleiding afsonderlik van die algemene verspreidingsstelsel, moet, indien dit 'n vereiste is, 'n volledige spesifikasie en tekeninge van die aanleg wat deur die verbruiker geïnstalleer moet word, aan die munisipaliteit vir goedkeuring gestuur word voordat enige tersaaklike benodigdhede bestel word.

36. Gereedheidstoevoer

Niemand is geregtig op gereedheidstoevoer van die munisipaliteit vir enige perseel met 'n afsonderlike bron van toevoer van elektrisiteit nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan sodanige voorwaardes as wat deur die munisipaliteit gestel word.

37. Verbruiker se toerusting vir noodgereedheidstoevoer

- (1) Geen toerusting wat deur 'n verbruiker vir noodgereedheidstoevoer ingevolge enige Regulasies of vir sy of haar eie bedryfsvereistes verskaf is nie, mag by enige installasie aangesluit word sonder die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit nie. 'n Aansoek om sodanige goedkeuring moet skriftelik gerig word en moet 'n volledige spesifikasie van die toerusting en 'n bedradingsdiagram bevat. Die gereedheidstoeusting moet so ontwerp en geïnstalleer word dat dit onmoontlik vir die munisipaliteit se hoofleiding is om uit die terugvoer van sodanige toerusting bekrag te word. Die verbruiker is verantwoordelik vir die voorsiening en installasie van al sodanige beveiligingstoeusting.
- (2) Waar daar ooreenkomstig 'n spesiale ooreenkoms met die munisipaliteit toegelaat word dat die verbruiker se toerusting vir gereedheidsontwikkeling elektries gekoppel word aan, en parallel loop met, die munisipaliteit se hoofleiding, is die verbruiker verantwoordelik om die vereiste sinchrone en beveiligingstoeusting vereis vir sodanige veilige parallelle werking te verskaf en te installeer tot die munisipaliteit se bevrediging.

38. Norme en standaarde

Die munisipaliteit kan van tyd tot tyd omsendbriewe uitstuur waarin besonderhede verskaf word oor die munisipaliteit se vereistes met betrekking tot sake wat nie spesifiek in die Regulasies of in hierdie verordening bepaal word nie, maar wat nodig is vir die veilige en doeltreffende bedryf en bestuur van elektrisiteitsvoorsiening.

HOOFSTUK 2

VERBRUIKERS SE VERANTWOORDELIKHEDE

39. Verbruiker moet elektriese installasie oprig en in stand hou

Enige elektriese installasie wat by die hoofleiding aangesluit is of aangesluit gaan word, en enige byvoegings daartoe of wysigings daaraan wat van tyd tot tyd gemaak word, moet deur die verbruiker op eie koste verskaf, opgerig en in 'n goeie toestand in stand gehou word ooreenkomstig die bepalings van hierdie verordening en die Regulasies.

40. Fout in elektriese installasie

- (1) Indien daar enige fout in die elektriese installasie ontstaan wat 'n gevaar vir mense, diere of eiendom inhou, moet die verbruiker onmiddellik die elektrisiteitstoevoer afsluit. Die verbruiker moet onverwyld die munisipaliteit in kennis stel hiervan en moet onmiddellik stappe doen om die fout reg te stel.
- (2) Die munisipaliteit kan van die verbruiker verwag om die munisipaliteit terug te betaal vir enige uitgawes wat die munisipaliteit mag aangaan ten opsigte van 'n fout in die elektriese installasie.

41. Beëindiging van die verbruik van die toevoer van elektrisiteit

Wanneer 'n verbruiker die verbruik van die toevoer van elektrisiteit wil beëindig, moet hy of sy ten minste twee volle werksdae skriftelike kennis aan die munisipaliteit gee van sodanige beoogde beëindiging, by gebreke waarvan hy of sy aanspreeklik bly vir alle betalings verskuldig ooreenkomstig die tarief vir die voorsiening van elektrisiteit totdat die twee volle werksdae nadat sodanige kennis gegee is, verstryk het.

42. Verandering van okkupeerder

- (1) 'n Verbruiker wat enige perseel ontruim, moet die munisipaliteit nie minder as twee volle werksdae skriftelike kennis gee van sy of haar voorneme om die verbruik van die toevoer van elektrisiteit te beëindig nie, by gebreke waarvan hy of sy aanspreeklik bly vir sodanige toevoer.
- (2) Indien die persoon wat die okkupasie van die perseel oorneem, wil voortgaan om die toevoer van elektrisiteit te verbruik, moet hy of sy ingevolge die bepalings van artikel 3 van hierdie verordening daarom aansoek doen, en indien hy of sy versuim om binne tien werksdae nadat hy of sy die nuwe okkupeerder van die perseel geword het, aansoek te doen om 'n toevoer van elektrisiteit, word die toevoer van elektrisiteit afgesluit, en is hy of sy aan die munisipaliteit aanspreeklik vir die toevoer van elektrisiteit vanaf die datum van okkupasie tot en met sodanige tyd as wat die toevoer so afgesluit word.
- (3) Waar daar kragbegroters op persele geïnstalleer word, word iemand wat op daardie tydstip die perseel okkupeer, geag 'n verbruiker te wees. Tot tyd en wyl dié persoon aansoek doen om 'n toevoer van elektrisiteit ingevolge artikel 3 van hierdie verordening is hy of sy is aanspreeklik vir alle bedrae en gelde aan die munisipaliteit verskuldig vir daardie meetpunt asook vir enige uitstaande bedrae en gelde of dit deur die persoon opgeloopt is of nie.

43. Diensapparaat

- (1) Die verbruiker is aanspreeklik vir al die munisipaliteit se koste voortspruitend uit skade aan of verlies van enige meettoerusting, diensbeveiligingstoestel, diensaansluiting of ander apparaat op die perseel, tensy daar aangetoon kan word dat sodanige skade of verlies veroorsaak is deur 'n natuurramp of 'n handeling of versuim deur 'n werknemer van die munisipaliteit of deur 'n abnormaliteit in die toevoer van elektrisiteit na die perseel.
- (2) Indien die hoofleiding, die dienshoofleiding, meettoerusting of enige ander diensapparaat wat aan die munisipaliteit behoort en tevore gebruik is gedurende 'n tydperk dat die installasie van die hoofleiding afgesluit was, sonder die munisipaliteit se toestemming verwyder is, of in so 'n mate beskadig is dat heraansluiting gevaarlik is, moet die eienaar of okkupeerder van die perseel, na gelang van die geval, gedurende sodanige tydperk die koste dra van die herstel of vervanging van sodanige toerusting.
- (3) Waar daar 'n gemeenskaplike meetposisie is, berus die aanspreeklikheid ingevolge subartikel (1) by die eienaar van die perseel.
- (4) Die bedrag verskuldig ingevolge subartikel (1) word bewys deur 'n sertifikaat van die munisipaliteit wat finaal en bindend is.

HOOFSTUK 3

SPESIFIEKE VOORSIENINGSVOORWAARDES

44. Diensaansluiting

- (1) Die verbruiker dra die koste van die diensaansluiting soos deur die munisipaliteit goedgekeur.
- (2) Nieteenstaande die feit dat die verbruiker die koste dra van die diensaansluiting wat deur die munisipaliteit gelê of opgerig word, berus die eienaarskap van die diensaansluiting by die munisipaliteit wat verantwoordelik is vir die instandhouding van sodanige diensaansluiting tot by die voorsieningspunt. Die verbruiker is nie geregtig op enige vergoeding van die munisipaliteit ten opsigte van sodanige diensaansluiting nie.
- (3) Die werk wat deur die munisipaliteit op die verbruiker se koste gedoen word ten opsigte van 'n diensaansluiting op die verbruiker se perseel, word deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit bepaal.
- (4) 'n Diensaansluiting word ondergronds gelê ongeag of die hoofleiding ondergronds gelê of bogronds opgerig word tensy 'n bogrondse diensaansluiting spesifiek deur die munisipaliteit vereis word.
- (5) Die verbruiker moet op sy of haar perseel sodanige leibane, bedradingskanale, vore, hegstukke en vry ruimte vir die bogrondse hoofleiding voorsien, vassit of in stand hou soos wat deur die munisipaliteit vir die installasie van die diensaansluiting vereis word.

- (6) Die geleier wat vir die diensaansluiting gebruik word, moet 'n deursneeoppervlakte ooreenkomstig die grootte van die elektriese toevoer hê, maar moet nie minder as 10mm^2 (koper of koperekwivalent) wees nie, en al die geleiers moet dieselfde deursneeoppervlakte hê tensy andersins deur enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit goedgekeur.
- (7) Tensy andersins goedgekeur, verskaf die munisipaliteit slegs een diensaansluiting na elke geregistreerde erf. Met betrekking tot twee of meer erwe wat aan een eienaar behoort en op aangrensende erwe geleë is, kan 'n enkele grootmaattoevoer van elektrisiteit voorsien word met dien verstande dat die erwe gekonsolideer of notarieel verbind is.
- (8) Enige bedekking op 'n bedradingskanaal wat die toevoerstroomband van die voorsieningspunt na die meettoerusting dra, maak vir verseëling deur die munisipaliteit voorsiening.
- (9) Binne in die meterkas moet die diensgeleier of—kabel, na gelang van die geval, in 'n opsigtelike posisie eindig, en die hele lengte van die geleiers moet sigbaar wees as die dekplate, indien dit aanwesig is, verwyder word.
- (10) In die geval van blokke geboue geokkupeer deur 'n aantal individuele verbruikers, moet afsonderlike bedradingskanale en geleiers of kables van die gemeenskaplike meetkamer of—kamers na elke individuele verbruiker in die blokke geboue geïnstalleer word. As hoofleibane gebruik word, moet die geleiers van individuele stroombande andersins duidelik (elke 1.5m saamgebind) vir die hele lengte aangedui word.

45. Meetakkommodasie

- (1) Die verbruiker moet, indien so vereis deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit, akkommodasie op 'n goedgekeurde plek vir die meterbord, en voldoende geleiers vir die munisipaliteit se meettoerusting, diensapparaat en beveiligingstoestelle verskaf. Sodanige akkommodasie word tot bevrediging van die munisipaliteit op die verbruiker of eienaar se koste na gelang van omstandighede verskaf en in stand gehou, en moet in die geval van kredietmeters op 'n plek geleë wees waartoe daar te alle redelike tye vrye en onbelemmerde toegang vir die lees van meters is, maar te alle tye vir doeleindes wat met die bedryf en instandhouding van die dienstoerusting verband hou. Toegang vir die inspeksie van kragbegroters word te alle redelike tye gebied.
- (2) Waar submeettoerusting geïnstalleer word, moet akkommodasie afsonderlik van die munisipaliteit se meettoerusting verskaf word.
- (3) Die verbruiker of, in die geval van die plek van 'n gewone meter, die eienaar van die perseel, moet voldoende elektriese beligting verskaf in die ruimte waar die meettoerusting en diensapparaat geakkommodeer word.
- (4) Wanneer, volgens die mening van die munisipaliteit, die plek van die meter, diensaansluiting of beveiligingstoestelle of hoofverspreidingsbord nie maklik bereikbaar is nie, of 'n bron van gevaar vir lewe of eiendom is of op enige wyse ongepas is, moet die verbruiker dit na 'n nuwe plek verskuif, en die koste van sodanige verskuiwing wat met redelike spoed uitgevoer moet word, word deur die verbruiker gedra.
- (5) Die akkommodasie vir die munisipaliteit se meettoerusting en beveiligingstoestelle kan, indien goedgekeur, die verbruiker se hoofskakelaar en hoofbeveiligingstoestelle insluit. Geen apparaat behalwe dit wat in verband met die toevoer en verbruik van elektrisiteit gebruik word nie, mag in sodanige akkommodasie geïnstalleer of geberg word nie tensy dit goedgekeur is nie.

HOOFSTUK 4

TOEVOERSTELSELS

46. Lasvereistes

Wisselstroomtoevoer word ingevolge die Elektrisiteitswet, 1987 (Wet 41 van 1987) voorsien en as daar nie 'n ooreenkoms oor gehaltetoevoer aangegaan is nie, ooreenkomstig 'n toepaslike standaardspesifikasie..

47. Lasbeperkings

- (1) Waar die geraamde las, bereken ingevolge die veiligheidstandaard, nie 15 kV.A oorskry nie, moet die elektriese installasie ingerig word vir 'n dubbeldraad-enkelfasige-toevoer van elektrisiteit, tensy dit andersins deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit goedgekeur word.
- (2) Waar 'n driefasige-vierdraad-toevoer van elektrisiteit verskaf word, moet die las min of meer gebalanseer word oor die drie fases, maar die maksimum ongebalanseerde las moet nie 15 kV.A oorskry nie, tensy dit andersins deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit goedgekeur word.
- (3) Geen toestel wat 'n stroom verbruik, inherent enkelfasig van aard is en 'n aanslag het wat 15 kV.A oorskry, mag by die elektriese installasie aangesluit word sonder dat die munisipaliteit vooraf toestemming gegee het nie.

48. Steuring van ander persone se elektriese toerusting

- (1) Niemand mag elektriese toerusting bedryf wat laseienskappe het wat individueel of gesamentlik tot spanningvariasie, bofrekwensiestrome of—spanning, of ongebalanseerde fasestrome wat buite die toepaslike standaardspesifikasie val, aanleiding gee nie.
- (2) Die evaluering van die steuring van ander persone se elektriese toerusting word deur middel van metings by die algemene koppelpunt gedoen.
- (3) Indien daar vasgestel word dat onbehoorlike steuring wel plaasvind, moet die verbruiker op sy of haar eie koste die nodige toerusting installeer om die steuring te filtreer en te verhoed dat dit die hoofleiding bereik.

49. Toevoer na motore

Tensy anders goedgekeur deur die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit, word die aangeslane vermoë van motore as volg beperk:

- (1) Beperkte grootte van laespanningmotore
Die aangeslane vermoë van 'n laespanning-enkelfasige motor word tot 2kW beperk of die aansitstroom mag nie 70 A oorskry nie. Alle motore wat hierdie perke oorskry, word vir drie fases teen lae spanning of sodanige hoër spanning as wat vereis word, gewikkel.
- (2) Maksimum aansit- en versnelstrome van driefasige wisselstroommotore.

Die aansitstrome van driefasige-laespanningmotore wat toegelaat word, hou as volg met die kapasiteit van die verbruiker se diensaansluiting verband:

Grootte van geïsoleerde dienskabel (koperekwivalent)	Maksimum toelaatbare aansitstroom	Maksimum motoraanslag in kW		
		Direk op die lyn (6 x volle lasstroom)	Ster/Delta (2,5 x volle lasstroom)	Ander middele (1,5 x volle lasstroom)
mm ²	A	kW	kW	kW
16	72	6	13,5	23
25	95	7,5	18	30
35	115	9	22	36,5
50	135	10	25	45
70	165	13	31	55
95	200	16	38	67
120	230	18	46	77
150	260	20	52	87

(3) Verbruikers word teen mediumspanning voorsien

In 'n installasie wat elektrisiteit teen mediumspanning voorsien, word die aansitstroom van 'n laespanningmotor tot 1,5 keer die aangeslane vol-lasstroom van die transformator wat sodanige motor voorsien, beperk. Die aansitreëling vir mediumspanningmotore is aan die goedkeuring van die munisipaliteit onderworpe.

50. Arbeidsfaktor

- (1) Indien vereis deur die munisipaliteit, word die arbeidsfaktor van enige las binne die perke van 0,85 naloop en 0,9 voorloop gehandhaaf.
- (2) Waar dit, ingevolge subartikel (1), nodig is om arbeidsfaktor-korrektiewe toestelle te installeer, word sodanige korrektiewe toestelle by die individuele verbruiksterminale aangesluit tensy die herstel van die arbeidsfaktor outomaties beheer word.
- (3) Die verbruiker moet op sy of haar eie koste sodanige korrektiewe toestelle installeer.

51. Beveiliging

Elektriese beveiligingstoestelle vir motore moet so ontwerp word dat dit op 'n doeltreffende wyse waar toepaslik volgehoue oorstrom en eefase-werking voorkom.

HOOFSTUK 5

ELEKTRISITEITSMETING

54. Meet van toevoer

Die bepaling van alle statutêre standaarde wat op die meting van elektrisiteitsvoorsiening van toepassing is sowel as die bepaling van die munisipaliteit se Verordening insake Klantesorg en Inkomstebestuur is van toepassing op die meting van elektrisiteitsverbruik.

55. Akkuraatheid van meting

Die bepaling van alle statutêre standaarde wat op die meting van elektrisiteitsvoorsiening van toepassing is sowel as die bepaling van die munisipaliteit se Verordening insake Klantesorg en Inkomstebestuur is van toepassing op die akkuraatheid van meting van elektrisiteitsverbruik.

56. Lesing van kredietmeters

Die bepaling van alle statutêre standaarde wat op die meting van elektrisiteitsvoorsiening van toepassing is sowel as die bepaling van die munisipaliteit se Verordening insake Klantesorg en Inkomstebestuur is van toepassing op die lesing van kredietmeters. Waar outomatiese meterlesingfasiliteite gebruik word, sal die elektrisiteitsverbruik gedurende enige metingstydperk outomaties vasgestel word.

57. Voorafbetaalde elektrisiteit

Die bepaling van alle statutêre standaarde wat op die meting van elektrisiteitsvoorsiening van toepassing is sowel as die bepaling van die munisipaliteit se Verordening insake Klantesorg en Inkomstebestuur is van toepassing op die meting van voorafbetaalde elektrisiteitsverbruik.

HOOFSTUK 6

ALGEMENE BEPALINGS

58. Elektriese Kontrakteurs Vereistes bykomend tot daardie in die Regulasies op Elektriese Installasies

Benewens die vereistes van die Regulasies is die volgende vereistes van toepassing:

- (1) Waar daar om nuwe of verhoogde toevoer van elektrisiteit by die munisipaliteit aansoek gedoen word, kan enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit na sy of haar goeë dunks kennisgewing aanvaar van die voltooiing van enige deel van die elektriese installasie waarvan die kringontwerp toelaat dat die elektriese installasie in duidelik afgebakende afsonderlike gedeeltes verdeel word, en sodanige gedeeltes van die elektriese installasie kan na goeë dunks van die munisipaliteit geïnspekteer, getoets en by die hoofleiding aangesluit word asof dit 'n volledige installasie is.
- (2) Die ondersoek, toets en inspeksie wat na goeë dunks van die munisipaliteit of enige behoorlik gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit uitgevoer mag word, onthef geensins die elektriese kontrakteur of geakkrediteerde persoon of die verbruiker of huurder, na gelang van die geval, van sy of haar verantwoordelikheid vir enige gebrek in die installasie nie.
- (3) Sodanige ondersoek, toets en inspeksie mag onder geen omstandighede (selfs waar die elektriese installasie aan die hoofleiding verbind is) be-

skou word as enigsins 'n aanduiding of waarborg dat die elektriese installasiewerk doeltreffend met die geskikste benodigdhede vir die doel uitgevoer is of dat dit ooreenkomstig hierdie verordening of veiligheidsstandaard is nie, en die munisipaliteit kan nie aanspreeklik gehou word vir enige gebrek of fout in sodanige elektriese installasie nie.

59. Werk gedoen deur kontrakteurs

Die munisipaliteit kan nie aanspreeklik gehou word vir die werk wat deur 'n elektriese kontrakteur of geakkrediteerde persoon op die perseel van die verbruiker verrig word nie en kan hoegenaamd nie aanspreeklik gehou word vir enige verlies of skade te wyte aan 'n brand of enige ongeluk voortspruitend uit die toestand van die bedrading op die perseel nie.

60. Koste vir herstel van skade

Die munisipaliteit mag enige skade wat strydig met hierdie verordening is of voortspruit uit 'n oortreding van hierdie verordening, herstel of vergoed en die koste van sodanige werk verrig deur die munisipaliteit en genoodsaak deur 'n oortreding van hierdie verordening, is vir die rekening van die persoon wat strydig met hierdie verordening opgetree het.

61. Strafbepalings

- (1) Iemand wat enige van die bepalings van artikels 5, 7, 13, 14, 20, 25, 26, 29 en 30 van hierdie verordening oortree, pleeg 'n misdryf.
- (2) Iemand wat voortgaan om 'n misdryf te pleeg nadat hy of sy in kennis gestel is om sodanige misdryf te staak of nadat hy of sy skuldig bevind is aan sodanige misdryf, is skuldig aan 'n voortgesette misdryf.
- (3) Iemand wat skuldig bevind word aan 'n oortreding ingevolge hierdie verordening waarvoor geen straf uitdruklik bepaal word nie, is onderheilig aan die oplegging van 'n boete of tronkstraf, of tot sodanige tronkstraf sonder die keuse van 'n boete of tot beide sodanige boete en sodanige tronkstraf en, in die geval van 'n voortgesette misdryf, tot 'n bykomende boete of bykomende tronkstraf of tot sodanige tronkstraf sonder die keuse van 'n boete of tot beidei sodanige bykomende boete en tronkstraf vir elke dag waarop sodanige misdryf verder gepleeg word.
- (4) 'n Hof wat 'n persoon skuldig bevind aan enige oortreding van of 'n versuim om te voldoen aan 'n bepaling van hierdie verordening mag, bykomend tot die oplegging van enige ander straf, 'n verdere straf oplê wat gelykstaande is aan enige kostes en uitgawes wat deur die munisipaliteit as gevolg van sodanige oortreding of versuim aangegaan is.
- (5) Enige persoon wat die bepalings van hierdie verordening verbreek is teenoor die munisipaliteit aanspreeklik vir enige verlies of skade wat die munisipaliteit as gevolg van sodanige verbreking mag lei.

62. Vermoedens

Waar enige verbreking van die bepalings van hierdie verordening op enige perseel plaasvind, sal die verbruiker vermoed word die oortreder te wees tensy hy die teendeel op 'n oorwig van waarskynlikhede kan bewys.

63. Vrystellings

Destieteenstaande die bepalings van hierdie verordening, mag die munisipaliteit enige persoon en klas persone van al die bepalings of gedeeltes van die bepalings van hierdie verordening vrystel en by die oorweging van sodanige vrystelling mag die munisipaliteit enige voorwaardes of vereistes wat dit mag goe vind oplê.

64. Geskille

- (1) Indien daar te enige tyd enige geskil of vraag ontstaan tussen die munisipaliteit en die verbruiker rakende die konstruksie, betekenis of effek van hierdie verordening ten opsigte van die regte, verpligtinge of aanspreeklikheid van enige party, sal sodanige verskil of vroe of enige aangeleentheid wat ondergeskik aan 'n ooreenkoms of aanpassing daarvan is deur die partye na 'n mediator verwys word op 'n plek en tyd wat deur hom bepaal is sonder dat enige van die partye regsverteenvoering sal geniet.
- (2) Die mediator sal by wyse van ooreenstemming deur die partye aangewys word.
- (3) Die mediator sal binne redelike tyd, mondeling of indien ooreengekom, skriftelik, 'n mening oor die aangeleentheid uitspreek.
- (4) Indien enige party ontevrede is met die mediator se mening of onwillig is om die mening van die mediator te aanvaar, mag hy binne 28 dae nadat kennisgewing van die mening ontvang is, versoek dat die aangeleentheid aan arbitrasie onderwerp word op enige wyse waarop ooreengekom is en indien daar nie so 'n ooreenkoms is nie, ingevolge die bepalings van die Suid Afrikaanse Arbitrasiewet, Wet 42 van 1965, soos gewysig.

65. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enigeen van die afgeskafte munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geïnkorporeer is, afgekondig is, word hiermee herroep insoverre hulle betrekking het op sake waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word.

66. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening word die Verordening insake Elektrisiteitsvoorsiening genoem en tree in werking op die datum van die publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

SKEDULE 1

Nota: Die volgende is 'n lys van standaarde, spesifikasies regulasies en dies meer wat van toepassing is by die opstel van hierdie verordening. Bykomende standaarde, spesifikasies regulasies en dies meer wat op die verskaffing van elektrisiteit van toepassing is sal toegepas word wanneer dit regtens van toepassing word.

“Toepaslike standaardspesifikasie” beteken

- SANS 1019 Standaardspanning,—stroomkringe en isolasievlakke vir die toevoer van elektrisiteit;
- SABS 1607 Elektromeganiese watt-uurmeters;
- SABS 1524 Deel 1 Kragvoorsieningstelsels;
- SABS IEC 60211 Maksimumaanvraagwysers, Klas 1.0;
- SABS IEC 60521 Wisselstroom-elektromeganiese-watt-uurmeter (Klasse 0,5,1 & 2);
- SANS 10142-1 Gebruikskode vir die bedrading van persele;
- SANS 10142-2 Gebruikskode vir medium volt inastallasies
- SANS 204 Energiedoeltreffendheid in geboue
- NRS 047 Nasionale gerasionaliseerde spesifikasie vir elektrisiteitsvoorsiening—gehalte van diens;
- NRS 048 Nasionale gerasionaliseerde spesifikasie vir elektrisiteitsvoorsiening—gehalte van diens, en
- SANS 474:2006/NRS 057 Gebruikskode vir die meting van elektrisiteit

Wette en Regulasies:

- Electricity Regulation Act (Act 4 of 2006) soos gewysig en Regulasies.
- Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid (Wet 85 van 1993) soos gewysig en Regulasies.

Riglyne en ander beleidsdokumente:

- Die Raad se Direkoraat van Elektrisiteit en Energie se Beleid rakende die Vermindering van Elektrisiteitslas en Energiedoeltreffendheid.

Verordeninge:

- Verordening insake Klantesorg en Inkomstebestuur.

GEORGE MUNISIPALITEIT**VERORDENING INSAKE DIE SKUT VAN DIERE**

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet, 1996, saamgelees met artikel 11(3)(m) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000), bepaal die George Munisipaliteit as volg:

INHOUDSOPGAWE

1. Woordomsrywings
2. Toepassing
3. Vestiging van skut
4. Aanstelling van skutmeester
5. Skut van diere wat rondloop of oortree
6. Diere wat te wild, onhanteerbaar, siek of boosaardig is om te skut
7. Vrylating van diere voordat dit geskut word
8. Versorging van diere wat oortree
9. Skut waarheen diere geneem moet word
10. Inligting verskaf te word aan skutmeester
11. Aanvaarding van diere by skut
12. Skutregister
13. Kennisgewing aan eienaars van diere
14. Versorging van geskutte diere
15. Afsondering van besmette diere
16. Geskutte diere nie geskik vir werk
17. Vrektes onder of besering van geskutte diere
18. Afskrifte van verordeninge
19. Gelde en kostes betaalbaar
20. Vrylating van geskutte diere
21. Verkoop van geskutte diere
22. Skutmeester verbied om geskutte diere te koop
23. Diere wat nie verkoop kan word nie

24. Opbrengs
25. Optrede vir verhalings van skadevergoeding
26. Prosedure tydens hofaansoeke
27. Vrywaring
28. Oortredings en boetes
29. Bylae 1 en 2 vorm deel van hierdie verordening
30. Herroeping van verordening
31. Kort titel en inwerkingtree

1. Woordomsrywings

Tensy teenstrydig met die sinsverband van hierdie verordening, beteken—

“**dier**” ’n perd, bees, donkie, skaap, bok, vark, volstruis, hond, kat of die baster van enige sodanige dier en het “**diere**” ’n ooreenstemmende betekenis;

“**Hof**” ’n Landdroshof soos na verwys in artikel 166(d) van die Grondwet, 1996, met jurisdiksie in die gebied waarbinne die skut geleë is;

“**Koerant**” die amptelike Provinsiale Koerant van die Provinsie: Wes-Kaap.

“**munisipaliteit**” die George Munisipaliteit wat ingevolge artikel 155(6) van die Grondwet en artikel 11 en 12 van die Plaaslike Regering: Munisipale Strukturewet, 1998 (Wet 117 van 1998) gestig is;

“**eienaar**” ’n eienaar wat bekend is, of wie se identiteit redelik vinnig vasgestel kan word, en in verhouding tot enige—

- (a) dier, sluit dit die agent van die eienaar in of enige ander persoon wat wetlike toesig of besit het van sodanige dier; of
- (b) grond, sluit dit die eienaar, huurder of wettige bewoner van sodanige grond of sy of haar agent in;

“**skut**” ’n skut opgerig soos beoog onder artikel 3;

“**skutmeester**” die persoon wat van tyd tot tyd aangestel word soos beoog onder artikel 4 en sluit dit enige persoon in wat namens die aangestelde skutmeester waarneem;

“**openbare plek**” enige plek waartoe die publiek toegang het, insluitend en sonder beperking van die voorafgaande, enige—

- (a) plein;
- (b) park;
- (c) ontspanningsgebied;
- (d) sportgronde;
- (e) oopruimte;
- (f) strand;
- (g) inkopiesentrum op munisipale grond;
- (h) ongebruikte of onbeboude munisipale grond; of
- (i) begraafplaas;

“**openbare pad**” soos beoog onder artikel 1 van die Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996); en

“**diensleweringsooreenkoms**” ’n diensleweringsooreenkoms soos omskryf in artikel 1 van die Plaaslike Regering: Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000).

2. Toepassing

Hierdie verordening is van toepassing binne die hele regsgebied van die Munisipaliteit met dien verstande dat niks sal verhoed dat enige dier wat ingevolge hierdie verordening in aanhouding is, geskut word in ’n skut of soortgelyke plek, wat deur ’n ander munisipaliteit of ander wettige owerheid opgerig is.

3. Vestiging van skut

- (a) Die Munisipaliteit mag ’n skut op enige gerieflike plek binne sy regsgebied vestig, met dien verstande dat dit ’n diensleweringsooreenkoms met enige instelling of persoon in artikel 76(b) van die Plaaslike Regering: Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000) genoem, mag sluit, ten einde vir die vestiging en bestuur van ’n skut, wat sy hele regsgebied bedien, voorsiening te maak.
- (b) Die Munisipaliteit moet in ten minste twee geregistreerde koerante wat binne sy regsgebied sirkuleer, kennis gee van sy voorneme om ’n skut te vestig.

4. Aanstelling van skutmeester

Die Munisipaliteit moet kragtens sy menslike hulpbronne beleid, ’n geskikte gekwalifiseerde persoon as skutmeester aanstel, tensy die skut gevestig en bestuur word ingevolge ’n diensleweringsooreenkoms, beoog onder artikel (3)(a).

5. Diere wat rondloop of oortree mag geskut word

- (1) Die eienaar van grond waarop ’n dier oortree mag op die dier beslag lê met dien verstande dat sodanige dier nie na ’n skut afgevoer mag word, alvorens skriftelike kennis van minstens 48 uur voor afvoering na die skut, aan sodanige eienaar daarvan gegee is nie.

- (2) Enige dier wat sonder toesig op 'n openbare pad of openbare ruimte rondloop, mag gevang word met die oog daarop om dit te skut, deur—
- 'n lid van die Suid-Afrikaanse Polisie Diens;
  - 'n lid van die Suid-Afrikaanse Weermag;
  - 'n lid van die Provinsiale Padverkeersinspektoraat;
  - 'n gemagtigde munisipale beampte; of
  - die eienaar van enige grond waardeur of waarlangs sodanige pad loop of wat aan sodanige openbare ruimte grens.
- (3) 'n Persoon wat 'n dier vang met die doel om dit te skut ingevolge sub-artikel (1) en (2), mag nie die dier langer as ses uur aanhou, sonder om dit van genoegsame voedsel en water te voorsien nie.
- (4) Enige persoon wat 'n dier vang met die doel om dit te skut, moet voldoen aan die bepalings van die Kode van Goeie Praktyk insake die Hantering en Vervoer van Geskutte Diere, soos vervat in Bylae 1.

6. Diere wat te wild, onbeheerbaar, beseer of boosaardig is om te skut

Indien 'n veearts of beampte beoog in Artikel 5(2)(a) tot (e), tevrede is dat 'n dier wat oortree op enige grond, of sonder toesig op enige openbare pad of oopruimte rondloop, te gevaarlik, wild, onbeheerbaar, beseer of boosaardig is om te skut, mag hy of sy toestemming gee dat dit op menslike wyse vankant gemaak of mee weggedoen word, nadat skriftelike kennisgewing met verstrekking van redes op die eienaar van die dier bestel is waar die besonderhede van sodanige eienaar bekend is.

7. Vrylating van diere voor afvoering na skut

- (1) Die eienaar van 'n dier wat ingevolge artikel 5(1) gevang is, mag vertoë rig tot die eienaar van grond, beoog in artikel 5(2) vir die vrylating van die dier, alvorens die dier na 'n skut afgevoer word.
- (2) Die eienaar van grond soos in artikel 5(1) na verwys—
- mag sodanige dier onmiddellik vrylaat; of
  - mag die vrylating van die dier weier en daarop by die hof aansoek doen vir magtiging om die dier te skut, of skadevergoeding eis wat hy of sy gely het, in welke geval 'n Hof 'n bevel mag maak, insluitende 'n kostebevel wat die Hof as billik en regverdig beskou.
- (3) Die eienaar van 'n dier wat gevang is ingevolge artikel 5(e) mag aansoek doen vir vrylating van sodanige dier voordat dit na 'n skut afgevoer word, in welke geval die persoon wat die dier gevang het, die dier onmiddellik moet vrylaat.

8. Versorging van diere wat oortree

'n Persoon mag nie 'n dier wat gevang is nadat dit op enige grond oortree het of 'n dier wat in die proses is van afvoering na 'n skut, laat werk of mishandel nie.

9. Skut waarheen diere afgevoer moet word

'n Dier wat gevang is met die doel om dit te skut soos beoog in artikel 5, moet na die naaste toeganklike skut, langs die kortste mees praktiese roete en in die kortste tyd prakties moontlik, afgevoer word: Met dien verstande dat diere van verskillende spesies te alle tye afsonderlik gehou moet word.

10. Inligting wat aan skutmeester voorsien moet word

'n Persoon wat diere na 'n skut stuur, moet die skutmeester skriftelik van die volgende inligting voorsien—

- die getal en beskrywing van die diere;
- die grond waarop die dier gevang is toe dit oortree het; en
- die afstand in kilometer, langs die kortste mees praktiese roete, tussen die plek waar die dier gevang is en die skut.

11. Aanvaarding van diere wat geskut word

Die skutmeester mag nie 'n dier wat na die skut gebring word vir daardie doel, weier nie.

12. Skutregister

- (1) Die skutmeester moet—
- 'n register op datum hou wat die inligting in Bylae 2 beoog, bevat en wat te alle redelik tye vir publieke insae beskikbaar moet wees; en
  - die register onmiddellik voltooi sodra 'n dier in die skut opgeneem word.
- (2) Indien die skutmeester—
- nalaat of weier om aan die bepalings van sub-artikel 1 te voldoen;
  - wetend 'n vals inskrywing in die skutregister maak;
  - op bedrieglike wyse enige bestaande inskrywing in die register verwoes of uitvee; of
  - opsetlik 'n vals afskrif of uittreksel uit die register aan enige persoon verskaf, maak hy of sy hom of haar skuldig aan 'n misdryf.

13. Kennisgewing aan eienaars van diere

Die eienaar van 'n dier beoog in artikel 5(1), 6, 14(2)(b), 15(1)(c), 17(b), 21(1)(b) en 23(a), moet in kennis gestel word deur—

- 'n geskrewe kennisgewing op hom of haar te bestel;

- (b) 'n afskrif van die kennisgewing aan die eienaar op die Munisipale Kennisgewingbord te plaas; en
- (c) 'n afskrif van die kennisgewing op ten minste twee opeenvolgende dae in 'n koerant wat algemeen in die munisipale gebied in sirkulasie is te publiseer.

14. Versorging van geskutte diere

- (1) Die skutmeester—
  - (a) is verantwoordelik vir die behoorlike versorging van alle geskutte diere;
  - (b) moet verseker dat water en voldoende voedsel te alle tye vir geskutte diere beskikbaar is; en
  - (c) is aanspreeklik aan die eienaars van geskutte diere vir enige skade aan diere berokken as gevolg van sy of haar opsetlike of nalatige optrede of versuim.
- (2) (a) Indien die skutmeester van mening is dat 'n geskutte dier gevaarlik, boosaardig, permanent gebreklik of dodelik siek is kan hy of sy in samewerking met 'n veearts of ander paslik gekwalifiseerde persoon die vernietiging of wegdoening van die geskutte dier magtig.
- (b) Die skutmeester moet, waar die besonderhede van die eienaar bekend is, onmiddellik die eienaar skriftelik van die hofbevel en die vernietiging of wegdoening van die dier in kennis stel.

15. Afsondering van besmette diere

- (1) Indien die skutmeester vermoed of bewus raak daarvan dat 'n geskutte dier of diere wat geskut staan te word, besmet is met enige siekte vermeld in die Wet op Diersiektes, 1984 (Wet 35 van 1984), moet hy of sy-
  - (a) afsonderlike verblyf vir sodanige dier voorsien;
  - (b) die dier onmiddellik afsonder en die siekte aan die naaste staatsveearts rapporteer; en
  - (c) waar die besonderhede van die eienaar beskikbaar is, onmiddellik die eienaar van die dier skriftelik in kennis stel.
- (2) Indien geen staatsveearts beskikbaar is nie, mag die skutmeester 'n verslag van 'n privaat veearts aanvra. Indien 'n privaat veearts nie beskikbaar is nie, mag hy of sy, hom of haar tot die hof wend, wat dan die vernietiging of wegdoening van die dier mag goedkeur.
- (3) Die skutmeester moet onmiddellik die eienaar van die dier skriftelik van die Hofbevel en vernietiging of wegdoening in kennis stel.

16. Geskutte diere nie geskik vir werk

Die skutmeester—

- (a) mag nie 'n geskutte dier vir werk of enige ander doeleinde gebruik of toelaat dat dit vir werk of enige ander doeleinde gebruik word nie; en
- (b) moet te alle tye toesien dat manlike diere afsonderlik van vroulike diere gehou word.

17. Vrekte onder of besering van geskutte diere

Indien 'n geskutte dier vrek of beseer word, moet die skutmeester—

- (a) die oorsaak van die vrek of besering in die skutregister aanteken; en
- (b) waar die besonderhede van die eienaar beskikbaar is, die eienaar van die vrek of besering van die dier in kennis stel.

18. Afskrifte van verordeninge

Die skutmeester moet sorg dra dat afskrifte van hierdie verordening by die skut ter insae lê.

19. Gelde en koste betaalbaar

Die skutmeester moet—

- (a) die gelde wat van tyd tot tyd deur die Munisipaliteit vasgestel word kragtens artikel 75A van die Plaaslike Regering, Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000) van die eienaar van 'n geskutte dier verhaal; en
- (b) die koste vir dip, mediese behandeling, insputings of ander behandeling wat nodig geag word ingevolge hierdie verordening of enige ander wetgewing, van die eienaar van die dier verhaal.

20. Vrylating van geskutte diere

- (1) Die skutmeester moet onmiddellik 'n geskutte dier vrylaat en aan die eienaar 'n kwitansie voorsien, indien die eienaar—
  - (a) bewys van eienaarskap van sodanige dier lewer; en
  - (b) die gelde en kostes beoog in artikel 19, betaal.
- (2) Indien die eienaar van 'n geskutte dier nie die gelde en kostes in artikel 19 beoog, kan betaal nie, mag die skutmeester sodanige dier terughou totdat die gelde en kostes betaal is.

21. Verkoop van geskutte diere

(1) Die skutmeester moet—

- (a) wanneer ookal enige geskutte dier nie binne sewe dae gelos word nie, by die hof aansoek doen om sodanige dier te verkoop; en
- (b) in die aansoek beoog in paragraaf (a), bewys lewer aan die Hof dat hy of sy 'n faktuur soos beoog in sub-artikel (2), aan die eienaar bestel het, indien die besonderhede van die einaar bekend was.

- (2) Die faktuur beoog in sub-artikel (1)(b), moet—
- (a) die gelde en kostes betaalbaar ingevolge hierdie verordening; en
  - (b) die bedrag van enige skade wat die eienaar van grond waarop die dier oortree het, gelyk het, aandui.
- (3) Die Hof moet, ongeag of die bedrae in die faktuur in artikel (1)(b) genoem, betwis word al dan nie—
- (a) summier die saak ondersoek;
  - (b) ondersoek instel of die skutmeester wel 'n kennisgewing op die eienaar van die dier bestel het; en
  - (c) 'n bevel maak wat as billik en regverdig beskou word, insluitend 'n bevel,
    - (i) rakende koste; en
    - (ii) rakende die proses wat deur die skutmeester gevolg moet word met die verkoop van die dier.

22. 'n Skutmeester mag nie geskutte diere koop nie

Die skutmeester of 'n familielid, deelgenoot of enige medewerkers, mag nie persoonlik of deur enige persoon aan die koop van diere by 'n skutverkoop, deelneem nie.

23. Diere wat nie verkoop word nie

In die geval dat enige dier nie verkoop soos beoog in artikel 21 nie—

- (a) moet die skutmeester onmiddellik die Hof en die eienaar, waar die besonderhede van die eienaar bekend is, van die geskatte waarde asook die koste en gelde betaalbaar, in kennis stel; en
- (b) mag die Hof enige bevel maak wat dit as billik en regverdig beskou.

24. Opbrengs

Die volle opbrengs van die gelde en kostes beoog by artikel 19 moet in die munisipale inkomstefonds gestort word, met dien verstande dat ingeval 'n dier teen 'n hoër prys verkoop word as—

- (a) die gelde en kostes aangegaan; en
- (b) enige skadevergoeding toegeken ingevolge artikel 21(3)(e), moet sodanige oorskot binne 30 dae na die verkoping aan die eienaar betaal word, behalwe as die identiteit van die eienaar nie vasgestel kan word nie, in welke geval die oorskot in die inkomstefonds gestort moet word.

25. Optrede vir verhaling van skadevergoeding

Niks in hierdie verordening verhoed die eienaar van grond of enige ander persoon om 'n regsaksie in te stel in enige hof teen die eienaar van 'n dier wat oortree nie, vir die verhaling van skade gelyk as gevolg van 'n dier wat oortree het.

26. Prosedure vir Hofaansoeke

'n Aansoek aan die Hof om—

- (a) 'n dier kragtens hierdie verordening te skut, moet voldoen aan die prosedure beoog in Reël 55 van die Reëls van die Hof; en
- (b) 'n dier kragtens hierdie verordening te verkoop, moet voldoen aan die prosedure beoog in artikel 66 van die Wet op Magistraatshowe, 1944 (Wet 32 van 44) en Reël 41 van die Reëls van die Hof, gemaak deur die Reëlsraad vir Howe kragtens artikel 6 van die Wet op die Reëlsraad vir Howe, 1985 (Wet 107 van 1985), en afgekondig onder Goewermentskennisgewing Nr. R1108 in Regulasie Koerant no. 980 van 21 Junie 1968, soos van tyd tot tyd aangepas, saamgelees met die nodige wysigings.

27. Vrywaring

Die Munisipaliteit, skutmeester en enige beampte, werknemer of agent van die Munisipaliteit sal nie aanspreeklik wees vir die dood van of besering aan enige dier as gevolg van sy of haar aanhouding skut of vrylating of as gevolg van die skut proses nie.

28. Oortredings en boetes

'n Persoon wat—

- (a) 'n dier wat wettiglik gevang is met die doel om dit te skut of wat wettiglik geskut is, vrylaat;
- (b) onwettig 'n dier vang met die doel om dit te skut;
- (c) onwettig 'n dier skut; of
- (d) enige bepalinge van hierdie verordening oortree, is skuldig aan 'n misdryf en mag by skuldigbevinding—
  - (i) 'n boete of tronkstraf of enige van sodanige boete of sodanige tronkstraf of beide sodanige boete en sodanige tronkstraf opgelê word; en
  - (ii) in geval van 'n voortdurende oortreding tot 'n bykomende boete of bykomende termyn tronkstraf of tot sodanige bykomende tronkstraf sonder die keuse van 'n boete, of tot beide sodanige boete en tronkstraf vir elke dag wat sodanige oortreding voortduur opgelê word; en
  - (iii) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawe wat die hof bevind deur die munisipaliteit aangaan is as gevolg van sodanige oortreding of nalatigheid, opgelê word.

29. Bylae 1 en 2 vorm deel van hierdie verordening

Bylae 1 en 2 tot hierdie verordening vorm deel van hierdie verordening vir alle doeleindes.

30. Herroeping van bestaande verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit afgekondig is of wat deur ontbinde munisipaliteite wat nou by hierdie munisipaliteit ingelyf is, afgekondig is, word hiermee herroep vir sover dit verband hou met sake wat onder hierdie verordening behandel is.

31. Kort titel en inwerkingtree

Hierdie verordening staan bekend as die Verordening insake die Skut van Diere en tree in werking op die datum waarop dit in die Provinsiale Koerant afgekondig word.

BYLAE 1**Kode van Goeie Praktyk insake die Hantering en Vervoer van Geskutte Diere**

(Artikel 5(4))

DEEL I**Kraalvereistes**

1. Verskillende spesies diere moet in afsonderlike krale gehou word.
2. Diere mag nie in oorvol krale opeengehoop word nie en die ruimte moet voldoende wees sodat alle diere gelyktydig kan lê en mag nie minder as 1,5 vierkante meter grondruimte per dier wees nie.
3. Opstandige diere mag nie saam met ander diere gehou word nie.
4. Jong gespeende of jeugdige diere mag nie saam met volwasse diere gehou word nie, met uitsondering van 'n ma en haar kleintjies.
5. Voorsiening moet in krale gemaak word vir—
  - (a) geriewe soos rakke, voerbakke of ander geskikte houers wat maklik skoonmaak, wat die voer van diere van die grond af moontlik maak en wat gediens kan word sonder om diere te steur;
  - (b) watertroë wat 'n voldoende, geskikte voorraad vars water te alle tye voorsien;
  - (c) voldoende geriewe vir die behoorlike skoonmaak van hokke; en
  - (d) geriewe vir die veilige hantering van diere.
6. (a) Die kampe moet te alle tye in 'n goeie werkende toestand gehou word.
 (b) Skerp punte, soos punte van drade, gebreekte planke, happerige punte, skarniere of boutte wat uitsteek, wat beserings aan diere kan veroorsaak, moet verwyder of na behore bedek word.
7. Die vloer van die hele kamp, insluitend 'n op-en-aftaai vragwal, toevoerbane en gange moet voorsien word met 'n oppervlakte wat voldoende glipvry is, sodat dit geskik sal wees vir die aanhou van diere.

DEEL II**Hantering van diere**

8. Diere moet te alle tye menslike, met geduld en verdraagsaamheid behandel word.
9. Die volgende moet in gedagte gehou word tydens die hantering van diere—
  - (a) diere reageer beter wanneer hul aanjaer agter hulle staan, maar binne hul gesigsveld.
  - (b) tropdiere reageer beter wanneer hulle in 'n trop aangejaag word, in plaas van een een.
10. Diere mag nie aan hul bene gesleep, of aan hul koppe, ore of serte gedra word nie.
11. Jong kalfies moet opgelig word by die bors en agterkant en gedra word indien hulle nie self met gemak kan loop nie, in die alternatief moet hulle gerig word deur een hand op 'n agterkant en die ander hand naby die skof of nek, deur saam te stap in die vereiste rigting teen 'n geskikte en gemaklike pas.
12. Slegs stokke met seildoek oorgetrek of dryfbande mag gebruik word tydens die aanjaag van diere en dit is verkieslik om op die grond agter die dier te slaan as op die dier self.
13. Elektriese aanporders, stokke of sambokke mag nie op jong kalwers gebruik word nie.
14. Elektriese aanporders mag nie oormatig of voor die voet gebruik word nie en mag ook nie op die gesig of anale- of geslagsdele van diere gebruik word nie.

DEEL III**Verskuiwing van diere**

15. Diere wat aangejaag word moet te alle tye onder behoorlike en bekwame toesig wees.
 Diere wat aangejaag word moet op 'n kalm manier teen 'n pas wat ontspanne, gemaklik, natuurlik vir daardie dier is en nie vinniger as die pas van die stadigste dier daar, aangejaag word nie.
16. Diere mag nie vir langer as tien uur aaneen aangejaag word sonder 'n rustyd van minstens een uur nie, asook die voorsiening van genoegsame, geskikte vars water wat aan al die diere beskikbaar moet wees nie.
17. Geen dier mag vir afstande langer as die volgende aangejaag word nie—

- (a) gedurende 'n reis wat nie langer as een dag duur nie—
    - (i) 20km vir skape en bokke; en
    - (ii) 30km vir beeste; en
  - (b) gedurende 'n reis wat meer as een dag duur—
    - (i) 20km gedurende die eerste dag en 15km vir elke daaropvolgende dag, vir skape en bokke; en
    - (ii) 25km gedurende die eerste dag en 20km vir elke daaropvolgende dag vir beeste;
18. Sodra diere hul oornag kamp bereik moet hulle onmiddellik voer en water kry, welke voer voldoende en geskik moet wees vir elke spesie.
19. Diere mag nie na donker aangejaag word nie.
20. Geen dier wat siek, beseer of vermink is, mag aangejaag word nie.

DEEL IV

Voertuie gebruik tydens vervoer van diere

22. Voertuie en alle sleepwaens wat vir die vervoer van gehoefde diere gebruik word, moet geskik wees vir sodanige diere en in 'n padwaardige toestand wees.
23. Alle voertuie en sleepwaens in item 22 genoem moet—
- (a) 'n geskikte glipvrye vloer hê wat nie die skoonmaak van die voertuie se vloer belemmer nie, hoewel heglatte of staal traliewerk toelaatbaar is;
  - (b) voldoende lug en lig deurlaat terwyl dit in beweging of stilstand is, terwyl geen voertuig geheel en al toegemaak mag wees nie.
  - (c) voldoende beskerming van uitlaatgasse hê, aangesien blootstelling aan uitlaatgasse diere se asemhaling kan belemmer en angs veroorsaak;
  - (d) sywande hê wat hoog genoeg is om te voorkom dat diere ontsnap of uit die voertuig val:
met dien verstande dat—
    - (i) die sywande en afskortings wanneer in gebruik op 'n voertuig om diere van mekaar te skei van 'n hoogte moet wees, nie laer as die skouer van die grootste dier wat vervoer word nie;
    - (ii) in die geval van beeste uitgesonderd kalwers, moet die minimum hoogte 1800 millimeter wees; en
    - (iii) in die geval van kleiner diere moet die minimum hoogte 750 millimeter wees.
  - (e) in die geval van 'n multiverdieping voertuig moet die hoogtes tussen dekke voldoende wees en in die geval van skape en varke nie minder as 1000 millimeter wees nie, ten einde die grootste diere in staat te stel om natuurlik vry en ten volle regop te staan en om voldoende ruimte toe te laat bokant die diere vir lug om vrylik te vloei.
  - (f) soliede ondeurdringbare vloere hê;
  - (g) op en aflaai openinge aan die agterkant van die voertuig hê gelyk aan die volle wydte van die voertuig of indien aan die kante, 'n wydte hê van nie minder nie as 2400millimeter.
  - (h) hekke hê met of sonder afskortings—
    - (i) van 'n ontwerp en konstruksie, sterk genoeg en geskik vir die vervoer van die beoogde besending.
    - (ii) wat vrylik kan oop en toemaak en in staat is om goed beveilig te word.
24. Die digtheid van diere wat saam geplaas is in enige ruimte moet sodanig wees dat die veiligheid en gerief van die diere gedurende vervoer verseker word en die voorgestelde vloerruimte per dier sal—
- (a) 1,4 vierkante meter per groot dier; en
  - (b) 0,5 vierkante meter per klein dier wees.

DEEL V

Voer en water gee van lewendende hawe voor oplaai

25. Diere moet voorsien word van voldoende en geskikte voeding en vars water totdat die reis 'n aanvang neem.

DEEL VI

Op-en-aflaai prosedure

26. Op-en-aflaai van diere op en vanaf voertuie moet so stil en kalm moontlik geskied met geduld en verdraagsaamheid sonder onnodige teistering, verskrikking, verkneusing, besering, lyding of spanning.
27. Geen dier mag aan sy kop, wol, vel, ore, stert, horings of bene op- of afgelaai word nie.
28. Geen dier mag op enige ander wyse as die volgende op- of afgelaai word nie—
- (a) by wyse van 'n laaibrug met 'n glipvry oppervlakte, sterk genoeg om die gewig van die spesie dier wat hanteer word te ondersteun, met voldoende sypanele of traliewerk wat die ontsnapping of afval van diere van die loopplank sal voorkom en wat teen 'n helling van nie meer as 25 grade lê nie; of
  - (b) by wyse van 'n laaiwal wat gelyk is aan die vloer van die voertuig of, wanneer afgelaai word, nie meer as 310mm onder die vloer van die aflaai voertuig nie en met 'n helling van nie meer as 25 grade nie.
29. Indien 'n voertuig toegerus is met sy eie verwyderbare laaibrug moet dit 'n glipvrye oppervlakte hê en van voldoende lengte wees om, wanneer dit laat sak is, die helling nie meer sal wees as die na verwys in item 28 nie, en met die afstand tussen die grond en die haak van die laaibrug nie meer as 120mm nie.

30. 'n Laaibrug se hoogte moet elke keer aangepas word om presies met die voertuig se vloerhoogte ooreen te stem.
31. Die reis moet so gou moontlik begin nadat lewende hawe opgelaaai is en moet onmiddellik afgelaaai word, wanneer hulle hul bestemming bereik.
32. Tensy voldoende voorsiening gemaak is vir die effektiewe skeiding van verskillende spesies diere, mag dit nie in dieselfde voertuig gelaai en vervoer word nie.
33. Diere van verskillende ouderdom, grootte en geslag mag nie gelaai en vervoer word nie, tensy voldoende voorsiening gemaak is vir die effektiewe skeiding van sodanige diere.
34. Volwasse beeste met horings mag nie saam met poenskapbeeste vervoer word nie en hulle moet afsonderlik gehok word.
35. Indien daar voldoende rede bestaan om te glo dat 'n dier tydens 'n voorgenome reis geboorte mag skenk, mag sodanige dier nie gelaai word nie.
36. Ingeval 'n dier wel tydens 'n reis geboorte skenk moet die nodige voorsorg getref word om die ma en kroos te beskerm teen vertrapping of besering of teistering deur ander diere.
37. Ingeval die—
  - (a) transport voertuig onklaar raak;
  - (b) transport voertuig in 'n ongeluk of botsing betrokke raak; of
  - (c) dier of diere in transito beseer raak of vrek, moet die karweier onmiddellik die besonderhede rapporteer aan , of hulp vra van—
    - (i) in die geval van paragraaf (a) 'n insleepdiens;
    - (ii) in die geval van paragraaf (b) die Suid-Afrikaanse Polisie Diens en die verkeersowerheid; of
    - (iii) in die geval van paragraaf (c), 'n veearts.

DEEL VII

Beheer van diere tydens vervoer

38. Indien die vervoer van enige dier 'n besering aan die dier self of ander diere kan veroorsaak, moet dit onder bedwang gehou word, op so 'n manier dat sodanige besering voorkom word.
39. Geen dier mag vir meer as vier uur in enige vier en twintig uur tydperk onder bedwang gehou word nie.
40. Geen draad of baaltou mag gebruik word om diere se bene of voete mee vas te bind nie.
41. Ten einde verwurging of nekbreke te voorkom mag geen dier met 'n skuifknoop aan hul horings of nek aan 'n voertuig vasgemaak word nie en die tou moet op die dier se kniehoogte aan die voertuig vasgemaak word sodat ingeval die dier sou val die moontlikheid dat die dier beseer raak verminder word, met die tou synde lank genoeg ten einde die dier toe te laat om gemaklik in 'n natuurlike posisie te lê, met sy kop regop.

BYLAE 2

Skutregister Inligting

(Artikel 12)

'n Skutregister moet ten minste die volgende inligting bevat—

1. Naam van die skut
2. Datum waarop 'n dier ontvang is
3. Getal en beskrywing van diere
4. Merke of brandmerke op diere
5. Oorettiket nommer deur skutmeester toegeken
6. Naam en adres van persoon wat die dier gevang het
7. Naam en adres van persoon wat die dier aan die skut gelewer het
8. Naam en adres van die eienaar van grond waarop die dier gevang is
9. Naam en adres van die eienaar van die dier
10. Naam en adres of beskrywing van plek waar die dier gevind is
11. Afstand tussen die plek waar die dier gevang is en die skut
12. Besonderhede van skade deur die dier aangerig
13. Vervoerkoste betaalbaar
14. Besonderhede van uitsit of wegdoening van die dier
15. Oorsaak van dood of besering van geskutte dier
16. Beskrywing en bedrag van skutgelde
17. Skadevergoeding toegeken deur die Hof
18. Datum van aflossing van die dier
19. Datum van verkoop van die dier
20. Opbrengs vir die verkoop van die dier
21. Naam en adres van koper van 'n dier

22. Oorskot bedrag (indien enige) aan die eienaar of munisipaliteit betaal
23. Kwitansie nommer
24. Besonderhede van hofbevel rakende diere wat nie tydens veiling verkoop is nie

GEORGE MUNISIPALITEIT:

VERORDENING INSAKE OPENBARE OORLASTE EN OORLASTE WAT SPRUIT UIT DIE AANHOU VAN DIERE

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden die George Munisipaliteit as volg:—

Inhoudsopgawe

1. Woordomskrywing
2. Oogmerke en toepassing
  - HOOFSTUK 1: ALGEMENE BEPALINGS INSAKE OPENBARE OORLASTE
3. Gedrag en optrede
  - HOOFSTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS INSAKE DIE AANHOU VAN DIERE
4. Toestemming om diere aan te hou
5. Planne vir strukture en bestuur
6. Oorweging van aansoek en oplê van voorwaardes
7. Sigbaarheid van strukture op persele
8. Opskorting of intrekking van permitte
9. Geldigheid van permitte
10. Pligte van eienaar of bewaarder van diere
11. Diere wat op onbevredigende wyse aangehou word.
12. Afmaak van diere
13. Handeldryf met diere
  - HOOFSTUK 3: BEPALINGS INSAKE AANHOU VAN HONDE, KATTE EN TROETELDIERE
  - Deel 1: Algemene bepalings insake honde, katte en troeteldiere
14. Getal honde en katte
15. Telers van honde en katte
16. Telers van troeteldiere
17. Voorwaardes en beperkings
18. Terugtrek van toestemming
19. Honde of katte in openbare plekke
  - Deel 2: Spesifieke bepalings insake honde
20. Beheer oor honde
  - HOOFSTUK 4: HONDEHERBERGE, KATTERYE, TROETELDIERSALONNE EN TROETELDIERWINKELS
21. Toestemming
  - HOOFSTUK 5: SAMEWERKING TUSSEN MUNISIPALITEITE
22. Diensleweringreëlings
23. Bevoegdhede van die Munisipaliteit in die geval van 'n nalate deur die Distrikmunisipaliteit
  - HOOFSTUK 6: ALGEMENE BEPALING
24. Reg van toegang en inspeksie
25. Betekening van dokumente en proses
26. Oorgangsbepalings
27. Appèl
28. Strawwe
29. Vrystellings
30. Gemeenskapskakeforums
31. Herroeping van verordeninge
32. Kort titel en inwerkingtrede

1. Woordomskrywing

In hierdie verordening en tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken:—

“**agent**” in verband met die eienaar van eiendom, beteken ’n persoon wat deur die eienaar aangestel is om—

- (a) huur of ander betalings ten opsigte van die eiendom namens die eienaar te ontvang; of
- (b) om betalings namens die eienaar ten opsigte van die eiendom te maak;

“**dier**” ’n lid van die perdefamilie, bees, skaap, bok, vark, pluimvee, kameel, hond, kat of ander huisdier of voël of ’n wilde dier of reptiel wat in gevangenskap verkeer of onder die beheer van iemand is, of insekte soos, maar nie beperk tot, bye wat deur ’n persoon aangehou of beheer word, maar uitgesluit enige troeteldier;

“**voël**” enige duif, pou, fisant, patrys, kanarie, budjie, papegaai, volstruis en enige ander mak of wilde voël wat in gevangenskap is of onder beheer van iemand is;

“**kattery**”, enige inrigting waar katte geteel word of aangehou word;

“**distriksmunisipaliteit**” die Kaapse Wynland Distriksmunisipaliteit gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 486 van 200 gedateer 22 September 2000, soos gewysig per Provinsiale Kennisgewing 162 gedateer 20 Augustus 2004, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdeleer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“**dronk**” ’n persoon wat weens die alkohol wat hy of sy ingeneem het beheer oor sy of haar geestes- of fisiese vermoëns, of beide, tot so ’n mate verloor het dat hy of sy nie in staat is om hom- of haarself te gedra nie, of nie in staat is om enige handeling waarmee hy of sy besig is op so ’n wyse te verrig dat dit nie ’n gevaar vir hom- of haarself inhou nie of met daardie agting vir die regte van ander soos deur die reg vereis word nie;

“**hondeherberg**”, enige inrigting waarvan die besigheid die teel, aanhou of afrigting van honde is insluitend skutte hetsy dit deur die Staat of andersins bedryf word;

“**munisipaliteit**” die George Munisipaliteit gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 488 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdeleer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“**munisipale bestuurder**” die persoon wie as die munisipale bestuurder van die munisipaliteit aangestel ingevolge die bepalings van artikel 82 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998) en sluit enige persoon in:

- (a) wat in sodanige pos waarneem; en
- (b) aan wie die munisipale bestuurder enige magte, funksie of pligte deleger het in soverre dit die uitvoering van daardie magte, funksie of pligte aangaan;

“**eienaar**”

- (a) met betrekking tot ’n dier, ook iemand wat in besit is van of belas is met die sorg, bewaring of beheer van ’n dier;
- (b) met betrekking tot openbare oorlaste soos bedoel in Deel 1 van hierdie verordening—
  - (i) die persoon of persone in wie se naam die vaste eiendom van tyd tot tyd geregistreer is;
  - (ii) in enige geval waar ’n eiendom aan ’n huurooreenkoms onderworpe is, die huurder van so ’n eiendom;
  - (iii) in gevalle wat die persoon in wie se naam dit geregistreer is insolvent is of afgestorwe is, of nie by sy volle verstand is nie of wie se boedel toegewys is vir die wins van sy krediteure, die persoon in wie die administrasie van die eiendom gevestig is as trustee, eksekuteur, kurator of gevolmagtigde, of administrateur;
  - (iv) in gevalle waar die eienaar soos hierbo beskryf afwesig is, die agent of persoon wat die huur van die ter sake eiendom ontvang;
  - (v) in enige geval waar die eiendom voordelig bewoon word onder ’n serwituut of soortgelyke reg die bewoner van so ’n eiendom.

“**troeteldier**” enige mak dier wat normaalweg in ’n huishouding aangehou word vir kameraadskap of vermaak;

“**troeteldiersalon**” ’n onderneming waar troeteldiere versorg word;

“**troeteldierwinkel**” ’n onderneming waar troeteldiere aangehou word vir handelsdoeleindes;

“**pluimvee**”, enige hoender, gans, volstruis, eend, duif, kalkoen, makou, tarentaal, pou of voël hetsy dit makgemaak of wild is.

“**perseel**”,

- (a) grond of ’n gedeelte grond hetsy ’n gebou of struktuur op sodanige grond of gedeelte grond gebou of opgerig is; of
- (b) ’n gebou, struktuur, tent of woonwa saam met die grond waarop dit staan en sluit dit en sluit in enige voertuig, rytuig, skip of boot.

“**openbare oorlas**” enige handeling, versuim of toestand op ’n perseel met inbegrip van enige gebou, struktuur of gewas daarop wat die veiligheid van persone of eiendom in gevaar stel of wat onooglik, hinderlik, aanstootlik of rusversteurend vir ander mense is.

“**oorlas**” het dieselfde betekenis

“**openbare plek**” enige plein, gebou, park, ontspanningsoord of oop terrein wat—

- (a) by die munisipaliteit berus;
- (b) die publiek die reg het om te gebruik, of
- (c) getoon word op ’n algemene plan van ’n dorpsgebied in ’n akteregistrasiekantoor van ’n landmeter-generaal en wat verskaf is vir of gereserveer is vir die gebruik van die publiek of die eienaars van erwe in sodanige dorpsgebied;

“**verantwoordelike owerheid**” die George Munisipaliteit of enige nasionale of provinsiale departement wat uit hoofde van sy funksies en bevoegdheids beperking of voorwaardes ten opsigte van die aanhou van diere mag oplê;

“**straat**” enige pad, straat of deurgang of enige ander plek (hetsy ’n deurgang aldan nie) wat algemeen gebruik word deur die publiek of enige gedeelte daarvan of waartoe die publiek of ’n deel daarvan die reg van toegang het, en ook—

- (a) die soom van enige sodanige pad, straat of deurgang;
- (b) enige brug, pont of drif waaroor of waardeur enige sodanige pad, straat of deurgang loop; en
- (c) enige ander werk of voorwerp wat ’n deel uitmaak van of verbind is met of behoort tot daardie pad, straat of deurgang; en

“**struktuur**”, enige, stal, skuur, varkhok, kraal, voëlhok, kamp, bedekte struktuur, hoenderhok, hok, kamp, duiwehok of gebou wat gebruik word vir bewoning deur mense of die aanhou diere.

2. Oogmerke en toepassing

- (1) Die munisipaliteit, bewys van die grondwetlike reg wat elke persoon het op ’n omgewing wat nie skadelik is vir sy of haar gesondheid of welsyn, neem hierdie verordening aan met die doel die gesondheid en welsyn van alle inwoners te beskerm en te bevorder deur ’n omgewing te skep waarin die algemene publiek vrede en harmonie kan geniet.
- (2) By die implementering erken die munisipaliteit die infrastrukturele, maatskaplike en ekonomiese ongelykhede van die vorige plaaslike regeringstelsel en sal die munisipaliteit daarna streef om die ongelykhede te oorkom deur die nuwe doelwitte vir plaaslike regering soos bepaal in artikel 152 van die Grondwet te ondersteun.
- (3) Die bepalings van artikels 4(1), 14(1), 15(1), 21(1) en 26 is nie van toepassing op—
  - (a) ’n perseel of grond wat vir bona fide landboudoeleindes aangewend word nie; of
  - (b) ’n perseel of grond wat deur die munisipaliteit geïdentifiseer is waar die aanhou van diere of die bedryf van troeteldiersalonne, troeteldierwinkels of honde- en katteherberge toelaatbaar is en as sodanig aangedui word in ’n goedgekeurde ruimtelike ontwikkelingsraamwerk of soneringskema.
- (4) ’n Persoon wie diere aanhou op persele soos bedoel in subartikel (3) word nie vrygestel van die bepalings van enige ander verordeninge van die munisipaliteit of wetgewing met betrekking tot die ontstaan of veroorsaking van ’n openbare oorlas nie.

HOOFSTUK 1

ALGEMENE BEPALINGS INSAKE OPENBARE OORLASTE

3. Gedrag en optrede

- (1) Ondanks die bepalings van enige ander verordening mag niemand—
  - (a) werk op enige perseel uitvoer of ’n gebou of gronde gebruik vir doeleindes wat daarop bereken is om dit te ontsier of om inbreuk te maak op die gerief of gemak van ander mense of om ’n bron van gevaar vir enige persoon te word nie. Indien die munisipaliteit van mening is dat hierdie bepaling verontagsaam word, kan hy gelas dat sodanige werk of gebruik onmiddellik gestaak word en dat die vorige toestand herstel word;
  - (b) enige handel, besigheid, beroep of stokperdjie beoefen op enige perseel in die munisipale gebied wat na die mening van die munisipaliteit ’n bron van ongerief of ergernis vir ander mense is of kan word nie;
  - (c) enige vrugte- of groenteskille, gebreekte bottels, glas, vullis of ding wat aanstootlik is of waarskynlik ergernis, gevaar of besering sal veroorsaak aan persone in of op enige perseel, straat of openbare plek stort, laat bly, uitgooi, neergooi of plaas nie;
  - (d) toelaat dat die omheining van enige perseel in ’n vervalle, gevaarlike, onooglike of verwaarloosde toestand raak nie;
  - (e) toelaat dat ’n gebou of struktuur of enige gedeelte daarvan op enige perseel in ’n vervalle, gevaarlike, verwaarloosde of onooglike toestand raak nie, of in gebreke bly om die dakwaterwegdoenstelsel, pype, vuilriole, riole, water-, afvalwater- en spoelklosettoerusting en alle ander toebehore wat deel uitmaak van of bevestig is aan enige gebou of struktuur, in ’n goeie en heel toestand te hou, of in gebreke bly om die mure van enige gebou of struktuur vogvry te hou nie;
  - (f) enige stoep en/of veranda van enige winkel of besigheidperseel of onbeboude grond wat aan sodanige winkel of besigheidperseel grens, gebruik of laat gebruik of toelaat dat dit gebruik word vir die doel om enige goedere, artikels of handelsware op te berg, op te stapel, te stort of weg te doen nie;
  - (g) enige stoep of veranda van enige winkel of besigheidperseel deur middel van los of vaste strukture, voorwerpe, artikels of toestelle toemaak of laat toemaak of toelaat dat dit daardeur toegemaak word nie, behalwe op ’n wyse deur die munisipaliteit goedgekeur;
  - (h) veroorsaak of toelaat dat die gewone gerief, gemak, vrede en rus van ander mense versteur word deur die gebruik of aanwending van elektriese toebehore of masjinerie, defektiewe lugreëlingtoestelle of soortgelyke toestelle of toebehore nie;
  - (i) ’n openbare toilet of ’n toilet wat in ’n openbare gebou of openbare plek voorsien is, bemors, misbruik of beskadig nie;
  - (j) enige materiaal of ding, vloeibaar of vas, wat aanstootlik of gevaarlik is of kan word, deur of in ’n straat of openbare plek dra of vervoer of laat dra of vervoer of toelaat dat dit daardeur of daarin gedra of vervoer word nie, tensy sodanige aanstootlike materiaal of ding met geskikte materiaal bedek is om te voorkom dat ’n openbare oorlas ontstaan;
  - (k) toelaat dat enige erf oorgroei word met bosse, onkruid of gras of ander plantegoei, behalwe gekweekte bome, struik en gras, tot so ’n mate dat dit as skuilplek gebruik kan word deur rondlopers, wilde diere of ongediertes of die veiligheid van enige lid van die gemeenskap mag bedreig nie.
  - (l) enige struktuur op enige perseel oprig of toelaat dat dit opgerig word op ’n wyse dat dit ’n oorlas vir ander persone is nie;
  - (m) deur ’n handeling, regstreeks of onregstreeks, of deur nalatigheid, toelaat dat ’n openbare oorlas ontstaan of voortgesit word nie;
  - (n) in ’n openbare stroom, rivier, dam of watersloot baai of hom of ’n dier of kledingstuk of ’n ander artikel of ding daarin of by ’n openbare brandkraan of fontein of op ’n plek wat nie deur die munisipaliteit vir enige sodanige doel afgesonder is, was nie;
  - (o) te eniger tyd gedurende die dag of nag die openbare vrede in ’n openbare of private plek of perseel of in ’n straat versteur deur geluide

te maak of deur te skreeu, aanhoudend te toeter, te twis of rusie te maak, of deur 'n skare byeen te bring, of deur 'n betoging te reël, of deur bakleiery of 'n uitdaging tot 'n bakleiery, of deur met 'n stok of ander wapen te slaan of dit te swaai of op 'n dreigende wyse te gebruik, of deur enige ander oproerige, geweldadige of onbetaamlike gedrag, of deur op sypaadjies te vergader of saam te drom nie;

- (p) 'n openbare las te veroorsaak deur:
- (i) in enige straat of openbare plek ledig te wees of te drentel;
  - (ii) dronk of onder die invloed van dwelmmiddels te wees nie;
  - (iii) enige persoon vir die doeleindes van prostitusie of enige ander immorele daad uit te lok nie;
  - (iv) aan te hou bedel by 'n persoon of 'n persoon aanhou volg nadat so 'n persoon negatief op die bedelary gereageer het;
  - (v) harde musiek te speel of musiekinstrumente op enige perseel gebruik nie;
- (q) ware of dienste in 'n straat of openbare plek adverteer deur middel van 'n megafoon, luidspreker of dergelike toestel of deur aanhoudend te skreeu, op 'n ghong te slaan, toeters te druk of klokke te lui nie;
- (r) in enige straat of openbare plek beledigende of dreigende taal besig of iets doen wat die openbare vrede kan versteur of wat daarop bereken is om die vrede te versteur nie;
- (s) 'n voertuig of stuk gereedskap in 'n straat of openbare plek skoonmaak of was nie;
- (t) vuurwapen, windbuks of windpistool op enige perseel, behalwe 'n perseel of grond wat gesoneer is vir landboudoeleindes en wat nie deel vorm 'n algemene plan van 'n dorpsgebied nie, afvuur nie.
- (2) (a) Waar daar 'n oortreding van artikel 3(1)(a) tot (n) plaasvind kan die munisipaliteit 'n kennisgewing op die eienaar of okkupeerder of beweerde oortreder beteken om binne 'n bepaalde tyd die handeling te staak of die oorlas uit die weg te ruim. By versuim om aan sodanige kennisgewing gevolg te gee en sonder inkorting van die munisipaliteit se reg om vervolging in te stel, kan die munisipaliteit alle nodige maatreëls tref om die oorsaak of bron van sodanige oorlas te verwyder en enige koste in verband daarmee aangegaan is deur die munisipaliteit verhaalbaar op die persoon wat verantwoordelik is vir die oorlas of die eienaar of okkupeerder van die perseel waarop die oorlas ontstaan of voortgesit word, ongeag of die eienaar of okkupeerder daarvoor verantwoordelik is aldan nie.
- (b) waar die munisipaliteit oor bewys beskik dat enige beboude of onbeboude grond of perseel in die omgewing van 'n straat vir enige doel deur ongemagtigde persone gebruik word of dat enige van die materiale of dinge in subartikel (1)(l) vermeld op sodanige grond of perseel geplaas of gestort word, kan hy skriftelike kennis aan die eienaar of okkupeerder daarvan beteken waarin daar van hom vereis word om die grond of perseel voor 'n bepaalde datum tot sy bevrediging in te sluit of te omhein. Elke sodanige insluiting of omheining moet minstens twee meter hoog wees en moet van sodanige aard en so gebou wees dat dit die toegang van ongemagtigde persone daartoe of die storting of ophoping van materiale of dinge daarop sal verhoed.
- (3) Vir die toepassing van hierdie verordening word enige handeling of toestand op 'n perseel, met inbegrip van enige gebou, struktuur of gewas daarop, wat na die mening van die munisipaliteit die veiligheid van 'n persoon of eiendom in gevaar stel of wat onsinnelik, ergerlik, hinderlik, aanstootlik of rusversteurend is vir ander mense, as 'n openbare oorlas beskou.
- (4) 'n Persoon wat enige van die bepalings van hierdie artikel oortree of versuim om daaraan te voldoen, of versuim om aan 'n kennisgewing wat regtens daaronder uitgereik is te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf.

HOOFSTUK 2

ALGEMENE BEPALINGS INSAKE DIE AANHOU VAN DIERE

4. Toestemming om diere aan te hou

- (1) Niemand mag sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit enige diere, met uitsondering van troeteldiere, op enige perseel of eiendom aanhou of toelaat dat dit daarop aangehou word nie.
- (2) Enige persoon wat aansoek doe om 'n permit om 'n wilde dier aan te hou moet, wanneer so 'n aansoek ingevolge subartikel (1) ingedien word, die munisipaliteit voorsien van 'n aanhoudingspermit wat deur die Departement van Ekonomiese Sake, Omgewing en Toerisme uitgereik is.
- (3) Die munisipaliteit mag die aantal byekorwe sowel as die tipe, getal, en geslag van diere wat aangehou mag word, bepaal asook die gebiede waarbinne die aanhou van sodanige diere en bye verbied word.
- (4) Ten einde 'n aansoek ingevolge subartikel (1) te oorweeg moet die munisipaliteit ook die insette en kommentaar van die eienaars of bewoners van omliggende residensiële persele bekom.
- (5) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree of versuim om aan 'n vasstelling in terme van subartikel (3) te voldoen, pleeg 'n misdryf.

5. Planne vir strukture en bestuur

Die munisipaliteit mag van persone wat aansoek doen om diere aan te hou vereis om 'n aansoekvorm in te dien en dat sodanige aansoekers gedetailleerde planne wat aan die munisipaliteit se spesifikasies moet voldoen.

6. Oorweging van aansoek en oplê van voorwaardes

- (1) Die munisipaliteit kan, na oorweging van—
  - (a) insette of kommentaar verkry ingevolge artikel 4(3);
  - (b) die ligging, geografiese kenmerke of grootte van die perseel ten opsigte waarvan die aansoek gerig word;
  - (c) die dokumente en uiteensettings ingevolge artikel 5 ingedien; of
  - (d) enige ander inligting wat op die aansoek betrekking het, 'n aansoek ingevolge artikel 4 weier of goedkeur.
- (2) Indien 'n aansoek geweier word, moet die munisipaliteit die redes vir sodanige weiering aan die applikant verstrek en hom/haar terselfdertyd in kennis stel van die reg van appél ingevolge artikel 27.

(3) By die goedkeuring van 'n aansoek mag die munisipaliteit voorwaardes oplê.

7. Sigbaarheid van strukture op persele

- (1) Alle strukture waarin diere aangehou word moet toepaslik afgeskerm word van enige straat.
- (2) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree pleeg 'n misdryf.

8. Opskorting of intrekking van magtigings

Nieteenstaande bogemelde bepalings mag die munisipaliteit, na oorweging van voorwaardes ten opsigte van die eiendom en op voorwaarde dat geen beswaar van die eienaars of bewoners van omliggende persele ontvang is nie, enige of alle vereistes van hierdie gedeelte opskort en ander voorwaardes instel, indien toepaslik, en kan hy enige magtiging ingevolge artikel 6(3) intrek indien daar nie voldoen word aan enige voorwaardes daarin neergelê nie.

9. Geldigheid van magtigings

Alle magtigings om diere aan te hou wat uitgereik is ingevolge enige verordening of regulasie wat herroep word, sal geag word as sou dit ingevolge hierdie verordening uitgereik wees.

10. Pligte van die bewaarder van diere

- (1) Die eienaar van 'n dier of die persoon in beheer daarvan—
  - (a) mag nie veroorsaak of toelaat dat 'n dier die gewone gerief, gemak, vrede en rus van ander mense versteur nie;
  - (b) moet sodanige dier van slaapplek, skuiling, water en behoorlike kos voorsien;
  - (c) moet ten alle tye die perseel waarop 'n dier aangehou word en alle gepaardgaande toebehore in goeie en netjiese toestand te hou om te voorkom dat 'n openbare oorlas ontstaan;
  - (d) moet beheer oor sy of haar diere uitoefen ten einde skade aan eiendom of tuine te verhoed; en
  - (e) mag nie enige dier op enige gedeelte van 'n openbare pad laat, toelaat dat dit op 'n openbare pad is nie en mag 'n dier ook nie op enige plek laat van waar dit op enige deel van 'n openbare pad mag afdwaal nie.
- (2) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree pleeg 'n misdryf.

11. Diere wat op 'n onbevredigende wyse aangehou word

- (1) Wanneer ookal diere wat op enige perseel aangehou word, ongeag of sodanige perseel kragtens hierdie verordening deur die munisipaliteit goedgekeur is of nie, 'n openbare oorlas is, kan die munisipaliteit by wyse van 'n skriftelike kennisgewing die eienaar of okkupeerder van sodanige perseel aansê om binne die tydperk wat in sodanige kennisgewing aangedui moet word, die oorsaak van sodanige oorlas te verwyder en om die werk te verrig of die stappe te neem vir genoemde doel.
- (2) Die munisipaliteit mag die stappe wat geneem moet word of die werk wat gedoen moet word om die oorsaak van die oorlas te verwyder of an enige oorlas te verminder.
- (3) Enige aktiwiteite wat deur die eienaar in terme van subartikel (1) onderneem word is vir die eienaar se rekening.
- (4) Indien 'n eienaar versuim om die stappe in terme van subartikel (1) te neem, kan die munisipaliteit die nodige stappe neem en die kostes van die eienaar verhaal.
- (5) Enige persoon wat versuim om aan 'n kennisgewing in terme van subartikel (1) te voldoen, pleeg 'n misdryf.

12. Afmaak van diere

- (1) Die munisipaliteit mag die afmaak van 'n dier gelas wanneer dit—
  - (a) gevaarlik of boosaardig is;
  - (b) sodanig beseer of siek is dat dit menslik sou wees om dit te doen.
- (2) Wanneer diere ingevolge subartikel (1) afgemaak word moet dit gedoen word deur 'n geregistreeerde veearts of waar so 'n veearts nie beskikbaar is nie met sodanige instrumente of toestelle as wat nodig mag wees en op 'n wyse geskied wat so min lyding as moontlik veroorsaak.
- (3) Enige persoon wat versuim om aan 'n bevel, soos beoog in subartikel (1), te voldoen of subartikel (2) oortree, pleeg 'n misdryf.

12. Smous met diere

- (1) Geen persoon mag met 'n dier smous in 'n straat of openbare plek of vanaf 'n mobiele struktuur of 'n voertuig nie.
- (2) 'n Persoon wat enige van die bepalings van subartikel (1) oortree is skuldig aan 'n misdryf.

HOOFSTUK 3**BEPALINGS MET BETREKKING TOT DIE AANHOU VAN HONDE EN KATTE***Deel 1—Algemene Bepalings ten opsigte van honde en katte***14. Getal honde en katte**

- (1) Behoudens die bepalings van artikel 15 mag niemand op enige perseel-
  - (a) meer as twee honde; en
  - (b) meer as twee katte,
 aanhou sonder die toestemming van die munisipaliteit nie.
- (2) Aansoek ingevolge subartikel (1) moet gedoen word op 'n aansoekvorm verkrygbaar by die munisipaliteit en moet 'n uiteensetting bevat van die ras, geslag en getal honde en katte waarvoor aansoek gedoen word.
- (3) 'n Beperking wat ingevolge artikel 17 opgelê is op die getal diere wat op 'n perseel aangehou mag word, geld nie vir 'n tydperk van 10 weke vanaf die datum van geboorte van 'n werpsel van 'n dier wat met toestemming aangehou word nie.
- (4) 'n Persoon wat enige van die bepalings van subartikel (1) oortree is skuldig aan 'n misdryf.

15. Telers van honde en katte

- (1) 'n Teler van honde wat meer as twee honde wil aanhou of 'n teler van katte wat meer as twee katte wil aanhou moet die toestemming van die munisipaliteit verkry.
- (2) Die munisipaliteit mag vereis dat planne en spesifikasies ingedien word van strukture waarin dit beoog word om katte of honde aan te hou sowel as 'n erfplan waarop alle bestaande en beoogde strukture en heinings aangetoon word.
- (3) Enige persoon wat versuim om die munisipaliteit se goedkeuring in terme van subartikel (1) te bekom, pleeg 'n misdryf.

16. Telers van troeteldiere

- (1) 'n Persoon wat met troeteldiere teel moet aansoek doen om die toestemming van die munisipaliteit.
- (2) Die bepalings van artikel 15(2) is met die nodige aanpassing van toepassing op 'n aansoek ingevolge subartikel (1).
- (3) 'n Persoon wat die bepalings van subartikels (1) en (2) oortree, is skuldig aan 'n misdryf.

17. Voorwaardes en beperkings

Die munisipaliteit se toestemming ingevolge artikels 4, 14(1), 15(1) en 16(1) sal toegestaan word onderhewig aan sodanige voorwaardes en beperkings as wat die munisipaliteit in oorleg met 'n ander verantwoordelike owerheid mag nodig ag om op te lê.

18. Terugtrek van toestemming

- (1) Waar 'n persoon enige voorwaarde of beperking opgelê ingevolge artikel 17 oortree of versuim om daaraan te voldoen, sal die munisipaliteit geregtig wees om, nadat die persoon aangehoor is, sy toestemming terug te trek en die diere van die perseel te laat verwyder vir veilige bewaring deur 'n dierewelsynsorganisasie of skut.
- (2) Enige koste wat deur die munisipaliteit aangegaan is vir die verwydering en veilige bewaring van diere bedoel in subartikel (1) sal van die eienaar of persoon in beheer van sodanige diere verhaal word.

19. Honde of katte in openbare plekke

- (1) Onderworpe aan die bepalings van die Verordening op Openbare Geriewe, mag die eienaar of bewaarder van 'n hond of kat mag dit nie in 'n straat of openbare plek bring of dit toelaat om daar te wees nie tensy die hond deur 'n verantwoordelike persoon aan 'n leiband gehou word en die kat onder fisiese beheer is van die eienaar of bewaarder daarvan.
- (2) Behalwe in die geval van 'n blinde persoon wat deur 'n gidshond begelei word, moet 'n persoon in beheer van 'n hond in 'n straat of openbare plek die ontlasting van sodanige hond verwyder deur dit in plastiek of papier toe te draai en te plaas in 'n houer wat vir rommel of vullis voorsien is.
- (3) 'n Persoon wat enige bepaling van subartikels (1) of (2) oortree pleeg 'n misdryf.

*Deel 2—Spesifieke bepalings met betrekking tot honde***20. Beheer oor honde**

- (1) Niemand mag—
  - (a) toelaat dat enige hitsige teef sonder toesig in 'n straat of openbare plek is nie;
  - (b) enige hond aanspoor om enige persoon of dier aan te val, lastig te val of bang te maak nie, behalwe waar dit nodig is vir die verdediging van sodanige eersgenoemde persoon of sy of haar eiendom;
  - (c) 'n hond aanhou indien die perseel waarop die hond aangehou word nie behoorlik en voldoende omhein is om sodanige hond binne te hou wanneer dit nie aan 'n leiband is nie.
  - (d) toelaat dat enige hond waarvan hy die eienaar is of wat deur sodanige persoon aangehou word-
    - (i) op private eiendom oortree nie;
    - (ii) 'n gevaar uitmaak vir verkeer wat enige openbare pad gebruik nie;

- (iii) 'n bron van gevaar of besering uitmaak of na sy wete waarskynlik 'n bron van gevaar of besering sal uitmaak vir enige persoon buite die perseel waarop sodanige hond aangehou word nie, of
  - (iv) 'n bron van gevaar is vir die munisipaliteit se werknemers wat sodanige perseel betree met die doel om hul pligte uit te voer nie. 'n Kennisgewing ten effekte dat 'n hond op sodanige perseel aangehou word, moet op 'n opvallende plek vertoon word.
- (e) enige hond aanhou wat—
- (i) deur te blaf, te kef, te tjank of te huil;
  - (ii) in die gewoonte geraak het om af te storm op enige voertuie, diere, pluimvee, duiwe of persone buite enige perseel waar die hond aangehou word, of
  - (iii) deur hom op enige ander wyse te gedra, die gewone gemak, gerief, vrede of rus van bure wesenlik versteur nie.
- (2) Die munisipaliteit kan op enige hond wat in 'n straat of openbare plek gevind word strydig met die bepalings van hierdie verordening, beslag lê en skut op 'n plek deur die munisipaliteit bepaal.
- (3) 'n Hond wat kragtens subartikel (2) geskut is, kan aan die eienaar of bewaarder van so 'n hond vrygestel word teen betaling van 'n bedrag soos deur die munisipaliteit bepaal.
- (4) 'n Persoon wat enige bepaling van hierdie artikel oortree is skuldig aan 'n misdryf.

HOOFSTUK 4

HONDEHERBERGE, KATTERYE, TROETELDIERSALONNE EN TROETELDIERWINKELS

21. Toestemming

- (1) Geen hondeherberg, kattery, troeteldiersalon of troeteldierwinkel mag bedryf word sonder die toestemming van die munisipaliteit nie, welke goedkeuring aan voorwaardes onderworpe mag wees.
- (2) 'n Persoon wat 'n hondeherberg, kattery, troeteldiersalon of troeteldierwinkel bedryf mag nie toelaat dat die besigheid op so 'n wyse bedryf word dat dit 'n openbare oorlas of ongerief vir ander mense is nie.
- (3) 'n Persoon wat enige bepaling van hierdie artikel oortree is skuldig aan 'n misdryf.

HOOFSTUK 5

SAMEWERKING TUSSEN MUNISIPALITEITE

22. Diensleweringsreëlings

Ten einde optimale dienslewering ingevolge hierdie verordening te verseker, kan die munisipaliteit ooreenkomste aangaan met die distriksmunisipaliteit met wie wetgewende en uitvoerende gesag gedeel word.

23. Bevoegdheid van die Munisipaliteit in die geval van 'n nalate deur die Distriksmunisipaliteit

Indien die dienslewering waarna in artikel 22 verwys word belemmer word deur die weiering of versuim van die distriksmunisipaliteit om enige van die reëlins wat in 'n ooreenkoms voorsien is, mag die munisipaliteit, onderworpe aan die bepalings van die Grondwet rakende samewerkende regering soos bepaal in artikel 41 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, voortgaan en effek gee aan dusdanige reëling en enige uitgawes wat in verband daarmee aangegaan word van die distriksmunisipaliteit verhaal.

HOOFSTUK 6

ALGEMENE BEPALINGS

24. Reg van toegang en inspeksie

- (1) Enige behoorlik gemagtigde werknemer van die munisipaliteit is gemagtig om enige perseel binne die munisipale gebied te inspekteer ten einde te bepaal of daar aan die bepalings van die verordening voldoen word.
- (2) Wanneer 'n perseel ingevolge subartikel (1) binnegegaan word, moet die gemagtigde werknemer op versoek van enige persoon, hom/haarself identifiseer deur 'n geskrewe bewys van magtiging te toon.
- (3) Die gemagtigde werknemer mag vergesel word van 'n persoon van wie dit redelikerwys verwag word om te help in die uitvoer van die inspeksie.
- (4) Iemand wat versuim of weier om toegang te verleen aan 'n behoorlik gemagtigde werknemer van die munisipaliteit indien hy toegang tot grond of 'n perseel versoek, of wat hom dwarsboom of hinder in die uitvoering van sy pligte kragtens hierdie verordening, of wat versuim of weier om inligting te verstrek wat wettiglik van hom vereis kan word of vals of misleidende inligting aan sodanige behoorlik gemagtigde werknemer van die munisipaliteit verstrek, welwetende dat dit vals of misleidend is, is skuldig aan 'n misdryf.

25. Bediening van dokumente en geregtelike stappe

- (1) Wanneer enige kennisgewing, bevel, aanskrywing of ander dokument gemagtig is of nodig is om bedien te word op 'n persoon ingevolge hierdie verordening, word dit geag effektief en na behore aan sodanige persoon beteken te wees—
  - (a) wanneer dit persoonlik aan hom afgelewer is;
  - (b) wanneer dit by sy plek van inwoning of besigheid in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat duidelik ouer as sestien jaar is;
  - (c) wanneer dit gepos is per geregistreerde of gesertifiseerde pos aan sy laaste bekende woon- of besigheidsadres in die Republiek en 'n erkenning van die versending verskaf word;

- (d) indien sy adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit aan sy agent of verteenwoordiger in die Republiek bedien is op so 'n manier soos bepaal deur paragraaf (a), (b) of (c), of
  - (e) indien sy adres en agent in die Republiek onbekend is, wanneer dit opsigtelik vertoon word op die vaste eiendom, indien enige, waarop dit betrekking het.
- (2) Wanneer enige kennisgewing, bevel, aanskrywing of ander dokument soos die voorgenoemde gemagtig is of bedien moet word aan 'n persoon omdat hy die eienaar of bewoner is of was of 'n ander reg hou met betrekking tot vaste eiendom, sal dit nie nodig wees om hom by name te noem nie, maar sal dit voldoende wees as hy daarin beskryf word as die eienaar, bewoner of houer van sodanige vaste eiendom of ander reg, wat ook al die geval mag wees.

26. Oorgangsbepalings

'n Persoon wat tydens die inwerkingtrede van hierdie verordening meer diere aanhou as wat ingevolge hierdie verordening goedgekeur is, mag voortgaan om sodanige groter getal diere aan te hou, maar mag nie sonder die toestemming van die munisipaliteit enige van sodanige groter aantal diere vervang wanneer een of meer daarvan te sterwe kom of weggemaak word nie.

27. Appél

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur 'n politieke struktuur, politieke ampsbekleër, raadslid of personeellid geneem is ingevolge 'n bevoegdheid of plig wat deur 'n delegerende owerheid gedelegeer of gesubdelegeer is aan die politieke struktuur, politieke ampsbekleër, raadslid of personeellid, kan teen daardie besluit appelleer deur binne 21 dae na die datum van verwittiging van die besluit, skriftelike kennis van die appél en redes aan die munisipale bestuurder te gee.

28. Strawwe

Iedereen wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of nalaat om daaraan te voldoen is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met 'n straf van 'n boete of gevangenisstraf, of óf sodanige boete of sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf; in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete, of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf of óf sodanige addisionele boete of sodanige addisionele gevangenisstraf, òf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur; en 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

29. Vrystellings

Nieteenstaande die bepalinge van die verordening, mag die munisipaliteit enige persoon of klas van persone vrystel van enige of al hierdie vereistes en mag dit enige ander vereistes oplê wat dit as geskik beskou.

30. Gemeenskapskakelforums

- (1) Die Munisipaliteit mag skakelforums in 'n gemeenskap instel vir die doel om—
  - (a) geleenthede vir die gemeenskap te skep om deel te neem aan die aangeleenthede van die munisipaliteit; en
  - (b) die bereiking van 'n gesonde omgewing te bevorder.
- (2) 'n Skakelforum mag bestaan uit—
  - (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep of 'n geaffekteerde persoon;
  - (b) 'n aangewese beampte of beamptes van die Munisipaliteit; en
  - (c) die raadslid.
- (3) (a) Die Munisipaliteit mag wanneer 'n aansoek om toestemming, permit of vrystelling sertifikaat oorweeg word ingevolge hierdie verordening, waar van toepassing, die insette van 'n skakelforum versoek.
- (b) 'n Skakelforum of enige persoon of persone gedoel in subartikel (2) mag op eie inisiatief, 'n inset aan die Munisipaliteit vir oorweging stuur.

31. Herroeping van Verordeninge

Die bepalinge van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enigen van die afgeskafte munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geïnkorporeer is, uitgevaardig is, word herroep insoverre hulle betrekking het op aangeleenthede waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word en insoverre dit op die munisipaliteit van toepassing gemaak is deur magtiging vir die uitoefening van magte en funksies ingevolge Artikel 84(3) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, Wet 117 van 1998.

32. Kort titel en aanvang

Die verordening sal bekend staan as die Verordening insake Openbare Oorlaste en die Aanhou van Diere en tree in werking op die datum waarop dit in die Provinsiale Koerant gepubliseer word.

GEORGE MUNISIPALITEIT
VERORDENING INSAKE OPENBARE GERIEWE

Kragtens die bepalings van Artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996 verorden die George Munisipaliteit as volg:-

INHOUDSOPGAWE

1. Omskrywings
2. Doelwitte en oogmerke

HOOFSTUK I: ALGEMENE BEPALINGS TEN OPSIGTE VAN OPENBARE GERIEWE

3. Getal besoekers
4. Toelating tot openbare gerief
5. Toegangsgeld
6. Kennisgewingborde
7. Toestemming vereis vir sekere bedrywighede
8. Gebruik van openbare geriewe
9. Permit
10. Voorgeskrewe gelde
11. Diere
12. Verbode gedrag
13. Voertuie
14. Kampering
15. Karavaanparke

HOOFSTUK 3: DIVERSE BEPALINGS

16. Bevoegdhede van beampte
17. Appèl
18. Strawwe
19. Beperking van aanspreeklikheid
20. Bekragting en dien van kennisgewings en ander dokumente
21. Vermoede
22. Aangaan van ooreenkomste
23. Skakelkomitees in gemeenskap
24. Herroeping van verordeninge
25. Kort titel en inwerktrading

1. Woordomskrywings

In hierdie Verordening, tensy die verband anders aandui, beteken—

“**bad**” ’n swembad besit deur of onder die wettige bestuur of beheer van die Munisipaliteit en wat beskikbaar is vir gebruik deur die publiek en sluit in alle kleedkamers, hokkies en ander fasiliteite wat in verband daarmee gebruik word;

“**beampte**” ’n persoon wat ingevolge Artikel 26 aangestel is of ’n vredesbeampte wat deur die Munisipaliteit gemagtig is om die funksie van ’n beampte te verrig, of ’n Provinsiale Natuurbewaringsbeampte of Mariene- en Kusbestuursbeampte;

“**dier**” enige perd, bees, skaap, bok, vark, hoender, kameel, hond, kat, of ander huisdier of voël, of enige wilde dier, voël of reptiel, wat aangehou word of onder die beheer van ’n persoon is;

“**dronk**” ’n persoon wat weens die alkohol wat hy of sy ingeneem het beheer oor sy of haar geestes- of fisiese vermoëns, of beide, tot so ’n mate verloor het dat hy of sy nie in staat is om hom- of haarself te gedra nie, of nie in staat is om enige handeling waarmee hy of sy besig is op so ’n wyse te verrig dat dit nie ’n gevaar vir hom- of haarself inhou nie of met daardie agting vir die regte van ander soos deur die reg vereis word nie;

“**gemagtigde agent**” beteken—

- (a) enige persoon wat deur die Munisipaliteit gemagtig is om ingevolge hierdie verordening enige daad, funksie of plig te verrig of enige bevoegdheid uit te oefen; of
- (b) enige persoon wat ingevolge ’n skriftelike kontrak deur die Munisipaliteit aangestel is om, tot die mate waarin hy/sy in sodanige kontrak gemagtig is, ingevolge hierdie verordening enige daad, funksie, of plig te verrig of enige bevoegdheid uit te oefen;

“**kampeer**” beteken om ’n tent of ander skuiling op te slaan of ’n woonwa of motorwoning te parkeer;

“**kennisgewingbord**” sluit in ’n teken, plakkaat of ander apparaat waarop die Munisipaliteit inligting vertoon;

“**lewensredder**” beteken ’n persoon wat in sodanige kapasiteit deur die Munisipaliteit in diens geneem of aangestel is, of enige lid van die Strandlewensreddingsvereniging van Suid-Afrika, of van ’n geaffilieerde lewensreddingsklub of vereniging van lewensredders;

“**munisipale bestuurder**” beteken ’n persoon wat ingevolge Artikel 82 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet Nr. 117 van 1998) aangestel is;

“**munisipaliteit**” beteken die George Munisipaliteit wat ingevolge Artikel 12 van die Wet op Munisipale Strukture, 117 van 1998 gestig is en sluit enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, en behoorlik gemagtigde verteenwoordiger daarvan in of enige werknemer daarvan wat ingevolge hierdie verordening optree uit hoofde van ’n bevoegdheid wat by die munisipaliteit berus en aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, verteenwoordiger of werknemer gedelegeer of subgedelegeer is;

“**openbare byeenkoms of optog**” beteken ’n optog of byeenkoms van meer as tien mense;

“**openbare gerief**” beteken—

- (a) enige stuk grond, plein, kampeerplek, swembad, strand, baai-area, sportgrond, openbare oord, openbare oop ruimte, ontspanningsterrein, rivier, natuureservaat, diere-, botaniese of ander tuin of park of voetslaanpad, met inbegrip van enige gedeelte daarvan en enige gerief of apparaat daarin of daarop, wat die Munisipaliteit se eiendom is of deur die Munisipaliteit besit, beheer of verhuur word waartoe die breë publiek toegang het, hetsy by betaling van toegangsgeld of nie, maar sluit ’n openbare pad of straat uit;
- (b) ’n gebou, struktuur, saal of kantoor, met inbegrip van enige gedeelte daarvan of enige fasiliteit of apparaat daarin, wat die Munisipaliteit se eiendom is of deur die Munisipaliteit besit, beheer of verhuur word en waartoe die breë publiek toegang het, hetsy by betaling van toegangsgelde of nie; en
- (c) ’n openbare gerief beoog in paragrawe (a) en (b) indien dit ingevolge ’n ooreenkoms tussen ’n persoon en die Munisipaliteit wettig beheer of bestuur word;

“**oprig**” ten opsigte van ’n kennisgewingbord beteken om dit op te rig, aan te bring, vas te maak of staan te maak;

“**park**” enige stuk grond onder die beheer van die Munisipaliteit wat vir die gebruik van die publiek deur die Munisipaliteit as ’n park in stand gehou word;

“**persoon**” sluit ’n vereniging of organisasie in;

“**tuin**” beteken enige stuk grond onder die beheer van die Munisipaliteit wat as ’n tuin vir die gebruik van die publiek deur die Munisipaliteit in stand gehou word;

“**verbruik**” ten opsigte van ’n alkoholiese drank beteken om van ’n opgemaakte houër wat ’n alkoholiese drank bevat, te drink, dit te gebruik of dit te besit; en

“**voertuig**” beteken enige voertuig aangedryf deur meganiese, diere-, natuurlike of mensekrag en sluit in enige fiets, vaartuig of vliegtuig, maar sluit nie ’n rolstoel of ’n stootwaentjie in wat met die hand gedryf of aangedryf word en uitsluitlik vir die vervoer van ’n kind of invalide gebruik word nie.

2. Doelwitte en oogmerke

Die munisipaliteit aanvaar hierdie verordening met die doel om toegang tot en die gebruik van openbare geriewe wat aan die munisipaliteit behoort of onder die beheer van die munisipaliteit is te beheer.

HOOFSTUK I:

ALGEMENE BEPALINGS TEN OPSIGTE VAN OPENBARE GERIEWE

3. Getal besoekers

Die Munisipaliteit mag van tyd tot tyd die volgende bepaal—

- (a) die maksimum getal persone of die maksimum getal voertuie wat op ’n spesifieke tydstip in of by ’n openbare gerief teenwoordig mag wees; en
- (b) verskillende klasse voertuie wat op ’n spesifieke tydstip in of by ’n openbare gerief teenwoordig mag wees en dit mag tussen openbare geriewe onderskeid tref.

4. Toelating tot openbare gerief

- (1) ’n Openbare gerief is vir die publiek oop op die tye en datums en onderworpe aan sodanige voorwaardes soos wat per besluit deur die Munisipaliteit van tyd tot tyd ten opsigte van verskillende geriewe bepaal mag word met inagneming van artikel 6(1)(a).
- (2) Die munisipaliteit mag bepaal watter aktiwiteite in ’n openbare gerief onderneem of nie onderneem mag word nie en dit sluit die volgende in, maar is nie daartoe beperk nie—
  - (a) die bestuur van ’n motorvoertuig of verskillende klasse voertuie in ’n openbare gerief;
  - (b) die vlieg van vlieërs, wind branderry, vlieër branderry en watersportaktiwiteite of die gebruik van bote of ander kragaangedrewe vaartuie op enige dam of strand onder die munisipaliteit se beheer.
- (3) Die Munisipaliteit mag van tyd tot tyd aan enige persoon of persone gedurende sodanige ure en vir sodanige tydperk as wat hy mag goeddink, die eksklusiewe reg van openbare geriewe toeken vir speletjies, ’n openbare vergadering, kermis, ’n vertoning of ander funksie of vermaak.
- (4) Die Munisipaliteit mag met die oog op instandhouding, ontwikkeling, sekuriteit, veiligheid of openbare gesondheid tydelik of permanent—
  - (a) ’n openbare gerief of gedeelte daarvan sluit; of
  - (b) alle of enige bedrywighede daarop staak.
- (5) Waar ’n persoon in ’n openbare gerief ingevolge hierdie verordening ’n misdryf begaan het, mag ’n beampte sodanige persoon gelas om die openbare gerief te verlaat, en ’n persoon wat aldus gelas word om die gerief te verlaat moet die gerief onmiddellik verlaat volgens die kortste roete wat vir die publiek beskikbaar is.
- (6) Waar ’n beampte op redelike gronde vermoed dat ’n persoon wat ’n openbare gerief wil binnegaan, voornemens is om ’n misdryf ingevolge hierdie Verordening of enige ander wet in of op die openbare gerief te begaan, mag hy of sy die betrokke persoon toegang weier.

5. Toegangsgeld

- (1) Die Munisipaliteit mag ingevolge 'n besluit van tyd tot tyd verskillende toegangsgelde hef en toegangskaartjies uitreik ten opsigte van persone van verskillende ouderdomme, groepe persone; of verskillende kategorieë voertuie en die munisipaliteit mag konsessies verleen ten opsigte van die toegangsgelde wat betaal moet word.
- (2) Toegangsgeld moet by die ingang van 'n openbare gerief betaal word, behalwe waar 'n ander plek aangegee word op 'n kennisgewingbord wat ingevolge Artikel 6(1) opgerig is.
- (3) 'n Toegangskaartjie soos beoog in subartikel (1) is geldig vir die tydperk beoog in subartikel (4).
- (4) Toegangsgeld moet betaal word ten opsigte van elke dag of gedeelte van 'n dag waartydens 'n persoon, groep of voertuig in 'n openbare gerief is of bly, en is geldig vir die dag, met dien verstande dat indien 'n persoon 'n openbare gerief voor 10:00 verlaat op 'n dag wat nie die dag van sy/haar aankoms by die openbare gerief is nie, hoef hy of sy nie toegangsgeld te betaal vir die dag waarop hy of sy die gerief verlaat nie.
- (5) Geen fooi bedoel in subartikel (1) is terugbetaalbaar waar enige gedeelte van die tydperk ten opsigte waarvan so 'n bedrag wat betaal is nie gebruik is nie of nie gebruik kan word nie, met dien verstande dat die bedrag wat ten opsigte van elke volle dag betaal is en wat nie gebruik is nie, met die goedkeuring van die munisipaliteit, en indien die aansoeker skriftelik aansoek doen, terugbetaal kan word en vir die doeleindes van hierdie subartikel beteken "volle dag" 'n periode van 24 uur wat om 10:00 van enige dag 'n aanvang neem.
- (6) 'n Beampte het die reg om 'n persoon in 'n openbare gerief te vra om onmiddellik die toegangskaartjie wat aan hom of haar uitgereik is, te toon, en 'n persoon wat nalaat om die toegangskaartjie te toon, begaan 'n misdryf en enige persoon wat 'n openbare gerief binnegaan sonder om die toegangsgeld te betaal, pleeg 'n misdryf.

6. Kennisgewingborde

- (1) Die Munisipaliteit mag 'n kennisgewingbord by die ingang na of in die onmiddellike omgewing van 'n openbare gerief oprig, waarop enigeen of al die volgende besonderhede verstrekkend word:
  - (a) die tye, datums en voorwaardes wat van toepassing is op toegang tot en gebruik van die openbare gerief;
  - (b) die gelde wat betaal moet word om die openbare gerief binne te gaan; en
  - (c) indien die openbare gerief of gedeelte van die openbare gerief gesluit is, of indien alle of enige aktiwiteite in die openbare gerief opgeskort is.
- (2) Geen persoon behalwe 'n beampte of ander persoon wat ingevolge hierdie Verordening gemagtig is om dit te doen, mag 'n kennisgewingbord wat die Munisipaliteit ingevolge hierdie Verordening opgerig het, verskuif, die inhoud daarvan verander, dit ontsier of andersins daarmee peuter nie.
- (3) 'n Kennisgewing wat deur die munisipaliteit ingevolge subartikel (1) aangebring of opgerig is mag 'n grafiese voorstelling bevat om 'n betekenis oor te dra.
- (4) Enige persoon wat 'n bepaling van hierdie artikel oortree pleeg 'n misdryf.

7. Toestemming vereis vir sekere aktiwiteite

- (1) Geen persoon mag sonder om eers die skriftelike toestemming van die Munisipaliteit te verkry op of in 'n openbare gerief
  - (a) enige van die volgende reël, hou, aanbied of bywoon nie:
    - (i) openbare vermaak;
    - (ii) 'n vergadering;
    - (iii) 'n openbare byeenkoms of optog, uitstalling of optrede; of
    - (iv) 'n veiling.
  - (b) geld of enige ander goedere vir liefdadigheids- of enige ander doel van die breë publiek invorder;
  - (c) 'n pamflet, plakkaat, skildery, boek, 'n rekening of 'n gedrukte, geskrewe of geverfde werk vertoon of versprei; of
  - (d) enige ambag, beroep of besigheid bedryf.
- (2) Niemand mag by of in 'n openbare gerief enige aktiwiteit verrig of onderneem in stryd met die aanwysings op 'n kennisgewingbord soos bedoel in artikel 6(1) nie.
- (3) Geen persoon mag sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit enige heining, struktuur, dam, skuiling of enigets anders in 'n openbare gerief oprig of vestig nie en 'n persoon wat sodanige toestemming verkry het, mag sodanige heining, struktuur, dam, skuiling of enigets anders net in 'n toegewese area wat uitsluitlik vir dié doel opgesig is, oprig.
- (4) Geen persoon mag sonder die voorafverkreë skriftelike toestemming van die Munisipaliteit 'n vuurwapen in 'n openbare gerief inbring of dit in sy of haar besit hê nie, en die Munisipaliteit mag net in die volgende omstandighede sodanige toestemming verleen:
  - (a) vir die afvuur van loskruitpatrone gedurende georganiseerde kompetisies, soos vir lewensredders of gedurende sportvergaderings;
  - (b) in verband met die insameling van monsters van mariene lewe, of voëls of diere, of vir wetenskaplike doeleindes;
  - (c) vir die wettige uitdunning van diere; of
  - (d) as 'n teken dat 'n persoon in nood verkeer in die geval waar 'n beoogde aktiwiteit vereis dat 'n noodsein gegee moet word by wyse van die afvuur van 'n vuurwapen.
- (5) 'n Persoon wat die toestemming van die munisipaliteit, soos beoog in subartikel (1) wil verkry, moet die voorgeskrewe aansoekvorm invul en aan die munisipaliteit voorlê en die munisipaliteit mag moontlik sodanige toestemming verleen, welke toestemming op gemelde vorm aangedui sal word, onderworpe aan enige sodanige voorwaardes wat die munisipaliteit nodig ag en onderworpe aan 'n betaling van die voorgeskrewe gelde en 'n persoon wat voedsel wil verkoop moet, afgesien van die bepalings van hierdie verordening, ook voldoen aan die bepalings van enige toepaslike wetgewing wat op die verkoop van voedsel van toepassing is.
- (6) 'n Persoon wat toestemming ingevolge subartikel (5) verkry het, moet te alle tye wanneer hy of sy 'n aktiwiteit verrig waarvoor toestemming verleen is, sodanige magtiging vir toestemming in sy of haar besit bewaar en moet sodanige magtiging onmiddellik op versoek van 'n beampte toon.

(7) Persone wat enige bepaling van hierdie artikel oortree, pleeg 'n misdryf.

8. Gebruik van openbare geriewe

Die munisipaliteit mag 'n ooreenkoms aangaan met enige persoon in terme waarvan 'n openbare gerief of enige gedeelte daarvan gebruik mag word vir die doeleindes van en onderworpe aan enige voorwaardes in dusdanige ooreenkoms uiteengesit.

9. Permit

- (1) Nieteenstaande die bepalings van Artikels 4, 5(1), 5(3) en 6(1), mag die munisipaliteit, wanneer 'n skriftelike aansoek aan die munisipaliteit voorgelê word en onderworpe aan enige sodanige voorwaardes wat die munisipaliteit goeddink om in te stel, 'n permit gratis uitreik—
  - (a) aan 'n groep mense soos byvoorbeeld, maar nie beperk nie, tot 'n groep bona fide studente; of
  - (b) aan 'n persoon wat wetenskaplike, opvoedkundige of soortgelyke navorsing doen.
- (2) Die houer van 'n permit wat ingevolge subartikel (1) uitgereik is, mag, onderworpe aan enige ander voorwaardes wat in gemelde subartikel gestel word—
  - (a) indien hy of sy die houer van 'n geldige jaglisensie is, fauna onder die toesig, beheer en volgens die instruksies van 'n beampte, in of op 'n openbare gerief jag, vang, doodmaak of verwyder;
  - (b) fauna in of van 'n openbare gerief optel, vewyder of afhaal, onderworpe aan die bepalings van paragraaf (f);
  - (c) enigiets van historiese of wetenskaplike belang in of van 'n openbare gerief neem of verwyder, onderworpe aan die bepalings van paragraaf (f);
  - (d) duiktoerusting, 'n wapen, plofstof, 'n strik, gif, hamer, saag, mes of tuinwerktuig, lewende of dood fauna, of flora in sy of haar besit hê;
  - (e) enige flora wat gepluk is of 'n karkas wat gejag is van 'n openbare gerief verwyder net indien die beampte—
    - (i) sodanige flora of karkas geïnspekteer het;
    - (ii) indien sodanige beheerbeampte dit nodig of wenslik ag, die afmetings of massa meet, of 'n monster van sodanige flora of karkas neem; en
    - (iii) die permithouer skriftelik magtig om sodanige flora of karkas te verwyder;
  - (f) grond, sand of klip uitgrawe of organiese of nie-organiese voorwerpe verwyder.
- (3) Die houer van 'n permit moet, by aankoms by die betrokke openbare gerief, sodanige permit aan die beheerbeampte toon, en 'n persoon wat nalaat om dit te doen, begaan 'n misdryf.
- (4) Die houer van 'n permit wat 'n aktiwiteit in stryd met 'n voorwaarde wat hom of haar opgelê is onderneem, pleeg 'n misdryf.

10. Voorgeskrewe gelde

Die Munisipaliteit mag gelde bepaal wat ingevolge hierdie verordening betaalbaar is.

11. Diere

- (1) Niemand mag enige dier by 'n openbare gerief inneem in stryd met 'n verbod wat op 'n kennisgewingbord aangebring is nie.
- (2) Indien 'n persoon toegelaat is om 'n dier in 'n openbare gerief in te bring, moet hy of sy regstreekse en fisieke beheer oor die dier uitoefen deur middel van 'n leiband of ander toestel en mag sodanige dier nie in enige dammetjie, fontein of ornamentele water bad of was of toelaat dat die dier die water binnegaan of daarin bly nie.
- (3) Indien 'n dier in 'n openbare gerief aangetref word wat nie onder die regstreekse beheer van 'n persoon is nie, mag so 'n dier deur die munisipaliteit geskut word en na 'n skut verwyder word waar daar in terme van die munisipaliteit se Skutverordeninge met die dier gehandel sal word.
- (4) 'n Persoon wat subartikels (1) of (2) oortree, begaan 'n misdryf.

12. Verbode gedrag

- (1) Niemand—
  - (a) wat dronk of onder die invloed van enige verdowingsmiddel is mag 'n openbare gerief binnegaan of daar bly nie, en sodanige persoon mag nie tot 'n openbare gerief toegelaat word nie;
  - (b) mag in of by 'n openbare gerief—
    - (i) enigiets breek, beskadig, vernietig, daarmee peuter, wangebruik, ontsier of versuim om 'n opdrag van die munisipaliteit te gehoorsaam nie;
    - (ii) 'n klip, rots of voorwerp gooi of 'n rots, klip of voorwerp by 'n berg, koppie, skuinste of rotswand afrol nie;
    - (iii) enige flora wat in die gerief groei, uittrek, pluk, afsny of beskadig of sodanige flora in sy of haar besit hê nie, behalwe indien hy of sy ingevolge Artikel 9(2)(b) gemagtig is om dit te doen;
    - (iv) op 'n blombedding loop, staan, sit of lê nie;
    - (v) in stryd met 'n kennisgewingbord op enige gras loop, staan, sit of lê nie;
    - (vi) graffiti of 'n prent op 'n struktuur of pad skryf, verf, of teken nie;
    - (vii) grond, sand of klip uitgrawe of organiese of onorganiese voorwerpe verwyder nie;
    - (viii) inmeng met die vloei van water, die watervloei belemmer, 'n stroom aflei of 'n vleiland dreineer nie;

- (ix) enigiets wat deur die munisipaliteit voorsien word, ontsier deur op enige wyse enige biljette, papiere, plekkartjies, kennisgewings of enigiets anders op te plak of aan te bring nie;
  - (x) 'n voertuig was, poleer of herstel nie, behalwe noodherstelwerk aan 'n voertuig;
  - (xi) vullis verbrand nie;
  - (xii) enige vullis, afval, rommel, klip, sand, grond, materiaal, bottels, hout, metaal, mis, afval, vis, vuilgoed of enige voorwerp of ding stort, weggooi, aflaai, laat of plaas nie;
  - (xiii) enige breekgoed of wasgoed was of klere uithang nie, behalwe op plekke waar 'n kennisgewing aandui dat dit vir dié doel gebruik kan word;
  - (xiv) enigiets wat die munisipaliteit in sodanige gerief voorsien het, gebruik of probeer gebruik vir enige doel anders as die doel waarvoor dit bestem is of wat by wyse van die kennisgewing bepaal is nie;
  - (xv) 'n brandende of smeulende voorwerp weggooi of dit uit 'n voertuig gooi nie;
  - (xvi) hom of haar op 'n onbehoorlike, onbetaamlike of ontoepaslike wyse gedra nie;
  - (xvii) ontlast, urineer, of sy of haar klere uittrek nie, behalwe in 'n gebou of 'n perseel wat vir dié doel bestem is;
  - (xviii) op 'n bank of sitplek wat deur die munisipaliteit voorsien is, lê of dit op so 'n wyse gebruik dat ander gebruikers of potensiële gebruikers dit onmoontlik vind om dit te gebruik nie;
  - (xix) met speeltoerusting speel of daarop sit nie, behalwe indien die betrokke persoon 'n kind onder die ouderdom van dertien jaar is;
  - (xx) in 'n visdam, fontein, dam, kunsmatige voorwerp of dammetjie swem, loop of speel nie;
  - (xxi) mag enige bad wat deur die munisipaliteit voorsien is, binnegaan indien hy of sy 'n oop wond op sy of haar liggaam het nie;
  - (xxii) enige daad verrig wat die gesondheid van 'n ander persoon nadelig mag raak nie;
  - (xxiii) 'n toiletfasiliteit wat vir gebruik deur lede van die teenoorgestelde geslag bestem is of wat volgens 'n kennisgewing vir lede van die teenoorgestelde geslag bestem is, binnegaan of gebruik nie;
  - (xxiv) oornag bly of oorslaap, afgesien van ingevolge Artikel 14 nie;
  - (xxv) 'n dier jag, beseer, versteur, voer, doodmaak, seermaak, volg, sleg behandel of vang of 'n voël, nes of eier verskuif, versteur, vernietig of verwyder of 'n lewende dier afslag of die binnegoed verwyder nie, behalwe indien hy of sy ingevolge artikel 9(2)(a) daartoe gemagtig is;
  - (xxvi) 'n vuurwapen, windbuks of luggestool afvuur nie, behalwe indien die nodige toestemming soos beoog in artikel 7(4) verkry is, of 'n boog of vuurwerke afvuur of 'n kettie of voëlrek gebruik nie;
  - (xxviii) 'n boog aftrek of 'n slingervel of kettie gebruik nie;
  - (xxviii) op enige wyse hoegenaamd inbreuk maak op die veiligheid, gerief of regte van ander mense nie;
  - (xxix) 'n speletjie van enige aard hoegenaamd speel op 'n wyse wat ergernis veroorsaak of die openbare veiligheid bedreig nie;
  - (xxx) sy of haar liggaam ontbloot of onbetaamlik geklee wees nie; of
  - (xxxi) enige brandende of smeulende voorwerp weggooi of uit 'n voertuig gooi nie.
- (c) mag 'n openbare gerief binnegaan—
- (i) of verlaat behalwe by wyse van die amptelike toegang en uitgang; en
  - (ii) indien die toegangsgelde soos beoog in artikel 5(1) nie betaal is nie.
- (d) enige wilde dier, voël of flora in 'n openbare gerief inbring of vrylaat nie;
- (e) mag, in binnelandse water—
- (i) swem, visvang of anderssins hengel indien nie daartoe gemagtig by wyse van 'n kennisgewing soos bedoel in artikel 6(1);
  - (ii) vis met 'n net vang nie;
  - (iii) vis sonder die munisipaliteit se goedkeuring voer nie;
  - (iv) hom- of haarself was of enigiets skoonmaak nie.
- (2) 'n Persoon wat 'n bepaling van Subartikel (1) oortree, begaan 'n misdryf.

13. Voertuie

- (1) Niemand mag enige vragmotor, bus, motorvoertuig, motorfiets, vierwielfiets, fiets of enige ander voertuig in 'n opebare gerief bring nie, behalwe in ooreenstemming met die instruksies van die munisipaliteit.
- (2) Waar 'n persoon toegelaat word om 'n voertuig in 'n openbare gerief of gedeelte van 'n openbare gerief te bestuur, mag hy of sy nie—
  - (a) op 'n ander plek as op 'n pad wat deur die munisipaliteit gebou is, met die voertuig ry nie; of
  - (b) die voertuig bestuur teen 'n spoed wat die spoed oorskry wat op die kennisgewingbord verskyn wat die munisipaliteit opgerig het.
- (3) Die bepalings van subartikel (1) is nie van toepassing op 'n noodvoertuig indien dit wettiglik vir sodanige doel gebruik word nie, of 'n voertuig wat in 'n noodgeval gebruik word nie, of 'n voertuig wat deur 'n beampte in die uitvoering van sy of haar pligte gebruik word nie.
- (4) 'n Persoon wat 'n bepaling van subartikel (1) oortree, begaan 'n misdryf.

14. Kampering

- (1) Niemand mag op enige grond wat aan die munisipaliteit behoort of onder die munisipaliteit se beheer is kamp nie, behalwe op 'n kampeerperseel binne die grense van 'n kampeerruimte.

- (2) Niemand mag vir as drie maande, aaneenlopend of andersinds, binne 'n periode van twaalf maande in 'n kampeerruimte sonder die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit kamp nie.
- (3) Die munisipaliteit mag enige aansoek wat ontvang word goed- of afkeur en mag ook enige voorwaardes stel, maar die tydperk waarvoor die goedkeuring verleen word mag nie 'n verdere drie maande oorskry nie.
- (4) Die okkupeerder van die kampeerperseel moet die persoon wees wie se naam op die permit verskyn en hy of sy mag nie die perseel onderverhuur, sedeer, verkoop of op enige ander wyse sy of haar reg vervreem nie.
- (5) Die reservering van kampeerperseel sal slegs by die ontvangs van 'n skriftelike aansoek oorweeg word.
- (6) Die munisipaliteit mag voorwaardes bykomstig tot dié wat in hierdie verordening vervat is stel vir alle kampeerterreine wat onder die munisipaliteit se beheer is.
- (7) Die munisipaliteit mag voorwaardes stel vir die daarstelling van privaat kampeergeriewe.
- (8) Enige persoon wat die bepalings van subartikels (1), (2) en (4) of enige voorwaarde wat deur die munisipaliteit gestel is verbreek, pleeg 'n misdryf.

15. Karavaanparke

- (1) Desondanks die bepalings van artikel 14(1), mag die munisipaliteit tien persent (10%), of enige groter persentasie soos goedgekeur deur die munisipaliteit, toeken vir permanente okkupering deur karavane of mobiele wonings.
- (2) Die munisipaliteit mag voorwaardes stel vir die daarstelling van privaat karavaanparke.
- (3) Die munisipaliteit mag voorwaardes bykomstig tot dié wat in hierdie verordening vervat is stel vir alle kampeerterreine wat onder die munisipaliteit se beheer is.
- (4) Enige persoon wat enige voorwaarde wat ingevolge subartikels (2) en (3) deur die munisipaliteit gestel is verbreek of versuim om daaraan te voldoen, pleeg 'n misdryf.

HOOFSTUK II DIVERSE BEPALINGS

16. Bevoegdheid van beampte en oortredings

Die beampte wat deur die munisipaliteit aangestel is om hierdie verordening te monitor en af te dwing mag enige handeling of versuim ondersoek wat redelikerwys vermoed word 'n misdryf te wees en iemand begaan 'n misdryf indien hy of sy—

- (a) 'n beampte in die uitoefening van sy of haar bevoegdheid of in die uitvoering van sy of haar pligte bedreig, teëstaan, hinder of belemmer of lelike, onweloweglike of beledigende taal teenoor die beampte gebruik; of
- (b) hom- of haarself valslik as 'n beampte voordien;
- (c) vals of misleidende inligting verstrek wanneer hy of sy aan 'n versoek van 'n beampte voldoen; of
- (d) versuim om aan 'n versoek van 'n beampte te voldoen.

17. Appèl

Iemand wie se regte geraak word deur 'n besluit van die munisipaliteit of 'n beampte wat ingevolge hierdie verordening optree, kan teen dié besluit appelleer deur skriftelike kennisgewing van sy of haar voorneme om te appelleer en die redes daarvoor aan die Munisipale Bestuurder voorlê ingevolge artikel 62 van die Plaaslike Regering: Munisipale Stelselwet, Wet 32 van 2000.

18. Strawwe

Iemand wat 'n misdryf ingevolge hierdie verordening begaan het, is by skuldigbevinding aanspreeklik vir 'n boete of, indien die boete nie betaal word nie, gevangenisstraf of sodanige gevangenisstraf sonder die opsie van 'n boete, of sowel die boete as sodanige gevangenisstraf en, in die geval van 'n opeenvolgende of volgehoue misdryf, vir 'n boete vir elke dag waarop sodanige misdryf voortduur, of indien die boete nie betaal word nie, tot bykomende gevangenisstraf.

19. Beperking van aanspreeklikheid

Die Munisipaliteit is nie aanspreeklik nie vir enige skade of verlies wat veroorsaak is deur—

- (a) die uitoefening van enige bevoegdheid of die verrigting van enige plig te goeder trou ingevolge hierdie Verordening; of
- (b) die versuim om enige bevoegdheid uit te oefen of om enige funksie of plig te goeder trou ingevolge hierdie Verordening te verrig.

20. Bekragtiging en dien van kennisgewings en ander dokumente

- (1) 'n Kennisgewing wat ingevolge hierdie Verordening deur die Munisipaliteit uitgereik word, word geag behoorlik uitgereik te wees indien 'n beampte wat deur die Munisipaliteit gemagtig is, dit onderteken het.
- (2) Enige kennisgewing of ander dokument wat ingevolge hierdie Verordening op 'n persoon beteken word, word geag as behoorlik gedien—
  - (a) wanneer dit persoonlik by daardie persoon afgelewer is;
  - (b) wanneer dit by daardie persoon se verblyfplek of sakeonderneming in die Republiek gelaat is by 'n persoon wat oënskynlik ouer as ses-tien jaar is;
  - (c) wanneer dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos gestuur is aan daardie persoon se jongs-bekende residensiële of sake-adres in die Republiek, en bevestiging van die pos daarvan by die posdiens verkry is;
  - (d) indien daardie persoon se adres in die Republiek onbekend is, wanneer dit op daardie persoon se agent of verteenwoordiger in die Republiek beteken is op die wyse bepaal in paragrafe (a), (b) of (c);

- (e) indien die betrokke persoon se adres en agent of verteenwoordiger in die Republiek onbekend is, wanneer dit op 'n prominente plek op die grond of sakeperseel waarop dit betrekking het, aangebring is;
  - (f) in die geval van 'n bestuursliggaam, wanneer dit by die geregistreerde kantoor van die sakeperseel van sodanige bestuursliggaam afgelewer is; of
  - (g) wanneer dit op versoek van die betrokke persoon by sy of haar e-posadres afgelewer is.
- (3) Die dien van 'n afskrif word geag die dien van die oorspronklike te wees.
- (4) Wanneer enige kennisgewing of ander dokument op die eienaar, okkuperder of houër van enige eiendom, of reg op 'n eiendom, beteken word, is dit toereikend indien die betrokke persoon in die kennisgewing of ander dokument beskryf word as die eienaar, okkuperder of houër van die eiendom of die betrokke reg, en is dit nie nodig om die naam van die persoon te verstrek nie.

21. Vermoede

By enige vervolging in terme van hierdie verordening sal dit, tensy die teendeel bewys word, vermoed word dat enige dier wat in 'n openbare gerief aangetref word, deur die eienaar of 'n persoon onder beheer van die eienaar in so 'n openbare gerief gebring is of dat die eienaar of ander persoon die dier toegelaat het om die openbare gerief binne te gaan.

22. Aangaan van ooreenkomste

Die munisipaliteit mag 'n skriftelike ooreenkoms aangaan met enige persoon, staatsorgaan, plaaslike gemeenskap of organisasie ten einde voorsiening te maak vir—

- (a) die gesamentlike ontwikkeling van enige openbare gerief; of
- (b) die gesamentlike bestuur van enige openbare gerief; en
- (c) die regulering van menslike aktiwiteite in 'n openbare gerief.

23. Skakelforums in gemeenskap

- (1) Die Munisipaliteit mag een of meer skakelforums in 'n gemeenskap instel vir die doel om—
- (a) geleenthede vir die gemeenskap te skep om deel te neem aan die aangeleenthede van die munisipaliteit;
  - (b) die gemeenskap aan te moedig om deel te neem aan die aangeleenthede van die munisipaliteit; en
  - (c) die effektiewe en veilige gebruik van openbare geriewe te bevorder.
- (2) 'n Skakelforum mag bestaan uit—
- (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep, of geaffekteerde persoon;
  - (b) 'n lid of lede van 'n gemeenskap in wie se onmiddellike omgewing 'n openbare gerief bestaan;
  - (c) 'n aangewese beampste of beampstes van die Munisipaliteit; en
  - (d) die raadslid verantwoordelik vir openbare geriewe.
- (3) (a) Die Munisipaliteit mag wanneer 'n aansoek om toestemming, permit of vrystelling sertifikaat oorweeg word ingevolge hierdie verordening, waar van toepassing, die insette van 'n skakelforum versoek.
- (b) 'n Skakelforum of enige persoon of persone gedoel in subartikel (2) mag op eie inisiatief, 'n inset aan die Munisipaliteit vir oorweging stuur.

24. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enigeen van die afgeskafte munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geïnkorporeer is, afgekondig is, word hiermee herroep insoverre hulle betrekking het op sake waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word en insoverre dit toepaslik gemaak is op die munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van magte en funksies ingevolge Artikel 84(3) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, Wet 117 van 1998.

25. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie verordening staan bekend as die Verordening op Openbare Geriewe en tree in werking op die datum van publikasie in die Provinsiale Koerant.

**GEORGE MUNISIPALITEIT
BELASTING VERORDENING**

Inhoud

1. Uitleg
2. Beginsels en Doelwitte
3. Aanvaarding en inwerkingstelling van die belastingbeleid
4. Inhoud van die belastingbeleid
5. Toepassing van die belastingbeleid
6. Inwerktrappingsdatum

1. Uitleg

In hierdie Verordening geld the Engelse teks en in die geval van enige teenstrydigheid met die Afrikaanse teks, en, tensy die konteks anders aandui, beteken:

“**Belasting**” of “Belastings” ’n munisipale belasting op eiendom soos beoog in artikel 229 van die Grondwet;

“**Grondwet**” die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996;

“**munisipaliteit**” beteken die George Munisipaliteit, ingestel kragtens artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent of enige amptenaar wat ingevolge hierdie verordening handel kragtens ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer is of gesubdelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of amptenaar;

“**munisipaliteit se belastingbeleid**” ’n belastingbeleid wat deur die munisipaliteit ingevolge hierdie Verordening aanvaar is;

“**Verordening op Kliëntesorg en Inkomstebestuur**” die munisipaliteit se Verordening op Kliëntesorg en Inkomstebestuur ingevolge artikels 96(b), 97 en 98 van die Wet op Munisipale Stelsels, 32 van 2000;

“**Wet op Eiendomsbelasting**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Eiendomsbelasting, 6 van 2004.

2. Beginsels en Doelwitte

- (1) Artikel 229(1) van die Grondwet magtig ’n munisipaliteit om eiendomsbelasting en bobelasting op gelde vir dienste deur of namens die munisipaliteit verskaf, op te lê.
- (2) Ingevolge artikel 3 van die Wet op Eiendomsbelasting moet ’n munisipale raad ’n beleid in ooreenstemming met artikel 3 van die Wet op Eiendomsbelasting oor die heffing van belastings op belasbare eiendom in die munisipaliteit aanvaar.
- (3) Ingevolge artikel 6(1) van die Wet op Eiendomsbelasting moet ’n munisipaliteit verordeninge aanvaar om uitwerking te gee aan die inwerkingstelling van sy beleid oor belasting.
- (4) Ingevolge artikel 6(2) van die Wet op Eiendomsbelasting mag verordeninge wat ingevolge artikel 6(2) aanvaar is, tussen verskillende kategorieë eiendomme, en verskillende kategorieë eienaars van eiendomme wat aanspreeklik is vir die betaling van belastings, differensieer.

3. Aanvaarding en inwerkingstelling van die belastingbeleid

- (1) Die munisipaliteit moet ’n belastingbeleid in ooreenstemming met die Wet op Eiendomsbelasting vir die heffing van belastings op belasbare eiendom in die munisipaliteit aanvaar en in werking stel.
- (2) Die munisipaliteit is nie geregtig om belastings te hef behalwe ingevolge ’n geldige belastingbeleid nie.

4. Inhoud van die belastingbeleid

Die munisipaliteit se belastingbeleid moet, onder meer:

- (1) van toepassing wees op alle belastings wat deur die munisipaliteit gehef word nadat die munisipaliteit se jaarlikse begroting aanvaar is;
- (2) voldoen aan die vereistes vir:—
  - (a) die aanvaarding en inhoud van ’n belastingbeleid ingevolge artikel 3 van die Wet op Eiendomsbelasting;
  - (b) die proses van gemeenskapsdeelname ingevolge artikel 4 van die Wet op Eiendomsbelasting;
  - (c) die jaarlikse hersiening van ’n belastingbeleid ingevolge artikel 5 van die Wet op Eiendomsbelasting;
- (3) die spesifisering van enige verdere beginsels, maatstawwe en maatreëls in ooreenstemming met die Wet op Eiendomsbelasting vir die heffing van belastings wat die munisipaliteit mag wens op te aanvaar;
- (4) die insluiting van sodanige verdere toepassingsmeganismes, indien enige, wat die munisipaliteit mag wens om op te lê bykomend tot daardie in die Verordening op Kliëntesorg en Inkomstebestuur vervat.

5. Toepassing van die belastingbeleid

Die munisipaliteit se belastingbeleid moet deur middel van die Verordening op Kliëntesorg en Inkomstebestuur en enige verdere toepassingsmeganismes ingevolge die munisipaliteit se belastingbeleid toegepas word.

6. Inwerktrappingsdatum

Hierdie tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

GEORGE MUNISIPALITEIT
VERORDENING INSAKE STRATE

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden die George Munisipaliteit as volg:—

Inhoudsopgawe

HOOFSTUK 1: WOORDBEPALINGS, BEGINSELS EN DOELWITTE

1. Woordomsrywings
2. Doel en oogmerke

HOOFSTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS VAN TOEPASSING OP PAAIE EN STRATE

3. Strate en sypaadjies
4. Advertensies in strate
5. Diere of voorwerpe wat 'n versperring veroorsaak
6. Bome in strate
7. Bome of gewasse wat 'n hindernis of versperring veroorsaak
8. Vullis, motorvoertuigwrakke, afvalmateriaal, ens.
9. Parkering van swaar voertuie en karavane
10. Parkeerplek aanwysers
11. Oorskrydings

HOOFSTUK 3: VERBOD OP SEKERE AKTIWITEITE IN PAAIE EN STRATE

12. Herstelwerk aan voertuie in strate
13. Speletjies en ander handeling in strate
14. Gebruik van springstowwe
15. Vervoer van karkasse van diere of ander afvalstowwe deur strate en openbare plekke
16. Heinings op straatgrense
17. Boumateriaal in strate en openbare plekke
18. Balkonne en verandas
19. Droogmaak van wasgoed op heinings op grense van strate
20. Beskadiging van kennisgewingborde
21. Straat-, huis-tot-huiskollektes en verspreiding van strooibiljette
22. Gif in strate
23. Rolskaats en skaats op skaatsplanke
24. Persone moet behoorlik geklee wees
25. Vermaaklikheidsvertonings en—toestelle
26. Diere in 'n straat
27. Beperking van toegang tot paaie

HOOFSTUK 4: WERK IN PAAIE, OPENBARE PAAIE EN SYPAADJIES EN UITLAAT VAN WATER OP PAAIE EN STRATE

28. Gebruik van voertuie wat straatoppervlak kan beskadig
29. Obstruksie in openbare paaie en strate
30. Werk in openbare paaie of strate
31. Norme, standaarde en riglyne
32. Vrylaat van water op 'n openbare pad
33. Oorvloei van water op 'n openbare pad

HOOFSTUK 5: GEDRAG IN STRATE

34. Verbode gedrag

HOOFSTUK 6: VERTONING VAN STRAATNOMMERS

35. Straatnommers

HOOFSTUK 7: ALGEMENE BEVOEDGDHEDE VAN DIE MUNISIPALITEIT

36. Munisipaliteit kan optree en koste verhaal

37. Sluiting van paaie en strate

38. Tydelike sluiting van paaie of strate

39. Aanleg, onderhoud en benaming van strate en openbare plekke

40. Verklaring van strate

HOOFSTUK 8: OPTOGTE

41. Optogte

HOOFSTUK 9: ALGEMENE BEPALINGS

42. Appèl

43. Vrystellings

44. Strafbepalings

45. Herroeping van verordeninge

46. Kort titel en inwerkingtrede

HOOFSTUK 1: WOORDBEPALINGS, BEGINSELS EN DOELWITTE

1. Woordbepalings

In hierdie verordening, tensy uit die samehang anders blyk, beteken:

“**diere**” enige perde, muile, donkies, beeste, varke, skape, bokke, volstruise, inheemse soogdiere en enige ander wilde diere;

“**drunk**” ’n persoon wat weens die alkohol wat hy of sy ingeneem het beheer oor sy of haar geestes- of fisiese vermoëns, of beide, tot so ’n mate verloor het dat hy of sy nie in staat is om hom- of haarself te gedra nie, of nie in staat is om enige handeling waarmee hy of sy besig is op so ’n wyse te verrig dat dit nie ’n gevaar vir hom- of haarself inhou nie of met daardie agting vir die regte van ander soos deur die reg vereis word nie;

“**leunwa**” ’n sleepwa wat geen vooras het nie en aldus ontwerp is dat minstens 15% van sy tarra op die voertuig wat so ’n sleepwa trek, rus en daardeur gedra word;

“**motorvoertuig**” enige selfgedrewe voertuig en ook—

- (a) ’n sleepwa; en
- (b) ’n voertuig met pedale en met ’n enjin of ’n elektriese motor as ’n integrerende deel daarvan of daaraan geheg en wat ontwerp of aangepas is om deur middel van sodanige pedale, enjin of motor, of sodanige pedale sowel as sodanige enjin of motor aangedryf te word, maar nie ook—
  - (i) ’n voertuig wat aangedryf word deur elektriese krag verkry uit opgaarbatterye en wat deur ’n voetganger beheer word nie;
  - (ii) ’n voertuig met ’n massa van hoogstens 230 kilogram nie en wat spesiaal ontwerp en gebou, en nie net aangepas is nie, vir gebruik deur iemand wat aan die een of ander liggaamlike gestremdheid of ongeskiktheid ly en wat uitsluitlik deur sodanige persoon gebruik word;

“**munisipale gebied**” die regsgebied van George Munisipaliteit soos bepaal ingevolge die Munisipale Afbakeningswet, 1998;

“**munisipaliteit**” die George Munisipaliteit gestig in terme van Artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, Provinsiale Kennisgewing 488 gedateer 22 September 2000 en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, behoorlik gevolmagtigde agent daarvan of enige werknemer daarvan handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer of gesubdelegeer is aan gemelde politieke struktuur, politieke ampsbekleder, raadslid, agent of werknemer;

“**munisipale bestuurder**” ’n persoon aangestel in terme van artikel 82 van die Munisipale Strukturewet, 1998;

“**openbare plek**” enige plein, park, ontspanningsterrein, sportterrein, sanitêre steeg of oop ruimte wat—

- (a) in verband met enige ondervedeling of aanleg van grond in erwe, voorsien, gereserveer of afgesonder is vir gebruik deur die publiek of die eienaars of okkupeerders van sodanige erwe, ongeag of dit op ’n algemene plan, ondervedelingsplan of diagram aangetoon word of nie;
- (b) te enige tyd aan die publiek opgedra is;
- (c) sonder onderbreking deur die publiek gebruik is vir ’n tydperk van dertig jaar; of
- (d) te enige tyd deur die munisipaliteit of ander bevoegde owerheid tot sodanig verklaar of gemaak is.

“**parkeer**” om ’n voertuig, met of sonder insittendes, langer te laat stilhou as wat redelikerwys nodig is om persone of goedere werklik op of af te laai, maar nie ook die stilhou van ’n voertuig weens ’n rede buite die beheer van die persoon in beheer van daardie voertuig nie;

“**raad**” die munisipale raad van George Munisipaliteit;

“**sleepwa**” ’n voertuig wat nie selfgedrewe is nie en wat ontwerp of aangepas is om deur ’n motorvoertuig getrek te word, maar nie ook ’n

syspan wat aan 'n motorfiets geheg is nie;

“**straat**” enige straat, pad, fietspad, of deurgang of enige ander plek wat insluit:

- (a) die soom van enige sodanige pad, straat of deurgang;
  - (b) enige voetpad, syaadjie of soortgelyke voetgangergedeelte van 'n padreserwe;
  - (c) enige brug, pont of drif waaroor of waardeur enige sodanige pad, straat of deurgang loop;
  - (d) enige ander voorwerp wat 'n deel uitmaak van sodanige pad, straat of deurgang, wat te enige tyd—
    - (i) aan die publiek opgedra is;
    - (ii) sonder onderbreking deur die publiek gebruik is vir 'n tydperk van minstens dertig jaar;
    - (iii) deur die munisipaliteit of ander bevoegde owerheid tot sodanig verklaar of gemaak is, of
    - (iv) deur 'n plaaslike owerheid aangelê is, en
    - (v) enige grond, met of sonder geboue of strukture daarop, wat as 'n straat aangetoon word op—
      - (aa) enige onderverdelingsplan of diagram deur die munisipaliteit of ander bevoegde owerheid goedgekeur en waarvolgens gehandel is, of
      - (bb) enige algemene plan soos omskryf in die Opmetingswet, 9 van 1927, wat in 'n registrasiekantoor of die Landmeter-Generaal se kantoor geregistreer is of gebêre word,
- tensy sodanige grond op sodanige plan of diagram as 'n private straat beskryf word.

“**syaadjie**” dié gedeelte van 'n straat tussen die buitengrens van die ryvlak van 'n pad en die grenslyne van aanliggende eiendomme of geboue wat bedoel is vir die gebruik van voetgangers;

“**voertuig**” 'n toestel ontwerp of aangepas om hoofsaaklik op wiele, bande of rusperbande te loop en ook so 'n toestel wat met 'n trekstang aan 'n teëspoedwa verbind is en gebruik word as deel van die sleeptoerusting van 'n teëspoedwa om enige of al die asse van 'n motorvoertuig wat geberg word, te ondersteun, behalwe so 'n toestel wat uitsluitlik op spore beweeg; en

“**werk**” werk van watter aard ook al wat onderneem word op enige grond of straat of openbare plek binne die regsgebied van Drakenstein Munisipaliteit en, sonder om die gewone betekenis van die woord op enige wyse te beperk, omvat dit die oprigting van 'n nuwe gebou of veranderings of aanbouings aan enige bestaande gebou, die lê van kables of pype, die stort van bou- of ander materiaal op enige plek in 'n straat of openbare plek of die aflewering aan of verwydering vanaf enige perseel van enige grond of materiaal van watter aard ook al.

2. Doel en oogmerke

Handelende in terme van die Grondwet en ander relevante wetgewing en bewus van sy verpligting om die gebruik van paaie, strate en syaadjies te beheer en om enige werk wat in dusdanige strate, paaie en syaadjies verrig word te bestuur ten einde 'n veilige omgewing vir alle mense binne die munisipale gebied te verseker, aanvaar die George Munisipaliteit hierdie verordening ten einde meganismes en riglyne vir dusdanige beheer en bestuur te voorsien.

HOOFSTUK 2

ALGEMENE BEPALINGS VAN TOEPASSING OP PAAIE EN STRATE

3. Strate en syaadjies

Niemand mag—

- (a) 'n straat of 'n syaadjie bou, aanlê, heraanlê of verander nie—
  - (i) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, of
  - (ii) behalwe in ooreenstemming met die vereistes wat die munisipaliteit bepaal, of
- (b) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit 'n veranda, muur of 'n stoep, trappies of ander uitsteeksel bou of 'n paal oprig in 'n straat of openbare plek nie.

4. Advertensies in strate

- (1) Niemand mag 'n advertensie, aanplakbiljet, plakkaat of biljet in 'n straat of openbare plek vertoon nie—
  - (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, en
  - (b) onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel.
- (2) Hierdie artikel is nie van toepassing op tekens wat kragtens die bepalings van die munisipaliteit se toepaslike verordening insake Advertensie-tekens toegelaat word nie.

5. Diere of voorwerpe wat 'n versperring veroorsaak

Niemand mag—

- (a) goedere of artikels in 'n straat, of op 'n area waar daarvoor voorsiening gemaak is, of op of in 'n openbare plek neersit of laat bly nie, behalwe vir 'n redelike tydperk terwyl dit op- of afgelaai of verwyder word, of
- (b) op enige wyse die voetgangverkeer op 'n syaadjie belemmer deur enige dier, voorwerp of voertuig (uitgesonderd 'n kinderwaentjie of rolstoel wat vir die vervoer van kinders of gestremdes gebruik word) daarop te bring of toe te laat dat dit daarop gebring word nie, of

- (c) 'n blinding, skerm, tou of ander voorwerp oor of op 'n straat laat uitsteek of span of toelaat dat dit daarvoor uitsteek of gespan word nie—
- (i) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, en
  - (ii) onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel.

6. Bome in strate

- (1) Die bestuur en beskerming van bome in paaie, strate of openbare plekke sal ingevolge die munisipaliteit se beleid ten opsigte van bome geskied en niemand mag sonder die munisipaliteit se goedkeuring enige boom of struik in 'n pad, straat of openbare plek plant, verwyder, snoei of afkap nie.
- (2) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

7. Bome of gewasse wat 'n hindernis of versperring veroorsaak

- (1) Wanneer daar ook al op 'n eiendom 'n boom of ander gewas is wat lugdrade belemmer of wat ergernis, skade, gevaar of ongerief veroorsaak vir persone wat 'n straat of openbare plek gebruik, kan die munisipaliteit by skriftelike kennisgewing die eienaar of okkupeerder van sodanige eiendom gelas om sodanige boom of gewas te snoei of te verwyder in die mate en binne die tydperk wat in sodanige kennisgewing bepaal word.
- (2) Iedereen wat in gebreke bly om te voldoen aan 'n kennisgewing wat ingevolge subartikel (1) uitgereik word, is skuldig aan 'n misdryf.
- (3) Indien iemand versuim om te voldoen aan 'n kennisgewing ingevolge hierdie artikel, kan die munisipaliteit self die boom of gewas snoei of verwyder op koste van die persoon aan wie die kennisgewing beteken is.

8. Vullis, motorvoertuigwrakke, afvalmateriaal, ens.

Niemand mag—

- (a) enige tuinvullis, motorvoertuigwrakke, onderdele van voertuie, bou- of afvalmateriaal, rommel of enige ander afvalprodukte in 'n straat of openbare plek stort of laat lê of ophoop nie, of
- (b) toelaat dat sodanige voorwerpe of stowwe vanaf 'n perseel waarvan hy die eienaar of okkupeerder is, in 'n straat of op 'n openbare plek gestort of geplaas word nie,

behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes wat sodanige munisipaliteit stel.

9. Parkering van swaar voertuie en karavane

- (1) Niemand mag binne die munisipale gebied—
  - (a) 'n motorvoertuig met 'n tarra wat 3500 kilogram oorskry;
  - (b) 'n sleepwa;
  - (a) 'n leunwa, of
  - (b) 'n woonwa
 in 'n straat of openbare plek parkeer vir 'n ononderbroke tydperk wat twee ure oorskry nie, buiten op plekke wat vir swaar voertuie ge-oormerk is.
- (2) Wanneer ook al 'n voertuig geparkeer is in stryd met subartikel (1), word daar, totdat die teendeel bewys word, vermoed dat sodanige voertuig geparkeer is deur die eienaar daarvan.

10. Parkeerplek aanwysers

- (1) Niemand mag, hetsy teen vergoeding of enigets anders van waarde in afwagting van vergoeding:
  - (a) die operateur of okkupeerder van 'n motorvoertuig aanwys waar 'n parkeerruimte is nie; of
  - (b) enige ander parker of verwante dienste in 'n openbare plek verrig nie.
- (2) Ondanks die bepalings van subartikel (1), mag die munisipaliteit, onderworpe aan enige vereistes en voorwaardes wat dit mag stel, by die ontvangs van 'n aansoek van enige persoon of organisasie, so 'n persoon of organisasie toelaat om parkeerruimtes aan te wys of enige ander parker of verwante dienste in 'n openbare plek te verrig.

11. Oorskrydings

- (1) Onderworpe aan die bepalings van artikel 3 en aan enige verdere voorwaardes wat die munisipaliteit mag stel, mag die munisipaliteit oorskryding op munisipale eiendom of the oprigting van of onderhoud aan 'n veranda, balkon, teken of soortgelyke struktuur wat in of oor 'n straat of openbare plek hang of uitsteek, goedkeur.
- (2) Wanneer daar sonder toestemming van die munisipaliteit op enige onroerende eiendom van die munisipaliteit oorskry word, mag die munisipaliteit die stappe neem wat nodig is om sodanige oorskryding te verwyder of te regulariseer.
- (3) Die munisipaliteit mag die omvang van 'n openbare plek of straat waarop daar oorskry word verminder tot die mate van die oorskryding of tot so 'n groter omvang as wat wenslik mag wees.
- (4) 'n Permit wat in terme van subartikel (1) uitgereik is word vir die doeleindes van subartikel (2) geag regularisering te wees ten opsigte van die oorskryding daarin vermeld.
- (5) Enige persoon wat die munisipaliteit se toestemming, soos beoog in subartikel (1), wil bekom moet die voorgeskrewe vorm voltooi en by die munisipaliteit indien en die munisipaliteit mag so 'n permit uitreik indien die voorgeskrewe fooi betaal is.
- (6) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (5) verbreek pleeg 'n misdryf en enige persoon wat enige voorwaarde wat ingevolge subartikel (1) opgelê pleeg 'n misdryf en die munisipaliteit mag, bykomend tot enige ander straf wat opgelê mag word—

- (a) die oorskrydende struktuur afbreek, verwyder of invul; or
- (b) reel dat die oorskrydende struktuur afgebreek, verwyder of ingevul word en die eenaar of persoon wat vir die oorskryding verantwoordelik is aanspreeklik hou vir die kostes verbonde aan enige afbreek, verwydering of invulling.

HOOFSTUK 3

VERBOD OP SEKERE AKTIWITEITE IN PAAIE EN STRATE

12. Herstelwerk aan voertuie in strate

Niemand mag in 'n straat of openbare plek—

- (a) 'n voertuig herstel of versien nie, behalwe waar dit nodig is om sodanige voertuig te kan verwyder van die plek waar dit in 'n ongeluk betrokke was, of
- (b) 'n voertuig skoonmaak of was nie.

13. Speletjies en ander handeling in strate

Niemand mag—

- (a) in, op of oor 'n straat of openbare plek 'n hoepel rol, 'n vlieër oplaai, met 'n pyl en boog of 'n rekker skiet, vuurwerk afskiet of 'n klip, stok of ander werptuig gooi nie, of
- (b) enigiets in 'n straat of openbare plek doen wat die lewe of veiligheid van 'n persoon, dier of ding in gevaar kan stel of 'n oorlas, belemmering of ergernis vir die publiek kan wees nie, tensy sodanige straat of openbare plek voorsien is van duidelike tekens en identifiseerbare plaveisel en meublement wat dit onderskei as "woonerf" of "straatpark".

14. Gebruik van springstowwe

Niemand mag in of op 'n straat of openbare plek springstowwe gebruik of skietwerk uitvoer nie—

- (a) behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en
- (b) onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel.

15. Vervoer van karkasse van diere of ander afvalstowwe deur strate en openbare plekke

Niemand mag die karkas van 'n dier of afval, nagvuil, vullis, rommel, vuilgoed, mis, gruis of sand deur 'n straat of openbare plek dra of vervoer nie—

- (a) tensy dit behoorlik bedek is, en
- (b) tensy dit in so 'n tipe houer vervoer word dat aanstootlike vloeistowwe of dele van die vrag nie in die straat of openbare plek gestort word nie.

16. Heinings op straatgrense

Onderworpe aan die bepalings van die Verordening op Heinings en Omheinings mag niemand mag sonder die munisipaliteit se skriftelike toestemming 'n doringdraadheining, lemmetjiesdraadheining, geëlektrifiseerde heining of ander gevaarlike heining op die grens van 'n straat of openbare plek oprig nie.

17. Boumateriaal in strate en openbare plekke

Niemand mag in 'n straat of openbare plek klippe of stene boor of kap, kalk blus of sif, of enige boumateriaal meng nie, of boumateriaal of enige ander materiaal opberg of plaas nie behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die vereistes wat die munisipaliteit bepaal.

18. Balkonne en verandas

Behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit, mag niemand—

- (a) 'n balkon of veranda wat verby die grenslyn van 'n straat of openbare plek opgerig is, gebruik vir die doel van handeldryf of die opberg van goedere, of vir die was of droog van klere daarop nie, of
- (b) 'n balkon of veranda wat verby die grenslyn van 'n straat of openbare plek opgerig is of gedeelte daarvan as 'n woon- of slaapvertrek omsluit of afskort nie.

19. Droogmaak van wasgoed op heinings op grense van strate

Niemand mag wasgoed op 'n heining op die grens van 'n straat droogmaak of dit daaroor hang nie.

20. Beskadiging van kennisgewingsborde

Niemand mag 'n kennisgewingsbord, padverkeersteken, straatnaambord of ander soortgelyke teken of 'n skutting ontsier of beskadig of hom of haar op enige wyse daarmee bemoei nie.

21. Straat-, huis-tot-huiskollektes en verspreiding van strooibiljette

- (1) Niemand mag—
- in 'n straat of openbare plek geld insamel of probeer insamel of sodanige insameling organiseer of op enige wyse behulpsaam wees met die organiserings daarvan nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes deur die munisipaliteit gestel;
  - van huis tot huis kollekteer, bedel of aalmoese vra of invorder nie, behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit; of
  - 'n strooibiljet of soortgelyke advertensiemateriaal versprei of laat versprei in enige straat of openbare plek, of enige strooibiljet of soortgelyke advertensiemateriaal op of in enige voertuig plaas of laat plaas sonder voorafverkreë toestemming van die munisipaliteit nie.
- (2) Aansoekgelde soos van tyd tot tyd deur die munisipaliteit bepaal kan deur die munisipaliteit gehef word ten opsigte van enige aansoek ingevolge subartikel (1)(c).

22. Gif in strate

Niemand behalwe 'n amptenaar van die munisipaliteit of 'n gemagtigde persoon wat wettig goedgekeurde onkruidodders of gifstof toedien, mag gif in 'n straat of openbare plek plaas, gebruik of gooi nie.

23. Rolskaats en skaats op skaatsplanke

Niemand mag, behalwe met die voorafverkreë skriftelike toestemming van die munisipaliteit, met rolskaatse of 'n skaatsplank of soortgelyke toestel in of op 'n straat of openbare plek, of in of op 'n terrein waar dit deur 'n toepaslike padverkeerstekens verbied word, skaats nie.

24. Persone moet behoorlik geklee wees

Niemand mag op straat of in 'n openbare plek verskyn sonder om geklee te wees of geklee wees op 'n wyse wat nie aan die eise van welvoeglikheid voldoen nie, met dien verstande dat hierdie bepaling nie op 'n kind onder die ouderdom van sewe van toepassing is nie.

25. Vermaaklikheidsvertonings en -toestelle

- (1) Niemand mag 'n sirkus, draaimeule, mallemeule of ander byvertoning of toestel vir die vermaak of ontspanning van die publiek in 'n straat of op 'n openbare plek oprig of gebruik nie—
- behalwe met die skriftelike toestemming van die munisipaliteit en onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit stel;
  - tensy geskikte sanitêre geriewe vir albei geslagte van die personeel aldaar verskaf is, en
  - as dit enigsins gevaarlik of onveilig vir die gebruik van die publiek is.
- (2) 'n Gemagtigde amptenaar van die munisipaliteit het vir inspeksiedoeleindes te alle redelike tye vrye toegang tot sodanige sirkus, draaimeule, mallemeule of ander byvertoning of toestel.

26. Diere in 'n straat

Geen eienaar of persoon—

- wat beheer het oor 'n wilde of kwaai dier, aap of horingvee, mag toelaat dat dit te eniger tyd in 'n straat of openbare plek sonder voldoende toesig is of los rondloop, of mag sodanige dier op so 'n wyse aanhou dat dit gevaarlik of 'n ergernis vir die publiek kan wees nie.
- mag duld, toelaat of veroorsaak dat enige dier in of op enige straat of openbare plek wei of rondloop nie.

27. Beperking van toegang tot paaie

Niemand mag sonder die munisipaliteit se goedkeuring enige straat sluit of toegang daartoe beperk nie.

HOOFSTUK 4**WERK IN PAAIE, OPENBARE PAAIE EN SYPAADJIES EN UITLAAT VAN WATER OP PAAIE EN STRATE****28. Gebruik van voertuie wat straatoppervlak kan beskadig**

- (1) Niemand mag—
- 'n voertuig in 'n straat of openbare plek gebruik of toelaat dat dit daarin gebruik word indien sodanige voertuig in so 'n gebrekkige toestand is dat dit skade aan 'n straat of openbare plek sal veroorsaak of moontlik sal veroorsaak nie, en
  - enige voorwerp, masjien of ander materiaal deur of langs 'n straat of openbare plek bestuur, stoot, rol, trek of laat voortbeweeg op so 'n wyse, of terwyl sodanige voorwerp, masjien of materiaal in so 'n toestand is, dat die oppervlak van die straat of openbare plek op enige wyse daardeur beskadig, gebreek of vernietig kan word nie.
- (2) Indien die munisipaliteit 'n persoon identifiseer wat die oppervlak van die straat beskadig, gebreek of vernietig het deur aksies te verrig waarna in subartikel (2) verwys word, mag die kostes verbonde aan die herstel van die straat, soos deur die munisipaliteit bepaal, van die oortreder verhaal word.

29. Obstruksie in openbare paaie en strate

Niemand mag enige sand, klip, grond, stene, hout, lym, sement of enige ander bou- of uitgrawingsmateriaal van watter aard ookal op 'n gedeelte van 'n openbare pad, sypaadjie of voetpad laat of toelaat dat dit daar gelaat word nie, tensy dit in 'n afsluiting, wat deur die munisipaliteit goedgekeur is, gelaat word.

30. Werk in openbare paaie of strate

- (1) Niemand mag enige werk in 'n openbare pad of op eiendom wat aan die munisipaliteit behoort onderneem sonder die voorafverkreë goedkeuring van die munisipaliteit in terme van die operasionele handleiding soos bedoel in artikel 31 nie.
- (2) Enige persoon wat subartikel (1) oortree pleeg 'n misdryf.

31. Norme, standaard en riglyne

- (1) Die munisipaliteit mag norme, standaard en riglyne daarstel en publiseer wat gepaste maatreëls vir werk in openbare paaie, strate of ander munisipale eiendom daarstel, en dusdanige norme, standaard en riglyne moet in die vorm van 'n operasionele handleiding bygehou word.
- (2) Die norme, standaard en riglyne waarna in subartikel (1) verwys word, mag tussen gemeenskappe, geografiese gebiede en verskillende tipes persele differensieer.

32. Vrylaat van water op 'n openbare pad

- (1) Niemand mag sonder die voorafverkreë skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit—
  - (a) enige water, behalwe stormwater, op of oor 'n openbare pad lei of vrystel nie; of
  - (b) op welke wyse ookal die vlak van water in 'n rivier, dam of enige waterwerke verhoog op so 'n wyse dat dit inmeng met 'n openbare pad of dit in gevaar stel nie.
- (2) Enige persoon wat 'n handeling soos beoog in subartikel (1) wil verrig moet 'n aansoek met die volledige tegniese besonderhede van die voorgenome optrede by die munisipaliteit indien en die munisipaliteit mag die aansoek goed- of afkeur en—
  - (a) indien die munisipaliteit toestemming sou weier, moet dit skriftelike redes vir sodanige weiering verstrek; of
  - (b) indien die munisipaliteit toestemming sou verleen, mag dit voorwaardes, vereistes of spesifikasies stel of voorskryf vir elke individuele geval.
- (3) Die munisipaliteit mag, oderworpe aan enige regsbeplanning wat van toepassing mag wees en nadat die eienaar of okkuperder van grond, indien enige, se toestemming verkry is—
  - (a) 'n stroom of rivier of enige ander waterwerke se vloei verander, inndien so 'n verandering nodig is vir—
    - (i) die beskerming van 'n openbare pad of enige struktuur wat daarmee verband hou; of
    - (ii) die oprigting van 'n struktuur wat verband hou met of behoort aan 'n openbare pad; en
  - (b) stormwater van of onder 'n openbare pad op privaateiendom aflei, behalwe grond waarop geboue, ander strukture of verbeterings is.
- (4) Die munisipaliteit moet die eienaar of okkuperder van grond wat skade gelei het as gevolg van optrede ingevolge subartikel (3) vergoed vir dusdanige skade en die bedrag moet by wyse van ooreenkoms tussen die munisipaliteit en die eienaar of okkuperder bepaal word.
- (5) Aansoeke om goedkeurings moet op die voorgeskrewe vorm gedoen word.
- (6) Enige persoon wat subartikel (1) of enige voorwaarde, vereiste of spesifikasie ingevolge subartikel (2)(b) verbreek, pleeg 'n misdryf.

33. Oorvloei van water op 'n openbare pad

- (1) Niemand mag enige water, behalwe reënwater, in 'n straat of openbare plek laat loop of toelaat dat dit daarin loop nie.
- (2) Enige persoon wat die bepalings van subartikel (1) oortree, pleeg 'n misdryf.

HOOFSTUK 5 GEDRAG IN STRATE

34. Verbode gedrag

Niemand mag in 'n straat of openbare plek—

- (a) tot oorlas van ander persone slenter, staan, sit, lê of bedel nie;
- (b) slaap of oornag of enige skuiling oprig nie;
- (c) klere, komberse of ander huishoudelike artikels was, skoonmaak of droogmaak nie;
- (d) skel-, beledigende, onwelvoeglike, dreigende of godslasterlike taal besig nie;
- (e) baklei of oproerig optree nie;
- (f) 'n vuurwapen, windbuks of windpistool afvuur nie;
- (g) tot ergernis of ongemak van enige ander persoon skreeu, gil of enige lawaai op watter wyse ook al maak nie;
- (h) homself was, ontlas of urineer nie;
  - (i) met die oog op prostitusie of onsedelikheid iemand aanspreek of lastig val nie;
- (j) dobbelary beoefen nie;
- (k) dronk wees of bedwelmende drank of ander dwelmmiddels gebruik nie; of
- (l) spuug nie.

HOOFSTUK 6**VERTONING VAN STRAATNOMMERS****35. Straatnommers**

- (1) Die munisipaliteit kan by wyse van skriftelike kennisgewing aan die eienaar van enige perseel, voorskryf dat 'n nommer wat deur die munisipaliteit ingevolge artikel 37(c) aan so 'n perseel toegeken is, op sodanige perseel vertoon moet word en die eienaar van sodanige perseel moet binne 30 dae na die datum van sodanige kennisgewing die toegekende nommer op die perseel aanbring.
- (2) 'n Nommer wat vertoon word soos beoog by sub-artikel (1) moet:
  - (a) op 'n opsigtelike plek op die perseel vertoon word en moet te alle tye sigbaar en leesbaar vanaf die aangrensende straat wees; en
  - (b) deur die eienaar van die perseel vervang word so dikwels as wat dit uitgewis of geskend of onleesbaar word.

HOOFSTUK 7**ALGEMENE BEVOEGDHEDE VAN DIE MUNISIPALITEIT****36. Munisipaliteit kan optree en koste verhaal**

- (1) Ondanks enige andersluidende bepalings van hierdie verordening kan die munisipaliteit—
  - (a) waar die toestemming van die munisipaliteit benodig is alvorens 'n persoon 'n sekere daad mag verrig of iets mag bou of oprig, en sodanige toestemming nie verkry is nie, en
  - (b) waar enige bepaling van hierdie verordening oortree word in omstandighede waar die oortreding beëindig kan word deur die verwydering van enige struktuur, voorwerp, materiaal of stof,

'n skriftelike kennisgewing aan die eienaar van die perseel of die oortreder, na gelang van die geval, beteken om sodanige oortreding te beëindig, of die struktuur, voorwerp, materiaal of stof te verwyder, of die ander stappe te doen wat die munisipaliteit vereis om sodanige oortreding reg te stel binne die tydperk in sodanige kennisgewing vermeld.

- (2) Iedereen wat versuim om aan 'n kennisgewing ingevolge subartikel (1) te voldoen, is skuldig aan 'n misdryf, en die munisipaliteit kan, sonder inkorting van sy bevoegdhede om teen die oortreder op te tree, die nodige stappe doen om op koste van die eienaar van die perseel of die oortreder, na gelang van die geval, uitvoering aan sodanige kennisgewing te gee.

37. Sluiting van paaie en strate

- (1) Die munisipaliteit kan enige straat of openbare plek permanent sluit of enige gedeelte van 'n straat of openbare plek sluit of verlê of toegang na 'n straat of openbare plek beperk.
- (2) Indien die munisipaliteit ingevolge subartikel (1) wil handel, moet hy ingevolge sy kommunikasiebeleid kennis gee van sy voorneme om dit te doen; by gebrek aan sodanige beleid moet die munisipaliteit sy voorneme deur middel van 'n toepaslike kennisgewing in minstens twee amptelike tale in 'n plaaslike nuusblad bekend maak.
- (3) Enige besware teen die voorgename moet binne 30 dae na datum van kennisgewing ingevolge subartikel (2) skriftelik by die Munisipale Bestuurder ingedien word vir voorlegging aan die Raad of 'n komitee of persoon aan wie bevoegdheid gedelegeer is om daarvoor te besluit.

38. Tydelike sluiting van paaie of strate

- (1) Die munisipaliteit kan, sonder nakoming van die bepalings van artikel 37 'n straat of openbare plek tydelik sluit—
  - (a) vir die doeleindes of in afwagting van die aanleg, heraanleg, onderhoud of herstel van sodanige straat of openbare plek;
  - (b) vir die doeleindes of in afwagting van die bou, oprigting, aanleg, uitbreiding, onderhoud, herstel of sloping van enige gebou, struktuur, werke of diens langsaan, op, dwarsoor, deur, oor of onder sodanige straat of openbare plek;
    - (i) indien sodanige straat na die mening van die munisipaliteit in 'n toestand is wat gevaarlik is vir verkeer;
    - (ii) omrede van enige noodtoestand of openbare geleentheid wat na die mening van die munisipaliteit spesiale maatreëls vir die beheer van verkeer of spesiale voorsiening vir die akkommodasie van skares verei, of
    - (iii) om enige ander rede wat na die mening van die mening van die munisipaliteit die tydelike sluiting van sodanige straat of openbare plek wenslik maak, en
  - (c) 'n straat wat ingevolge paragraaf (a) gesluit is, tydelik verlê.
- (2) Die munisipale bestuurder kan, indien hy dit nodig ag, 'n kennisgewing van sodanige tydelike sluiting vir algemene inligting in 'n plaaslike nuusblad plaas.

39. Aanleg, onderhoud en benaming van strate en openbare plekke

Die munisipaliteit kan binne sy regsgebied-

- (a) strate en openbare plekke maak, aanlê, heraanlê, verander en onderhou;
- (b) strate en openbare plekke benoem en herbenoem;
- (c) nommers toeken en hertoeken aan eiendomme wat aan strate en openbare plekke grens.

40. Verklaring van strate

- (1) Die munisipaliteit kan:
  - (a) enige grond of gedeelte grond onder sy beheer tot straat, of enige straat of gedeelte daarvan tot 'n openbare plek verklaar; en
  - (b) enige privaat straat of gedeelte daarvan tot openbare straat of enige plek of gedeelte daarvan tot openbare pad verklaar.
- (2) Indien die munisipaliteit ingevolge subartikel (1) wil handel moet hy ingevolge sy kommunikasiebeleid kennis gee van sy voorneme om dit te doen; by gebrek aan sodanige beleid moet die munisipaliteit sy voorneme deur middel van 'n toepaslike kennisgewing in minstens twee amptelike tale in 'n plaaslike nuusblad bekendmaak.
- (3) Enige besware teen die voorgename handeling moet binne 30 dae na datum van kennisgewing ingevolge subartikel (2) skriftelik by die munisipale bestuurder ingedien word.

HOOFSTUK 8**OPTOGTE****41. Optogte**

- (1) Behoudens die bepalings van sub-artikel (6) mag niemand in enige straat of openbare plek 'n optog, of byeenkoms hou, organiseer, op tou sit of beheer of daadwerklik daaraan deelneem, of dans of sing of 'n musiekinstrument bespeel, of enigiets doen wat waarskynlik 'n byeenkoms van persone of 'n verwarring of versperring van verkeer in sodanige straat of openbare plek sal veroorsaak, of enige luidspreker of ander toestel vir die reproduksie of versterking van klank gebruik nie sonder die skriftelike toestemming van die munisipaliteit ingevolge subartikels (2) en (3).
- (2) Iedereen wat voornemens is om een of meer van die handelinge in subartikel (1) beskryf, in enige straat of openbare plek te verrig of uit te voer, moet 'n skriftelike aansoek om toestemming daartoe indien, wat die munisipaliteit moet bereik minstens sewe dae voor die datum waarop dit die voorneme is om een of meer van sodanige handelinge te verrig of uit te voer; met dien verstande dat persone wat voornemens is om daadwerklik aan 'n optog, byeenkoms in enige straat of openbare plek deel te neem, nie by die munisipaliteit om toestemming daartoe aansoek hoef te doen nie en dit nie vir sodanige persone onwettig is om daadwerklik aan sodanige optog of byeenkoms deel te neem nie indien die organiseerder, ondernemer of beheerder daarvan die toestemming van die munisipaliteit verkry het. 'n Aansoek wat hierkragtens gedoen word, moet die volgende bevat:
  - (a) volledige besonderhede van die naam, adres en beroep van die aansoeker;
  - (b) volledige besonderhede van die straat of openbare plek waar en roete waarlangs dit die voorneme is om een of meer van die handelinge beskryf in sub-artikel (1) te verrig of uit te voer, die voorgestelde aanvangs- en sluitingstyd van een of meer van voornoemde handelinge en, in die geval van optogte, en byeenkomste, die getal persone wat na verwagting teenwoordig sal wees, en
  - (c) algemene besonderhede en die doel van een of meer van voornoemde handelinge wat dit die voorneme is om te verrig of uit te voer.
- (3) Enige aansoek wat ooreenkomstig subartikel (2) ingedien word, moet deur die munisipaliteit oorweeg word, en indien een of meer handelinge wat verrig of uitgevoer gaan word soos in sodanige aansoek voorgestel, na die mening van die munisipaliteit waarskynlik nie in stryd met die belange van die openbare vrede, goeie orde of veiligheid sal wees nie, moet die munisipaliteit 'n sertifikaat uitreik waarby toestemming en magtiging verleen word vir die verrigting of uitvoering van een of meer van sodanige handelinge, onderworpe aan die voorwaardes wat die munisipaliteit nodig ag vir die handhawing van die openbare vrede, goeie orde of veiligheid.
- (4) Die munisipaliteit kan weier om toestemming te verleen vir die verrigting of uitvoering van een of meer van die handelinge wat in sub-artikel (1) beskryf word, indien die verrigting of uitvoering van sodanige handeling of handelinge na die mening van die munisipaliteit in stryd met die belange van die openbare vrede, goeie orde of veiligheid sal wees.
- (5) Die munisipaliteit kan enige toestemming wat kragtens subartikel (3) verleen is, terugtrek indien hy, as gevolg van nadere inligting van mening is dat die verrigting of uitvoering van die betrokke handeling of handelinge in stryd met die belange van die openbare vrede, goeie orde of veiligheid sal wees.
- (6) Die bepalings van hierdie artikel is nie van toepassing nie op-
  - (a) optogte vir huwelike of begrafnisse; en
  - (b) 'n byeenkoms of betoging soos beoog by die Wet op die Reëling van Byeenkomste, No 205 van 1993 in welke geval die bepalings van die betrokke wet van toepassing sal wees.

HOOFSTUK 9**ALGEMENE BEPALINGS****42. Appèl**

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit wat deur die munisipaliteit gedelegeer is, mag ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000 teen daardie besluit appèl aanteken deur binne 21 dae van die kennisgewing van die besluit skriftelike kennis van die appèl en die redes daarvoor aan die Munisipale Bestuurder te gee.

43. Vrystellings

- (1) Enigiemand mag by wyse van 'n skriftelike aansoek, waarin die redes volledig verstrekkend word, by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie verordening.
- (2) Die munisipaliteit mag—
  - (a) skriftelik vrystelling verleen en die voorwaardes waarvolgens en die tydperk waarvoor sodanige vrystelling verleen word, moet in die vrystelling uiteengesit word;
  - (b) enige vrystelling of voorwaarde van 'n vrystelling verander of kanselleer; of
  - (c) weier om 'n vrystelling te verleen.

- (3) Ten einde 'n aansoek ingevolge subartikel (1) te oorweeg mag die munisipaliteit die insette en kommentare van die eienaars of okkupeerders van omliggende persele aanvra.
- (4) 'n Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om aan alle voorwaardes wat die Munisipaliteit ingevolge subartikel (2) opgelê het, te voldoen nie, en indien daar met 'n aktiwiteit begin word voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is, verstryk die vrystelling.
- (5) Indien daar nie aan enige voorwaarde van 'n vrystelling voldoen word nie, verval die vrystelling onmiddellik.

44. Strafbepaling

Iedereen wat enige bepaling van hierdie verordening oortree of nalaat om daaraan te voldoen is aan 'n misdryf skuldig en by skuldigbevinding strafbaar met—

- (a) 'n boete of gevangenisstraf, of óf sodanige boete of sodanige gevangenisstraf óf beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf;
- (b) in die geval van 'n voortdurende misdryf, met 'n addisionele boete, of 'n addisionele tydperk van gevangenisstraf of óf sodanige addisionele boete of sodanige addisionele gevangenisstraf, óf beide sodanige addisionele boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur, en
- (c) 'n verdere bedrag gelyk aan enige koste en uitgawes wat na bevinding van die hof deur die munisipaliteit aangegaan is as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

45. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enigen van die afgeskafte munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geïnkorporeer is, afgekondig is, word hiermee herroep insoverre hulle betrekking het op sake waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word en insoverre dit toepaslik gemaak is op die munisipaliteit deur die magtiging vir die uitvoering van magte en funksies ingevolge Artikel 84(3) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, Wet 117 van 1998.

46. Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie verordening heet die Verordening insake Strate en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

GEORGE MUNISIPALITEIT ORDEREELS VIR RAAD EN SY KOMITEES INHOUDSOPGAWE

ORDEREËLS WAT DIE WERKWYSE OP VERGADERINGS VAN DIE MUNISIPALE RAAD VAN GEORGE MUNISIPALITEIT REGULEER.
REËL

1. TOEPASSING VAN REËLS
2. DEFINISIES
3. WERKWYSE OP VERGADERINGS
4. INTERPRETASIE VAN REËLS
5. VOORSITTING OOR VERGADERINGS
6. KENNISGEWING VAN VERGADERINGS
7. KWORUMS
8. AGENDA
9. SAKELYS VAN GEWONE VERGADERINGS
10. VERLOF TOT AFWESIGHEID
11. BURGEMEESTERSREDE
12. VERSLAE
13. VERSLAE VAN DIE BURGEMEESTER
14. WETLIKE EN FINANSIËLE BEPERKINGS
15. BESLUIE EN STEMMING
16. DEBATSBESTUUR
17. NOTULE
18. MOSIES
19. DRINGENDE SAKE
20. VERWERPTE MOSIES EN VOORSTELLE
21. VRAE
22. HEROORWEGING VAN BESLUIE
23. WYSIGING VAN AANBEVELINGS

24. VOORRANG VAN SPEAKER
25. RAADSLID KRY SLEGS EEN SPREEKBEURT
26. TOEPASLIKHEID
27. ONTOEPASLIKHEID, VERVELENDE HERHALING, ONWELVOEG- LIKE TAAL, ORDERBREUK
28. VERWYDERING OF UITSLUITING VAN 'N RAADSLID
29. HANDHAWING VAN ORDE
30. PUNTE VAN ORDE EN PERSOONLIKE VERDUIDELIKING
31. PROSEDUREMOSIES
32. DRINGENDE MOSIE
33. VERGADERINGS OOP VIR DIE PUBLIEK EN PERS
34. UITNODIGING OM DIE RAAD TOE TE SPREEK

ORDEREËLS WAT DIE WERKWYSE OP VERGADERINGS VAN DIE MUNISIPALE RAAD VAN DIE GEORGE MUNISIPALITEIT REGULEER

1. TOEPASSING VAN REËLS

- 1.1 Dié Ordereëls geld vir alle vergaderings van die Munisipale Raad en sy komitees van die Munisipaliteit van George gestig ingevolge artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 117 van 1998.
- 1.2 Dié reëls sal nie op Wykskomitees van toepassing wees nie.
- 1.3 Dié ordereëls is daarop gemik om vrye en konstruktiewe debatvoering op Raadsvergaderings toe te laat. Die reëls het ten doel om vryheid van spraak op so 'n manier te bevorder dat daar binne billike tydsbeperkings vir ordelike debatvoering deur soveel Raadslede moontlik voorsiening gemaak word.

2. DEFINISIES

In dié ordereëls, tensy dit nie met die konteks strook nie, beteken

“**Wet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture (Wet 117 van 1998);

“**komitee**” ’n komitee van die Munisipale Raad van die George Munisipaliteit, saamgestel ingevolge artikel 79 of 80 van die Wet;

“**Burgemeester**” die Uitvoerende Burgemeester van die Raad;

“**Burgemeesterskomitee**” die Burgemeesterskomitee van die Munisipaliteit;

“**lid**” ’n Raadslid van die Munisipale Raad van die George Munisipaliteit;

“**LBK**” lid van die Burgemeesterskomitee;

“**mosie**” ’n aangeleentheid wat ’n lid ingevolge reël 18 voorgelê het;

“**Munisipale Bestuurder**” die persoon wat ingevolge artikel 82 van die Wet aangestel is;

“**gewone vergadering**” ’n vergadering ingevolge reël 6.1;

“**politieke party**” ’n politieke party wat ingevolge die Kieswet, 1998, geregistreer is;

“**Speaker**” die lid wat ingevolge artikel 36 van die Wet verkies is;

“**spesiale vergadering**” ’n vergadering ingevolge reël 6.2, 6.4 of 6.6;

“**Stelselwet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000;

“**Sweep**” vir die doeleindes van dié ordereëls ’n Raadslid wat deur elke politieke party aangestel word om die funksies te vervul waarna in reël 16 verwys word.

3. WERKWYSE OP VERGADERINGS

Die Speaker moet:

- 3.1 tydens vergaderings die orde handhaaf;
- 3.2 sorg dat daar op vergaderings aan die gedragskode vir Raadslede gehou word;
- 3.3 sorg dat vergaderings in ooreenstemming met dié ordereëls gehou word;
- 3.4 sorg dat enige persoon wat weier om aan sy/haar beslissing gehoor te gee, die vergaderplek onmiddellik verlaat;
- 3.5 sorg dat lede hulle waardig en ordelik gedra;
- 3.6 sorg dat lede van die publiek gedurende vergaderings van die Munisipale Raad op plekke sit wat die Munisipale Bestuurder vir dié doel aangewys het;
- 3.7 sorg dat lede van die publiek wat enige vergadering van die Munisipale Raad bywoon, hulle ordelik gedra, en enige beslissing wat die Speaker maak, gehoorsaam.

- 3.8 sorg dat elke sweep van die Raad, in gevalle waar 'n party meer as een (1) sweep het, verantwoordelik is vir die handhawing van dissipline van sy/haar party se lede tydens die vergadering: Indien enige sodanige sweep versuim om toepaslike stappe te neem, kan die Speaker ingevolge reël 29 van hierdie Reëls optree.

4. INTERPRETASIE VAN REÛLS

Die beslissing van die Speaker ten opsigte van die toepassing of interpretasie van dié reëls en ander procedure-aangeleenthede wat nie in die orde-reëls behandel word nie, is finaal en bindend.

5. VOORSITTER BY VERGADERINGS

- 5.1 Die Speaker is die voorsitter by vergaderings van die Munisipale Raad, en in die geval van 'n komitee lei die voorsitter of ondervoorsitter van sodanige komitee die vergadering.
- 5.2 Ingeval die Speaker nie op 'n vergadering teenwoordig is nie, moet 'n waarnemende Speaker vir dié vergadering uit die teenwoordige lede gekies word.

6. KENNISGEWING VAN VERGADERINGS

- 6.1 Die Speaker moet die datum, tyd en plek van vergaderings van die Munisipale Raad bepaal, en moet sorg dat dié vergaderings minstens kwartaalliks plaasvind.
- 6.2 'n Afsonderlike spesiale vergadering van die Raad sal belê word om die jaarlikse begroting goed te keur.
- 6.3 Die Munisipale Bestuurder moet minstens 72 uur kennis van bogenoemde vergaderings gee, sodat lede toereikend kan voorberei.
- 6.4 Wanneer die Munisipale Raad as wetgewende liggaam vergader om verordeninge te oorweeg, moet die Munisipale Bestuurder aan al die lede van die Munisipale Raad sewe (7) werksdae kennis gee.
- 6.5 Ingeval enige lid/lede nie in ooreenstemming met dié reëls kennisgewing van 'n vergadering ontvang het nie, sal dit nie die geldigheid van enige verrigtinge van sodanige vergadering raak nie.
- 6.6 In die geval van 'n dringende vergadering, moet die kennisgewingstydperk minstens 24 uur wees.
- 6.7 Die Speaker of, in sy/haar afwesigheid, die Burgemeester, bepaal of 'n vergadering dringend is, al dan nie.
- 6.8 Die Speaker of, in sy/haar afwesigheid, die Burgemeester moet, nadat hy/sy 'n skriftelike versoek ontvang het wat deur 'n meerderheid lede van die Munisipale Raad onderteken is, 'n vergadering van dié Raad belê.
- 6.9 Wanneer ook al 'n vergadering van die Munisipale Raad belê word, moet die Munisipale Bestuurder van die vergadering kennis gee deur die tyd, datum en plek van die vergadering te verstrek, welke kennisgewing op 'n kennisgewingsbord aangebring moet word wat by die hoof-administratiewe kantoor van die Munisipaliteit geleë is, en deur advertensies in Afrikaans, Engels en Xhosa in een (1) koerant te plaas wat in George versprei word. Die verpligting om 'n advertensie in die koerante te plaas, kan na goeddunke van die Munisipale Bestuurder, geignoreer word in gevalle waar beperkte tyd dit onmoontlik maak om dié advertensies te plaas.
- 6.10 Elke lid van die Munisipale Raad moet skriftelik 'n elektroniese posadres en/of 'n fisiese adres binne die munisipale gebied van George verstrek waar hy/sy kennisgewing van vergaderings en ander amptelike korrespondensie kan ontvang. Aflewering by dié adres sal as behoorlike kennisgewing van vergaderings van die Munisipale Raad geld.

7. KWORUMS

- 7.1 Die kworum vir 'n vergadering van die Munisipale Raad of 'n komitee is 'n meerderheid van die lede daarvan.
- 7.2 Wanneer ook al daar nie 'n kworum teenwoordig is nie, moet die vergadering vir hoogstens 30 minute uitgestel word, en as daar aan die einde van dié tydperk steeds nie 'n kworum is nie, kan die Speaker of voorsitter die vergadering verder uitstel vir 'n tydperk wat hy/sy goeddink, waarna hy/sy na goeddunke die vergadering tot 'n ander tyd, datum en plek kan verdaag.
- 7.3 By afwesigheid van die Speaker of voorsitter van 'n komitee moet die waarnemende Speaker of ondervoorsitter van 'n komitee die funksies vervul waarna daar in reël 7.2 verwys word. As nóg die Speaker nóg die Waarnemende Speaker, voorsitter of ondervoorsitter van 'n komitee na die aanvanklike uitstel van 30 minute teenwoordig is, moet die vergadering verdaag word.

8. AGENDA

- 8.1 Onderhewig aan reëls 8.2 en 9.2 moet alle vergaderings gehou word in ooreenstemming met die volgorde waarop die sake op die agenda voor die Raad verskyn, en slegs sake wat op die agenda is, mag gedebatteer word.
- 8.2 Die Speaker kan, na oorweging van toepaslike motivering, die volgorde verander waarop sake op die agenda verskyn.
- 8.3 Die Munisipale Bestuurder, na konsultasie met die Speaker, kan opdrag gee dat enige saak in die vertroulike deel van die Raad se agenda opgeneem word. Sodanige saak mag nie aan enige ander persoon penbaar gemaak word nie, behalwe aan diegene wat dit in hulle amptelike oedanigheid ontvang, en sodanige saak moet in 'n geslote vergadering aan die Raad gedebatteer word.
- 8.4 Die Speaker kan, na oorweging van toepaslike motivering, opdrag gee dat 'n saak van die vertroulike agenda na die oop agenda verskuif word, en omgekeerd.

9. SAKELYS VAN 'N GEWONE VERGADERING

- 9.1 Die sakelys van 'n gewone vergadering wat ingevolge reël 6.1 belê is, sal soos volg wees—
- 9.1.1 opening;
- 9.1.2 Burgemeestersrede;
- 9.1.3 aansoeke om verlof tot afwesigheid;
- 9.1.4 amptelike kennisgewings;

- 9.1.5 notule van vorige vergadering(s);
- 9.1.6 vrae waarvan daar kennis gegee is;
- 9.1.7 verslag van die Burgemeester, met inbegrip van
  - 9.1.7.1 aanbevelings by die Raad;
  - 9.1.7.2 besluite ingevolge gedelegeerde bevoegdheid;
  - 9.1.7.3 skedule van besluite van die Burgemeester, tesame met lede van die Burgemeesterskomitee, ingevolge artikel 60(3) van die Wet;
- 9.1.8 mosies of voorstelle wat van vorige vergaderings oorgehou is;
- 9.1.9 nuwe mosies;
- 9.1.10 enige ander saak wat nie in die kennisgewing van die vergadering vervat is nie, na goëddunke van die Speaker.
- 9.1.11 dringende sake wat deur die Munisipale Bestuurder geopper word ingevolge Reël 19.
- 9.2 Nadat die sake oorweeg is waarna in paragrawe 9.1.1 tot 9.1.4 verwys is, kan die Speaker na sy/haar goëddunke enige aangeleentheid pper wat op die agenda verskyn.

10. VERLOF TOT AFWESIGHEID

- 10.1 'n Aansoek om verlof tot afwesigheid van 'n Raads- of komiteevergadering moet skriftelik aan die Speaker gerig word, deur die lid wat om sodanige verlof aansoek doen.
- 10.2 Die Speaker kan slegs skriftelike aansoeke om verlof tot afwesigheid oorweeg. E-posse in hierdie verband wat aan die Speaker gestuur word sal aanvaarbaar wees.
- 10.3 Nietenstaande reël 10.2 hierbo, word aansoeke om verlof tot afwesigheid van 'n vergadering geag toegestaan te wees:-
  - 10.3.1 as die Raad of Burgemeester die betrokke lid gedelegeer het om elders namens die Raad in 'n saak op te tree, of
  - 10.3.2 as die Speaker die lid versoek om die betrokke vergadering te verlaat onder omstandighede wat in item 3(b) van skedule 1 van die Stelselwet voorsien word, of as die lid hom/haar onttrek.
- 10.4 Die Speaker kan, onderhewig aan reëls 10.2 en 10.3 hierbo, om die volgende redes verlof tot afwesigheid aan 'n lid toestaan—
  - 10.4.1 siekte van die lid of enige ander redelike gebeurtenis wat dit vir die lid onmoontlik maak om die vergadering by te woon.
  - 10.4.2 noodsaaklike sake- of persoonlike verpligtinge, of persoonlike omstandighede van die lid;
  - 10.4.3 nie-aflowering van die kennisgewing van 'n vergadering, of aflowering van die kennisgewing minder as 72 uur voor die aanvang van die vergadering, met dien verstande dat dit nie vir 'n gewone vergadering van die Raad of 'n komitee sal geld of wanneer die lid se adres gemeld en Reël 6.10 verander het en die lid versuim het om die Munisipale Bestuurder minstens 7 dae voor die betrokke vergadering van sy/haar nuwe adres vir die aflowering van dokumentasie in kennis te stel;
  - 10.4.4 wanneer die lid nie die vergadering mag bywoon nie vanweë omstandighede wat in item 3(b) van die Gedragskode vir Raadslede in skedule 1 van die Stelselwet voorsien word;
  - 10.4.5 enige ander omstandighede waarin die lid verhoed word om die vergadering by te woon.

11. BURGEMEESTERSREDE

- 11.1 Nadat die Speaker die vergadering geopen het, maar voordat enige sake op die agenda behandel word, kan die Burgemeester die vergadering oor enige saak toespreek wat hy/sy ter sake ag, hetsy dit op die agenda is, al dan nie. Tydens die Burgemeestersrede sal geen punte van orde of debat toegelaat word nie.
- 11.2 Na afloop van die Burgemeestersrede moet die Speaker twintig (20) minute vir vrae en antwoorde toelaat vir enige politieke party in die Raad. Enige vraag na aanleiding van die rede kan deur die Burgemeester beantwoord word, of as die Burgemeester die vraag stel, kan enige ander lid van die Burgemeesterskomitee dit beantwoord.

12. VERSLAE

Die Raad kan geen besluit neem tensy dit volgens die Speaker, voldoende inligting tot sy beskikking het nie. Behalwe in buitengewone omstandighede, moet sodanige inligting in 'n skriftelike verslag vervat wees.

13. VERSLAE VAN DIE BURGEMEESTER

- 13.1 'n Verslag van die Burgemeester moet die volgende bevat:
  - 13.1.1 Aanbevelings aan die Raad (waar die Burgemeester geen gedelegeerde bevoegdheid het nie).
  - 13.1.2 'n Skedule van besluite deur die Burgemeester ingevolge sy/haar gedelegeerde of statutêre bevoegdheid.
  - 13.1.3 'n Skedule van besluite deur die Burgemeester in samewerking met lede van die Burgemeesterskomitee ingevolge artikel 60(3) van die Wet.
- 13.2 Die Speaker sal ingevolge reël 16 van dié reëls debatvoering toelaat van die sake waarna in subreël 13.1.1 hierbo verwys word.

14. WETLIKE EN FINANSIËLE BEPERKINGS

Die Raad mag slegs dié besluite neem waartoe dit wetlik en finansiëel bevoeg is, en alle verslae wat op 'n agenda voorgelê word of wat mondelings gelewer word, moet van dié aspekte melding maak.

15. BESLUTE EN STEMMING

- 15.1 Onderhewig aan die bepalings van reël 15.3 moet alle besluite geneem word deur middel van 'n steunstem van die meerderheid lede wat op enige vergadering van die Raad teenwoordig is.
- 15.2 Voordat enige stemming oor enige saak voor die Raad plaasvind, mag geen raadslid of enige ander persoon toegelaat mag word om die Raadsaal binne te gaan of te verlaat nie, terwyl sodanige stemming plaasvind.
- 15.3 Die volgende sake word bepaal deur 'n besluit wat deur die meerderheid lede van die Raad geneem is:
  - 15.3.1 Die aanname van verordeninge.
  - 15.3.2 Die goedkeuring van begrotings.
  - 15.3.3 Die heffing van munisipale en ander belasting.
  - 15.3.4 Die aangaan van lenings.
  - 15.3.5 Die goedkeuring van die Raad se Geïntegreerde Ontwikkelingsplan
- 15.4 As die Speaker die vergadering vra of dit met die aanbeveling(s) akkoord gaan, en die aanbeveling(s) word nie deur enige lid teengestaan nie, moet 'n eenparige aanvaarding van die aanbeveling in die notule aangeteken word.
- 15.5 Indien enige voorstel waaroor daar besluit moet word, teengestaan word moet daar by wyse van die opsteek van hande gestem word.
- 15.6 Slegs die getal lede, en nie die name van lede wat vir/teen 'n item stem nie, moet in die notule aangeteken word.
- 15.7 'n Lid kan buite stemming bly sonder om die vergaderplek te verlaat.
- 15.8 Enige lid kan versoek dat sy/haar teenstem, onthouding of steun in die notule van die betrokke vergadering aangeteken word.
- 15.9 Die Speaker moet die besluit aankondig wat die Raad ingevolge reëls 15.4 of 15.5 geneem het.
- 15.10 As daar 'n staking van stemme is ten opsigte van 'n aangeleentheid waarvoor 'n stemming gehou word in ooreenstemming met reël 15.4, moet die Speaker hy/haar beslissende stem uitbring benewens sy/haar gewone stem, met dien verstande dat die Speaker nie 'n beslissende stem mag uitbring nie ten opsigte van enige aangeleentheid in artikel 160(2) van die Grondwet en skedule 3 van die Struktuurwet uiteengesit.

16. DEBATSBESTUUR

- 16.1 Minstens 24 uur voor 'n vergadering van die Raad moet die Swepe van elke party in die Raad, 'n lys aan die Speaker verskaf wat toon:-
  - 16.1.1 watter items op die agenda van die betrokke vergadering gedebatteer gaan word;
  - 16.1.2 hoeveel tyd benodig word deur elke politieke party wat die betrokke item wil debatteer, met dien verstande dat 'n maksimum van 30 minute toegelaat sal word vir debatvoering.
- 16.2 Met die lys wat ingevolge reël 16.1 opgestel is as grondslag, moet elke party minstens 12 uur voor 'n Raadsvergadering aan die Speaker 'n lys oorhandig van sy lede wat oor 'n item gaan praat, en toon hoeveel tyd aan elke lid toegewys is, met dien verstande dat die totale tyd wat aan die betrokke lede toegewys is, nie meer mag wees as die tyd wat ingevolge reël 16.1.2 aan die betrokke party toegewys is nie.
- 16.3 By ontvangs van die lys waarna in reëls 16.1 en 16.2 verwys word, moet die Speaker, ingeval hy/sy van die bepalings van dié lys wil afwyk, sy besluit binne 'n redelike tyd voor die Raadsvergadering aan die betrokke swepe oordra.
- 16.4 Alle sake voor die Raad wat nie in reël 16.1 gelys is nie, moet individueel sonder debatvoering vir aanvaarding aan die vergadering voorgelê word, voordat die sake wat in reël 16.1 gelys is, oorweeg word.
- 16.5 Die Speaker kan die Burgemeester of betrokke lid van die Burgemeesterskomitee, of die voorsteller van 'n mosie, na goeddunke vyf (5) minute vir repliek toelaat om die debat oor 'n item te sluit wat ingevolge reël 16.1 gedebatteer is.
- 16.6 Nieteenstaande enigiets wat in reëls 16.1 tot 16.5 vervat is, mag die Speaker nie, wanneer hy ingevolge dié reëls na goeddunke optree, enige party benadeel ten opsigte van tyd wat aan die betrokke partye toegewys is nie. Die Speaker se beslissing na goeddunke sal finaal wees.

17. NOTULE

- 17.1 Die Munisipale Bestuurder moet sorg dat alle besluite van die Raad aangeteken word.
- 17.2 Wanneer 'n afskrif van die notule van 'n vergadering aan elke Raadslid verskaf is sal die notule met die oog op goedkeuring as gelees beskou word.
- 17.3 Geen voorstel oor, of bespreking van, die notule sal toegelaat word nie, behalwe wat die akkuraatheid daarvan betref.
- 17.4 Die korrektheid van die notule van die Raad se vergadering moet op sy volgende vergadering oorweeg word.
- 17.5 Die Munisipale Bestuurder moet sorg dat die name van lede wat op enige vergadering teenwoordig is, die name van dié lede wat afwesig is, sowel as die name van diegene aan wie verlof tot afwesigheid toegestaan is, in die notule aangeteken word.
- 17.6 Die Munisipale Bestuurder moet sorg dat die name van lede wat versoek het dat hulle teenstem, onthouding of steun gedurende stemming aangeteken word, in die notule aangeteken word.
- 17.7 Vir administratiewe verwysingsdoeleindes moet oudio-opnames van alle vergaderings van die Munisipale Raad gehou word vir 'n tydperk van drie (3) jaar.

18. MOSIES

18.1 Onderhewig aan die bepalings van enige ander wet

18.1.1 moet elke kennisgewing van 'n mosie skriftelik aan die Speaker voorgelê word, en moet sodanige mosie onderteken word deur die lid wat dit voorlê en die lid wat dit sekondeer;

18.1.2 onderhewig aan reël 18.5 hieronder, sal kennisgewing van 'n mosie nie op 'n agenda verskyn nie, tensy dit minstens ses (6) werksdae voor die betrokke vergadering ontvang is; en

18.1.3 sal 'n mosie verval as die lid wat dit voorgelê het, nie op die vergadering teenwoordig is waarop sodanige mosie gedebatteer word nie.

18.2 Die Speaker sal skriftelik ontvangs van elke mosie wat ingevolge reël 18.1 voorgelê word erken.

18.3 Elke mosie moet handel oor 'n saak waarvoor die Raad jurisdiksie het.

18.4 'n Lid wat 'n mosie voorlê, sal die betrokke mosie toelig, en sal die reg van repliek daarop hê.

18.5 Wanneer 'n lid ingevolge hierdie reël 'n mosie indien:-

18.5.1 wat bedoel is om 'n besluit te herroep of te wysig wat binne die voorafgaande drie (3) maande deur die Raad aangeneem is, of

18.5.2 wat dieselfde strekking het as 'n mosie wat nie in die voorafgaande drie maande gesteun is nie, sal die betrokke mosie onderworpe aan reël 22 hieronder, nie oorweeg word nie.

18.6 Wanneer mosies behandel word,

18.6.1 sal die mosie tesame met die mosienommer en die naam van die voorsteller uitgelees word;

18.6.2 moet die Speaker bepaal watter mosies onbestrede is, en dié sal sonder debatvoering aangeneem word; daarna moet die Speaker die bestrede mosies in hulle volgorde op die agenda aankondig.

19. DRINGENDE SAKE

19.1 Die Munisipale Bestuurder kan na sy/haar goeie dinge enige dringende saak vir besluitneming deur die Raad opper. 'n Saak is dringend wanneer die vereiste besluit, as dit verdrag word, die Raad of sy werksaamhede kan benadeel.

19.2 Die Speaker moet 'n geskikte tyd bepaal wanneer die Munisipale Bestuurder dringende sake kan opper, en die Speaker moet bepaal hoeveel tyd beskikbaar is om enige dringende saak te bespreek.

20. VERWERPTE MOSIES EN VOORSTELLE

20.1 Die Speaker sal 'n mosie of voorstel verwerp

20.1.1 wat kan lei tot die bespreking van 'n saak wat reeds op die agenda behandel is, of wat geen betrekking op die administrasie van, of toestande in die Munisipaliteit het nie;

20.1.2 wat argumente aanvoer, 'n mening uitspreek, of wat onnodige, inkriminerende, neerhalende of onbehoorlike voorstelle bevat, of ten opsigte waarvan

20.1.2.1 die Raad geen regspraak het nie;

20.1.2.2 'n besluit deur 'n geregtelike liggaam of kwasi-geregtelike liggaam hangende is; of

20.1.2.3 wat nie behoorlik gesekondeer is nie;

20.1.3 wat, as dit aangeneem word, strydig met die bepalings van dié ordereëls of van enige ander wet sal wees, of wat die Raad nie finansiële bevoeg is om goed te keur nie, met dien verstande dat indien die betrokke mosie of voorstel, na die mening van die Raad, verdere ondersoek regverdig, dit na 'n toepaslike komitee verwys sal word.

21. VRAE

21.1 Enige lid kan 'n vraag oor enige saak voorlê ten einde sienings, menings, bedoelings, verduidelikings of inligting, wat verwant is aan en/of relevant is vir Raadsake en/of kwessies, te bekom en die lid wat die vraag voorgelê het sal 'n reg van repliek hê op enige bespreking van sodanige vraag.

21.2 Die lid moet sorg dat die vraag minstens 6 werksdae voor die datum van die vergadering aan die Speaker voorgelê word.

21.3 Die Speaker moet sorg dat die vraag op die agenda van die Raad se vergadering ingesluit is.

21.4 Geen lid mag weer 'n vraag oor enige saak voorlê as dié vraag gedurende die voorafgaande drie (3) maande oorweeg is nie.

21.5 Geen besluit sal deur die Raad geneem word aangaande enige vraag of aanvullende vraag wat op die vergadering van die Raad geopper of bespreek is ingevolge hierdie reël nie.

22. HEROORWEGING VAN BESLUITE

Die Raad moet enige besluit wat geneem is, heroorweeg as die meerderheid van die lede van die Raad 'n versoek daartoe skriftelik by die Munisipale Bestuurder indien, met dien verstande dat sodanige heroorweging nie 'n nadelige uitwerking op bestaande regte sal hê nie. Mosies vir die heroorweging van 'n besluit moet ingevolge reël 18 voorgelê word.

23. WYSIGING VAN AANBEVELINGS

23.1 'n Wysiging wat voorgestel word:—

23.1.1 kan slegs deur 'n lid voorgestel word terwyl hy/sy praat oor 'n aanbeveling, mosie of voorstel wat onder bespreking is.

23.1.2 moet op skrif gestel word, deur die voorsteller en sekondant onderteken word, en aan die Speaker oorhandig word; en

23.1.3 moet van toepassing wees op die aanbeveling, mosie of voorstel waarvoor die voorgestel word;

- 23.2 'n Lid wat 'n wysiging voorgestel het, kan vir hoogstens vyf minute daarvoor praat, maar die sekondant sal nie toegelaat word om daarvoor te praat nie, en daar sal geen reg van repliek wees nie.
- 23.3 Meer as een wysiging van 'n aanbeveling, mosie of voorstel kan voorgestel word, en onderhewig aan reël 23.9 moet alle wysigings wat voorgestel is, by die sluiting van die debat oor die betrokke aanbeveling, mosie of voorstel tot stemming gebring word.
- 23.4 Geen lid mag meer as een wysiging van 'n aanbeveling, voorstel of mosie voorstel nie.
- 23.5 As die Burgemeester of 'n lid van die Burgemeesterskomitee of voorsitter van 'n komitee of die voorsteller van die oorspronklike mosie die Raad wil toespreek oor enige wysiging wat vir die betrokke aanbeveling, mosie of voorstel voorgestel is, kan hy/sy dit slegs tydens sy/haar repliek doen.
- 23.6 Die debat sal sluit wanneer die Burgemeester of lid of voorsitter daarop repliek gelewer het.
- 23.7 As meer as een wysiging van 'n aanbeveling, mosie of voorstel voorgestel is, moet sodanige wysigings tot stemming gebring word in die volgorde waarin hulle voorgestel is.
- 23.8 Die Speaker moet elke wysiging van 'n aanbeveling, mosie of voorstel duidelik vir die vergadering uiteensit voordat dit tot stemming gebring word.
- 23.9 As 'n wysiging aangeneem word, sal die gewysigde aanbeveling, mosie of voorstel die plek van die oorspronklike aanbeveling, mosie of voorstel inneem, ten opsigte waarvan slegs verdere voorgestelde wysigings tot stemming gebring sal word, met dien verstande dat die Speaker, as hy/sy van mening is dat 'n wysiging wat aangeneem is, nog 'n wysiging onnodig of sinloos maak, kan besluit dat sodanige ander wysiging nie tot stemming gebring hoef te word nie, waarna die laasgenoemde wysiging sal verval.

24. VOORRANG VAN SPEAKER

- 24.1 Wanneer ook al die Speaker praat, moet enige lid wat dan praat of wil praat, stilbly, en die lede moet stilbly sodat die Speaker sonder onderbreking gehoor kan word.
- 24.2 'n Lid wat die Raad aanspreek, moet dit doen deur die Speaker aan te spreek.

25. RAADSLID KRY SLEGS EEN SPREEKBEURT

- 25.1 Onderhewig aan teenbepalings wat in dié reëls vervat is, mag geen lid meer as een keer oor enige aanbeveling, mosie of voorstel praat nie, met dien verstande dat die Burgemeester, of LBK by debatsluiting repliek kan lewer, maar hy/sy moet hom/haar beperk daartoe om vorige sprekers te antwoord en hy/sy mag geen nuwe saak by die debat inbring nie.
- 25.2 Die Speaker sal die Burgemeester, LBK of voorsitter van 'n artikel 80 komitee toelaat om 'n verduidelikende verklaring te maak voordat enige besondere item oorweeg word wat in die verslag van die Burgemeester vervat is, of gedurende die bespreking van die betrokke verslag, in antwoord op 'n spesifieke vraag.

26. TOEPASLIKHEID

- 26.1 'n Lid wat praat, moet sy/haar toespraak streng by die saak onder bespreking of by die verduideliking van 'n punt van orde bepaal, en geen bespreking sal toegelaat word:-
- 26.1.1 wat enige saak op die agenda sal vooruitloop nie; of
- 26.1.2 in verband met enige saak ten opsigte waarvan 'n besluit deur 'n geregtelike of kwasi-geregtelike liggaam of 'n kommissie van ondersoek, hetsy ingevolge wetgewing aangestel, al dan nie, hangende is, met dien verstande dat sodanige saak met die toestemming van die Raad oorweeg kan word.

27. ONTOEPASLIKHEID, VERVELENDE HERHALING, ONWELVOEGLIKE TAAL, GEDRAG OF ORDEBREUK

- 27.1 Die Speaker moet 'n lid se aandag op ontoepaslike, vervelende herhaling, onwelvoeglike taal, gedrag of enige ordebreuk vestig, en moet sodanige lid gelas om sy/haar toespraak te staak totdat die lid tot orde gekom het. Sodanige opdrag moet as 'n waarskuwing beskou word. Na 2 waarskuwings en 'n finale waarskuwing tydens die beraadslagings van 'n Raadsvergadering, geld die bepalinge van reël 28 en die Speaker mag besluit om ingevolge die gedragskode vir raadslede tugstappe teen sodanige lid te doen.
- 27.2 Die Speaker moet 'n lid gelas om verskoning te vra of om 'n bewering terug te trek as dit onvanpas is of die waardigheid of eer van 'n lid of beampte van die Raad aantast.
- 27.3 Geen lid, amptenaar of ander persoon sal toegelaat word om enige voedsel, drankie of alkohol in die Raadsaal in te bring nie en die gebruik van selfone en lees van koerante of tydskrifte tydens 'n vergadering is streng verbode.

28. VERWYDERING OF UITSLUITING VAN 'N RAADSLID

- 28.1 As 'n lid weier om aan 'n opdrag ingevolge reël 27 gehoor te gee, kan die Speaker 'n beampte gelas om die lid te verwyder of te laat verwyder, en om stappe te doen om te verhoed dat hy/sy na die vergadering terugkeer, met dien verstande dat die Speaker geheel na eie goeddunke kan toelaat dat die lid na die vergadering terugkeer, as die betrokke lid sy berou skriftelik aan die Speaker betuig, welke betuiging van berou deel van die notule van die vergadering moet wees.
- 28.2 'n Voorstel om enige persoon uit te sluit, kan in enige stadium van die vergadering ingedien word.

29. HANDHAWING VAN ORDE

- 29.1 Die Speaker kan te eniger tyd gedurende 'n vergadering, as hy/sy dit in belang van die orde ag, 'n beampte gelas om enige persoon, met uitsluiting van 'n lid, uit die Raadsaal te verwyder of te laat verwyder, of beveel dat die openbare galery ontruim word.
- 29.2 Die Speaker kan versoek of beveel dat enige persoon of persone verwyder word wat weier om enige billike opdrag van die Speaker uit te voer, of wat die uitvoering van sodanige opdrag opsetlik dwarsboom.

30. PUNTE VAN ORDE EN PERSOONLIKE VERDUIDELIKING

30.1 Vir die doeleindes van hierdie reël:-

30.1.1 sal enige punt van orde of persoonlike verduideliking nie 'n toespraak uitmaak nie, en dus nie die reg van enige lid raak om oor 'n bepaalde item te praat nie, met dien verstande dat 'n lid wat die Speaker oor 'n punt van orde of persoonlike verduideliking aanspreek, nie toegelaat sal word om die Speaker vir langer as twee (2) minute oor sodanige punt van orde of persoonlike verduideliking aan te spreek nie;

30.1.2 beteken "'n punt van orde" dat enige afwyking of enigiets strydig met dié reëls of die Verordeninge van die Raad of enige ander wet uitgewys word;

30.1.3 beteken "'n punt van persoonlike verduideliking" dat 'n wesenlike deel van 'n lid se toespraak wat misverstaan is of waarop helderheid benodig word is, verduidelik word.

30.2 Enige lid, hetsy hy/sy die Raad oor die saak onder debat toegesprek het, al dan nie, kan-

30.2.1 sy/haar hand op 'n punt van orde opsteek;

30.2.2 sy/haar hand aan die einde van die debat op 'n punt van persoonlike verduideliking opsteek.

30.3 'n Lid soos bedoel in subartikel 30.2, sal daarop geregtig wees om onmiddellik gehoor te word, en die Raadslid wat dan aan die woord is, sal stilbly en gaan sit, totdat die Speaker 'n beslissing gemaak het.

30.4 Die beslissing van die Speaker oor 'n punt van orde of die toelaatbaarheid van 'n persoonlike verduideliking sal finaal wees, en sal nie oop vir bespreking wees nie.

31. PROSEDUREMOSIES

Wanneer 'n saak op enige vergadering van die Raad onder bespreking is, moet geen verdere debatvoering toegelaat word as enige van die volgende proseduremosies aanvaar word nie—

31.1 dat oorweging van die saak verdaag word, en dat dit hervat word op 'n tyd wat die Raad sal bepaal;

31.2 dat die vergadering van die Raad verdaag en herbelê word op 'n tyd wat die Speaker sal bepaal;

31.3 dat die saak na 'n komitee terugverwys word, met die redes daarvoor; en

31.4 dat daar nou oor die saak besluit word.

32. DRINGENDE MOSIE

32.1 'n Lid kan die aandag van die Raad vestig op enige aangeleentheid wat nie op die sakelys verskyn nie en waarvan daar nie vooraf kennis gegee is nie, deur kortliks die onderwerp van die aangeleentheid te meld en sonder kommentaar daarop, voor te stel "dat die mosie waarop die aandag gevestig is, onverwyld oorweeg word as 'n kwessie van dringendheid".

32.2 Sodanige mosie word hierin 'n dringende mosie genoem.

32.3 Indien sodanige mosie gesekondeer en aangeneem word deur 'n meerderheid van die lede teenwoordig, moet die voorsteller toegelaat word om die aangeleentheid sonder kennis deur middel van 'n mosie of vraag tot oorweging te bring.

33. VERGADERINGS OOP VIR DIE PUBLIEK EN PERS

33.1 Die Raad moet sy werksaamhede op 'n openlike wyse uitvoer, en mag sy vergaderings slegs geslote hou as dit billik is om dit te doen, met inagneming van die aard van die werksaamhede wat uitgevoer word.

33.2 Nieteenstaande die bepalinge van reël 33.1, mag die Raad nie die publiek, met inbegrip van die media, uitsluit wanneer enige van die volgende aangeleenthede oorweeg of tot stemming gebring word nie—

33.2.1 'n konsepverordening;

33.2.2 die begroting;

33.2.3 die konsep-geïntegreerde ontwikkelingsplan (IDP), of enige wysigings van die plan; en

33.2.4 die Munisipaliteit se konsep-prestasiebestuurstelsel, of enige wysiging van die stelsel.

34. UITNODIGING OM DIE RAAD TOE TE SPREEK

Die Speaker of Uitvoerende Burgemeester kan na sy/haar goedgevoelinge enige persoon of persone uitnoodig om enige vergadering van die Raad toe te spreek.

**GEORGE MUNISIPALITEIT:
VERORDENING RAKENDE WEGDOENING MET VASTE AFVAL**

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden die George Munisipaliteit as volg:—

Inhoudsopgawe

1. Woordomsrywings
2. Doel van verordeninge
3. Toepassing van verordening
4. Pligte en bevoegdheide van munisipaliteit
5. Verpligte gebruik van diens
6. Instelling en beheer van wegdoeningsterrein
7. Toegang tot wegdoeningsterrein
8. Aflaai van afval
9. Eienaarskap van afval
10. Kategorisering van afval
11. Skeiding van afval
12. Voorsiening van afvalhouers
13. Plasing van afvalhouers
14. Onderhoud van afvalhouers
15. Afhaal van afval
16. Toegang tot persele
17. Reg van toegang
18. Storting en rommelstrooiing
19. Verbranding van afval
20. Koste
21. Vrystellings
22. Skakelforums in gemeenskap
23. Magtiging en betekening van bevele, kennisgewings en ander dokumente
24. Appèl
25. Strawwe
26. Herroeping van verordeninge
27. Kort titel en inwerkingtrede

1. Woordomsrywings

In hierdie verordening, tensy die inhoud anders aandui—

“afval” sluit in—

- (a) “besigheidsafval” wat beteken enige saak of stof wat ontstaan deur die gebruik van besigheidspersele maar sluit nie gevaarhoudende afval, materiaal, huishoudelike afval of tuinafval in nie;
- (b) “huishoudelike afval” wat beteken enige vrugte of groente skille, vrugte of groente afval, algemene huishoudelike afval wat van sodanige grootte is dat dit in ’n vullisdrom gelaat mag word maar sluit nie tuinafval in nie;
- (c) “tuinafval” wat beteken afval wat voortspruit uit ’n tuin aktiwiteit soos gras snysels, blare, plante, blomme of soortgelyke afval van sodanige grootte dat dit in ’n vullisdrom geplaas mag word;
- (d) “gevaarhoudende afval” wat beteken enige afval, saak of stof wat gevaarhoudend of skadelik vir die omgewing en inwoners mag wees of die omgewing mag besoedel ingesluit asbes, motorolies of smeermiddels, of enige ander afval, saak of stof wat gevaarhoudende afval bevat soos beoog in die Wet op Gevaarhoudende Stowwe, 1973, Wet 15 van 1973;
- (e) “aanstootlike afval” beteken enige afval, saak of stof wat skadelik vir die omgewing en inwoners mag wees en sluit in, maar nie beperk nie tot—
  - (i) dierprodukte, dierkarkasse en vleis soos omskryf in die Wet op die Veiligheid van Vleis, 2000 (Wet 40 van 2000) en in die Rooivleis Regulasies uitgevaardig ingevolge GK 1072 van 17 September 2004;
  - (ii) vrugte of groente of enige byprodukte verkry van sodanige vrugte of groente;
  - (iii) bederfbare kossoorte; en
  - (iv) gesondheidsorg afval soos omskryf in die Wes-Kaapse Wet op die Bestuur van Gesondheidsorgafval, 2007 (Wet 7 van 2007);
- (f) “materiale” wat beteken enige klip, rots, sand, boumateriaal of bourommel of enige ander soort kombinasie of kunsmatige materiale

soos plastiese pype en soortgelyke materiale asook materiale wat gebruik word in die oprigting van geboue of strukture of enige ander materiale wat materiale verteenwoordig;

“**afvalbestuursaktiwiteite**” beteken die generering, vermindering en minimalisering van afval, afval hantering, wat insluit die skeiding, berging, afhaal, en vervoer van afval, en afvalbehandeling, wat insluit die herwinning van afval, herwinning behelsende die hersirkulering, terugwinning en hergebruik van afval, en wegdoen van afval, en enige ander woord waaraan ’n betekenis gegee is in die Wet op Omgewingsbewaring, 1989 (Wet 73 van 1989) en in die voorskrifte met betrekking tot die Beheer en Bestuur van Algemene Gemeenskaplike en Algemene Klein Afval Stortingsterreine uitgereik ingevolge die Wet en gepubliseer by GK R91 in Staatskoerant No. 23053 gedateer 1 Februarie 2002, dra daardie betekenis;

“**afvalhouer**” beteken ’n mobiele houer met ’n kapasiteit bepaal deur die munisipaliteit, of alternatiewelik, plastiese sakke, wat die munisipaliteit beskikbaar mag stel aan elke perseel;

“**diensdoener**” beteken ’n werknemer van die munisipaliteit of agent van die munisipaliteit wat behoorlik gemagtig is om in beheer te wees van die wegdoeningsterrein;

“**eienaar**” beteken ook huurder, okkupeerder, bewoner of enige ander persoon wat ’n voordeel van die perseel verkry of daarop geregtig is en sluit ook in enige insolvente boedel, eksekuteur, administrateur, trustee, likwidateur of geregtelike bestuurder;

“**munisipaliteit**” beteken die George Munisipaliteit ingevolge artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998) en sluit enige politieke strukture, politieke ampsbekleër, raadslid, behoorlik gemagtigde agent of enige werknemer in handelende ingevolge hierdie verordening uit hoofde van ’n bevoegdheid wat in die munisipaliteit berus en gedelegeer of gesubdelegeer is aan sodanige politieke strukture, politieke ampsbekleër, raadslid, agent of werknemer;

“**perseel**” beteken residensiële-, besigheids- en nywerheidspersele en sluit in enige grond, hetsy vakant, geokkupeer of met geboue daarop, wat deel vorm van ’n stuk grond uitgelê as ’n dorp, ongeag of dit geproklameer is as ’n dorp;

“**verwyderingsdatum**” beteken die dag vasgestel deur die munisipaliteit vir die verwydering van afval van persele en afhangend van die geval mag veelvuldige verwyderings per week wees.

2. Doel van verordeninge

Hierdie verordening strewende om die bereiking van ’n veilige en gesonde omgewing vir die voordeel van inwoners binne die jurisdiksiegebied van die munisipaliteit te bevorder, en om voorsiening te maak vir prosedures, metodes en praktyke om vaste afval bestuursaktiwiteite te bevorder, soos, maar nie beperk nie tot, die storting van afval en die bestuur van vaste afval wegdoeningsterreine.

3. Toepassing van verordening

Die voorskrifte ingevolge artikel 20(5)(b) van die Wet op Omgewingsbestuur, 1989 (Wet 73 van 1989) met betrekking tot die Beheer en Bestuur van Algemene Gemeenskaplike en Algemene Klein Afval Stortingsterreine soos gepubliseer by GK 91 in SK 23053 van 1 Februarie 2002 is van toepassing.

4. Pligte en bevoegdhede van munisipaliteit

- (1) Die munisipaliteit as die primêre diensverskaffer in die munisipale gebied het ’n plig teenoor die plaaslike gemeenskap om progressief effektiewe, bekostigbare, ekonomiese en volhoubare toegang tot afvalbestuursdienste in sy gebied of deel van sy gebied, te verseker.
- (2) Hierdie plig is onderhewig aan—
  - (a) die plig van lede van die plaaslike gemeenskap as gebruikers van die munisipaliteit se afval bestuursdienste of enige ander persoon wat van die munisipaliteit se afval bestuursdienste gebruik maak, om die voorgeskrewe koste vir die voorsiening van die dienste, wat geprys moet word in ooreenstemming met enige nasionale voorgeskrewe norms en standaarde vir belastings en tariewe, te betaal; en
  - (b) die reg van die munisipaliteit om tussen geografiese gebiede te differensieer wanneer soorte afval bestuursdienste voorsien word, sonder om diensgelykheid ooreenkomstig die Grondwet te compromitteer.
- (3) Die munisipaliteit moet sover dit redelik moontlik is en onderhewig aan die bepalings van hierdie verordening, aan gebruikers van die dienste teen ’n koste voorgeskryf deur die munisipaliteit, voorsien—
  - (a) vir die afhaal van afval op ’n gereelde basis, behalwe afval in sy gebied wat so geleë is dat die koste vir afhaal daarvan onredelik hoog sal wees; en
  - (b) toegang tot fasiliteite vir die herwinning en wegdoen van afval.
- (4) Die munisipaliteit moet alle gebruikers van sy afval bestuursdienste in kennis stel van besluite geneem ingevolge hierdie verordening.

5. Verpligte gebruik van diens

- (1) Niemand behalwe die munisipaliteit of ’n persoon gemagtig deur die munisipaliteit mag enige vullis van enige perseel verwyder of daarvan wegdoen nie.
- (2) Elke eienaar van persele moet, waar ’n diens gelewer word, gebruik maak van die diens wat deur die munisipaliteit voorsien word vir die verwydering of wegdoen van vullis, ten opsigte van vullis wat vanaf sodanige persele ontstaan.
- (3) Die tarief vasgestel deur die munisipaliteit sal deur die eienaar aan die munisipaliteit betaalbaar wees, ongeag of van die diens gebruik gemaak word, aldan nie.
- (4) Die bepalings van hierdie artikel is nie van toepassing op ’n eienaar van residensiële persele wat by geleentheid verlang om tuinvullis wat op sodanige perseel gegenereer is, weg te doen nie.
- (5) ’n Persoon wat die bepalings van subartikels (1), (2) en (3) oortree begaan ’n misdryf.

6. Instelling en beheer van wegdoeningsterrein

Die munisipaliteit mag 'n wegdoeningsterrein instel en beheer, of mag agente aanstel of 'n ander persoon of liggaam kontrakteer om 'n wegdoeningsterrein namens die munisipaliteit te beheer, bestuur en bedryf ooreenkomstig die bepalings van hierdie verordening en die bepalings van enige ander wetgewing wat van toepassing mag wees.

7. Toegang tot wegdoeningsterrein

- (1) Slegs 'n persoon wat verlang om afval te stort en die voorgeskrewe gelde betaal het of wat in besit is van 'n skriftelike toestemming uitgereik deur die munisipaliteit wat hom of haar toelaat om sodanige afval by 'n stortingsterrein te stort en 'n persoon wat die skriftelike toestemming van die munisipaliteit verkry het om enige materiaal of voorwerpe op sodanige perseel te herbenut, is geregtig om die wegdoeningsterrein binne te gaan of op die terrein te wees.
- (2) Nieteenstaande enigiets tot die teendeel bevat in hierdie verordening, mag enige werknemer van die munisipaliteit of enigiemand wat namens die munisipaliteit handel en behoorlik daartoe gemagtig is, 'n wegdoeningsterrein te enige tyd binnegaan vir die verrigting van sy of haar pligte.
- (3) 'n Persoon wat van die wegdoeningsterrein gebruik maak of die wegdoeningsterrein binnegaan, doen dit op sy of haar eie risiko en die munisipaliteit aanvaar geen verantwoordelikheid vir die veiligheid van sodanige persoon of enige skade of verlies deur sodanige persoon nie.
- (4) 'n Persoon wat die wegdoeningsterrein binnegaan of wat op sodanige terrein gevind word in stryd met die bepalings van hierdie artikel begaan 'n misdryf.

8. Aflaai van afval

- (1) 'n Persoon wat verlang om afval by 'n wegdoeningsterrein te stort, moet sodanige afval aflaai op 'n plek binne die grense van die wegdoeningsterrein en op sodanige wyse soos die diensdoende mag voorskryf.
- (2) Die munisipaliteit mag—
  - (a) enige deel van 'n wegdoeningsterrein opsysit waar slegs afval van 'n bepaalde soort gestort of agtergelaat mag word;
  - (b) die soort of grootte voertuig waarvan afval by enige wegdoeningsterrein gestort of agtergelaat mag word, beperk;
  - (c) die hoeveelheid afval in die algemeen of die hoeveelheid afval van 'n bepaalde soort wat by enige wegdoeningsterrein gestort of agtergelaat mag word, beperk; en
  - (d) die dae wanneer en ure waartydens storting by enige wegdoeningsterrein mag plaasvind, bepaal.
- (3) Enige vereiste opgelê ingevolge hierdie verordening moet vir die publiek aangedui word by wyse van 'n toepaslike kennisgewing wat by die ingang tot die betrokke wegdoeningsterrein opgerig is en enige instruksie uitgereik deur 'n beampte van die munisipaliteit of 'n persoon handelende namens die munisipaliteit in beheer van toegang kontrole by die wegdoeningsterrein, sal streng nagekom word.
- (4) Nieteenstaande die bepalings van subartikel (2) behou die munisipaliteit die reg voor om nie die storting van gevaarhoudende of offensiewe afval by 'n wegdoeningsterrein toe te laat nie.
- (5) 'n Persoon wat enige van die bepalings van hierdie artikel oortree begaan 'n misdryf.

9. Eienaarskap van afval

- (1) Afval gestort by enige wegdoeningsterrein word die eiendom van die munisipaliteit en geen persoon wat nie behoorlik deur die munisipaliteit daartoe gemagtig is nie, mag sodanige afval verwyder of daarmee inmeng nie.
- (2) 'n Persoon wat subartikel (2) oortree begaan 'n misdryf.

10. Kategorisering van afval

Die munisipaliteit mag, vir doeleindes van hierdie verordening, afval in verskillende kategorieë kategoriseer.

11. Skeiding van afval

Die munisipaliteit mag, vir doeleindes van hierdie verordening, vereis dat afval in verskillende soorte en aard van afval geskei word.

12. Voorsiening van afvalhouers

- (1) Die munisipaliteit mag—
  - (a) afvalhouers, of alternatiewelik plastiese sakke, voorsien vir die wegdoening van afval gegeneer op persele; en
  - (b) die gebruik van houers en deksels vervaardig van rubber of ander materiaal magtig waar die ontwerp en vervaardiging deur die munisipaliteit goedgekeur is.
- (2) Afvalhouers en plastiese sakke voorsien ingevolge subartikel (2) bly die eiendom van die munisipaliteit.
- (3) Die munisipaliteit mag spesiale afvalhouers voorskryf vir die ontvangs en berging van sodanige soorte afval soos deur die munisipaliteit gespesifiseer mag word en mag by skriftelike kennisgewing aan die eenaar van persele vereis om op sy of haar koste sodanige getal spesiale afvalhouers te voorsien soos bepaal in die kennisgewing.
- (4) Waar enige afvalhouers voorsien op persele—
  - (a) van 'n soort is wat waarskynlik die effektiewe verwydering van afval daarvan deur dienaars van die munisipaliteit mag hinder;
  - (b) onvoldoende is vir die ontvangs van alle afval wat deur die munisipaliteit van sodanige perseel verwyder moet word;
  - (c) verval is; of
  - (d) waarskynlik 'n steurnis kan veroorsaak, mag die munisipaliteit by kennisgewing van die eenaar van die perseel vereis om op sy of haar koste 'n addisionele getal afvalhouers of sodanige ander bergingsbak soos nodig mag wees om aan die bepalings van hierdie verordening te voldoen, te voorsien.

- (5) 'n Afvalhouer sal soos en wanneer nodig vervang word, met dien verstande dat waar sodanige afvalhouer vervang moet word as gevolg van diefstal of skade veroorsaak deur die nalatigheid van die eienaar, sodanige eienaar aanspreeklik gehou sal word vir die koste om dit te vervang.
- (6) Geen persoon mag enige afval wegdoen deur dit op enige ander plek as in die afvalhouer voorsien en goedgekeur deur die munisipaliteit, te plaas nie.
- (7) In die geval van 'n groeipontwikkeling mag die munisipaliteit minder afvalhouders per huishouding voorsien onderworpe aan die volgende voorwaardes—
  - (a) 'n sentrale vullis afhaalpunt moet deur die bestuursliggaam voorsien word;
  - (b) die bestuursliggaam moet skriftelik aansoek doen vir die vermindering van afvalhouders uitgereik aan die ontwikkeling;
  - (c) die verminderde getal afvalhouders moet deur die munisipaliteit goedgekeur word; en
  - (d) die bestuursliggaam sal aanspreeklik gehou word vir die betaling van die afvalverwydering rekening.
- (8) 'n Persoon wat die bepaling van subartikel (6) oortree of in gebreke bly om aan 'n kennisgewing uitgereik ingevolge subartikels (3) en (4) te voldoen begaan 'n misdryf.

13. Plasing van afvalhouders

- (1) Die eienaar van persele moet voldoende ruimte op die perseel voorsien waar 'n afvalhouer of ander houer vir die doel om afval agter te laat of 'n spesifieke kategorie van afval gehou word, en die ruimte moet—
  - (a) moet voldoen aan vereistes by kennisgewing deur die munisipaliteit aan die eienaar opgelê;
  - (b) waar van toepassing, gebou wees in ooreenstemming met die vereistes van enige toepaslike boueregulasies en so geleë wees dat die afvalhouer of bak nie vanaf 'n straat of openbare plek sigbaar is nie;
  - (c) waar toepaslik, so geleë wees om gemaklike toegang na en uitgang van sodanige ruimte vir 'n afvalverwydering voertuig te verleen; en
  - (d) in 'n ligging wees om gemaklik deur gebruikers of bewoners van die perseel gebruik te word sodat dit rommelstrooiing of ongesonde versameling van afval ontmoedig.
- (2) In die geval van meer-verdieping geboue, mag die munisipaliteit die installering van vullisglygange van 'n goedgekeurde ontwerp en spesifikasie goedkeur, en onderworpe aan die voorlegging en goedkeuring van die planne vir sodanige installasie.
- (3) Die eienaar van persele moet die afvalhouders plaas of bewerkstellig dat dit geplaas word in die ruimte voorsien en moet te alle tye daar hou.
- (4) 'n Persoon wat 'n bepaling van subartikels (1) of (3) oortree begaan 'n misdryf.

14. Onderhoud van afvalhouders

- (1) Die okkupeerder van persele moet verseker dat 'n afvalhouer anders as plastiese sakke—
  - (a) te alle tye onderhou word in 'n goeie toestand en herstel;
  - (b) leeg en skoongemaak word wanneer vol, sodat die inhoud daarvan nie 'n steurnis raak of gronde vir klagtes voorsien nie;
  - (c) te alle tye wanneer afval nie daarin agtergelaat of daarvan verwyder word, beskerm word teen ongemagtigde verstoring of inmenging.
- (2) Geen persoon mag 'n afvalhouer van enige perseel waaraan dit toegeken is verwyder of vernietig of beskadig nie, of toelaat dat dit verwyder, vernietig of beskadig word.
- (3) 'n Persoon wat enige bepaling van hierdie artikel oortree begaan 'n misdryf.

15. Afhaal van afval

- (1) Die munisipaliteit mag 'n posisie binne of buite die perseel aandui waar afvalhouders geplaas moet word vir die afhaal en verwydering daarvan en mag vereis dat sekere soorte afval, soos tuinafval, saamgebind of verpak en geplaas word in daardie posisie op die tye en vir 'n periode soos die munisipaliteit mag vereis.
- (2) Die munisipaliteit sal op verwyderingsdae slegs afval wat in afvalhouders of ander houer deur dit goedgekeur, of wat saamgebind en verpak is op 'n wyse goedgekeur deur die munisipaliteit, afhaal.
- (3) Waar 'n spesifieke soort van afval soos bepaal deur die munisipaliteit nie deur die munisipaliteit by die perseel afgehaal word nie, moet die eienaar van die afval reëlins tref vir die afhaal en vervoer van die afval so dikwels as wat nodig mag wees om onbehoorlike versameling of enige steurnis wat daaruit voortspruit te voorkom, na 'n wegdoeningsterrein of prosesseringsperseel onder beheer van die munisipaliteit, of na sodanige ander plek soos goedgekeur deur die munisipaliteit.
- (4) Die munisipaliteit mag op verskillende tye besluit waarop bepaalde kategorieë van afval afgehaal word.
- (5) Die munisipaliteit mag—
  - (a) bewerkstellig dat verwyderings by gereelde periodes daaglik of andersins gedoen word, en mag verwydering datums verander;
  - (b) die getal verwyderings vermeerder soos wat dit nodig of wenslik mag ag; of
  - (c) addisionele verwyderings doen indien dit wenslik geag word.
- (6) In die geval waar enige addisionele verwyderings deur die eienaar van persele vereis word, sal die addisionele verwyderings onderworpe wees aan die goedkeuring van die munisipaliteit en enige addisionele verwydering moet deur die eienaar van persele waarvan die afval afgehaal word, betaal word teen die tarief voorgeskryf deur die munisipaliteit.
- (7) Die munisipaliteit mag, by aansoek deur die eienaar van persele, alternatiewe reëlins goedkeur vir die verwydering van afval van sodanige persele.
- (8) 'n Persoon wat die bepaling van subartikels (1) en (2) oortree begaan 'n misdryf.

16. Toegang tot persele

Tensy waar anders goedgekeur deur die munisipaliteit, moet die eienaar van persele verseker dat toegang vanaf die naaste openbare pad na die afvalbergingsgebied op die perseel onafhanklik en onbelemmer is, en 'n eienaar wat in gebreke bly om dit te doen begaan 'n misdryf.

17. Reg van toegang

- (1) Enige behoorlik gemagtigde beampte van die munisipaliteit is geregtig om persele ten opsigte waarvan die munisipaliteit se afvalbe-stuursdiens gelewer word op enige redelike tyd op enige dag, of op enige ander tyd waarop die diens gewoonlik gelewer word, binne te gaan vir enige van die volgende doeleindes—
  - (a) vir afhaal en toesighouding van die afhaal van afval;
  - (b) om afvalhouers te vervang; of
  - (c) om die wyse van toegang tot die perseel of die ruimte waar afvalhouers gehou word te inspekteer, ten einde te verseker dat dit toeganklik en gemaklik vir die afhalers is.
- (2) Die eienaar van die perseel mag nie toegang tot die perseel deur 'n werknemer van die munisipaliteit weier nie, met dien verstande dat sodanige werknemer 'n identiteitskaart uitgereik deur die munisipaliteit dra en dit op versoek van die eienaar toon.
- (3) 'n Eienaar van persele begaan 'n misdryf wanneer hy of sy—
  - (a) toegang tot die perseel aan 'n gemagtigde beampte van die munisipaliteit in die uitoefening van sy of haar pligte, weier; of
  - (b) sodanige werknemer belemmer of hinder in die uitoefening van sy of haar pligte.

18. Storting en rommelstrooiing

- (1) Geen persoon mag—
  - (a) behalwe met toestemming van die eienaar of van die persoon of owerheid wat beheer daaroor het; of
  - (b) tensy gemagtig deur wet om dit te doen, enige afval hoegenaamd stort, versamel, plaas, aflaai of laat, hetsy vir wins of andersins, of veroorsaak of toelaat om gestort, versamel, geplaas, afgelaai of gelaat te word op of in—
    - (i) enige pad, snelweg, straat, laan, openbare voetpad of sypaadjie of enige padgrens;
    - (ii) enige meentgrond, dorpstuin, park, ontspanningsgrond of ander openbare plek waartoe die publiek toegang het;
    - (iii) enige drein, waterweg, vloedliggende gebiede, gety of ander water in of aangrensend tot enige sodanige pad, snelweg, straat, laan, openbare voetpad of sypaadjie, padrand of ander openbare plek waartoe die publiek toegang het; of
    - (iv) privaat if munisipale grond.
- (2) Indien enige persoon enige van die handelinge beoog in subartikel (1) verrig, mag die munisipaliteit by skriftelike kennisgewing enige van die volgende persone vereis om die afval binne die periode gemeld in die kennisgewing mee weg te doen, te vernietig of te verwyder:
  - (a) die persoon direk of indirek verantwoordelik vir die storting, versameling, plasing, aflaai of laat van die afval;
  - (b) die eienaar van die afval, ongeag of hy of sy verantwoordelik is vir die storting, versameling, plasing, aflaai of laat van die afval, al dan nie; of
  - (c) die eienaar van die perseel waarop die afval gestort, versameling, geplaas, afgelaai of gelaat is, ongeag of hy of sy daarvoor verantwoordelik is, al dan nie.
- (3) Indien 'n persoon versuim om aan die vereistes van 'n skriftelike kennisgewing te voldoen, mag die munisipaliteit die afval mee wegdoen, vernietig of verwyder en mag die koste daarvan van die persoon of persone aan wie die kennisgewing uitgereik is, verhaal.
- (4) Indien afval afgelaai is in of op enige grond in stryd met subartikel (1) en—
  - (a) ten einde besoedeling van grond, water en lug of skade aan menslike gesondheid uit te skakel of te voorkom, dit nodig is dat die afval onmiddellik verwyder of ander stappe geneem word om die gevolge van die aflaai te elimineer of te verminder of beide; en
  - (b) daar geen okkupeerder van die grond is nie; of
  - (c) die eienaar nie die aflaai gedoen of wetende die aflaai van die afval toegelaat het nie, mag die munisipaliteit die afval mee wegdoen of ander stappe neem om die gevolge van die aflaai te elimineer of te verminder en is geregtig om die koste aangegaan te verhaal—
    - (i) van die eienaar van die grond tensy hy of sy bewys dat hy of sy nie die aflaai gedoen of wetende veroorsaak of wetende die aflaai van die afval toegelaat het nie; of
    - (ii) van enige persoon wat die aflaai gedoen of wetende veroorsaak of wetende die aflaai van enige van die afval toegelaat het.
- (5) Enige afval wat deur die munisipaliteit verwyder word behoort aan die munisipaliteit en mag mee gehandel word soos die munisipaliteit goed-dink.
- (6) 'n Persoon wat die bepalinge van subartikel (1) oortree begaan 'n misdryf.

19. Verbranding van afval

Geen persoon mag afval sonder die skriftelike goedkeuring van die munisipaliteit brand nie.

20. Koste

- (1) Die munisipaliteit mag die koste aan dit betaalbaar vir die verwydering van afval van persele of die storting van afval by 'n wegdoeningster-rein onder beheer van die munisipaliteit, vasstel.
- (2) 'n Persoon wat versuim of weier om die koste beoog in subartikel (1) te betaal begaan 'n misdryf.

21. Vrystellings

- (1) 'n Persoon mag by wyse van 'n skriftelike aansoek, waarin die redes volledig gegee word, by die munisipaliteit aansoek doen om vrystelling van enige bepaling van hierdie verordening.
- (2) Die munisipaliteit mag—
  - (a) 'n vrystelling skriftelik toestaan en die voorwaardes ingevolge waarvan, indien enige, en die periode waarvoor sodanige vrystelling toegestaan is, moet daarin gemeld word;
  - (b) enige vrystelling of voorwaarde in 'n vrystelling wysig of kanselleer; of
  - (c) weier om 'n vrystelling toe te staan.
- (3) 'n Vrystelling tree nie in werking voordat die aansoeker skriftelik onderneem het om aan al die voorwaardes deur die munisipaliteit opgelê ingevolge subartikel (2) te voldoen nie, met dien verstande dat die vrystelling verval indien 'n aktiwiteit 'n aanvang neem voordat sodanige onderneming aan die munisipaliteit voorgelê is.
- (4) Indien enige voorwaarde van 'n vrystelling nie nagekom word nie, verval die vrystelling onmiddellik.

22 Skakelforums in gemeenskap

- (1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums in die gemeenskap instel vir doeleindes om—
  - (a) omstandighede vir 'n plaaslike gemeenskap te skep om deel te neem aan die sake van die munisipaliteit; en
  - (b) die afvalbestuursaktiwiteite van die munisipaliteit te bevorder.
- (2) 'n Skakelforum mag bestaan uit—
  - (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep, of 'n geaffekteerde persoon, in die gees van artikel 2(4)(f)–(h) van die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur, 1998 (Wet 107 van 1998);
  - (b) 'n lid of lede van 'n gemeenskap in wie se onmiddellike gebied 'n vaste afval wegdoeningsterrein bestaan of ingestel mag word;
  - (c) 'n aangewese beampte of beamptes van die munisipaliteit;
  - (d) 'n raadslid; en
  - (e) sodanige ander persoon of persone wat die munisipaliteit mag besluit.
- (3) (a) Die munisipaliteit mag, wanneer 'n aansoek om toestemming, permit of vrystellingsertifikaat ingevolge hierdie verordening, waar toepaslik, oorweeg word die insette van 'n skakelforum versoek.
- (b) 'n Skakelforum, persoon of persone beoog in subartikel (2), of enige ander persoon mag, op eie inisiatief, met inagneming van artikel 31 van die Wet op Nasionale Omgewingsbestuur, 1998 'n inset aan die munisipaliteit vir oorweging voorsien.

23 Magtiging en betekening van bevel, kennisgewings en ander dokumente

- (1) 'n Bevel, kennisgewing of ander dokument wat magtiging deur die munisipaliteit vereis, moet behoorlik deur die Munisipale Bestuurder geteken word en sal geag behoorlik uitgereik te wees indien dit geteken is deur die Munisipale Bestuurder.
- (2) 'n Kennisgewing of ander dokument wat op 'n persoon beteken word ingevolge hierdie verordeninge, word as beteken geag—
  - (a) wanneer dit persoonlik aan daardie persoon gelewer is;
  - (b) wanneer dit by daardie persoon se woonplek of sakeperseel binne die Republiek gelaat is by 'n persoon wat oënskynlik ouer as sestien jaar is;
  - (c) wanneer dit per geregistreerde of gesertifiseerde pos na daardie persoon se laaste bekende woon- of sakeadres binne die Republiek versend is en 'n erkenning van so 'n versending van die posdiens verkry is;
  - (d) indien so 'n persoon se adres binne die Republiek onbekend is, wanneer dit op daardie persoon se agent of verteenwoordiger binne die Republiek beteken is op die wyse soos voorsien in paragrawe (a), (b) of (c);
  - (e) indien daardie persoon se adres en agent of verteenwoordiger binne die Republiek onbekend is, wanneer dit op 'n opsigtelike plek op die eiendom of perseel, indien enige, waarop dit betrekking het, geplaas is; of
  - (f) in die geval van 'n beheerliggaam, wanneer dit by die geregistreerde kantoor van die sakeperseel van sodanige beheerliggaam gelewer is;
- (3) Betekening van 'n afskrif word geag die betekening van die oorspronklike te wees.
- (4) Enige regsproses word effektief en voldoende op die munisipaliteit beteken wanneer dit aan die munisipale bestuurder of 'n persoon aanwesig in die kantoor van die munisipale bestuurder, gelewer is.

24 Appèl

'n Persoon wie se regte geraak word deur 'n besluit van die munisipaliteit mag teen sodanige besluit appelleer ingevolge artikel 62 die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 2000, Wet 32 van 2000 deur skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor binne 21 dae vanaf die datum van bekendmaking van die besluit, aan die munisipale bestuurder te gee.

25 Strawwe

'n Persoon is wat 'n misdryf ingevolge hierdie verordening begaan het, is by skuldigbevinding aanspreeklik vir 'n boete of gevangenisstraf, of vir sodanige boete of gevangenisstraf of beide sodanige boete en sodanige gevangenisstraf en, in die geval van 'n herhaalde misdryf, tot 'n bykomende boete of 'n bykomende periode van gevangenisstraf of tot sodanige gevangenisstraf sonder die keuse van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en gevangenisstraf vir elke dag wat sodanige misdryf voortduur, en 'n verdere bedrag gelyk aan die koste en uitgawes bevind deur die hof aangegaan te gewees het deur die munisipaliteit as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

26 Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge voorheen uitgevaardig deur die munisipaliteit of deur enige van die afgeskafde munisipaliteite wat nou by die munisipaliteit ingelyf is, word hiermee herroep in so ver dit betrekking het op enige aangeleenthede waarvoor in hierdie verordening voorsiening gemaak word, en in so ver dit van toepassing gemaak is op die munisipaliteit deur die magtiging vir die uitoefening van magte en funksies ingevolge artikel 84(3) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998, Wet 117 van 1998.

27 Kort titel en inwerkingtrede

Hierdie verordening mag aangehaal word as die Wegdoen van Vaste Afval Verordening en tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.

GEORGE MUNISIPALITEIT: VERORDENINGE INSAKE SPORTGERIEWE

Kragtens die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, verorden die George Munisipaliteit as volg:-

INHOUDSOPGAWE

Artikel

1. Woordomskrywing
2. Beginsels en doelstellings
3. Toepassing van verordening

Hoofstuk 1: Administrasie, toegang, tariewe en verbode gedrag

4. Administrasie, beheer oor en instandhouding van sportgeriewe
5. Toegang tot sportgeriewe en stoorgeriewe
6. Toegangs- en ander gelde
7. Verbode gedrag in of op sportgerief of—perseel

Hoofstuk 2: Georganiseerde sportbedrywigheede

8. Georganiseerde sportbedrywigheede
9. Bespreking en huur van sportgeriewe
10. Kansellasië, uitstel of verlenging van bespreking
11. Beëindiging van huur
12. Pligte van organisasie

Hoofstuk 3: Algemene bepalings

13. Toepassing
14. Vrywaring
15. Appèl
16. Boete
17. Herroeping van verordeninge
18. Kort titel en inwerkingtrede

1. Woordomskrywing

In hierdie verordening, tensy die konteks anders aandui, het die volgende woorde die volgende betekenisse—

“**bykomstighede**”: ’n voorwerp of voorwerpe op of in ’n veld, sportarea of

-sportbaan wat nodig is vir die beoefening van ’n spesifieke sportsoort, wat die volgende insluit, maar nie daartoe beperk nie: doelpale, ’n tennisnet, of ’n vlag, en enige ander item of vaste toebehore;

“**georganiseerde sportbedrywigheid**”: ’n sportbedrywigheid wat deur ’n organisasie georganiseer of beheer is en sluit ’n oefen- of opleidingsessie in;

“**gerief**”: ’n sportgerief en sluit enige toestel, toerusting, apparaat of stoorgerief in of op ’n fasiliteit in;

“**munisipaliteit**”: die George Munisipaliteit wat ingevolge Artikel 12 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 117 van 1998, gestig is en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent of enige werknemer wat in verband met hierdie verordening optree uit hoofde van ’n mag wat by die munisipaliteit berus en wat aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of werknemer gedelegeer of gesubdelegeer is;

“**organisasie**”: ’n sportklub, onderwysinrigting, of vereniging van mense en sluit ’n groep of sportklub in wat deur die munisipaliteit gestig is, by welke sportklub of vereniging of groep lede van die publiek mag aansluit;

“**sportgerief**”: enige grond, area, perseel, gebou of struktuur, of gedeelte daarvan, wat deur die munisipaliteit geadministreer of beheer word en wat vir ’n sportbedrywigheid aangewys, afgebaken of opsygesit is en sluit fasiliteite in wat om ’n sportgerief aangetref word en normaalweg aanvullend daartoe is.

“**toebehoere**”: enige montasie, installasie, inrigting, toestel, instrument, apparaat, gereedskap en werktuig hoegenaamd op die perseel soos ’n slot, stopkraan, kraan, klep en pyp en sluit enige ander toestel of enige masjien in, maar is nie daartoe beperk nie;

“**toerusting**”: enige uitrusting wat iemand in ’n sportaktiwiteit gebruik.

2. Beginsels en doelstellings

Die munisipaliteit erken die reg van die gemeenskap, hetsy dit in ’n organisasie georganiseer is of nie, om sportgeriewe te gebruik en te geniet en aanvaar die plig om die hulpbronne van die munisipaliteit in die beste belang van die gemeenskap in stand te hou en te ontwikkel en beoog met hierdie verordening die doel om sportgeriewe te beheer en te administreer.

3. Toepassing van Verordening

Hierdie verordening is van toepassing op alle sportgeriewe onder die beheer en administrasie van die munisipaliteit, maar is nie van toepassing op grond, areas, geboue en strukture wat deur die munisipaliteit se Verordening insake Openbare Geriewe gereguleer word nie.

HOOFSTUK 1

ADMINISTRASIE, TOEGANG, TARIWE EN VERBODE GEDRAG

4. Administrasie van, beheer oor en instandhouding van sportgeriewe

- (1) Die munisipaliteit kan ’n liggaam of sportkomitee stig om hom van raad te dien oor aangeleenthede wat met sportgeriewe verband hou.
- (2) Die munisipaliteit moet alle sportgeriewe ooreenkomstig hierdie verordening administreer.
- (3) Die munisipaliteit mag grond of geboue verkry met die doel om sportgeriewe te ontwikkel, of met bestaande sportgeriewe of enige regte daartoe handel.
- (4) ’n Persoon of organisasie wat sportgeriewe gebruik of verhuur, doen dit onderworpe aan die bepalings van hierdie verordening en ingevolge voorwaardes wat deur die munisipaliteit bepaal word.
- (5) Waar ’n georganiseerde sportaktiwiteit nie deur die munisipaliteit georganiseer of beheer word nie, mag ’n munisipale werknemer teenwoordig wees.
- (6) Onderworpe aan die bepalings en voorwaardes wat in enige huurkontrak uiteengesit word en onderworpe aan enige toepaslike nasionale wette, mag niemand—
  - (a) sy of haar eie voorraad alkoholiese drank op of in ’n sportgerief bring sonder skriftelike toestemming van die munisipaliteit nie;
  - (b) enige alkoholiese drank na of in ’n sportgerief bring sonder skriftelike magtiging van ’n gemagtigde beampte nie.
- (7) Indien die munisipaliteit die verkoop of gebruik van alkohol op of in ’n gerief toelaat, is die verkoop of verbruik onderworpe aan die volgende voorwaardes:
  - (a) geen alkoholiese drank mag in ’n glasbottel, glaskoppie of ander houër wat van glas gemaak is, bedien word nie;
  - (b) bier, sider en alkoholiese vrugtedranke mag net in blikkies, vaatjies of plastiekkoppies voorgesit word;
  - (c) die organisasie moet orde binne die sportgerief handhaaf.
- (8) Die munisipaliteit mag ’n gerief sluit wanneer:
  - (a) Die fasiliteit wesenlik onbruikbaar gemaak word weens—
    - (i) vernietiging;
    - (ii) ernstige skade; of
    - (iii) die afwesigheid van munisipale dienste.
  - (b) die gerief ’n gevaar vir menselewens of eiendom inhou;
  - (c) ’n noodtoestand ontstaan het wat sodanige sluiting nodig maak.
- (9) Die munisipaliteit mag ’n gerief tydelik sluit ten einde herstel- of instandhoudingswerk uit te voer, of om enige ander rede wat die munisipaliteit mag goeddink.
- (10) ’n Persoon of ’n organisasie wat subartikel (6) of (7) oortree, pleeg ’n misdryf.

5. Toegang tot sportgeriewe en bewaringsgeriewe

- (1) Die munisipaliteit mag ’n kennisgewing by of naby die ingang na ’n gerief aanbring waarop die ure waartydens die gerief deur die publiek gebruik mag word, verstrekkend word.
- (2) Die munisipaliteit behou hom die reg tot toegang na ’n gerief voor en die beampte mag ’n persoon wat ’n bepaling van hierdie verordening oortree het, opdrag gee om die gerief of perseel onmiddellik te verlaat en, indien die persoon versuim om gehoor aan die opdrag te gee, kan die beampte die persoon verwyder of laat verwyder.
- (3) Die munisipaliteit het die reg om die maksimum kapasiteit van ’n sportgerief te bepaal en sodra hierdie maksimum kapasiteit bereik word, moet ’n beampte enige verdere toegang weier en kan hy of sy maatreëls wat nodig is om toegang te verhoed, tref.

6. Toegangsgelde en ander gelde

Die munisipaliteit kan gelde voorskryf wat hef kan word vir toegang tot of die huur of gebruik van 'n sportgerief of—toerusting.

7. Verbode gedrag in of op 'n sportgerief of—perseel

- (1) Niemand mag—
- (a) enige deel van 'n gerief binnegaan op enige ander wyse as deur 'n ingang wat vir dié doel aangewys is nie;
  - (b) 'n gerief op enige tydstip behalwe gedurende ure wanneer sodanige gerief vir lede van die publiek oop is, sonder toestemming binnegaan of daarbinne bly of wanneer toegang tot die gerief geweier is nie;
  - (c) in 'n sportgerief rook nie, behalwe in 'n opelugfasiliteit of in areas wat spesiaal vir daardie doel aangewys is, soos aangedui deur kennisgewings te dien effekte;
  - (d) skoeisel dra wat die oppervlak van 'n gerief kan beskadig nie;
  - (e) by 'n sportaktiwiteit teenwoordig wees of daaraan deelneem indien hy of sy onbetaamlik geklee of ongeklee is nie, behalwe in 'n gerief wat opsygesit is vir gebruik deur persone van dieselfde geslag;
  - (f) hom- of haarself in enige deel van die sportgerief wat nie die ablusiegeriewe is nie, ontlas nie;
  - (g) met uitsondering van kinders onder die ouderdom van 5 jaar, kleedkamers, ablusiegeriewe, aantrekhoekies of enige geriewe wat vir 'n bepaalde geslag opsygesit is, gebruik indien hy of sy nie van daardie geslag is nie;
  - (h) enige area van die sportgerief binnegaan of daarin bly indien die area vir die gebruik van persone van die teenoorgestelde geslag gereserveer is nie;
  - (i) 'n kleedkamer, ablusiegerief, aantrekhoekie of enige ander gerief vir 'n langer tydperk gebruik as wat dit redelikerwys nodig is om die beoogde handeling te verrig nie;
  - (j) onweloweglike of vuiltaal gebruik of hom- of haarself op 'n wyse gedra wat 'n ergernis of onaanvaarbare gedrag teenoor ander mense behels nie;
  - (k) enige deel van 'n sportgerief, bybehore of toerusting vernietig, beskadig of ontsier nie;
  - (l) vullis weggooi nie, behalwe in 'n houer wat vir daardie doel voorsien is;
  - (m) op enige wyse peuter met die materiaal wat die oppervlak van 'n sportgerief bedek nie;
  - (n) enige vuur aansteek nie;
  - (o) 'n voertuig op 'n grasperk op die perseel bestuur, trek of aandryf of op die grasperk loop op die perseel van 'n sportgerief loop of daarop lê indien dit by wyse van 'n kennisgewing op die perseel verbied word nie;
  - (p) 'n fiets, rollemme, rolskaatse, 'n skaatsplank, 'n driewiel of enige soortgelyke vorm van vervoer of vermaak in of op 'n sportgerief ry of gebruik nie, behalwe in 'n sportgerief wat die gebruik van sodanige toestelle toelaat;
  - (q) sonder die vooraf verkreë uitdruklike toestemming van die munisipaliteit enige item verkoop, smous, adverteer, te koop aanbied of aankoop of enigiets vertoon vir verkoop, bruikuur of huur, of 'n pamflet, boek of strooibiljet of ander gedrukte materiaal binne 'n sportgerief of in die onmiddellike omgewing van die ingang daarvan versprei nie;
  - (r) hetsy binne of buite 'n sportgerief enige beampte in die uitvoering van sy of haar pligte of die uitoefening van enige gesag ingevolge hierdie verordening belemmer, teenstaan of daarmee inmeng nie;
  - (s) peuter of inmeng met toebehore in of op die perseel van 'n sportgerief nie;
  - (t) 'n dier, behalwe 'n gidshond, sonder die vooraf verkreë toestemming van die munisipaliteit in 'n sportfasiliteit inbring of daarin hou nie, tensy die sportaktiwiteit waaraan deelgeneem word, die gebruik van diere behels nie;
  - (u) 'n wapen of ander gevaarlike voorwerp in 'n gerief inbring of daarin hou nie.
  - (v) sonder die toestemming van die beampte in beheer van die gerief enige kamp ("enclosure"), tent of soortgelyke konstruksie, stalletjie, hokkie, staanplek, skerm of heining oprig of probeer oprig of enige pen of spyker in die grond inslaan nie;
  - (w) hom- of haarself gedra of optree op 'n wyse wat die orde kan belemmer nie;
  - (x) enige middel of materiaal wat die veiligheid van mense in gevaar kan stel of wat gebruik kan word om verrigtinge by die fasiliteit te ontwig of die vreedsame genieting daarvan kan belemmer, na of op 'n gerief bring nie;
  - (y) hom- of haarself op 'n wyse gedra wat 'n sportaktiwiteit kan ontwig nie; of
  - (z) versuim om aan enige wettige instruksie wat deur 'n gemagtigde beampte gehoor te gee nie.
- (2) 'n Persoon wat enigeen van die bepalings van hierdie artikel oortree, pleeg 'n misdryf.

HOOFSTUK 2

GEORGANISEERDE SPORTBEDRYWIGHED

8. Georganiseerde sportbedrywighe

- (1) Die munisipaliteit kan toelaat dat sy fasiliteite gebruik word deur sportorganisasies, munisipale personeel of ander persone.
- (2) 'n Organisasie aan wie 'n sportgerief of 'n gedeelte daarvan vir gebruik op gereelde tye toegewys is moet toesien dat net sy lede die gerief gebruik en indien dit onmoontlik vir die organisasie is om die gerief op die betrokke tye te gebruik, moet die organisasie die beampte in beheer van die sportgerief vroegtydig laat weet, en indien 'n organisasie versuim om dit te doen, kan die munisipaliteit die organisasie se voortgesette gebruik van die gerief opskort of kanselleer.

9. Bespreking en huur van sportgerief

- (1) Die munisipaliteit kan 'n sportgerief vir die doel van georganiseerde sport of vir spesiale geleenthede opsysit of verhuur volgens sodanige voorwaardes as wat hy mag neerlê en die munisipaliteit kan 'n tarief daarvoor hef of dit gratis beskikbaar stel of gratis toegang vir geselekteerde persone verleen.
- (2) Die verteenwoordiger van 'n organisasie wat 'n sportgerief wil huur, moet die voorgeskrewe aansoekvorm invul en dit by die munisipaliteit indien.
- (3) By die oorweging van 'n aansoek kan die munisipaliteit, afgesien van ander relevante faktore, die volgende in aanmerking neem:
  - (a) die beginsels en doelstellings van hierdie verordening;
  - (b) dat die sportgerief net vir wettige doeleindes gebruik mag word;
  - (c) dat die sportgerief nie 'n hindernis of ergernis vir ander gebruikers van 'n ander deel van die sportgerief wat nie deur die organisasie gehuur is nie, of vir die okkuppeerders van aanliggende persele, mag uitmaak nie; en
  - (d) dat die gebruik van die sportgerief nie 'n gevaar vir enige persoon of eiendom mag inhou of 'n negatiewe uitwerking op die omgewing sal hê nie.
- (4) Die munisipaliteit kan die gebruik van 'n sportgerief toestaan onderworpe aan enige voorwaarde wat hy wil oplê, of kan toestemming weier.
- (5) Die munisipaliteit moet die betrokke organisasie binne sewe dae nadat die aansoekvorm ingedien is, skriftelik in kennis stel of die aansoek goedgekeur of geweier is, en—
  - (a) indien die aansoek geweier is, moet die munisipaliteit die redes waarom die aansoek geweier is, aan die organisasie verstrek; of
  - (b) indien die aansoek goedgekeur is, moet die munisipaliteit 'n kennisgewing van goedkeuring aanstuur waarin die voorwaardes waaraan die gebruik van die sportgerief onderworpe is, uiteengesit word.
- (6) 'n Organisasie mag nie die sportaktiwiteit waarvoor dit 'n aansoek ingedien het, adverteer of aankondig voordat hy die munisipaliteit se goedkeuring ontvang het nie.
- (7) Die munisipaliteit mag, voordat hy 'n aansoek goedkeur, van 'n organisasie wat 'n sportgerief wil gebruik, vereis om die volgende uit te neem by 'n versekeringsmaatskappy wat deur die munisipaliteit goedgekeur is—
  - (a) versekering vir 'n bedrag goedgekeur deur die munisipaliteit om enige strukturele skade wat op die sportgerief veroorsaak mag word terwyl dit deur die organisasie gebruik word, te dek; en
  - (b) versekering teen openbare aanspreeklikheid.
- (8) 'n Organisasie wat vals inligting in 'n aansoekvorm of ten opsigte van die vereistes in subartikel (7) verstrek, of wat subartikel (6) oortree, pleeg 'n misdryf.

10. Kansellasië, uitstel of verlenging van bespreking

- (1) 'n Organisasie wat aansoek gedoen het om 'n sportgerief te bespreek, kan die aansoek kanselleer, en indien die organisasie reeds 'n tarief betaal het, kan die munisipaliteit bepaal welke persentasie van die tarief wat betaal is, aan die organisasie terugbetaal moet word.
- (2) (a) Nadat goedkeuring deur die munisipaliteit gegee is, kan 'n organisasie aansoek doen dat die bespreking na 'n later datum uitgestel word.
 (b) Goedkeuring van die uitstelling sal nie meebring dat 'n boete betaal moet word of dat enige gelde wat reeds betaal is, verbeur word nie.
 (c) Die munisipaliteit kan weier dat die besprekingsdatum uitgestel word, indien die gerief reeds vir daardie datum bespreek is.
- (3) 'n Organisasie kan aansoek doen dat die tydperk van gebruik van die sportgerief verleng word, en—
  - (a) die aansoek moet op skrif gestel en by die Munisipale Bestuurder se kantoor ingedien word; en
  - (b) die gerief moet vir sodanige gebruik beskikbaar wees.
- (4) Die munisipaliteit kan die huur van 'n gerief onder die omstandighede beoog in artikel 4(8) kanselleer of indien die munisipaliteit die gerief op dieselfde tydperk nodig het vir munisipale doeleindes, kan die munisipaliteit die gelde wat reeds ten opsigte van die bespreking aan hom betaal is, terugbetaal; of
- (5) Indien die munisipaliteit 'n bespreking kanselleer, moet die munisipaliteit die organisasie binne 'n redelike tydperk en skriftelik van sy besluit in kennis stel; indien 'n kennisgewing ingevolge artikel 4(8) gegee word, word die kennisgewing egter geag om in werking te tree op die datum waarop die vernietiging of skade plaasgevind het.
- (6) Onderworpe aan die bepalings van subartikel (4) het 'n organisasie geen eis teen die munisipaliteit vir die verlies van die gebruik van die sportgerief of vir skade wat voortspuit uit 'n kansellasië ingevolge subartikel (4) nie.

11. Beëindiging van huur

- (1) By die beëindiging van die huur, moet 'n organisasie en 'n beampte die fasiliteite inspekteer om die toestand van die fasiliteite te evalueer.
- (2) Die organisasie moet—
  - (a) die sportgerief aan die munisipaliteit terugbesorg in die toestand waarin dit was toe dit aan die organisasie uitgehuur is;
  - (b) enige skade of gebreke items regmaak;
  - (c) voldoen aan enige opdragte deur die munisipaliteit ten aansien van die skoonmaak van die sportgerief; en
  - (d) die sportgerief binne die tydperk gemeld in die aansoek ontruim;
 en indien die organisasie versuim om te voldoen aan—
  - (i) subartikel (2)(a), (b) of (c), kan die munisipaliteit enige gebreke items of skade vervang, regmaak of vergoed en die koste van die organisasie verhaal; of
  - (ii) subartikel (d), kan die munisipaliteit 'n bykomende tarief hef vir die tydperk waartydens die organisasie die sportgerief beset ná die verstryking van die tydperk gemeld in die aansoek.

12. Pligte van organisasie

- (1) Voordat 'n organisasie begin om die sportgerief te gebruik, moet 'n verteenwoordiger die fasiliteite inspekteer en indien hy of sy bevind dat die geboue, strukture, bykomstighede of toerusting in 'n vervalte toestand is, moet hierdie feit skriftelik aan die munisipaliteit gerapporteer word, en by versuim om dit te doen, word dit geag aanvaarding deur die organisasie te wees dat die fasiliteite in 'n behoorlike toestand is.
- (2) Die organisasie moet voldoen aan enige voorwaardes wat deur die munisipaliteit ingevolge artikel 4(4) gestel word en moet alle redelike maatreëls tref om te verseker dat sy lede en die persone wat 'n sportaktiwiteit bywoon, hetsy as deelnemers, toeskouers of besoekers, aan artikel 7 voldoen.

HOOFSTUK 3**ALGEMENE BEPALINGS****13. Toepassing**

- (1) 'n Beampte mag enige persoon, voertuig of houer wat 'n gerief binnegaan of daarin gebring word, deursoek.
- (2) 'n Beampte kan beslag lê op drank of gevaarlike voorwerp, middel of materiaal wat die veiligheid van mense in die gerief in gevaar kan stel, of die verrigtinge by die gerief kan ontwig of die genieting van die gerief kan belemmer, maar moet die goedere waarop beslag gelê is, terugbesorg aan die persoon wanneer hy of sy die sportgerief verlaat.
- (3) Indien die beampte in die loop van die deursoeking beoog in Subartikel (1) op 'n onwettige middel afkom, moet hy of sy die Suid-Afrikaanse Polisie diens onmiddellik in kennis stel of, indien hy of sy ingevolge die Strafproseswet, 1977 (Wet Nr. 51 van 1977) as 'n vredesbeampte aangestel is, mag hy of sy uit hoofde van die Wet optree.
- (4) Iemand wat 'n beampte in die uitvoering van sy of haar pligte hinder of daarmee inmeng, pleeg 'n misdryf.

14. Vrywaring

Enigiemand wat 'n gerief besoek of wat dit gebruik, doen dit op sy of haar eie risiko en die munisipaliteit is nie aanspreeklik vir enige besering, verlies of skade wat sodanige persoon mag ly terwyl hy of sy in of op die gerief is nie.

15. Appèl

'n Persoon wie se regte deur 'n besluit van die munisipaliteit geraak word, kan ingevolge Artikel 62 van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, Wet 32 van 2000 binne 21 dae van die datum van inkennisstelling van die besluit appèl teen die besluit aanteken by die Munisipale Bestuurder, by wyse van skriftelike kennisgewing van die appèl en die redes daarvoor.

16. Boete

'n Persoon wat kragtens die bepalings van hierdie verordening 'n misdryf pleeg, sal by skuldigebevinding 'n boete of tronkstraf opgelê word of, by versuim om te betaal, aan tronkstraf, of aan tronkstraf sonder die opsie van 'n boete, of aan beide sodanige boete en tronkstraf, en in die geval van opeenvolgende of voortgesette oortredings, 'n bykomende boete of bykomende tronkstraf of bykomende tronkstraf sonder die keuse van 'n boete of beide sodanige bykomende boete en tronkstraf vir elke dag wat sodanige oortreding voortduur, of indien die persoon versuim om te betaal, aan tronkstraf, en vir 'n bedrag gelykstaande aan enige kostes of uitgawes deur die munisipaliteit aangegaan as gevolg van sodanige oortreding of versuim.

17. Herroeping van verordeninge

Die bepalings van enige verordeninge wat voorheen deur die munisipaliteit of deur enigen van die afgeskafte munisipaliteite wat nou in die munisipaliteit geïnkorporeer is, uitgevaardig is, word herroep insoverre hulle betrekking het op aangeleenthede waarvoor daar in hierdie verordening voorsiening gemaak word en insoverre dit op die munisipaliteit van toepassing gemaak is deur magtiging vir die uitoefening van magte en funksies ingevolge Artikel 84(3) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, Wet 117 van 1998.

18. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening word die Verordening insake Sportgeriewe genoem en tree in werking op die datum van die publikasie hiervan in die Provinsiale Koerant.

GEORGE MUNISIPALITEIT
VERORDENING INSAKE STRAATHANDEL

Ingevolge die bepalings van artikel 156 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, bepaal die George Munisipaliteit soos volg:-

Inhoudsopgawe

1. Woordomsrywings
2. Beginsels en doelwitte
3. Toepassing

HOOFSTUK 1: ALGEMENE BEPALINGS VAN TOEPASSING OP STRAATHANDEL

4. Beperkte en verbode gebiede
5. Plekke waar straathandel verbied word
6. Pligte van straathandelaars
7. Verbode gedrag
8. Verwydering en skut
9. Algemene goedere register
10. Wegdoening met geskutte goedere
11. Verkoop van geskutte goedere
12. Munisipale werknemers en raadslede mag nie geskutte goedere koop nie
13. Koerantverkopers

HOOFSTUK 2: ALGEMENE BEPALINGS

14. Boete
15. Verantwoordelikheid van persone wat straathandelaars in diens neem
16. Vrywaring
17. Appèl
18. Skakelforums binne die gemeenskap
19. Herroeping van verordeninge
20. Kort titel en inwerkingtreding

1. Woordomsrywings

- (1) In hierdie verordening, behalwe as die sinsverband anders aandui, beteken-

“**Wet**” die Wet op Besighede 1991, (Wet 71 van 1991) en sluit dit die regulasies in wat ingevolge die Wet afgekondig is;

“**goedkeuring**” goedkeuring deur die munisipaliteit en het “goedkeur” ’n ooreenstemmende betekenis;

“**tuin**” ’n tuin waartoe die publiek die reg van toegang het;

“**goedere**” enige roerende saak en sluit dit enige lewende ding in;

“**krusing**” ’n krusing soos omskryf in die regulasies, afgekondig ingevolge die Nasionale Parkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996);

“**rommelstrooiing**” enige voorwerp of goed wat deur ’n persoon weggegooi word in enige plek behalwe ’n goedgekeurde vullishouer wat vir daardie doel voorsien is, of by ’n afvalstortingsterrein of prosesseringsterrein;

“**motorvoertuig**” ’n motorvoertuig soos omskryf in artikel 1 van die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996);

“**munisipaliteit**”—

- (a) Die George Munisipaliteit, en sluit dit enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent daarvan of enige werknemer wat ingevolge hierdie verordening optree uit hoofde van ’n mag wat in die munisipaliteit vestig en gedelegeer of gesubdelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsbekleer, raadslid, agent of werknemer, of
- (b) ’n Diensverskaffer wat ’n verantwoordelikheid nakom onder hierdie verordening, wat aan hom toegewys is ingevolge artikel 81(2) van die Plaaslike Regering: Munisipale Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000), of enige ander wet soos die geval mag wees;

“**munisipale bestuurder**” ’n persoon deur die munisipaliteit aangestel ingevolge artikel 82 van die Munisipale Strukturewet, 1998 en sluit dit enige persoon in:

- (a) wat waarneem in sodanige pos; en
- (b) aan wie die munisipale bestuurder enige mag, funksie of verantwoordelikheid gedelegeer het insoverre dit die uitvoering van daardie magte, funksies of verantwoordelikhede raak.

“**oorlas**” enige optrede, lating of toestand wat aanstootlik of gevaarlik is, of wat ’n wesenlike invloed het op die gewone gerief, gemak, vrede of stilte van ander mense of wat die veiligheid van die publiek beïnvloed of mag beïnvloed;

“**amptelik**” ’n aangewese beampte wat deur die munisipaliteit gemagtig is om enige of al die funksies en magte wat in hierdie verordening beoog word, te mag uitvoer of uitoefen;

“**park**” ’n park waartoe die publiek die reg van toegang het;

“**bederfbare eetgoed**” bederfbare eetgoed wat as sodanig in die Bederfbare Eetgoed Regulasies, afgekondig onder Goewerment Kennisgewing R1183 in Staatskoerant 12497 van 1 Junie 1990 (soos gewysig) kragtens die Wet op Eetgoed, Skoonheids- en Ontsmettingsmiddels, 1972 (Wet 54 van 1972) en sluit vleis, melk, vis, viseiers, weekdiere, skaaldiere, vrugte, groente en brood in;

“**perseel**” sluit enige grond, gebou, struktuur, gedeelte van ’n gebou of ’n struktuur, of enige voertuig, vervoermiddel, vaartuig of vliegtuig in;

“**voorgeskryf**” voorgeskryf deur die munisipaliteit volgens ’n besluit;

“**eiendom**” in verhouding tot ’n straathandelaar, beteken goedere waarmee ’n straathandelaar handel dryf, en sluit dit enige artikel, houer, voertuig of struktuur in wat gebruik word of wat beoog gebruik te word in verband met straathandel deur ’n straathandelaar;

“**openbare geriewe**”—

- (a) enige grond, vierkant, kampeerterrein, karavaanpark, strand, swembad, openbare oopruimte, openbare oord, ontspanningsterrein, rivier, dam, natuurreservaat, dieretuin, botaniese- of ander tuin, of wandelpad, insluitend enige gedeelte daarvan en enige gerief of apparaat daarin of daarop, wat die eiendom is van, of wat besit, beheer of gelewer word deur die munisipaliteit en waartoe die algemene publiek toegang het, hetsy deur betaling van toegangsgeld al dan nie, maar met uitsondering van ’n openbare pad of -straat;
- (b) ’n gebou, struktuur, saalvertrek of kantoor, insluitend enige gedeelte daarvan of enige gerief of apparaat daarin, wat die eiendom is van, of besit word, of benut, beheer of verhuur word deur die munisipaliteit en waartoe die algemene publiek toegang het, hetsy toegangsgelde betaal word al dan nie, en
- (c) ’n openbare gerief beoog by paragraaf (a) en (b) indien dit wettiglik beheer en bestuur word ingevolge ’n ooreenkoms tussen ’n persoon en die munisipaliteit;

“**openbare pad**” enige pad, straat of deurgang of enige ander plek (hetsy ’n deurgang al dan nie) wat algemeen deur die publiek of ’n gedeelte daarvan gebruik word en waartoe die publiek of enige gedeelte daarvan ’n reg van toegang het, insluitende—

- (a) die soom van enige sodanig pad, straat of deurgang;
- (b) enige brug, put of drif wat deur enige sodanige pad, straat of deurgang gekruis word; en
- (c) enige ander werk of voorwerp wat deel vorm van of verbind is met of behoort tot sodanige pad, straat of deurgang;

“**rypad**” ’n rypad soos omskryf in artikel 1 van die Nasionale Padverkeerswet, 1996, (Wet 93 van 1996);

“**verkoop**” ook ruil, omruil, verhuur, uitstal, blootstel, aanbied of voorberei vir verkoop, berg met die doel om te verkoop, of ’n diens verskaf teen vergoeding, en het “verkoping” of “uitverkoping” ’n ooreenstemmende betekenis;

“**sygaardjie**” ’n sygaardjie soos omskryf in artikel 1 van die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996);

“**straatmeubels**” enige meublement deur die munisipaliteit op die straat aangebring vir publieke gebruik;

“**straathandelaar**” enige persoon wat sake doen, hetsy as prinsipaal, werknemer of agent, deur enige goedere te verkoop, verskaf of aan te bied of die verskaffing of aanbod om enige diens teen vergoeding te verskaf, op of van ’n openbare pad of openbare plek in die munisipale gebied maar sluit ’n koerantverkoper uit;

“**straathandel**” om as straathandelaar sake te doen;

“**soom**” ’n soom soos omskryf in artikel 1 van die Nasionale Padverkeerswet, 1996 (Wet 93 van 1996), en enige woorde of uitdrukkinge waaraan ’n betekenis geheg is in die Wet op Besighede 1991, (Wet 71 van 1991) het ’n ooreenstemmende betekenis in hierdie verordening.

- (2) ’n Enkele daad van verkoping of aanbieding of lewering van dienste op ’n openbare pad of ’n openbare gerief word as straathandel beskou.
- (3) ’n Verwysing na ’n persoon wat as straathandelaar sake doen, sluit die werknemer van die persoon in.

2. Beginsels en doelwitte

- (1) Die Munisipaliteit wat ingevolge artikel 6 A (1)(a)(i) van die Wet op Besighede, 1991 (Wet 71 van 1991) optree, en—
  - (a) insoverre dit die beginsels in die Wet en Grondwet uiteengesit raak;
  - (b) met inagneming van die inwoners se behoeftes om aktief aan die ekonomiese aktiwiteite deel te neem; en
  - (c) met inagneming van die behoefte om ’n skoon, gesonde en veilige omgewing in stand te hou, voorsien in hierdie verordening meganismes, prosedures en reëls om straathandel te bestuur.
- (2) In die ontwikkeling en bestuur van sy verpligtinge en in die toepassing van hierdie verordening, erken die munisipaliteit ook die infrastrukturele, sosiale en ekonomiese teenstrydighede en ongelykhede wat uit vorige plaaslike regering handelings voortvloei en sal daarna streef om sodanige teenstrydighede en ongelykhede te oorkom deur die nuwe doelwitte vir plaaslike regering soos bepaal in artikel 152 van die Grondwet, te ondersteun.
- (3) In die toepassing en handhawing van hierdie verordening, mag die munisipaliteit die realiteit van die Eden Distriksg gebied in ag neem, die verskillende gebruike, kulture, omstandighede, geografiese gebiede, soorte persele, vlakke van ontwikkeling en tradisies en mag die munisipaliteit gebruik maak van die idees in hierdie verordening voorsien, insluitend die toepassing van verskillende norme, standaarde en riglyne, die goedkeuring van vrystellings en die gebruik van skakelforums.

3. Toepassing

Hierdie verordening is van toepassing op alle persone wat in straathandel sake doen binne die regsgebied van die George Munisipaliteit.

HOOFSTUK 1

ALGEMENE BEPALINGS VAN TOEPASSING OP STRAATHANDEL

4. Beperkte en verbode gebiede

- (1) Die munisipaliteit mag, ingevolge artikel 6A(2)(a) van die Wet en onderhewig aan die bepalings van paragraaf (6) tot en met en insluitend (j), enige plek binne sy regsgebied as 'n gebied verklaar waarbinne straathandel beperk of verbode is.
- (2) Die munisipaliteit mag by openbare kennisgewing en deur 'n opgerigte teken sodanige areas aandui, en die kennisgewing en teken moet—
  - (a) die beperkings of verbod op straathandel;
  - (b) indien straathandel beperk word—
    - (i) die grense van die gebied of staanplek ter syde gestel vir beperkte straathandel;
    - (ii) die ure waartussen straathandel beperk of verbied word; en
    - (iii) die goedere of dienste in verband waarmee straathandel beperk of verbied word; en
  - (c) dat die gebied uitverhuur is of andersins toegewys is, aandui.
- (3) Die munisipaliteit mag die gebiede beoog by sub-artikel (1) verander, indien die behoeftes en omstandighede van inwoners en straathandelaars sodanige heroorweging vereis.
- (4) 'n Persoon wat as 'n straathandelaar sake doen, teenstrydig met 'n kennisgewing in sub-artikel (2), begaan 'n misdryf.

5. Plekke waar straathandel verbode is

- (1) Behalwe as die munisipaliteit dit toelaat ingevolge 'n ooreenkoms of by wyse van die vertoon van 'n teken, mag geen persoon as straathandelaar sake doen, binne enige van die volgende plekke nie:
  - (a) in 'n tuin of park waartoe die publiek die reg van toegang het; of
  - (b) 'n soom wat grens aan—
    - (i) 'n gebou wat behoort aan of slegs deur die Staat of die munisipaliteit beset word;
    - (ii) 'n kerk of ander plek van aanbidding; of
    - (iii) 'n gebou wat as openbare monument onder die Wet op Nasionale Erfenishulpbronne, 1999, verklaar is.
- (2) Geen persoon mag as 'n straathandelaar sake doen in enige van die volgende plekke nie:
  - (a) in 'n plek verklaar deur die munisipaliteit onder artikel 6A(2)(a) van die Wet, as 'n plek waarbinne straathandel verbode is;
  - (b) by 'n plek waar straathandel die gebruik van die sypaadjie deur voetgangers belemmer of inmeng met die vermoë van mense wat die sypaadjie gebruik om goedere wat agter 'n vertoonvenster uitgestal word, te besigtig of daardie goedere buite sig verberg;
  - (c) binne 5 meter van 'n kennisgewing soos omskryf in Regulasie 322 van die Nasionale Padverkeersregulasies afgekondig onder GK R225 in Staatskoerant 20963 van 17 Maart 2000, kragtens die Nasionale Padverkeerswet, 1996, (Wet 93 van 1996);
  - (d) op 'n plek waar straathandel—
    - (i) 'n brandkraan;
    - (ii) die ingang tot of uitgang van 'n gebou;
    - (iii) voertuig verkeer;
    - (iv) toegang tot 'n voetganger, 'n parkeer- of oplaai- of enige ander gerief vir voertuig- of voetganger verkeer;
    - (v) toegang tot, of die gebruik van straatmeublement of enige ander gerief ontwerp vir gebruik deur die algemene publiek;
    - (vi) 'n padverkeersteken wat vertoon word ingevolge die Nasionale Padverkeerswet, 1996;
    - (vii) 'n merk, kennisgewing of teken vertoon of gemaak ingevolge hierdie verordening, versper;
  - (e) op daardie gedeelte van 'n openbare pad wat aan 'n gebou wat vir woondoeleindes gebruik word, grens, indien die eienaar of persoon in beheer of enige inwoner van die gebou beswaar maak daarteen;
  - (f) op 'n gedeelte van 'n sypaadjie of openbare gerief, teenstrydig met 'n kennisgewing of teken deur die munisipaliteit opgerig of vertoon, vir die doeleindes van hierdie verordening; of
  - (g) binne tien meter (10m) van die ingang van 'n finansiële instelling of elektroniese bank gerief.
- (3) 'n Persoon aan wie 'n gebied of staanplek verhuur of toegeken is onder paragraaf (c) van artikel 6A(3) van die Wet—
  - (a) moet voldoen aan die bepalings van die huurkontrak van toekenning;
  - (b) moet in besit wees van skriftelike bewys dat die munisipaliteit die gebied of staanplek aan hom of haar toegeken het; en
  - (c) mag nie enige skriftelike bewys dat die munisipaliteit 'n gebied of staanplek aan hom toegeken het, oordra nie.
- (4) Geen persoon mag enige goedere of dienste, insluitend dienste van los werkers in of by 'n plek waar straathandel verbied word, koop of aanbied om dit te koop nie.
- (5) 'n Persoon wat 'n bepaling van hierdie artikel oortree, begaan 'n misdryf.

6. Pligte van 'n straathandelaar

- (1) 'n Straathandelaar moet—
- wanneer hy of sy sake vir die dag afsluit, sy of haar eiendom verwyder, behalwe as dit gestoor word in 'n struktuur wat deur die munisipaliteit goedgekeur en toegelaat is, na 'n plek wat nie deel van 'n openbare pad of openbare gerief vorm nie;
  - wanneer deur 'n beampte van 'n munisipaliteit versoek of deur 'n persoon wat gemagtig is om munisipale dienste te voorsien, sy of haar eiendom skuif ten einde die beampte of ander persoon toe te laat om enige werk in verband met 'n openbare pad, openbare gerief of diens, uit te voer;
  - die gebied of staanplek deur hom of haar beset in 'n skoon en higiëniese toestand hou;
  - toesien dat die gebied altyd vry van rommel is, en moet, wanneer hy of sy hul sake vir die dag afsluit, wegdoen met rommel wat uit sy of haar besigheid ontstaan het, in houters wat deur die munisipaliteit vir die publiek voorsien is;
  - op versoek van 'n beampte van die munisipaliteit, sy of haar eiendom skuif ten einde die gebied waar hy of sy handel dryf, skoon te maak;
  - ten opsigte van die grootte en ligging van die gebied of staanplek deur hom of haar beset,—
    - toesien dat die gebied wat hy of sy gebruik, nie 6m2 in grootte en nie 3 meter in lengte oorskry nie;
    - toesien dat 'n ruimte van nie minder nie as 1,5 meter tussen die muur van die winkel (aangrensend aan waar hy of sy, sy of haar besigheid bedryf) en homself of haarself; en
    - 'n ruimte laat wat nie minder is as 0,5 meter van die randsteen van die ryvlak nie.
- (2) 'n Persoon wat 'n bepaling van sub-artikel (1) oortree, begaan 'n misdryf.

7. Verbode optrede

- (1) 'n Straathandelaar—
- mag nie slaap of oornag by die gebied waar hy of sy handel dryf nie, of by die gebied waar 'n ander straathandelaar handel dryf nie;
  - mag nie sy of haar eiendom so plaas of opstapel op so 'n wyse dat dit—
    - 'n gevaar vir enige persoon of eiendom uitmaak nie; of
    - waarskynlik enige persoon kan beseer of skade aan enige eiendom veroorsaak nie;
  - mag nie rommel in 'n mangat, stormwater afvoerpyp of ander plek wat nie vir die wegdoen van rommel bedoel is, stort nie;
  - mag nie op 'n openbare pad, of openbare gerief of in 'n stormwater afvoerpyp, enige vet, olie of ghries wat in die uitvoering van sy of haar besigheid gebruik is, laat uitloop nie;
  - mag nie toelaat dat rook, gasse, geraas, reuke of ander stof wat uit sy of haar aktiwiteit voortspruit, 'n oorlas of besoedeling van enige aard, veroorsaak nie;
  - mag nie 'n struktuur oprig vir die doel van 'n skuiling nie, met uitsondering van 'n tydelike struktuur ten einde skuiling teen die weer te bied, in welke geval die skuiling aan die einde van die dag se sake verwyder moet word;
  - mag nie sy of haar eiendom op die oppervlakte van 'n openbare pad of openbare gerief plaas nie;
  - wat sy of haar sake vanuit 'n voertuig doen, mag nie die voertuig of sleepwa op so 'n manier parkeer dat voetganger- of voertuigverkeer versper word nie en moet toesien dat hy of sy aan die bepalings van die Nasionale Padverkeerswet, 1996, voldoen;
  - mag nie sy of haar ware of ander eiendom op of in 'n gebou uitstal sonder die toestemming van die eienaar, wettige inwoner of persoon in beheer van sodanige gebou of eiendom nie;
  - mag nie 'n voorwerp op enige wyse aan 'n gebou, struktuur, sypaadjie, boom, parkeermeter, lamp, paal, elektriese paal, telefoonhokkie, posbus, verkeerstek, bank of enige ander straatmeublement in of op 'n openbare pad of openbare gerief heg nie;
  - mag nie sy of haar sake op so 'n wyse bedryf dat dit—
    - 'n oorlas skep ;
    - die oppervlakte van 'n openbare pad of openbare gerief of openbare of private eiendom beskadig of ontsier nie; of
    - 'n gevaar vir verkeer veroorsaak nie;
  - mag nie 'n oop vuur wat 'n gesondheids- of omgewingsgevaar vir enige persoon of eiendom of vir straatmeublement inhou, maak nie;
  - mag nie, anders as in 'n vullishouer goedgekeur en voorsien deur die munisipaliteit, enige rommel op—
    - enige grond of perseel
    - enige openbare pad of openbare gerief; of
    - enige openbare of privaat eiendom, versamel, stort, berg of deponeer nie;
  - mag nie sy of haar eiendom in 'n mangat, stormwater afvoerpyp, openbare toilet, bushalte, op die midiaan tussen verkeersbane of in 'n boom, bêre nie; en
  - mag nie sodanige besigheid bedryf in 'n plek of gebied teenstrydig met enige verbod of beperking wat deur die munisipaliteit ingevolge artikel 6A(2)(a) van die Wet, goedgekeur is nie;
  - mag nie handel dryf voor 'n formele besigheid met goedere wat soortgelyk is aan goedere wat deur sodanige formele handelaar te koop aangebied word nie;
  - mag nie kinders onder die ouderdom van sestien toelaat om hom of haar te vergesel of namens hom of haar handel te dryf, waar langs 'n openbare pad handel gedryf word nie;
  - mag nie van deur-tot-deur in enige sakesentrum soos in die munisipale soneringskema aangedui, handel dryf nie; en
  - mag nie 'n oorlas veroorsaak deur aan te dring, te bedel of mense te intimideer om goedere te koop nie.

- (2) 'n Persoon wat 'n bepaling van sub-artikel (1) oortree, begaan 'n misdryf.

8. Verwydering en skut

- (1) 'n Beampte wat 'n redelike vermoede het dat eiendom gebruik word of beoog word vir die gebruik in, of in verband met, straathandel, hetsy die eiendom in besit is of onder beheer is van enige persoon al dan nie, onderhewig aan sub-artikel (2), mag die eiendom wat hy of sy vind by 'n plek waar straathandel beperk of verbied word, en wat 'n oortreding van enige sodanige beperking of verbod verteenwoordig, verwyder of skut.
- (2) 'n Beampte wat onder sub-artikel (1) optree moet, behalwe in die geval van goedere wat gelaat of agtergelaat is, 'n kwitansie aan die straatdelaar uitreik vir die eiendom wat op daardie wyse verwyder of geskut is en die kwitansie moet die volgende besonderhede bevat:
- (a) die adres waar en die tydperk waarvoor die geskutte eiendom gehou sal word;
  - (b) die voorwaardes vir die aflossing van die geskutte goedere; en
  - (c) dat onopgeëiste eiendom by wyse van 'n openbare veiling verkoop sal word.
- (3) Indien enige geskutte eiendom verbind is tot onroerende goed of 'n struktuur, en die geskutte eiendom is skynbaar onder beheer van 'n persoon wat by die plek teenwoordig is, mag 'n beampte die persoon beveel om die geskutte eiendom te verwyder.
- (4) Wanneer 'n persoon versuim om te voldoen aan 'n bevel om geskutte eiendom te verwyder, mag 'n beampte sodanige stappe doen as wat nodig mag wees ten einde die geskutte eiendom te verwyder.
- (5) 'n Persoon wat 'n beampte in die uitvoering van sy of haar pligte onder hierdie artikel verhinder of belemmer, of wat weier of versuim om die voorwerp op bevel van 'n beampte te verwyder, begaan 'n misdryf.

9. Beslagleggingsregister

Die munisipaliteit moet—

- (1) 'n register byhou wat die inligting, beoog by Skedule 1, bevat en wat te alle redelike tye vir publieke insae beskikbaar moet wees; en
- (2) die beslagleggingsregister onmiddellik voltooi, met die aanvaarding van goedere by die plek van veiligheid of berging, wat vir hierdie doel daargestel is.

10. Wegdoening met geskutte goedere

- (1) Enige bederfbare eetware wat ingevolge artikel 8(1) verwyder en geskut is mag, onderhewig aan sub-artikel (2) verkoop of vernietig word of op 'n ander wyse mee weggedoen word kragtens enige beleid van die munisipaliteit binne 'n redelike tydperk nadat dit geskut is, met dien verstande dat die eiendom op enige stadium voor wegdoening daarvan, aan die eenaar terugbesorg kan word, op versoek van en by voorlegging van bewys van eienaarskap deur die eenaar aan die munisipaliteit.
- (2) Die munisipaliteit is geregtig daarop om enige bederfbare eetware wat deur die eenaar daarvan opgeëis word, te hou of daarmee weg te doen totdat alle redelike uitgawes deur hom aangegaan en boetes deur hom uitgereik, betaal is.
- (3) Die eenaar van enige goedere uitgesonderd bederfbare eetware wat alreeds deur die munisipaliteit hanteer is ingevolge sub-artikel (1) en (2), wat dit wil terugeis moet, binne 'n tydperk van 14 dae vanaf datum dat dit geskut is, by die munisipaliteit aansoek doen en moet die kwitansie beoog by artikel 8(2)(a) toon, by versuim waarvan die goedere verkoop mag word, onderhewig aan artikel 11.
- (4) In die geval dat die opbrengs van enige verkoping van goedere beoog onder hierdie artikel nie voldoende is om die uitgawes deur die munisipaliteit aangegaan te dek nie, sal die eenaar daarvan steeds, ingevolge artikel 8(3)(a), verantwoordelik wees vir die balans.

11. Verkoop van geskutte goedere

- (1) Indien die eenaar van geskutte goedere, met uitsondering van bederfbare eetware, versuim om sodanige goedere op te eis, en die voorgeskrewe gelde soos deur die munisipaliteit van tyd tot tyd bepaal, te betaal, moet die munisipaliteit binne 14 dae van die skut van goedere—
- (a) by die hof aansoek doen vir magtiging om die goedere te verkoop; en
  - (b) in die aansoek beoog by paragraaf (a), die Hof voorsien van bewyse dat 'n verklaring beoog by sub-artikel (2) deur die eenaar ingedien is.
- (2) Die verklaring beoog by sub-artikel (1)(b) moet die gelde en kostes wat verskuldig is ingevolge hierdie verordening, insluit.
- (3) Die Hof moet, ongeag of die bedrae in die verklaring beoog by sub-artikel (1)(b) betwis word of nie—
- (a) summier die saak ondersoek;
  - (b) vasstel of die eenaar van goedere in kennis gestel is deur die munisipaliteit; en
  - (c) sodanige bevel maak wat dit as reg en haalbaar beskou, insluitend 'n bevel—
    - (i) ten opsigte van koste; en
    - (ii) rakende die proses wat die munisipaliteit moet volg ten opsigte van die verkoping van goedere waarop beslag gelê is.

12. Munisipale werknemers en raadslede mag nie geskutte goedere koop nie

Werknemers en raadslede van die munisipaliteit, of 'n familielid, of nabye verbintenis van enige munisipale werknemer of raadslid, mag nie enige goedere wat te koop aangebied word kragtens hierdie verordening, hetsy persoonlik of deur enige ander persoon, direk of indirek, koop nie.

13. Koerantverkopers

- (1) Enige uitgewer van 'n koerant wat sodanige koerant deur verkopers in of op 'n pad verkoop, moet 'n ooreenkoms met die munisipaliteit sluit ten opsigte van die gebiede waar en tye waartydens sodanige verkope onderneem mag word.
- (2) Die munisipaliteit mag die ure bepaal waartydens die verkoop van koerante ingevolge sub-artikel (1) onderneem mag word.

- (3) Die munisipaliteit mag 'n tarief hef vir die verkoop van koerante in of op 'n pad binne sy regsgebied.
- (4) Enige uitgewer of verkoper wat die bepalings van hierdie artikel oortree, begaan 'n misdryf.

HOOFSTUK 2 ALLERLEI BEPALINGS

14. Boete

'n Persoon wat 'n misdryf ingevolge hierdie verordening begaan het, stel by skuldigbevinding, en onderhewig aan boetes voorgeskryf in enige ander wet, hom of haarself bloot aan 'n boete of by versuim om te betaal, tot tronkstraf, of tot sodanige tronkstraf sonder die opsie van 'n boete, of tot beide sodanige boete en sodanige tronkstraf, en in die geval van 'n daaropvolgende of voortgesette oortreding, tot 'n boete vir elke dag wat sodanige oortreding voortduur, of by versuim van betaling daarvan, tot tronkstraf.

15. Verantwoordelikheid van persone wat straathandelaars in diens neem

Wanneer 'n werknemer van 'n persoon 'n daad uitvoer wat strydig is met die bepalings van hierdie verordening, word die werkgewer self geag die oortreding te begaan het, tensy hy of sy kan bewys dat—

- (a) hy of sy nie sodanige daad toegelaat het nie;
- (b) hy of sy alle redelike stappe gedoen het om die uitvoering van die daad te voorkom; en
- (c) dit nie binne die bestek van die magtiging of die beloop van die werknemer se aanstelling was om 'n daad uit te voer wat strydig met hierdie verordening is nie.

16. Vrywaring

Die munisipaliteit sal nie aanspreeklik wees vir enige verlies of skade gely as gevolg van die skut van enige goedere ingevolge hierdie verordening nie.

17. Appèl

'n Persoon wie se regte beïnvloed word deur 'n besluit van die munisipaliteit mag teen so 'n besluit appelleer deur skriftelik kennis te gee van die appèl en die redes daarvoor ingevolge artikel 62 van die Plaaslike Regering: Munisiple Stelselwet, 2000 (Wet 32 van 2000) aan die munisipale bestuurder binne 21 dae vanaf datum van kennisgewing van die besluit.

18. Skakelforums binne die gemeenskap

- (1) Die munisipaliteit mag een of meer skakelforums binne 'n gemeenskap vestig vir die doeleindes van—
  - (a) die skepping van omstandighede vir 'n plaaslike gemeenskap om deel te neem aan die sake van die munisipaliteit; en
  - (b) bevordering van ekonomiese welvaart.
- (2) 'n Skakelforum mag bestaan uit—
  - (a) 'n lid of lede van 'n belangegroep, of geaffekteerde persoon;
  - (b) 'n lid of lede van 'n wykskomitee in wie se onmiddellike gebied straathandel plaasvind;
  - (c) 'n aangewese beampte of beamptes van die munisipaliteit; en
  - (d) 'n raadslid.
- (3)
  - (a) Die munisipaliteit mag, wanneer 'n aansoek vir goedkeuring, of 'n sertifikaat om vrystelling ingevolge hierdie verordening, oorweeg word, die insette van 'n skakelforum versoek.
  - (b) 'n Skakelforum of enige persoon of persone beoog by sub-artikel (2) mag, op eie inisiatief insette aan die munisipaliteit voorlê vir oorweging.

19. Herroeping van Verordeninge

Die bepalings van enige verordening wat voorheen deur die munisipaliteit of enige ontbinde munisipaliteite wat nou by hierdie munisipaliteit ingelyf, afgekondig is, word hiermee herroep vir soverre dit verband hou met sake in hierdie Verordeninge voorsien.

20. Kort titel en inwerkingtreding

Hierdie verordening staan bekend as die George Munisipaliteit Verordening insake Straathandel en tree in werking op die datum van afkondiging daarvan in die Provinsiale Koerant.

SKEDULE 1**Beslagleggingsregister Inligting***(Artikel 9)*

’n Beslagleggingsregister moet ten minste die volgende inligting bevat—

1. Plek waar goedere gehou word
2. Datum van ontvangs van goedere
3. Getal en beskrywing van goedere
4. Naam en adres van persoon wat op goedere beslag gelê het
5. Naam en adres van eienaar van goedere
6. Naam en adres of beskrywing van plek waar goedere gevind is
7. Afstand tussen plek waar goedere op beslag gelê is en die skut
8. Datum van verkoping van goedere
9. Opbrengs van verkoopte goedere
10. Naam en adres van koper
11. Oorskot bedrag (indien enige) aan die eienaar of munisipaliteit betaal
12. Kwitansie nommer

MUNISIPALITEIT VAN GEORGE**TARIEFVERORDENING****Inhoud**

1. Uitleg
2. Beginsels en Doelwitte
3. Aanvaarding en inwerkingstelling van die tariefbeleid
4. Inhoud van die tariefbeleid
5. Toepassing van die tariefbeleid
6. Inwerktredingsdatum

1. Uitleg

In hierdie Verordening geld die Engelse teks en in die geval van enige teenstrydigheid met die Afrikaanse teks, en, tensy die konteks anders aandui, beteken:

“**Grondwet**” die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996;

“**munisipaliteit**” beteken die George Munisipaliteit, ingestel kragtens artikel 12 van die Munisipale Strukturewet, 117 van 1998, en sluit in enige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, behoorlik gemagtigde agent of enige amptenaar wat ingevolge hierdie verordening handel kragtens ’n bevoegdheid van die munisipaliteit wat gedelegeer is of gesubdelegeer is aan sodanige politieke struktuur, politieke ampsdraer, raadslid, agent of amptenaar;

“**munisipaliteit se tariefbeleid**” ’n tariefbeleid wat deur die munisipaliteit ingevolge hierdie Verordening aanvaar is;

“**Tarief**” gelde, koste, of enige ander tariewe deur die munisipaliteit gehef word vir enige funksie of diens wat deur die munisipaliteit gelewer word met uitsondering van belastings wat deur die munisipaliteit ingevolge die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Eiendomsbelasting No. 6 van 2004 gehef word;

“**Verordening op Kliëntesorg en Inkomstebestuur**” die Stad se Verordening op Kliëntesorg en Inkomstebestuur ingevolge artikels 96(b), 97 en 98 van die Wet op Stelsels;

“**Wet op Stelsels**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Stelsels, 32 van 2000.

2. Beginsels en Doelwitte

- (1) Artikel 229(1) van die Grondwet magtig ’n munisipaliteit:
  - (a) om eiendomsbelasting en bobelasting op gelde vir dienste deur of namens die munisipaliteit verskaf, op te lê; en
  - (b) indien deur nasionale wetgewing daartoe gemagtig, om ander belastings, heffings en regte op te lê.
- (2) Ingevolge artikel 75A van die Wet op Stelsels mag ’n munisipaliteit:
  - (a) gelde, koste en tariewe ten opsigte van enige funksies of diens van die munisipaliteit hef en verhaal; en
  - (b) insamelingskoste en rente op enige uitstaande bedrag verhaal.
- (3) Ingevolge artikel 74(1) van die Wet op Stelsels moet ’n munisipale raad ’n tariefbeleid oor die heffing van gelde vir ’n munisipale diens wat deur die munisipaliteit gelewer word, aanvaar en in werking stel of deur middel van diensleweringsooreenkomste wat aan die bepalings van die Wet op Stelsels, die Wet op Plaaslike Regering: Bestuur van Munisipale Finansies No. 53 van 2003 en enige ander toepaslike wetgewing voldoen.

- (4) Ingevolge artikel 75(1) van die Wet op Stelsels moet 'n munisipale raad verordeninge aanvaar om uitwerking te gee aan die inwerkingstelling en toepassing van sy tariefbeleid.
- (5) Ingevolge artikel 75(2) van die Wet op Stelsels mag verordeninge wat aanvaar word ingevolge subartikel 75(1) tussen verskillende kategorieë gebruikers, debiteure, diensverskaffers, dienste, diensstandaarde en geografiese gebiede onderskei mits sodanige differensiering nie op onbillike diskriminasie neerkom nie.

3. Aanvaarding en inwerkingstelling van die tariefbeleid

- (1) Die munisipaliteit moet 'n tariefbeleid oor die heffing van gelde vir 'n munisipale diens wat deur die munisipaliteit gelewer word, aanvaar en in werking stel of deur middel van dienslewingsooreenkomste wat aan die bepalings van die Wet op Stelsels, die Wet op Plaaslike Regering: Bestuur van Munisipale Finansies (MFMA) No. 53 van 2003 en enige ander toepaslike wetgewing voldoen.
- (2) Die munisipaliteit is nie geregtig om tariewe op te lê behalwe ingevolge 'n geldige tariefbeleid nie.

4. Inhoud van die tariefbeleid

Die munisipaliteit se tariefbeleid moet onder meer:

- (1) van toepassing wees op alle tariewe deur die munisipaliteit opgelê nadat die munisipaliteit se jaarlikse begroting aanvaar is;
- (2) die beginsels ingevolge artikel 74(2) van die Wet op Stelsels weerspieël en enige verdere beginsels vir die oplegging van tariewe wat die munisipaliteit mag wens om te aanvaar, spesifiseer;
- (3) die wyse spesifiseer waarop die beginsels waarna in artikel 4(2) verwys word ingevolge die tariefbeleid in werking gestel moet word;
- (4) die grondslag vir differensiering, indien enige, vir tariefdoeleindes tussen die verskillende kategorieë gebruikers, debiteure, diensverskaffers, dienste, diensstandaarde en geografiese gebiede gespesifiseer mits sodanige differensiering nie op onbillike diskriminasie neerkom nie;
- (5) sodanige verdere toepassingmeganismes, indien enige, wat die munisipaliteit mag wens om op te lê bykomend tot daardie vervat in die Verordening op Kliëntesorg en Inkomstebestuur, insluit.

5. Toepassing van die tariefbeleid

Die munisipaliteit se tariefbeleid moet deur middel van die Verordening op Kliëntesorg en Inkomstebestuur en enige verdere toepassingmeganismes ingevolge die munisipaliteit se tariefbeleid toegepas word.

6. Inwerktrappingsdatum

Hierdie tree in werking op die datum van publikasie daarvan in die Provinsiale Koerant.
